

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

ISSN-1857-9779

Б И Л Т Е Н

НА

**УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

Број 1148

Скопје, 15 јуни 2017 година

Издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Ул. „Гоце Делчев“ бр. 9, 1000 Скопје

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИНА

Уредник на издавачката дејност на УКИМ:

проф. д-р Никола ЈАНКУЛОВСКИ, ректор

Уредник на Билтенот: Томислав БАШЕВСКИ

Лектор: Весна Илиевска - Цветановска

Бр. _____

5.8. 2013

Скопје

Предмет: Материјали за Билтенот за објавување на веб-страницата на УКИМ

Согласно член 132, став 5 од Законот за високото образование („Сл. весник на РМ” бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011 и 123/2012), на веб-страницата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, од бројот 1059 од 15 август 2013 година, ќе се објавуваат рефератите за избор во наставно-научни, научни и соработнички звања, рецензиите за подобност на темата и оспособеноста на кандидатот за вршење научна работа, прегледите на одобрените докторски дисертации, прифатените магистерски и специјалистички теми, рецензиите на учебници и учебни помагала, како и рефератите за доделување на звањето почесен професор и титулата почесен доктор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј”. По објавување на материјалите на веб-страницата, факултетите и институтите за своите потреби, истите треба да ги отпечатаат во материјална форма за да можат да ги достават на членовите на наставно-научниот, односно научниот совет. Поради тоа, потребно е сите материјали што се предвидени за објавување во Билтенот на Универзитетот, благовремено да ги доставувате во **електронска форма**.

Поради усогласеност и униформност на текстовите потребно е материјалите за објавување да се доставуваат како Microsoft Word 2003 документи во кои исклучиво ќе се користи системскиот фонт **Georgia**. Овој фонт содржи богато множество на кирилични (македонски, српски, руски), латинични (со различни видови на надредени знаци), грчки и други знаци. Варијанта на овој фонт со корегирани знаци во италиќ формата за македонските букви ‘**ǰ**’, ‘**ǔ**’, ‘**Ǘ**’, ‘**ǐ**’ може да се добие во компјутерскиот центар на УКИМ на барање на факултетот. Исто така, таму може да се добие софтверско решение со кое може да се испрограмира тастатурата на персонален сметач кога работи под Windows XP оперативниот систем при притискање на копчето ‘`’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**ǝ**’, а при притискање на копчето ‘~’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**ǎ**’.

Поради запазување на роковите за објавување на материјалите во Билтенот, но и на веб-страницата, ве молиме, рефератите откако ќе бидат лекторирани, да ја доставите оригиналната верзија (лекторирана со потписите), а електронската верзија да ја доставите на e-mail адресата: t.basevski@ukim.edu.mk (so mali bukvi).

Неблаговремено доставените материјали и оние кои нема да бидат напишани согласно упатството нема да бидат објавени во тој број, туку ќе бидат поместени за објавување во наредниот број од Билтенот, односно откако ќе ја добиеме бараната верзија.

Ви благодариме за соработката.

Со почит,

УКИМ-Ректорат

Изготвил:Т.Б.

Одобрил:К.М.

Содржина на Билтен број 1148 од 15 јуни 2017 година

ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Градежниот факултет во Скопје (**Иван Поповски, Сара Димовска, Сања Гашпарова, Борис Панчевски, Небојша Арсовски**).....8

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерск труд на Машинскиот факултет во Скопје (**Костадин Јакчулев**).....9

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во научните области: физикална медицина и рехабилитација и физикална медицина со принципи на рехабилитација на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Елизабета Попова Рамова, ас. докторанд д-р Валентина Коевска**).....10-39
1. Реферат за избор на 1 лице во сите наставно-научни звања во научните области: педијатрија и детски болести со нега болно и здраво дете на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Силвана Наунова Тимовска**).....40-52
2. Реферат за избор на два научни работника по предметот Хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје (**ас. докторанд д-р Владимир Чадииковски, ас. д-р Јован Ивчев**).....53-66
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Влијание на стандардната антивирусна терапија во комбинација со atorvastatin 20 mg врз стабилен вирусолошки одговор и метаболичките алтерации кај пациенти со хроничен хепатитис С**, од **ас. д-р Бети Тодоровска**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....67-76

ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) музичка педагогија и теорија на музиката на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје (**д-р Аида Ислам**).....77-97

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Доказна вредност на увидот во казнената постапка**, од **м-р Самир Салиевски**, пријавена на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.....98-103
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје (**Стефан Дојчиноски, Јелена Богојевиќ, Виљдан Ахмед, Рамона Лутовска, Давид Панов, Никола Цилвициев, Ана Марија Радулеска, Софија Миленкова, Ангела Шумкоска, Јадранка Трајковска, Ивана Димоска, Јасмина Миноска, Соња Мојсовска, Стефан Димоски, Марија Менкаровска, Елена Николова, Даниела Богоевска, Кристина Карајованоска, Димитар ПопоГеоргиев, Слободанка Станишкова, Цевад Ризванови, Ангелко Поповски, Александар Недевски, Лазе Петрушевски, Благица Миркуловска, Елена Петковска, Михаела Серафимовска, Лариса Крушаровска, Кристина Ташева, Илина Трајановска, Татјана Ѓошева, Амар Ејуп, Илир Цемаили, Јана Колева, Павел Донески, Тоше Зафиров, Маја Глигорова, Емилија Алексовска, Наташа Стојкова**).....104-108

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на ракописот **Детска стоматологија** од авторите: **проф. д-р Златко Георгиев** и **проф. д-р Ана Сотировска-Ивковска**, пријавен на Стоматолошкиот факултет во Скопје.....109-115

ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје (**Рената Рушева, Илија Темелков, Мартина Бошкоска**).....116

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област фармакологија и токсикологија на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (**д-р Ромел Велев**).....117-152

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

1. Реферат за повторен избор на наставник во звањето редовен професор во научната област биохемија на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (**д-р Зоран Поповски**).....153-170
2. Рецензија на ракописот за учебник **Економика на земјоделството** од авторот **проф. д-р Јован Аждерски**, пријавен на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.....171-180

ФАКУЛТЕТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во сите наставно-научни области од наставно-научното поле информатика и наставно-научното поле компјутерска техника и информатика на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје (**д-р Андреа Кулаков**).....181-205
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Паралелизација на алгоритми за предобработка и класификација на податоци** од **м-р Ефтим Здравевски**, пријавена на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје.....206-214

ФАКУЛТЕТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област вокално пеење (соло пеење), за наставните предмети: Соло пеење – популарни жанрови и група наставни предмети од областа на популарните жанрови, без зановање работен однос, на Факултетот за музичка уметност во Скопје (**м-р Андријана Јаневска**).....215-230

ФАРМАЦЕВТСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Дизајнирање и развој на современи системи за контролирано и насочено ослободување на пробиотици** од **м-р Јасмина Хациева**, пријавена на Фармацевтскиот факултет во Скопје.....231-239

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Учеството на Армијата на Република Македонија во мировни и хуманитарни мисии и придонесот за**

- меѓународниот мир од м-р Мухаедин Беља**, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....240-245
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Развојот на политиката и ефикасноста на Европол во соработката со земјите членки на ЕУ и Република Македонија при превенција и справување со организираниот криминал од м-р Ромео Дробаров**, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....246-255
3. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Човековата димензија во безбедносниот концепт на организацијата за безбедност и соработка во Република Македонија во периодот 1999-2009** од м-р Марина Настеска, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....256-259
4. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Претпристапната помош како дел од кохезиската политика на Европската Унија** од м-р Марија Вељовска Кондовска, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....260-268
5. **Исправка** во насловот на Рефератот за избор на наставник (во сите звања) за научната област (дисциплина): етика на Филозофскиот факултет во Скопје (**д-р Сузана Симоновска**).....269
6. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Филозофскиот факултет во Скопје (**м-р Лидија Величковска Лицул**).....270
7. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Филозофскиот факултет во Скопје (**Христина Стојкоска, Биљана Марковска**).....271

ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област фитопатологија на Шумарскиот факултет во Скопје (**д-р Ирена Папазова-Анакиева**).....272-294

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Процесот на конвергенција кон Европската монетарна унија и улогата на монетарната политика – случајот на Република Македонија**, од м-р Весна Кондратенко, пријавена на Економскиот институт во Скопје.....295-306
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Современи карактеристики и перспективи на светските пазари на пари, со посебен осврт на пазарот на пари во Република Македонија**, од м-р Михајло Николовски, пријавена на Економскиот институт во Скопје.....307-311
3. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот институт во Скопје (**Марија Вангелова, Маја Ацовска, Марија Колевска Стефанова, Александра Наковска, Стефан Стојановски, Соња Тарчуговска, Иван Петров**).....312-313

ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски теми на Земјоделскиот институт во Скопје (**Глигорчо Ристов**).....314

ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: технологија на прехранбени производи-друго, технологија на фармацевтки производи-друго и органска хемиска технологија-друго на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје (**д-р Версна Рафајловска**).....315-349

ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ МАГИСТЕРСКИ ТЕМИ НА ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

Ред бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Иван Поповски, дипл.град. инж.	„Компаративна анализа на потрошена енергија и ослободен CO ₂ во градежните материјали кај две варијанти на станбен објект“,	"Comparative analysis of the embedded energy and the embedded CO ₂ of the building materials used in two variants of a residential building"	проф. д-р. Тодорка Самарџиоска	02-2/90-76 од 30-05-2017
2	Сара Димовска, дипл. град. инж.	„ Проектниот менаџмент во функција на одржливо градење на објекти од високоградбата“,	"Project management in function of sustainable construction of buildings "	проф. д-р. Валентина Жилеска Панчовска	02-2/90-77 од 30-05-2017
3	Сања Гашпарова, дипл. град. инж	„Стаклена фасада во комбинација со геотермална енергија за енергетски ефикасен објект“,	"Glass facade in combination with geothermal energy for energy efficient building "	проф. д-р. Тодорка Самарџиоска	02-2/90-78 од 30-05-2017
4	Борис Панчевски, дипл. геод.инж.	„Механизми за регулација и примена на современи модели на хипотекарниот пазар во Македонија“,	"Mechanisms of regulation and the application of modern models of the mortgage market in Macedonia"	проф. д-р. Ванчо Ѓорѓиев,	02-2/79 од 30-05-2017
5	Небојша Арсовски, дипл. град. инж.	„Критички осврт кон процедурите за експропријација при остварување на јавниот интерес“,	"Critical review of the procedures for expropriation in the public interest for busy real estate"	проф. д-р. Ванчо Ѓорѓиев	02-2/90-80 од 30-05-2017

ПРЕГЛЕД

на теми за изработка на магистерски труд прифатени од
 Наставно-научниот совет на Машински факултет во Скопје
 на седницата одржана на 25.5.2017 година

МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Костадин Јакчулев	Статистичкото управување со процесите во функција на подобрување на квалитетот во производството	Statistical process control in function of quality improvement in production	Проф. д-р Миколај Кузиновски	02-946/2 30.5.2017 год.

РЕФЕРАТ**ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА
ВО НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ФИЗИКАЛНА МЕДИЦИНА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА
И ФИЗИКАЛНА МЕДИЦИНА СО ПРИНЦИПИ НА РЕХАБИЛИТАЦИЈА
НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет, објавен во весниците „Утрински весник“, „Дневник“ и „Коха“ на 20.4.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области: физикална медицина и рехабилитација и физикална медицина со принципи на рехабилитација, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-2317/64, донесена на 10.5.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Ериета Николиќ Димитрова, проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова и проф. д-р Зоран Божиновски.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на 1 наставник во сите наставно-научни звања во научните области: физикална медицина и рехабилитација и физикална медицина со принципи на рехабилитација, во предвидениот рок се пријавија кандидатите: д-р Елизабета Попова Рамова и асистент докторанд Валентина Коевска.

Д-р Елизабета Попова Рамова**Биографски податоци**

Д-р Елизабета Попова е родена во 31.10.1962 во Гевгелија, Р Македонија. Основно и средно училиште завршила во Гевгелија.

Дипломирала на Медицинскиот факултет во Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во 1987 година со просечна оценка 7,61 (доставено е уверението со оценки).

Стручна активност

Во 1998 година го положила специјалистичкиот испит по физикална медицина и рехабилитација на Медицинскиот факултет во Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методи“.

Од 1988 до 1989 година работела во Медицински центар - Гевгелија, од 1990 до 1992 во Гарнизон на ЈНА, Приштина; од 1992 до 1995 година во АРМ касарна „Илинден“ - Скопје, од 1995 до 2007 година во Одделението за физикална медицина при Воената болница во Скопје, а од 2007 година до денес во Високата медицинска школа при Универзитетот „Св. Климент Охридски“ во Битола.

Имала студиски престој во Р Германија во 1997 и 2000 година, во областа на геријатријата и постхируршката рехабилитација.

Наставно-научна дејност

Во 2002 година на Медицинскиот факултет во Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ го одбранила магистерскиот труд на тема: „Евалуација на морфофункционалните резултати од физиотерапевтското лекување на сколиотичните девијации на рбетникот со што се стекна со звањето магистер на медицински науки. Не е доставено на увид која е просечната оценка на успех.

Во 2005 година на Медицинскиот факултет во Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ била избрана за асистент по предметот Физикална медицина и рехабилитација. Била вклучена во наставата на Катедрата за физикална медицина за предметот Физикална медицина и рехабилитација за студентите по општа медицина.

Во 2010 година го одбранила докторскиот труд на Медицинскиот факултет во Ниш, Р Србија, на Катедрата за физикална медицина и рехабилитација, со наслов: „Влијанието на долгите принудни положби кај училишните деца на деформитетите на рбетот и нивната превенција“. Не е приложен документ од Медицинскиот факултет во Ниш.

Има приложено Решение од Министерството за образование и наука на Р Македонија бр. 14-6949/2 од 9.12.2011 година за признавање на високообразовна квалификација стекната во странство, се признава како документ за завршен трет циклус докторски студии и стекнат научен степен - доктор на медицински науки.

Во 2007 година на Високата медицинска школа, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола е избрана за наставник по наставната дисциплина Физикална медицина, со звање предавач на висока стручна школа.

Во 2007 година на Високата медицинска школа, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола била избрана за предавач на висока стручна школа по предметот Протетика и ортотика.

Во 2007 година на Високата медицинска школа, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола била избрана за предавач на висока стручна школа по предметот Третман на болка.

Во 2007 година на Високата медицинска школа, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола била избрана за предавач на висока стручна школа по предметот Алтернативна медицина.

Во 2008 година на Високата медицинска школа, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола била назначена за раководител на физиотерапевтската насока.

Во 2009 година на Високата медицинска школа, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола била избрана за предавач на висока стручна школа по предметот Основи на кинезитерапија.

Во 2009 година на Високата медицинска школа, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола била избрана за предавач на висока стручна школа по предметот Физикална терапија.

Во 2011 година на Високата медицинска школа, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола била избрана за виш предавач на висока стручна школа.

При изборот за асистент по предметот Физикална медицина и рехабилитација во 2005 година на Медицинскиот факултет во Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, нејзините трудови биле рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ Скопје, бр. 869 од 15.3.2005, страна 4-12.

При изборот за предавач на Високата медицинска школа, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола во 2007 година, нејзините трудови биле објавени во Билтенот на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ во Битола бр. 291 од 10.1.2007 година, страна 100-4.

При изборот за предавач на Високата медицинска школа, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола во 2009 година, нејзините трудови биле рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ во Битола бр. 321 од 1.9.2009 година.

При изборот за виш предавач на Високата медицинска школа, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола во 2011 година, нејзините трудови биле рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ во Битола бр. 352 од 1.9.2011 година.

Ниту еден билтен не е доставен на увид до Деканатот и Рецензентската комисија, како ниту еден од тие трудови.

Се служи активно со англискиот и српскиот јазик, а пасивно со германскиот. Член е на Лекарската комора на РМ.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: д-р Елизабета Попова Рамова

Институција: Висока медицинска школа, Универзитет „Св. Климент Охридски“
- Битола

Научна област: физикална медицина и рехабилитација и физикална медицина со принципи на рехабилитација

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на настава во прв циклус на студии – вежби	
	Општа медицина- Физикална медицина и рехабилитација стара програма 11 сем. – вежби на Медицинскиот факултет, УКИМ во Скопје	
	2005/6 1x 8x20=160 , 160/6 = 26 26x0.03	0.78
	2006/7 1x 8x20=160 , 160/6 = 26 26x0.03	0.78
	Протетика и ортотика - Висока медицинска школа, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола Нема извештај за број на часови, во кои учебни години	
	Третман на болка - Висока медицинска школа, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола Нема извештај за број на часови, во кои учебни години	
	Алтернативна медицина - Висока медицинска школа, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола Нема извештај за број на часови, во кои учебни години	
	Основи на кинезитерапија - Висока медицинска школа, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола Нема извештај за број на часови, во кои учебни години	

	Физикална терапија - Висока медицинска школа, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола Нема извештај за број на часови, во кои учебни години	
	Вкупно	1.56

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Трудови објавени во научно/стручно списание:	
	Попова Рамова Е , Петковска Јовановска М, Ангеловска В, Божиновска И, Лозановски Н, Ставревски З: Превенција на остеопорозата-Нефармаколошки менаџмент. Прилози, Списание на МНД, Битола, Бр.15-16. 2012. http://www.mnd-bitola.mk/attachments/article/23/Elizabeta%20Ramova.pdf UDK616.71-007.234-07/-08.	4x0.6=2.4
	Попова Рамова Е , Ангеловска В, Божиновска И, Лозановски Н, Ставревски З.: Алтернативни методи на лекување како избор на третман кај студентите физиотерапевти. Прилози, Списание на МНД, Битола бр. br.17-18. 2012.	4x0.6=2.4
	Elizabeta Popova Ramova , Biljana Angelovska, Irina Bozinovska, Oliver Gramosli: Knowledge of Spine Deformity among the University Trained Physiotherapists in Bitola, Macedonia . Volume 2, Issue 3. J Nov. Physiotherapie 2012, 2:3 doi: 10.4172/2165-7025.1000108.	4x0.6=2.4
	Е. Popova Ramova , M.Lazovic: Upitnik za deformitete kičme kod dece školskog uzrasta. 12 ^{ti} Kongres fizijatarara Srbije sa međunarodnim ucescem. Vrnjačka banja.17-20.maj 2012. Zbornika radova, Balneoclimatologia,maj 2012, vol. 38, br.1, 81-85.	4x0.9=3.6
	Е. Popova Ramova , M.Lazovic: Physical therapy interventions and evaluation of effect of treatment in pain management. 12 ^{ti} Kongres fizijatarara Srbije sa međunarodnim ucescem. Vrnjačka banja.17-20.maj 2012. Zbornika radova, Balneoclimatologia,maj 2012, vol. 38, br.1, 157-160.	4x0.9=3.6
	Е. Popova Ramova . A. Poposka: Reforms in higher nursing education in High Medical School of Bitola by Bologna declaration. International Journal of Nursing and Midwifery; Vol.4(6),pp.69-75, December 2012, Available online http://www.academicjournals.org/ijnm . doi: 10.5897/IJNM11.009.ISSN 2141-2499 ©2012 Academic Journals.	4x0.9=3.6

	Popova Ramova E , Poposka A, Ramov L.: Medication and appropriate physical therapy of Complex Regional Pain Syndrome patients after trauma. Bali Medical Journal (BMJ), 2013, Vol.2, Num.2:59-63. P-ISSN-2089-1180, E-ISSN.2302-2914.	4x0.6=2.4
	Popova Ramova E . Primena komplementarne medicine u konvencionalnoj medicine- medicina bazirana na dokazima. Balneoclimatologija. Maj.2014.vol.38.No.1., 237-244.	4
	E. Popova Ramova , B Angelovska, I Bozinovska.: The Effect from Complexity Physical Therapy on Decrease of Pain By Patients With osteoporotic lumbar Scoliosis. Open Access Scientific Reports. http://dx.doi.org/10.4172/scientificreports.284 . Vol.1.Issue 5.2012.	4x0.8=3.2
2.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор:	
	Elizabeta Popova Ramova , Anastasika Poposka, Milica Lazovic: The ultrasonography evaluation of knee osteoarthritis during physical therapy with low level laser and sonophoresis. Journal of US-China Medical Science, Apr. 2011, vol. 8, No4 (Serial No 77), pp. 237-241.	6 x0.8=4.8
	E. Popova Ramova , A. Poposka, M. Lazovic, L. Ramov: Evaluation of Scoliosis Deviation with Clinical Measurements during Physical Therapy. Macedonian Journal of Medical Sciences. 15.03.2013. r 1 ; 6(1):31-36 http://dx.doi.org/10.3889/MJMS.1857-5773.2013.0277 .	6x0.6=3.6
	Poposka A, Popova Ramova E , Petkovska Jovanovska M.: Questionnaire based screening investigation for risk detection of osteoporosis. Archives of Public Health. Vol.4., No.2, 2012;30-33.	6x0.8=4.8
	Elizabeta Popova Ramova , Vesna Sofronijevska. Rehabilitation after surgical treatment of breast cancer. Asian Pacific Journal of Nursing, 2015; 2 (2): 44-47.	6x0.9=5.4
	Vesna Sofronijevska, Popova Ramova E , Snezana Stoilova, Dragan Skaleroski. Assessment of rehabilitation program at intensive care unit in Clinical Hospital-Bitola. American Journal of Advances in Nursing Research, 2015,2 (2):83-86	6x0.6=3.6
3.	Трудови објавени во стручно/научно популарно списание	
	Елизабета Попова Рамова . Значењето на рехабилитацијата во здравствениот систем. Vox Medici, 2014, br.83, 26-27	2
	Елизабета Попова Рамова . Нефармаколошки третман на Паркинсоновата болест. Vox Medici, 2016, бр.93, 26-28.	2

4.	Трудови со оригинални научно/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир	
	Elizabeta Popova Ramova , Veselin Talevski, Leonid Ramov, Marijana Talevska. Principles of education and application of alternative medicine methods in rehabilitation of patients. Profesionalna rehabilitacija, III Меѓународна научна konferencija, Tuzla 10-13 decembar, 2015, Zbornik radova, Tuzla 2015, 41-46.	2x0.6=1.2
	Vesna Sofronijevska, Dejan Velinov, Elizabeta Popova Ramova , Snezana Stoilova. Naša iskustva u edukaciji osoba oštećenog vida ya fyioterapeute na universyitetskom nivou edukacije. Profesionalna rehabilitacija, III Меѓународна научна konferencija, Tuzla 10-13 decembar, 2015, Zbornik radova, Tuzla 2015, 87-90.	2x0.6=1.2
	Hristijan Bakuleski, Elizabeta Popova Ramova , Veselin Talevski, Snezana Stoilova. Robotic in professional and other rehabilitation of people with disability. Profesionalna rehabilitacija, III Меѓународна научна konferencija, Tuzla 10-13 decembar, 2015, Zbornik radova, Tuzla 2015, 115-122.	2x0.6=1.2
	Elizabeta Popova Ramova , Jovica Georgievski, Leonid Ramov, Snezana Stoilova. Nonpharmacologic treatment of multiple sclerosis to increase quality of life. Profesionalna rehabilitacija, III Меѓународна научна konferencija, Tuzla 10-13 decembar, 2015, Zbornik radova, Tuzla 2015, 179-186.	2x0.6=1.2
	Zaim Dzambazi, Elizabeta Popova Ramova . Procena tercijelne prevencije kod osoba sa posebnim potrebama u opstini Kicevo. Profesionalna rehabilitacija, III Меѓународна научна konferencija, Tuzla 10-13 decembar, 2015, Zbornik radova, Tuzla 2015, 439-443.	2x0.9=1.8
5.	Секциско предавање на научен/стручен собир	
	Состанок на Здружение на физиотерапевти на РМ. Елизабета Попова Рамова. Деформитети на 'рбет како здравствен проблем. Битола, 24.12.2011.	1
	Состанок на Здружение на физиотерапевти на РМ. Елизабета Попова Рамова. Невролошки проблеми, патологија и физиотерапевтски третман. Охрид, 11-13 мај 2012.	1
7.	Учество на научни/стручни собири со реферат - усна презентација:	

	Popova Ramova E , Ramov L., Angelovska B, Sofronijevska V. Assessment of healthy life nutrition and physical activity in different age groups. Zbornik radova, 16. Kongres fizijatara Srbije, Arandjelovac, Balneoclimatologia. maj 2016, vol.40, br.2, 270-271.	1
8.	Учество на научни/стручни собири со меѓународно учество со реферат - постерска презентација:	
	E. Popova Ramova , Angelovska B, Bozinovska I, Blazevska M. The effect from complexity physical therapy on decrease of pain by patients with osteoporotic lumbar scoliosis. 12 th Kongres fizijatara Srbije sa međunarodnim ucescem. Vrnjačka banja. 17-20. maj 2012. Zbornika radova, Balneoclimatologia, maj 2012, vol. 38, br.1, 168.	0.5
	E. Popova Ramova , Blazevska M. ,Angelovska B. Alternative medicine in the treatment of back pain. 12 th Kongres fizijatara Srbije sa međunarodnim ucescem. Vrnjačka banja. 17-20. maj 2012. Zbornika radova, Balneoclimatologia, maj 2012, vol. 38, br.1, 169-170.	0.5
	Snezana Stoilova, Elizabeta Popova Ramova . Epidemiologic features respiratory disease in the Republic of Macedonia. 47. Dani preventivne medicine, Nis, 24-27.09.2013, Zornik rezimea	0.5
	Snezana Stoilova, Elizabeta Popova Ramova . Epidemiological characteristics of malignant disease in the Republic of Macedonia. 48. Dani preventivne medicine, Nis, 23-26.09.2014, Zornik rezimea, 2014, 88	0.5
	Elizabeta Popova Ramova , Snezana Stoilova. Prevention of osteoporosis in different age groups (adolescents, teenagers, adults, menopausal women, postmenopausal women and old people). 48. Dani preventivne medicine, Nis, 23-26.09.2014, Zornik rezimea, 2014, 103	0.5
	Snezana Stoilova, Milco Stoilov, Elizabeta Popova Ramova , Blagoja Stoilov. Assessment of air pollution, health risk from REK Bitola. Health management. Health and safety. Health Education. 28-29.03.2015, Istanbul, Turkey, International Journal of Health Administration and Education Congress (Sanitas magisterium), 2015, page18.	0.5
	Marijana Gligorovska, Veselin Talevski, Elizabeta Popova Ramova . Medical law and deontological obligations of medical staff in the physical medicine. Health management. Health and safety. Health Education. 28-29.03.2015, Istanbul, Turkey, International Journal of Health Administration and Education Congress (Sanitas magisterium), 2015, page103.	0.5
	Elizabeta Popova Ramova , Snezana Stoilova, Leonid Ramov, Anastasika Poposka, Veselin Talevski, Tome Naumov. Principles of education and low regulations for alternative medicine medicine of treatment. Health management. Health and safety. Health Education. 28-29.03.2015, Istanbul,	0.5

	Turkey, International Journal od health Administration and Education Congress (Sanitas magisterium), 2015, page 86-87.	
	Elizabeta Popova Ramova , Snezana Stoilova, Leonid Ramov, Tome Naumov. Education program for rehabilitation of patients after surgical treatment of breast cancer, the role of physiotherapist activity. Health management. Healthand safety. Health Education. 28-29.03.2015, Istanbul, Turkey, International Journal od health Administration and Education Congress (Sanitas magisterium), 2015, page 87-88.	0.5
9.	Апстракти објавени во зборник на конференција (Конгрес на Европското здружние по физикална и рехабилитациона медицина) меѓународна:	
	Popova Ramova E , Biljana Angelovska, Oliver Gramosli, Antonio Mitrev, Irina Bozinovska.: Management of people with stroke in our society. 18 th European Congress of Physical and rehabilitation medicine. Thesaloniki, Greece, European Journal of Physical and rehabilitation medicine. Vol.48-Supl.1 No-2, June 2012.page:171.	1
	Popova Ramova E , Milica Lazovic, Anastasika Poposka, Biljana Angelovska, maja Blazeska, Irina Bozinovska, nikola Lozanovski, Zoran Stavrevski:Examination of bad posture with software 18 th European Congress of Physical and rehabilitation medicine. Thesaloniki, Greece, European Journal of Physical and rehabilitation medicine. Vol.48-Supl.1 No-2, June 2012.page:171.	1
10.	Апстракти објавени во зборник на конференција (Конгрес на Медитеранскиот форум по физикална и рехабилитациона медицина) меѓународна:	
	Popova Ramova E , Milica Lazovic, Anastasika Poposka, Ramov L. The effect of Schroth's exercises on correction of bad posture by school children. 10 th Mediterranean Congress of Physical Rehabilitation medicine and 13 th national Congress of the Serbian Association of Physical medicine and Rehabilitation, Budva, 29 September-2 nd October 2013, Book of abstracts,2013, 98.	1
11.	Апстракти објавени во зборник на конференција (Конгрес на Интернационалното здружение по физикална и рехабилитациона медицина) - меѓународна:	
	L Ramov, E Popova Ramova , S. Stoilova. The posture changes and back pain in young computer workers. J. of Rehabilitation Medicine. Abstract Book of the 9th World Congress of ISPRM, Berlin, Germany, 19-23. June, 2015, Supplement 54, 166	1

	S. Stoilova, E Popova Ramova , L Ramov. The Assessment of fatigue of patients with Parkinson disease. J. of Rehabilitation Medicine Abstract Book of the 9th World Congress of ISPRM, Berlin, Germany, 19-23. June, 2015, Supplement 54, 206	1
	E Popova Ramova , S. Stoilova, L Ramov. Early detection for old people with risk of fall and its prevention. J. of Rehabilitation Medicine Abstract Book of the 9th World Congress of ISPRM, Berlin, Germany, 19-23. June, 2015, Supplement 54, 321	1
12.	Апстракти објавени во зборник на конференција - меѓународна:	
	Snezana Stoilova, Popova Ramova Elizabeta. : Food Safety in nursung home,,Sue Ryder,,. 1 st . Balcan Conference on Health Sciences. 14-16 May.Edrine,Turkey.Book of abstracts.p:39.	1
13.	Апстракти објавени во зборник на конференција (конгрес) - национална со меѓународно учество	
	E.Popova Ramova , Angelovska B, Bozinovska I, Blazevska M.: The effect from complexity physical therapy on decrease of pain by patients with osteoporotic lumbar scoliosis. 12 th Kongres fizijatara Srbije sa međunarodnim ucescem. Vrnjačka Banja.17-20.maj 2012. Zbornika radova.p:168.	0.5
	E. Popova Ramova , Blazevska M, Angelovska B.: Alternative medicine in the treatment of back pain. 12 th Kongres fizijatara Srbije sa međunarodnim učešćem. Vrnjačka Banja.17-20.Maj 2012. Zbornika radova.p:169.	0.5
	E.Popova Ramova , M.Lazovic, S.Stoilova, B.Angelovska.: The level of stroke management in our society. 4 th Congress of psychiatrics of BIH with international participation. Banja Luka 19-22.09.2012.Book of abstracts.p:335.	0.5
	M.Blazeska. E.Popova Ramova , B.Angelovska.: The effect of conservative treatment in children with dysplatic hips. 4 th Congress of psychiatrics of BIH with international participation. Banja Luka 19-22.09.2012.Book of abstracts.p:169.	0.5
	B.Angelovska, E.Popova Ramova ,M.Blazeska.: Representation of flat foot (pes planus) in the period from 2008-2011 among the school population in Prilep. 4 th Congress of psychiatrics of BIH with international participation. Banja Luka 19-22.09.2012.Book of abstracts.p:165.	0.5
	E.Popova Ramova ,M.Lazovic, B.Angelovska.: School screening for spine deformity with clinical examination, pozitiv and negative sides.4 th Congress of	0.5

	physiatrics of BIH with international participation. Banja Luka 19-22.09.2012. Book of abstracts.p:150.	
	Popova Ramova E , Stoilova S, Blazevska M, Angelovska B, Sofronijevska V.: Assesment of nutrition status and physical activity in school population as an indicator for the quality of bone mass. 14 th Congress of Physiatrics in Serbia with international participation. Subotica 11-14may.2014. Balneoclimatologia. p.110-111.	0.5
	Klementina Stojanovska, Popova Ramova E , Stoilova S. Posebna rehabilitacija sluha, govora i glasa PHI „ Instituta za rehabilitaciju” Bitolj. Zbornik radova, Profesionalna rehabilitacija, III Medjunarodna naucno -strucna konferencija, Tuzla, 10-13.12. 2015 godina, 107	0.5
	Popova Ramova E , Stoilova S. Identification of post stroke patients with bad quality of life and posibility to increase quality of life in our haelth system. 49. Dani Preventivne medicine, Zbornik radova i rezimea, Nis,22-25.09.2015, strana nema	0.5
	Popova Ramova E , Ramov L, Sofronijevska V. Assessment of sequeles after physical therapy treatment of patients with facial palcy. Zbornik radova, 16. Kongres fizijatar Srbije, Arandjelovac, Balneoclimatologia. maj 2016,vol.40, br.2, 281-2	0.5
	Popova Ramova E , Angjelovska B, Ramov L. Possibilities of non-pharmacologiactal methods to increase quality of life by patients with Parkinson disease. Zbornik radova, 16. Kongres fizijatar Srbije, Arandjelovac, Balneoclimatologia. maj 2016,vol.40, br.2, 284.	0.5
	Popova Ramova E , Ramov L., Angjelovska B, Sofronijevska V. Assessment of haelthy life nutrition and physical activity in different age groupes. Zbornik radova, 16. Kongres fizijatara Srbije, Arandjelovac, Balneoclimatologia. maj 2016,vol.40, br.2, 270-271.	0.5
	Трудови објавени во стручно/научно популарно списание (трудови објавени во мултидисциплинарни немедицински научни списанија)	
	Popova Ramova E. , Poposka A.: The education for medical staff during analyze of physical therapists, possibilities and perspectives. 'Wulfenia' Journal. 2013. Volume. 20, Issue. 6, page:123-132.	2x0.9=1.8

	Popova Ramova E. , Poposka A, Angelovska B, Ramov L.: Management of health care educational project for students in medical staff. Archives of Sciences Journal.(ISSN: 1661-464X).2013;Vol.66. Issue 6.page:184-193.	2x0.6=1.2
	Popova Ramova E. , Poposka A, Ramov L.: School screening for spine deformity with clinical test and spine mouse device. Jokull Journal. ISSN:0449-0576. Vol.63,No.:7.jul 2013:97-105..	2x0.8=1.6
	Stoilova S, Popova Ramova E. , StoilovB.: The use of mobile phones among students of medical staff. Jokull Journal. ISSN:0449-0576. Vol.63,No.9.Sep.2013:423-427.	2x0.8=1.6
	Stoilova S, Popova Ramova E. , Stoilov B.: Prespa lake water quality and protection. Jokull Journal. ISSN:0449-0576. Vol.63,No.9.Sep.2013:2-5.	2x0.8=1.6
	Popova Ramova E. , Stoilova S, Ramov, L.: Students perception of learning environment with DREEM questioner at Medical staff students. Asian Academic Research Journal of Multidisciplinary. Vol.1, Issue 14, Ost.2013.page:555-63.	2x0.8=1.6
	Popova Ramova E. , Stoilova S.: The effect of Schrot's exercises on bad posture correlation and vital capacity by school children age 10 years. Asian Academic Research Journal of Social Science & Humanities.Vol.1.Issue 18. Dec.2013.ISSN:2278-859.	2x0.9=1.8
	Popova Ramova E. , Stoilova S, Ramov, L, Sofronijevska, V. Burns rehabilitation program in Macedonian center for burns treatment. Asian Academic Research Journal of Social Sciences and Humanities. Vol.1, Issue28,Oct.2014.p 99-104.	2x0.6=1.2
	Popova Ramova E. , Stoilova S, Ramov, L, Vasileva D. Assessment of nutrition status and physical activity in the school population as an indicator of the quality of bone-promotion of management plan. International Journal of Current Microbiology and Applied Sciences. Vol.3.No.12.Dec.2014.p:62-68.	2x0.6=1.2
	Popova Ramova E. , Poposka A., Ramov L: Analysis of the results after physical therapy treatment on patients with ACL reconstruction. Indian Journal of Applied Research. Vol.5 Issue:2.Feb.2015.p.466-468.	2x0.8=1.6
	Popova Ramova E. , Leonid Ramov. Assessment of helthy life, nutrition and physical activity in different age groups. Applied Science Reports.13 (2), 2016:107-110.	2x0.9=1.8
	Popova Ramova E. , Stoilova S, Ramov, L, Vasileva D. Health lifestyle behaviours and nutritional habits of medical stuff students. International. J. Current Microbiology and Applied Science , 2015, 4 (10): 256-262.	2x0.6=1.2
	Вкупно	99.1

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активноста:	Поени
1.	Книга од стручна област:	
	Елизабета Попова Рамова. Примена на КАМ во конвенционалната медицина, 2013. ISBN 978-608-65576-0-7 Во област: алтернативна медицина	8
	Елизабета Попова Рамова, Билјана Анѓеловска. Ароматерапија. 2016. ЦОП-АМ, Битола ISBN 978-608-65576-2-1	7
	Елизабета Попова Рамова, Билјана Анѓеловска. Нефармаколошки третман на Паркинсоновата болест. Скопје, 2016. ISBN 978-608-65576-1-4	7
	Елизабета Попова Рамова, Билјана Анѓеловска. Алтернативна медицина и спортски повреди. Скопје, 2016. ISBN 978-608-65576-3-8	7
	Елизабета Попова Рамова, Билјана Анѓеловска. Лимфедем и интегративна медицина. ЦОП-АМ, Битола, 2017, ISBN 978-608-65576-4-5	7
2.	Предавање на институции од јавен интерес, културно-информативни центри	
	Тема: Музика и здравјето. Во СОУ „Таки Даскало“ Битола, во рамките на проектот Заедничка грижа за правилно насочување на учениците, на ден 17.11.2016 и на 23.11.2016.	0.5
	Тема: Применливост на софтверите во рана детекција на деформитетите на 'рбет кај училишната популација, одржан на 23.9.2011, Битола, во рамките на проектот: Итсражувачка видливост РЕВИС 2011.	0.5
	Оджани предавања на Здружение на граѓани во Битола од областа на безбедност на храната и нутрицијата како и од областа на алтернативна медицина.	0.5

	Вкупно	37.5
Дејности од поширок интерес		
1.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание	
	Sanitas Magisterium, International Journal of health Administration and Education. Vol 1, No1.	1
	International Journal od Recent Sugical and Medical Science (International Board Members)	1
2.	Член на на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	
	Член на научен одбор на Profesionalna rehabilitacija, III Medjunarodna naucno –strucna konferencija, Tuzla, 10-13.12. 2015 godina.	1
	Second International Scientific Conference. Reserch in Physical Education, Sport and Health, Skopje, 3-5.juni 2016	1
	International Journal of Health Administration and Education Congress (Sanitas Magisterium), Istanbul, Turkey, 28-29.March 2015.	1
3.	Раководител на внатрешна организациона единица:	
	Во 2008 година на Високата медицинска школа, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола била назначена за раководител на физиотерапевтската насока.	3
	Вкупно	8

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	1,56
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	99,1
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	37,5
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	8
Вкупно	146,16

Оценка од самоевалуација

Д-р Елизабета Попова Рамова нема доставено оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Високата стручна школа, Универзитет „Св. Климент Охридски“ во Битола.

Членови на Рецензентската комисија

1. Проф. д-р Ериета Николиќ-Димитрова с.р.
2. Проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова с.р.
3. Проф. д-р Зоран Божиновски с.р.

Асистент докторанд д-р Валентина Коевска

1. Биографски податоци

Д-р Валентина Коевска е родена на 15.9.1967 година во Скопје. Основно и средно образование завршила во Скопје, со одличен успех. Во учебната 1986/87 г. Се запишала на Медицинскиот факултет, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, каде што дипломирала на 25.11.1993 година, со просечен успех 8,53.

По полагањето на стручниот испит за доктори на 21.2.1996 година се стекнала со основна лиценца за работа. Во периодот од 1996 до 2004 г. работела како матичен лекар, прво во ПЗО Д-р Румјанка Ташовска, потоа во ПЗО Зегин Медика во Скопје и на крај во ПЗО ДИ-СИ Медикал во Скопје.

Специјализацијата по физикална медицина и рехабилитација ја завршила во 2005 година на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Од 2006 г. е вработена на неопределено време во ЈЗУ Завод за физикална медицина и рехабилитација - Скопје. Активно се служи со англискиот јазик.

Во 2007 г. беше запишана на втор циклус студии – постдипломски студии на Медицинскиот факултет при УКИМ и ги положи сите испити.

На докторски студии од областа клиничка медицина на Медицинскиот факултет во Скопје при УКИМ се запишала во учебната 2011/2012 година, а ги завршила на 17.1.2017 година со просечен успех 9,75. Дисертацијата на тема „Улогата на физикалната терапија и рехабилитација во лекувањето на пациентите со примарна остеопороза“ ја одбранила на 17.1.2017 година. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област клиничка медицина.

Д-р Валентина Коевска од учебната 2010/2011 г. е ангажирана како стручњак од практиката во одржувањето на практичната настава на студиската програма за физиотерапевти при Медицинскиот факултет во Скопје.

Во 2015 година е избрана за асистент докторанд на Катедрата за физикална медицина и рехабилитација при Медицинскиот факултет, УКИМ, Скопје.

Во моментот е асистент докторанд. Рефератот за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1105 од 15.8.2015 година.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, кандидатката Валентина Коевска изведува практична настава на прв циклус студии на студиската програма Физикална медицина и рехабилитација за студентите по општа медицина. На Високата школа за физиотерапевти изведува практична настава по предметите: Основи на кинезитерапија, Основи на кинезиологија, Клиничка кинезиологија со кинезиметрија, Физиотерапија во ревматологија, Физиотерапија кај изгореници, Физиотерапија во гинекологија, Физиотерапија во педијатрија и Физиотерапија кај нарушувања на мускулноскелетен систем. Во Заводот за физикална медицина и рехабилитација во Скопје учествува во едукацијата на лекарите на специјализација по физикална медицина.

Научноистражувачка дејност

Д-р Валентина Коевска, како автор или коавтор, објавила вкупно 26 труда во научни списанија од областа на медицината, од кои 8 труда со оригинални научни резултати, објавени во научно - стручно списание со меѓународен уредувачки одбор, а останатите 18 во зборници од научни собири во земјата и во странство.

За избор во звањето асистент докторанд досега биле рецензирани 19 труда во Билтенот бр. 1105 (15 Август 2015 година) на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Нови трудови за рецензија од бр.20 до бр.26

Трудови во целост

20. Mancev Lejla, Gecevska D, **Koevska V**, Dimovska A, Dodevski A. Dypuytren's contracture- recidivate or not? ACTA MORPHOLOGICA vol. 13(2),2016; 75-83.

21. Mitrevska B, Poposka A, Nikolik-Dimitrova E, **Koevska V**, Grkova-Miskovska E. HEALT RELATED QUALITY OF LIFE ASSISMENT IN PATIENTS WITH DHS SURGICALLY TREATED PERTROCHANTERIC KYLE FRACTURE TYPE I, II. International Journal of Medicine & Health Research, 2016; 2(1).1-5.

22. Erieta Nikolik Dimitrova, Aleksandar Adamov, **Valentina Koevska**, Biljana Mitrevska, Ivan Gecevik, Arsim Agushi. Long-term Outcome after Rehabilitation of Bilateral Total Hip Arthroplasty in Renal transplant recipient-A Case Report. Maced J Med Sci. 2016 Mar 15; 4(1): 146–151.

23. **Valentina Koevska**, Snezana Percinkova-Mishevskа, Erieta Nikolik-Dimitrova, Biljana Mitrevska, INFLUENCE OF PHYSICAL THERAPY MODALITIES ON PAIN IN OSTEOPOROSIS PATIENTS: initial results of the treatment with physical therapy Journal of the Macedonian medical association Mac. Med. Review, 2016; 70(1);19-23.

24.Mitrevska Biljana, Poposka A, Nikolic-Dimitrova E, **Koevska V**, Grkova-Miskovska E. Evaluation of the physical treatment and rehabilitation results in patients with petrochanteric femoral fractures. ACTA MORPHOLOGICA vol 13(1),2016; 75-83

Апстракт

25. **V.Koevska**. The role of exercise in women with post-menopausal osteoporosis. WORLD CONGRESS ON OSTEOPOROSIS, OSTEOARTHRITIS AND MUSKULOSKELETAL DISEASES, Florence, Italy, Mart 23-26, 2017, Osteoporosis international, Abstract book, vol.28 (1): 209.

Целта на трудот беше да се прикаже улогата на вежбите кај жените со постменопаузална остеопороза за период од една година. Резултатите од истражувањето во кое беа вклучени 92 жени покажала дека има статистички сигнификантна разлика на коскената густина на лумбалниот 'рбет и фемур на почеток и по 12 месесци ($0.71 \pm 0.2 \text{ g/cm}^2$ в.с $0.77 \pm 0.1 \text{ g/cm}^2$, $p < 0.0001$, и фемур $0.8 \pm 0.12 \text{ g/cm}^2$ в.с $0.83 \pm 0.1 \text{ g/cm}^2$, $p < 0.001$). Континуираното практикување на вежбите статистички сигнификантно ја подобрува коскената густина кај пациентките со постменопаузална остеопороза.

26. **V.Koevska**, E.N.Nikolic-Dimitrova. Vitamin D levels at postmenopausal women according to the age and the bone mineral density, WORLD CONGRESS ON OSTEOPOROSIS, OSTEOARTHRITIS AND MUSKULOSKELETAL DISEASES, Malaga, Spain, April 14-17 2016, Osteoporosis international, Abstract book, vol.27 (1):413.

Целта на трудот беше да се прикаже разликата помеѓу дефицитот, инсуфициентноста и нормалните вредности на витаминот Д во однос на возраста и коскената минерална густина на колкот и 'рбетот. Резултатите од истражувањето во кое биле вклучени 147 жени покажале дека 60% од пациентките се со инсуфициенција на витамин Д, 22% се со дефицит и 18% беа со нормални вредности. Немало статистички значајна разлика на инсуфициенцијата на витаминот Д во однос на возраста. Во заклучокот на истражувањето стои дека пациентите со пониски вредности на витамин Д имаат пониска коскена минерална густина, па затоа е потребно негово редовно внесување.

Стручно апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Како лекар специјалист активно е вклучена во решавањето на општите стручни проблеми од областа на физикалната медицина и рехабилитацијата, со особен интерес за рехабилитацијата на нарушувањата на мускулноскелетниот систем и дегенеративните промени на лумбалниот дел од 'рбетот, како и за остеопорозата. Најголемиот период од работниот стаж работи на Одделението за рехабилитација на нарушувањата на мускулноскелетниот систем. Шеф е на одделението Б-женско одделение за заболувања на мускулноскелетен систем од 2013 г.

Во Заводот за физикална медицина и рехабилитација за прв пат ја воведува методата за интраартикуларна инсталација на медикаменти кај пациенти со нарушувањата на мускулноскелетниот систем.

На секциските состаноци на Здружението на доктори по физикална медицина и рехабилитација на Р Македонија имала учество како предавач со темите под наслов:

„Анатомија, физиологија и деформитети на стапалото”, Струмица, март 2008 г., „Рехабилитација на пациент со изгореница”, Берово, септември 2011 г., „Влијанието на факторите на ризик и ниските вредности на серумскиот Д витамин во настанување на остеопоротичната фрактура”, Скопје, декември 2015.

Во 2011 година беше вклучена како стручен соработник за ревизија на преводот на медицинската литература од областа на физикалната медицина и рехабилитација во Проектот на Владата на Р. Македонија за превод на 500 професионални и научни книги за високо образование.

Во 2012 година имаше тримесечна едукација за примена на x-ray остеодензитометријата во дијагностика на остеопорозата на Универзитетската клиника за ендокринологија, дијабетес и метаболички заболувања во Скопје, и во 2014 година имаше четиримесечна едукација за примена на интраартикуларни инстилации на медикаменти на Универзитетската клиника за Ревматологија во Скопје.

Во 2014 година беше активно вклучена во ажурирање на дел од протоколите од медицина базирана на докази по физикална медицина и рехабилитација.

Од 2014 година учествува во проектот на Министерството за здравство на Република Македонија за едукативни предавања на матичните доктори на националните упатства од областа на физикална медицина и рехабилитација од медицина базирана на докази (МБД).

Во 2014 година имаше едукативен престој во траење од пет недели, на Универзитетската клиника за физикална медицина и рехабилитација, Медицински факултет „Черапаша”, Истанбул, Р Турција и во 2015 г., едукативен престој во траење од три недели на Универзитетската клиника во Љубљана, Р Словенија.

Во 2009 г. учествуваше во научно-апликативната студија “Sonophoretic treatment of the pain in the four body regions-knee, low back, sholder and neck”, спроведена во Заводот за физикална медицина и рехабилитација во Скопје.

Кандидатката имала присуствувало на краткотрајни семинари, симпозиуми и работилници од областа на физикалната и рехабилитационата медицина.

Ас. д-р Валентина Коевска била член во научен одбор на Третиот конгрес на физијатри на Р Македонија со меѓународно учество. Член е во Комисијата за унапредување на квалитетот на здравствената заштита во Заводот за физикална медицина и реахабилитација; член во комисија за признавање на странска специјализација од областа на физикалната и рехабилитационата медицина. Во 2013 година била член на Комисијата за донесување на Наод и мислење за утврдување на мобилност за остварување на правото за додаток.

Ас. д-р Валентина Коевска е член и претседател на Управниот одбор на Здружението на физијатри на Република Македонија и член е на Европското друштво по физикална и рехабилитациона медицина (ESPRM).

Има добиено признанија во вид на Благодарница од Македонското лекарско друштво.

Оценка од самоевалуација

Ас. д-р Валентина Коевска за одржаните вежби доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет и од студентите на Високата школа за физиотерапевти.

Евалуација	поени
2010/2011 (зимски)	5 (од макс.5)
2011/2012(зимски)	4,30

2011/2012 (летен)	4,19
2012/2013(зимски)	4,31
2012/2013 (летен)	4,32
2013/2014 (зимски)	9,2 (од макс.10)
2013/2014 (летен)	9,14
2014/2015 (зимски)	9,42
2015/2016 (зимски)	9,46
2015/2016 (летен)	9,30
2016/2017 (зимски)	9,52

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Валентина Стојко Коевска

Институција: Завод за физикална медицина и рехабилитација, Скопје
Медицински факултет, УКИМ,

Научна област: физикална медицина и рехабилитација и физикална медицина со принципи на рехабилитација

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активноста:	Број на часови	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Одржување на настава од прв циклус студии: вежби (лабораториски, клинички, аудиториски или изработка на семинарски труд)			
	Основи на кинезитерапија (вежби) со студенти редовни и вонредни физиотерапевти од		0,03	3,78
	2010/2011	15+3=18		
	2011/2012	15+3=18		
	2012/2013	15+3=18		
	2013/2014	15+3=18		
	2014/2015	15+3=18		
	2015/2016	15+3=18		
	2016/2017	15+3=18		

Основи на кинезиологија (вежби) со студенти редовни и вонредни физиотерапевти 2010/2011 2011/2012 2012/2013 2013/2014 2014/2015 2015/2016	30+3 30+3 30+3 30+3 15+3 15+3	0,03	5,04
Клиничка кинезиологија со кинезиметрија(вежби) редовни и вонредни физиотерапевти 2010/2011 2011/2012 2013/2014 2014/2015 2015/2016	20 30 48 60 65+12	0,03	7,05
Физиотерапија во Ревматологија (вежби) редовни и вонредни физиотерапевти 2013/2014 2014/2015 2015/2016 2016/2017	30+6 30+6 30+6 30+6	0,03	4,32
Физиотерапија кај изгореници (вежби) редовни и вонредни физиотерапевти 2015/2016	15+3	0,03	0,54
Физиотерапија во гинекологија (вежби) редовни и вонредни физиотерапевти 2012/2013 2013/2014 2014/2015	10+2 10+2 10+2	0,03	1,08
Физиотерапија во педијатрија (вежби) редовни и вонредни физиотерапевти 2011/2012 2012/2013 2013/2014 2014/2015	20+4 20+4 20+4 20+4	0,03	2,88
Физиотерапија на нарушувања на мускулоскелетен систем (вежби) редовни и вонредни физиотерапевти 2013/2014 2014/2015	15 25	0,03	1,2
Физикална медицина и рехабилитација (вежби) со студенти по медицина		0,03	5,85

	2013/2014 2014/2015 2015/2016 2016/2017	60 60 35 40		
2	Консултација со студенти (0,002) 2010/2011 200x0.002 = 0.4 2011/2012 200x0.002 = 0.4 2012/2013 200x0.002 = 0.4 2013/2014 200x0.002 = 0.4 2014/2015 200x0.002 = 0.4 2015/2016 200x0.002 = 0.4 2016/2017 200x0.002 = 0.4		0.002	2.8
3	Ментор и едукатор на здравствена едукација		0.08	
	Едукатор на специјализанти по физикална медицина и рехабилитација 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017 -Стеван Ивановски – 5 месеци 10x0,08x20=16 - Никола Костадинов- 1 месец 10x0,08x4=3.2 - Бесарта Јонузи Ибраими- 2 месеца 10x0,08x8=6.4 - Афродита Димовска – 1 месец 10x0,08x4=3.2 - Симона Ристовска – 2 месеца 10x0,08x8=6.4 - Даниела Гечевска – 3 месеци 10x0,08x12=9.6 - Анета Кајсторовска Лазарова – 2 месеца 10x0,08x8=6.4 - Мирјета Хасани – 2 месеца 10x0,08x8=6.4 -Иван Гачевик – 2 месеца 10x0,08x8=6.4 - Лејла Манчев – 2 месеца 10x0,08x8=6.4 - Сандра Арсовска – 2 месеца 10x0,08x8=6.4			76.8
	Вкупно			111.34

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поен	Вк. Поени
1.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	6	
	Mancev lejla, Gecevs A, Koevska V , Dimovska A, Dodevski A. Dupuytren's contracture-recidivate or not? ACTA MORPHOLOGICA vol. 13(2),2016; 75-83.	6x0,6	3,6
	Mitrevska B, Poposka A, Nikolik-Dimitrova E, Koevska V , Grkova-Miskovska E. HEALT RELATED QUALITY OF LIFE ASSISMENT IN PATIENTSWITH DHS	6x0,6	3,6

	SURGICALLY TREATED PERTROCHANTERIC KYLE FRACTURE TYPE I, II. International Journal of Medicine & Health Research, 2016; 2(1).1-5.		
	Erieta Nikolikj Dimitrova, Aleksandar Adamov, Valentina Koevska , Biljana Mitrevska, Ivan Gecevikj, Arsim Agushi. Long-term Outcome after Rehabilitation of Bilateral Total Hip Arthroplasty in Renal transplant recipient- A Case Report. <u>Maced J Med Sci</u> . 2016 Mar 15; 4(1): 146–151.	6x0,6	3,6
	Valentina Koevska , Snezana Percinkova-Mishevskaja, Erieta Nikolik-Dimitrova, Biljana Mitrevska, INFLUENCE OF PHYSICAL THERAPY MODALITIES ON PAIN IN OSTEOPOROSIS PATIENTS: initial results of the treatment with physical therapy Journal of the Macedonian medical association Mac. Med. Review, 2016; 70(1);19-23.	6x0,6	3,6
	Mitrevska Biljana, Poposka A, Nikolic-Dimitrova E, Koevska V , Grkova-Miskovska E. Evaluation of the physical treatment and rehabilitation results in patients with pertrochanteric femoral fractures. ACTA MORPHOLOGICA vol 13(1),2016; 75-83.	6x0,6	3,6
	Koevska V. , Misevska –Percinkova S., Nikolikj-Dimitrova E, Mitrevska B Efect of physical therapy on the quality of life in female patients with osteoporotic spinal fracture –a pilot stady, Acta morphologica, vol 12(1),2015; 75-83	6x0,6	3,6
	Nikolikj Dimitrova E., Koevska V. , Mitrevska B. Rehabilitation of patient with arthropathy due to acromegaly- a case report, PHYSIOACTA, vol 6 No1, 2012:111-117	6x0,8	4,8
	Mitrevska B., Poposka A., Ivanovska L., Koevska V. , Nikolikj-Dimitrova E. Conservative treatment of children with spinal deformities, PHYSIOACTA, vol 6 No 2, 2012:85-84	6x0,6	3,6
2.	Секциски предавања на научен стручен собир	1	
	В.Коевска. Анатомија и физиологија на стапалото, деформитети на стапалото, состанок на Здружението на физијатрите на Македонија, Струмица, 2007.		1
	В.Коевска. Рехабилитација на пациент со изгореница, состанок на Здружението на физијатрите на Македонија, Берово, 2011.		1
	В.Коевска. Влијанието на ниските вредности на витамин Д во настанување на остеопоротичните фрактури, состанок на Здружението на физијатрите на Македонија, Скопје, 2015.		1
3.	Учество на научни/стручни собири со реферат – усна презентација:	1	
	Коевска В. , Николик-Димитрова Е., Митревска Б., Стојаноска-Матјаноска Л., Манолева М. Влијанието на факторите на ризик на ниските вредности на серумскиот Д-витамин во настанување на остеопоротичните фрактури. Трет конгрес		1

	на физијатрите на Р Македонија со меѓународно учество, 17-20 септември 2014, Охрид, Македонија,		
	Koevska V., Mitrevska B. Ефектот на физикалната терапија и рехабилитација на квалитетот на живот кај пациенти со остеопороза, 2th Macedonian Congres of Reumathology with intrenacional participation-MAAR, 02-05 October, Ohrid, 2013.		1
	Николиќ-Димитрова Е., Коевска В. , Стојановска-Матјановска Л., Гачевиќ И. Рехабилитација на оперативно лекувана руптура на Ахилова тетива. Трет конгрес на физијатрите на Р Македонија со меѓународно учество, 17-20 септември 2014, Охрид, Македонија. Зборник на апстракти, стр.59.		1
	Аргакиева–Николова Ј., Лабачевска В., Коевска В. , Рехабилитационен третман на болен со квадрипареза по акутен дисеминирачки енцефаломиелитис (АДЕМ)-приказ на случај. Втор конгрес на физијатрите на Р Македонија со меѓународно учество, Зборник на апстракти, 2010, стр.164.		1
4.	Учество на научни/стручни собири со меѓународно учество со реферат – постерска презентација:	0.5	
	Коевска В., Николиќ-Димитрова Е., Геракароска С., Лабачевска В., Аргакиева –Николова Ј. Резултати од рехабилитација на пациенти со полиневритис од типот на Guillain-Barre, Зборник на трудови Втор конгрес на физијатрите на Р Македонија со меѓународно учество, 15-18 септември 2010, стр.160		0.5
	Mitrevska B., Labacevska V., Ivanovska L., Argakieva –Nikolova J., Zafirovska L., Koevska V. Colles-ova fraktura-posledica osteoporoze. 7. Kongres fizijatara Srbije sa medzunarodnim ucescem, Zbornik radova, Tara 2007, стр. 15.		0.5
	Argakieva-Nikolova., Labacevska V., Koevska V. Rehabilitacioni tretman bolesnika sa multiplom sklerozom. 7.Kongres fizijatara Srbije sa medzunarodnim ucescem, Zbornik radova, Tara, 2007, стр.170.		0.5
	Стојановска М., Коевска В. , Митревска Б., Зафировска Л. Uticaj elektricnestimulacije dorzo-fleksornih agonista na obseg aktivne i pasivne fleksije spasticnog stopala. Zbornik radova, 6ti kongres fizijatara Srbije i Grne gore, Vrnjacka Banja 2006, 2006:55.		0.5
	Зафировска Л., Манчева М., Митревска Б., Стојановска М., Аргакиева-Николова Ј., Коевска В. Fizikalna terapija i bondronat u lecenju oseporoze-prikaz slucaja. Zbornik radova , 6ti kongres fizijatara Srbije i CrneGore, Vrnjacka Banja 2006, 2006:38.		0.5
	Argakieva–NikolovaJ, GerakaroskaS, ZafirovskaL, LabacevskaV, KoevskaV. Sindrom nedominatne hemisphere kao problem u		0.5

	rehabilitaciji bolesnika sa hemiplegijom nakon mozdanog udara. Zbornik radova, 6ti kongres fizijatara Srbije I Grne Gore, Vrnjacka Banja 2006.		
	Стојаноска –Матјаноска Л., Коевска В. , Николиќ-Димитрова Е., Манолева М., Митревска Б. Рехабилитација на пациенти со анкилозирачки спондилитис , Трет конгрес на физијатрите на Р Македонија со меѓународно учество, Охрид, Македонија, септември 2014.		0,5
	Митревска Б., Попоска А., Коевска В. , Илиевска Т., Гркова М-Мишковска Е. Рехабилитација на пациент со нервус фаџалис , Трет конгрес на физијатрите на Р Македонија со меѓународно учество, 17-20 септември 2014, Охрид, Македонија, Зборник на апстракти, стр.36.		0,5
	Николиќ-Димитрова Е., Коевска В. , Манолева М., Калчевска-Ивановска Б. Рехабилитација на пациент со морбус Пертес следен во тек на 6 години-приказ на случај . Трет конгрес на физијатрите на Р Македонија со меѓународно учество, Охрид, Македонија, септември 2014. Зборник на апстракти, стр.63.		0,5
	V.Koevska.The role of exercise in women with postmenopausal osteoporosis. WORLD CONGRESS ON OSTEOPOROSIS, OSTEOARTHRITIS AND MUSKULOSKELETAL DISEASES, Florence, Italy, Mart 23-26, 2017, Osteoporosis international, vol.28 (1): 209.		0.5
	V.Koevska, E.N.Nikolic-Dimitrova. Vitamin D levels at postmenopausal women according to the age and the bone mineral density, WORLD CONGRESS ON OSTEOPOROSIS, OSTEOARTHRITIS AND MUSKULOSKELETAL DISEASES, Malaga, Spain, April 14-17 2016, Osteoporosis international, vol.27 (1):413.		0.5
	Nikolic-Dimitrova E., Koevska V. , Mitrevska B. Rehabilitation after bilateral total arthroplasty in renal transplant recipient-of patients – case report. 18 th European congress of physical and rehabilitation medicine, Abstract book, Thessaloniki (Greece), maj 2012, str.217-218.		0.5
5.	Апстракти објавени во зборник на меѓународна конференција	1.0	
	V.Koevska.The role of exercise in women with postmenopausal osteoporosis. WORLD CONGRESS ON OSTEOPOROSIS, OSTEOARTHRITIS AND MUSKULOSKELETAL DISEASES, Florence, Italy, Mart 23-26, 2017, Osteoporosis international, vol.28 (1): 209.		1
	V.Koevska, E.N.Nikolic-Dimitrova. Vitamin D levels at postmenopausal women according to the age and the bone mineral density, WORLD CONGRESS ON OSTEOPOROSIS,		1

	OSTEOARTHRITIS AND MUSKULOSKELETAL DISEASES, Malaga, Spain, April 14-17 2016, Osteoporosis international, vol.27 (1):413.		
	Nikolik-Dimitrova E., Koevska V. , Mitrevska B. Rehabilitation after bilateral total arthroplasty in renal transplant recipient-of patients – case report. 18 th European congress of physical and rehabilitation medicine, Abstract book, Thessaloniki (Greece), maj 2012, str.217-218.		1
	Koevska V. Rehabilitation of patient with percutaneous vertebroplasty after osteoporosis fracture of spine – case report, 10th Mediteranian Congress of Physical and Rehabilitation Medicine, Book of abstracts, 29.9-2.10, Budva, 2013, 222.		1
6.	Апстракти објавени во зборник на конференција (конгрес) - национална со меѓународно учество	0.5	
	Koevska V., Mitrevska B. Ефектот на физикалната терапија и рехабилитација на квалитетот на живот кај пациенти со остеопороза, 2th Macedonian Congres of Reumathology with intrenacional participation-MAAR, 02-05 October, Ohrid, 2013.		0.5
	Mitrevska B., Labacevska V., Ivanovska L., Argakieva –Nikolova J., Zafirovska L., Koevska V. Colles-ova fraktura-posledica osteoporoze. 7. Kongres fizijatara Srbije sa medzunarodnim ucescem, Zbornik radova, Tara 2007, стр. 15.		0.5
	Argakieva-Nikolova., Labacevska V., Koevska V. Rehabilitacioni tretman bolesnika sa multiplom sklerozom. 7.Kongres fizijatara Srbije sa medzunarodnim ucescem, Zbornik radova, Tara, 2007, стр.170.		0.5
	Стојановска М., Коевска В. , Митревска Б., Зафировска Л. Утицај електричностимулације dorzo-fleksornih agonista на obseg активне i пасивне флексије spasticnog stopala. Zbornik radova, 6ti kongres fizijatara Srbije i Grne gore, Vrnjacka Banja 2006, 2006:55.		0.5
	Зафировска Л., Манчева М., Митревска Б., Стојановска М., Аргакиева-Николова Ј., Коевска В. Fizikalna terapija i bondronat u lecenju oseporoze-prikaz slucaja. Zbornik radova , 6ti kongres fizijatara Srbije i CrneGore, Vrnjacka Banja 2006, 2006:38.		0.5
	Argakieva–NikolovaJ, GerakaroskaS, ZafirovskaL, LabačevskaV, KoevskaV. Sindrom nedominatne hemisphere kao problem u rehabilitaciji bolesnika sa hemiplegijom nakon mozdanog udara. Zbornik radova, 6ti kongres fizijatara Srbije I Grne Gore, Vrnjacka Banja 2006.		0.5
	Коевска В. , Николик-Димитрова Е., Митревска Б., Стојаноска-Матјаноска Л., Манолева М. Влијанието на факторите на ризик на ниските вредности на серумскиот Д-витамин во настанување на остеопоротичните фрактури. Трет конгрес		0,5

	на физијатрите на Р Македонија со меѓународно учество, 17-20 септември 2014, Охрид, Македонија.		
	Стојаноска –Матјаноска Л., Коевска В. , Николиќ-Димитрова Е., Манолева М., Митревска Б. Рехабилитација на пациенти со анкилозирачки спондилитис , Трет конгрес на физијатрите на Р Македонија со меѓународно учество, Охрид, Македонија, септември 2014.		0,5
	Аргакиева–Николова Ј., Лабачевска В., Коевска В. , Рехабилитационен третман на болен со квадрипареза по акутен дисеминирачки енцефаломиелитис (АДЕМ)-приказ на случај. Втор конгрес на физијатрите на Р Македонија со меѓународно учество, Зборник на апстракти, 2010, стр.164.		0,5
	Митревска Б., Попоска А., Коевска В. , Илиевска Т., Гркова М-Мишковска Е. Рехабилитација на пациент со нервус фаџијалис , Трет конгрес на физијатрите на Р.Македонија со меѓународно учество,17-20 септември 2014, Охрид, Македонија, Зборник на апстракти, стр.36.		0,5
	Николиќ-Димитрова Е., Коевска В. , Стојановска-Матјановска Л., Гачевиќ И. Рехабилитација на оперативно лекувана руптура на Ахилова тетива. Трет конгрес на физијатрите на Р Македонија со меѓународно учество, 17-20 септември 2014, Охрид, Македонија. Зборник на апстракти, стр.59.		0,5
	Николиќ-Димитрова Е., Коевска В. , Манолева М.,Калчевска-Ивановска Б. Рехабилитација на пациент со морбус пертес следен во тек на 6 години - приказ на случај. Трет конгрес на физијатрите на Р Македонија со меѓународно учество, Охрид, Македонија, септември 2014. Зборник на апстракти, стр.63.		0,5
	Коевска В. , Николиќ-Димитрова Е., Димовски З., Аргакиева –Николова Ј., Лабачевска В., Костова В. Ефектот на физикалната терапија кај пациенти со синдром на болно рамо. Зборник на трудови, Втор конгрес на физијатрите на Р Македонија со меѓународно учество 15-18 септември 2010, стр. 95.		0,5
	Коевска В. , Николиќ-Димитрова Е., Геракароска С., Лабачевска В., Аргакиева –Николова Ј. Резултати од рехабилитација на пациенти со полиневритис од типот на Guillain-Barre, Зборник на трудови Втор конгрес на физијатрите на Р Македонија со меѓународно учество, 15-18 септември 2010, стр.160.		0,5
	вкупно		54

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста поени	поени	Вк. Поени
1	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството		
	Специјализација по физикална медицина и рехабилитација		2
2	Воведување на нова лабораториска/ клиничка или јавно –здравствена метода во областа на медицинските науки и здравство -прв пат во институцијата воведена метода	1	
	Интраартикуларни инстилации на медикаменти		1
3	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, процена на капитал, систематизација, методологија	1	
	Стручна редакција на книга: Физикална медицина и рехабилитација, принципи и практика, Табернакул, Скопје (Joel A. De Lisa, Bruce M.Gans, Nicolas E.Walsh,2005 Lippincott Williams & Wilkins) Том 1, поглавје од 32-42.		1
	Стручна редакција на книга: Физикална медицина и рехабилитација, принципи и практика, Табернакул, Скопје (Joel A. De Lisa, Bruce M.Gans, Nicolas E.Walsh,2005 Lippincott Williams & Wilkins) Том 2, поглавје од 43-52.		1
	Учесник во Комисија за верификување на странска специјализација од областа физикална и рехабилитациона медицина, 2017		1
4	Клиничка или научно-апликативна студија во областа на медицинските науки и здравството		
	-учесник		
	Учесник во научно–апликативна студија “Sonophoretic treatment of the pain in the four body regions-knee, low back,sholder and neck”		1
5.	Предавање на институции од јавен интерес/културно информативни центри	0,5	
	Спроведени едукации за матични лекари во Македонија, 2015 и 2016 година, во Медицински центар - Битола, Кочани, Гостивар, Прилеп и Охрид.		0.5

	Вкупно		7.5
--	---------------	--	------------

Дејности од поширок интерес

1.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	1	
	Член на Научен одбор на Трет конгрес на физијатри на Р Македонија, Охрид, 2014г.		1
	Претседател на Управен одбор на Здружението на физијатрите на Р Македонија		1
2	Студиски престој во странство -до три месеци	0,5	
	Cerrapasa Faculty of Medicine, Instambul University, Department of physical and Rehabilitation medicine, 05.10-07.11.2014		0,5
	University Medical Centre Ljubljana, Program of internacional exchange " Educational visist", 01.09.-18-09.2015		0,5
3	Раководител на внатрешна организациона единица	3	
	Шеф на женското В-одд. за мускулоскелетни заболувања		3
4	Учество во комисији и тела на државни и други органи	1	
	Комисија за унапредување на квалитетот на здравствената заштита во Заводот за физикална медицина и рехабилитација, Скопје		1
	Комисија за донесување на наод и мислење за утврдување на мобилност за остварување на право на додаток, за лица над 26 години, согласно со член 17 од Законот за изменување на Законот за социјална заштита (Сл. весник на РМ бр.36/11) и член 5 и 6 од Правилникот за начинот на остварување на правото за мобилност, 2013 г.		1
5	Награда за стручни постигнувања од струкова организација		
	Благодарница за активно учество и извршување на целите и задачите на Македонското лекарско друштво (7.4.2008 г.)		3
	Вкупно		11

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	111,34
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	54
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	7,5
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	11
Вкупно	183,84

Членови на Рецензентската комисија

1. Проф. д-р Ериета Николиќ-Димитрова с.р.
2. Проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова с.р.
3. Проф. д-р Зоран Божиновски с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на доставените материјали и анализирајќи ја севкупната досегашна активност на кандидатите д-р Елизабета Попова Рамова и д-р Валентина Коевска, согласно со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Рецензентската комисија констатира дека кандидатката асистент докторанд д-р Валентина Коевска во целост ги исполнува условите за избор во звањето доцент.

Кандидатката д-р Елизабета Попова Рамова не ги исполнува условите за избор според критериумите за избор на наставно-научно звање - доцент, утврден во член 125 од Законот за високото образование, односно нема просечен успех од најмалку 8 на студиите од прв циклус (кандидатката има просечна оценка 7,61)

Високо оценувајќи ги квалитетите на кандидатката, како и нејзината досегашна успешна и квалитетна наставна, стручна и научна активност и позитивната оценка од самоevaluацијата од студентите, Комисијата едногласно заклучи и има задоволство и чест на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да му предложи асистент докторанд д-р Валентина Коевска да биде избрана во звањето доцент во научните области: физикална медицина и рехабилитација и физикална медицина со принципи на рехабилитација.

Членови на Рецензентската комисија

1. Проф. д-р Ериета Николиќ-Димитрова с.р.
2. Проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова с.р.
3. Проф. д-р Зоран Божиновски с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА 1 ЛИЦЕ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАУЧНИТЕ
ОБЛАСТИ: ПЕДИЈАТРИЈА И ДЕТСКИ БОЛЕСТИ СО НЕГА НА БОЛНО И
ЗДРАВО ДЕТЕ НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет, објавен во весниците „Утрински весник“, „Дневник“ и „Коха“ од 20.4.2017 година, за избор на лице во сите научни звања во научните области: педијатрија и детски болести со нега на болно и здраво дете, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-2317/63, донесена на 10.5.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Светлана Кочева, проф. д-р Марина Крстевска Костантинова, доц. д-р Аспазија Софијанова, доц. д-р Татјана Јаковска и доц. д-р Кристина Миронска.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на лице во сите научни звања во научните области: педијатрија и детски болести со нега на болно и здраво дете, во предвидениот рок се пријави кандидатката д-р Силвана Наунова Тимовска.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Силвана Наунова Тимовска е родена на 17.6.1970 година, во Штип. Средно образование завршила во МУЦ „Д-р Панче Караџов“. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет во Скопје. Дипломирала на 4.11.1996 година, со просечен успех 8,73

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1999 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Медицинскиот факултет. Студиите ги завршила во 2002 година, со просечен успех 10. На 15.6.2010 година го одбрала магистерскиот труд на тема: "Епидемиологија на гломерулонефритиси во детската возраст во Република Македонија".

Докторска дисертација пријавила на 4.10.2011 година на Медицински факултет, Скопје. Дисертацијата на тема: „Акутно бубрежно оштетување кај новороденчињата во единицата за интензивна нега и терапија“ ја одбрала на 28.11.2016 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Велибор Тасиќ, проф. д-р Катица Пиперкова, проф. д-р Дафина Кузмановска, н.сов. д-р Лилјана Тозија и доц. д-р Аспазија Софијанова. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област педијатрија.

Специјализација по педијатрија завршила на Клиниката за детски болести во 2005 година. Во 2016 година била избрана за примариус.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, кандидатката д-р Силвана Наунова Тимовска учествувала во повеќе школи и работилници во процесот на едукација на специјализанти по семејна медицина и педијатрија.

Во периодот 2016-2017 година активно учествува во едукацијата на специјализанти во Симулацискиот медицински центар.

Научноистражувачка дејност

Д-р Силвана Наунова Тимовска има објавено вкупно 39 научни трудови од медицинската област, од кои 7 научни труда во научни списанија со меѓународен уредувачки одбор, 2 труда во научни-стручни списанија, 3 труда во стручни списанија и 27 трудови во зборници од научни собири.

Д-р Силвана Наунова Тимовска учествува во два научноистражувачки проекта.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Силвана Наунова Тимовска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Универзитетската клиника за детски болести. Во 2014 година е избрана за раководител на Отсекот за витално недоносено.

Стручно усовршување во странство остварила со студиски престој во Австралија во 2001 година и во Австрија во 2011 година.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисии на Универзитетската клиника за детски болести. Член е на Здружението за еманципација, солидарност и еднаквост на жените. Во периодот 1997-2000 година, д-р Силвана Наунова Тимовска работи најпрво како асистент, а потоа и како координатор на Програмата за здравствена едукација при што врши здравственоедукативни активности од областа на репродуктивното здравје, менталното здравје и здравјето на децата. Учествува во кампања за ексулзивно доење, спроведувајќи работилници за промоција на ексулзивното доење со поддршка на СЗО и УНИЦЕФ, како и во кампањата за достапно здравје за жените со поддршка на Глобалната мрежа за репродуктивните права на жените.

Оценка од самоевалуација

Во изборниот период, кандидатката не била вклучена во самоевалуација.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Силвана Милош Наунова Тимовска

(иметатковоимеипрезиме)

Институција: Универзитетска клиника за детски болести - Скопје

(називнафакултетот/ институтот)

Научни области: педијатрија и детски болести со нега на болно и здраво дете

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Назив на активноста	Број на часови	Поени од формулар	Вкупно поени
Ментор и едукатор на здравствена едукација		Број на часови x 0.08	
- ментор - едукатор			
- едукатор - вон болничка педијатрија 3 месеци	2	2 часа неделно x 12 недели x 2	3.84
- болничка педијатрија 4 месеци	8	2 часа x 16 недели x 8	20.48
- едукатор - семејна медицина	5	2 часа неделно x 5	0.8
- едукатор - Медицински симулациски центар	5 групи	6 часа неделно x 5	2.4

Семинар за специјализанти по педијатрија – интензивна нега во 2011 и 2015 Акутна бубрежна инсуфициенција во ЕИИТ	2	0.05	0.1
Настава во школи и работилници:- раководител учесник		1.5 1.0	
-учесник - едукатор 1. Работилница неонатална реанимација, Струга, 2015 - едукатор 2. Работилница за BLS, ALS, PLS, TLS, јули 2016. 3. Раст и развој на доенче, Здружение на приватни лекари на РМ, 2015. 4. Обезитас и деформитети кај деца, Здружение на приватни лекари на РМ, 2016. 5. Анемии кај деца, Здружение на приватни лекари на Р.М, 2017.			1.0 1.0 1.0 1.0 1.0
Вкупно			32.62

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ре бр	Назив на активноста	Пое ни	Вкуп но поени
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтни научни стручни списанија со меѓународен уреднички одбор	6+ и.ф	
	1. Silvana Naunova Timovska, Svetlana Cekovska, Katerina Tosheska-Trajkovska. Acute kidney injury in newborns. Contributions.Sec.of Med.Sci.,XXXVI 3, 2015		4.8
	2. Naunova Timovska Silvana. Characteristics of prerenal and renal injury in neonatal age. Physioacta 2015; 9(3):37-45		6
	3. Naunova Timovska Silvana. Neonatal acute kidney injury associated with comorbid conditions. Physioacta 2015; 9(2):45-52		6
	4. Naunova Timovska S., Kuzmanovska D., Shahpazova E.Byopsy proven childhood glomerular disease in Republic of Macedonia. Acta morphol.2011; 8(1):111-6		4.8
	5. Naunova Timovska S., Kuzmanovska D., Petrushevka G. Immunoglobulin A nephropathy in childhood. Acta morphol.2012; 9(2):54-7		4.8
	6. Baninkostova Z, Stefanovski B., Naunova Timovska S. Depression intensity in patients with schizophrenia. MJMS 2011; 4(2):174-9		4.8
	7. Наунова Тимовска С. Нефротски синдром како доминантна клиничка презентација на гломерулонефритите. Physioacta 2011; 5(1):129-37		3.6
	Трудови со оригинални научни резултати објавени во научно стручно списание	4	

	1. Силвана Наунова Тимовска. С. Карактеристики на акутното бубрежно оштетување во неонаталниот период во единицата за интензивна нега. Мак Мед Преглед 2015; 69(1):20-5		4
	2. Наунова Тимовска С. Нефротски синдром како доминантна клиничка презентација на гломерулонефритите. Physioacta 2011; 5(1):129-37		4
	Трудови со оригинални научни резултати објавени во стручни списанија	2	
	1. Наунова Тимовска С, Кузмановска Д., Бабинкостова З., Тимовски В. Нефритис со минимални промени најчест наод кај примарните гломерулонефритиси. Мак. мед. преглед 2011; 65(1):13-7		1.2
	2. Бабинкостова З, Стефановски Б., Наунова Тимовска С. Асоцираност на позитивната и негативната шизофрена симптоматологија со депресивноста кај пациенти со шизофренија. Мак. мед. преглед 2011; 65(1):42-6		
	3. Наунова Тимовска С. Епидемиологија на гломерулонефритиси во детската возраст во Р.Македонија. Physioacta 2009; 3(1):73-82		1.6
			2
	Апстракти објавени во зборник на конференција		
	-меѓународен	1.0	
	-национален	0.5	
	-национален		
	1. Naunova Timovska S., Timovski V. Pneumothorax as a complication of artificial ventilation in newborn infant. 4-th	27	0.5

	<p>Congress of Macedonian respiratory society, Ohrid 27-30,2008, Abstract book.</p> <p>2.Naunova Timovska S., Timovski V. Progressive muscular dystrophy and complication.1-st Conference of AGPFMSEE, Ohrid 2009, Abstract book.</p> <p>3.Наунова Тимовска С., Кузмановска Д., Тимовски В. Епидемиологија на гломерулонефритите во детската возраст во Р.Македонија. II конгрес на лекарите по општа медицина Охрид, 2008, Зборник на апстракти.</p> <p>4.Naunova Timovska S., Kuzmanovska D.,TimovskiV. Biopsy proven glomerular disease in children. 4-th Congress of MSNDTAO, Ohrid 2012, Abstract book.</p> <p>5. Наунова Тимовска С., Сајковски А., Фидановски Д., Софијанова А. Структура на морбидитетот кај предвремено родени деца на механичка вентилација во единицата за интензивна нега. 4. Конгрес на педијатрите на Македонија, Охрид, 2007, Зборник на апстракти.</p> <p>6.Наунова С., Папазовска-Георгиева А.,Тимовски В. Евалуација на референтни вредности за калциурија, фосфатурија, урикозурија, во урина кај деца во РМакедонија – литоген скрининг. III конгрес по нефрологија на РМакедонија, Скопје, 2001, Зборник на абстракти.</p> <p>7.НауноваТимовска С., Сајковски А., Фидановски Д. Софијанова А. Перинатална инфекција со клебсиела аерогенес и аир леак синдром. Први национални денови по неонатологија на РМ, Охрид, 2008, Зборник на апстракти.</p> <p>8.Наунова С., Софијанова А., Тимовски В. Гломерулонефрити во детската возраст и нивна клиничка презентација. 5. Конгрес на Здружението на педијатрите на Македонија, Охрид, 2011, Зборник на апстракти.</p>		<p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p>
--	--	--	---

	<p>9.Naunova Timovska S., Sofijanova A., Kimovska Hristova M., Muratovska R. Acute neonatal kidney injury associated with perinatal asphyxia. 6-th Congress of Pediatric association of Macedonia, Struga 2015, Abstract book</p>		<p>0.5</p> <p>0.5</p>
	<p>10. Kimovska Hristova M.,Sofijanova A., Naunova Timovska S., Muratovska R. Treatment of chylothorax in ICU following cardiosurgery in CHD. 6-th Congress of Pediatric association of Macedonia, Struga 2015, Abstract book.</p> <p>11.Mandzukovska H., Sofijanova A., Naunova Timovska S., Muratovska R. Oesophageal atresiaa- experience and management on department of ICU. 6-th Congress of Pediatric association of Macedonia, Struga 2015, Abstract book.</p> <p>12.Muratovska Delimitova R., Sofijanova A., Naunova Timovska S. Bubble CPAP- two years experience. 6-th Congress of Pediatric association of Macedonia, Struga 2015, Abstract book.</p> <p>13.Фидановски Д., Софијанова А., Наунова Тимовска С. Лечење сурфактантом и бронхијална дисплазија као компликација неонаталног ресираторног дистрес синдрома. 4-ти Конгрес педијатара Србије и Црне Горе, Београд 2006, Збирник сажетака.</p> <p>14.Тимовски В., Наунова С. Бета хемолитичен стрептокок група А најчест причинител на горно респираторни инфекции кај деца. 4. Конгрес на македонско респираторно здружение, Охрид, 2008 , Зборник на апстракти.</p>		<p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>1</p>

	<p>15. Timovski V., Naunova Timovska S. Varicela and herpes zoster infection, case report. 1-st Conference of AGPFMSEE, Ohrid 2009, Abstract book.</p>		0.5
	<p>16. Тимовски В., Наунова С. Ефикасност на линеспор капсулите во превентивна и тераписка цел. 4. Конгрес на педијатрите на Македонија, Охрид, 2007, Зборник на апстракти.</p>		0.5
	<p>17. Тимовски В., Наунова С. Влијание на околината на здравјето на децата. 4. Конгрес на педијатрите на Македонија, Охрид, 2007, Зборник на апстракти.</p>		0.5
	<p>18. Којик Љ., Софијанова А., Наунова С. Што ги води децата до интензивно лекување во РМ. 4. Конгрес на педијатрите на Македонија, Охрид, 2007, Зборник на апстракти.</p>		0.5
	<p>19. Тимовски В., Наунова С. Рекреативна активност како ефикасно сретство при лекување на бронхијална астма. II конгрес на лекарите по општа медицина на РМ, Охрид, 2008, Зборник на апстракти.</p>		0.5
	<p>20. Тимовски И., Ангелкова В., Наунова С. Микробиолошко докажување на респираторни инфекции кај деца во примарна здравствена заштита. 4. Конгрес на педијатрите на Македонија, Охрид, 2007, Зборник на апстракти.</p>		0.5
	<p>21. Којик Љ., Софијанова А., Наунова С. Тешка форма на МАС третирана со сурфактант и конвенционална вентилација кај три новородени, приказ на случај. Први национални денови по неонатологија на РМ, Охрид, 2008, Зборник на апстракти.</p>		0.5
	<p>22. Тимовски В., Наунова С. Примена на антибиотиците во детската возраст. Први национални денови по неонатологија на РМ, Охрид, 2008, Зборник на апстракти.</p>		0.5
	<p>23. Тимовски В., Наунова С. Асоцијација на <i>helicobacter pylori</i> со инфламаторните промени на</p>		0.5

	<p>гастроинтестиналниот тракт. 5. Конгрес на педијатрите на Македонија, Охрид, 2007, Зборник на апстракти.</p> <p>24. Дуковска В., Софијанова А., Наунова С. Недоносените со многу ниска родилна тежина-проблем или предизвик. 5. Конгрес на педијатрите на Македонија, Охрид, 2007, Зборник на апстракти.</p> <p>25. Никчевска Н., Софијанова А., Наунова С. Конгенитална левострана дијафрагмална хернија со билатерална белодробна хипоплазија, приказ на случај. 5. Конгрес на педијатрите на Македонија, Охрид, 2007, Зборник на апстракти.</p> <p>26. Кимовска Христова М., Софијанова А., Наунова С. Изолирана хипоплазија на срце на десната страна што резултира со синдром на АРДС, приказ на случај. 5. Конгрес на педијатрите на Македонија, 2007, Зборник на апстракти.</p> <p>27. Златковска В., Гацова М., Наунова Тимовска С. Конгенитални пулмонални цисти, приказ на случај. 5. Конгрес на педијатрите на Македонија, Охрид, 2007, Зборник на апстракти.</p>		<p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p>
--	--	--	---

			0.5
	Вкупно		61.6
	Учество на научен стручен собир со реферат /усна презентација	1.0	
	Наунова Тимовска С. Акутно бубрежно оштетување асоцирано со перинатална асфиксија, 6. Конгрес на педијатрите на РМакедонија, 2015		1
	Учество во меѓународен научен проект/студија	5	
	Учество на национален проект	3	
1	Имуногенетски студии кај епилепсиите, 1996		3
2	Евалуација и проценка на транзиторните пореметувања и трајни оштетувања кај деца со ниска телесна маса на раѓање, 1998		3
Вкупно			68.6

СТРУЧНО АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр.	Назив на активноста	Поени	Вкупно поени
	Стручно усовршување		
	Специјализација педијатрија		2
	Примариус		2
	Раководител на внатрешна организациона единица	3	
	Шеф на отсек за витално недоносено, 2014		3
	Член на комисија	1	

	Комисија за интрахоспитални инфекции		1
	Комисија за етички прашања		1
	Комисија за спроведување на стручен испит на здравствените работници со високо образование, за добивање на лиценца за работа.		0.5
	Престој во странство	0.5	
	1. Department of neonatal medicine, Royal Prince Alfred Hospital, University of Sydney, August-December 2001.		1.0
	2. Pediatric emergency medicine, Salzburg chop seminar, June 2011.		0.5
Вкупно			11.0

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

II	Државна награда за научни постигнувања -самостоен -учесник во тим		
1.	Благодарница за активно учество во извршувањето на целите и задачите на МЛД		1
2.	Пофалница за тимска волонтерска работа во кардиохирушкиот тим		1
Вкупно			2

Професионални референци на кандидатот за избор во звање	Поени
Наставно-образовна дејност	32,62
Научноистражувачка дејност	68,60
Стручно – апликативна дејност	11,0
Дејности од поширок интерес	2,0
ВКУПНО	114,22

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Светлана Кочева с.р.
2. Проф. д-р Марина Крстевска
Константинова с.р.
3. Доц. д-р Аспазија Софијанова с.р.
4. Доц. д-р Татјана Јаковска с.р.
5. Доц. д-р Кристина Миронска с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Силвана Наунова Тимовска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Силвана Наунова Тимовска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето научен соработник во научните области: педијатрија и детски болести со нега на болно и здраво дете.

Според горе изнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Силвана Наунова Тимовска да биде избрана во звањето научен соработник во научните области: педијатрија и детски болести со нега на болно и здраво дете.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Светлана Кочева с.р.
2. Проф. д-р Марина Крстевска
Константинова с.р.
3. Доц. д-р Аспазија Софијанова с.р.
4. Доц. д-р Татјана Јаковска с.р.
5. Доц. д-р Кристина Миронска с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ДВА НАУЧНИ РАБОТНИКА ПО ПРЕДМЕТОТ ХИРУРГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет, објавен во весниците „Утрински весник“, „Дневник“ и „Коха“ од 20.2.2017 година, за избор на два научни работника по предметот Хирургија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-1135/58, донесена на 7.3.2016 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Славчо Стојменски, проф. д-р Ѓорѓи Јота, проф. д-р Сашко Јовев, доц. д-р Елизабета Мирчевска Жоговска и доц. д-р Оливер Станков.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на два научни работника по предметот Хирургија, во предвидениот рок се пријавиле асистент докторанд д-р Владимир Чадиловски и ас. д-р Јован Ивчев.

Асистент докторанд д-р Владимир Чадиловски

Биографски податоци

Роден е во Скопје, Р Македонија, на 26.4.1973 год, каде што завршил основно и средно образование. На Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје се запишал во 1991 год., а дипломирал во 1997 год., со просечен успех 9,17. По полагањето на стручниот испит во 1997 год., започнува со волонтерска работа на Клиниката за детска хирургија. Со специјализација од областа на детската хирургија започнал во 2000 год., а специјалистичкиот испит го положил во 2004 год. Во 2016 год. на истоимениот Универзитет ја одбрал својата дикторска дисертација на тема: „Ретроспективна компаративна студија во решавањето на приматни антериорни хипоспадии по методите на SNODGRASS I MATHIEU“, со просек 9,5. Од 2015 год. ја започна супспецијализацијата по неонатална и детска кардиохирургија.

Наставно-образовна дејност

Од 1997 год. е вработен на Универзитетската клиника за детска хирургија во Скопје. Во однос на наставно образовната-дејност, во периодот од 2001 до 2015 год. е избран за помлад асистент по предметот Хирургија и хируршка пропедевтика и активно е вклучен во одржувањето вежби на студенти по медицина и стоматологија. Во 2015 е избран за асистент докторанд. Од 2013 до 2016 год. предавал предметот Медицинско казнено право на постдипломски студии по казнено право на Правниот факултет „Јустинијан Први“ – Скопје, при УКИМ.

Научно-истражувачка дејност

Во теконт на својата научноистражувачка дејност има објавено голем број стурчни трудови во домашни и меѓународни списанија. Исто така, коавтор е во Актуелни биоетички предизвици во Република Македонија и Law, Public Health Care System and Society, преку секојдневна работа на Клиниката за детска хирургија, активно учествува во решавањето на стучните проблеми од областа на детската хирургија, како на рутински, така и на сложени случаи. Во повеќе наврати бил на стучно усовршување на: Универзитетската клиника за детска хирургија АКН во Виена, Р Австрија, 2001 год.; Универзитетската клиника за детска хирургија Tirshova Белград, Р Србија, 2002 год.; Универзитетската клиника за детска хирургија UCLA, Лос Ангелес, САД, 2004, трансплантација на црн дроб кај деца во Универзитетската клиника Saint-Luc – Брисел, Р Белгија, 2007 год.; трансплантација на црн дроб кај деца во Вермонт Универзитетот Fletcher Allen – Бурлингтон, САД, 2016. Од 2013 год. ја започнал екукацијата по неонатална и детска кардиохирургија под менторство на William Novick Global Cardiac Alliance – Мемфис, САД; Институт за мајка и дете, Белград, Р Србија; Kinderspital Zurich, Kinderherzchirurgie, Швајцарија; University Clinic for Pediatric Surgery “Tirshova” – Белград, Србија.

Стручно-апликативна дејност

Активно учествува во секојдневната работа на Клиниката за детска хирургија, каде што самостојно ги изведува и најсложените хируршки зафати. Активно учествувал во многу проекти како:

- Organizational Board at Intrnational Workshop for Biotechnology and Transplantation – TAIEX EU; National Transplant Foundation; Skopje, Macedonia (2012);
- Organizational Board at First Symposium For Stem Cells and Regenerative Medicine with International Participants – National Transplant Foundation; Ministry of Health of the Republic of Macedonia; Skopje, Macedonia (2011)
- Organizational Board at Scientific workshop Yellow Baby – National Transplant Foundation; Ministry of Health of the Republic of Macedonia; Macedonian Pediatric Association; Skopje, Macedonia (2010)
- Modification of the Law on the Coditions for Extracting, Exchanging, transferring and Transplanting Human Body Parts for Medical Treatment – Project in Collaboration With the Faculty of Law at the University “St Cyril and Methodius” - Skopje, Macedonia (2009)
- Raising the Awareness for Organ Donation in the Republic of Macedonia – Initiative while President of the Board at Nationa Transplant Foundation, Skopje Macedonia (2008).

Од 2016 год. е раководител на Одделот за детска кардиохирургија и интензивно лекување на Клиниката за детска хирургија. Член е на: Македонско лекарско друштво, Здружение на детски хирурзи на Македонија, Здружение на хирурзи на Македониа, Европско здружение на детски хирурзи, Европска асоцијација за кардиоторакална хирургија.

Добитник е на Пофалница и Благодарница од Македонското лекарско друштво.

Активно го зборува англискиот јазик

Реден број	Евалуација	поени
4.	2016 летен семестар	9,99 (од 10)
5.	2016 зимски семестар	9,52 (од 10)

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Владимир Љубомир Чадиловски

Институција: Медицински факултет – Скопје**Научна област:** *ХИРУРГИЈА***НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

Ред. број	Назив на активностa (наставно-образовна):	Поени
1.	Одржана настава	
1.1	од втор циклус студии 16 x 0.05	0.8
1.1	Одржување на вежби – 240 x 0.03	7.2
1.2	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика - 160 x 0.06	9.6
2	Одржана настава според старата наставна програма	
2.1	Одржување вежби хирургија – 360 x 0.03	10.8
2.2	Одржување вежби хируршка пропедевтика – 135 x 0.03	4.05
3	Ментор и едукатор на специјалистичка едукација	15.36
	Вкупно	47.81

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa (научноистражувачка):	Поени
1	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание	
1.1	Ран третман кај новородено со синдром на каудална регресија, Симонида Спасевска, Радица Муратовска – Делиманова, Сајковски Александар, Душко Фидановски, Антони Христовски, Љиљана Којиќ, Аспазија Софијанова, Силвана Тимовска – Наунова, Влатко Чадиловски, Снежана Палцевска – Коцевска, Шукарова-Ангеловска Елена, печатено во Medicus 2009, Vol, XII (2)	2,4
1.2	Ендоскопски третман на везикоуретерален рефлукс во детска возраст, Миле Петровски, Ристо Симеонов, Лазар Тодоровиќ, Владимир Чадиловски, Шабан Мемети, Весна Цветановска, Бранка Петровска, печатено во Medicus 2012, Vol, XVII (1):212-216	2,4
2	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
2.1	Repair of primary anterior hypospadias using Snodgrass procedure, Chadikovski V, Dimov A, Todorovik L, Simeonov R, Petrovski M, печатено во Physioacta Vol.9-No2	3,6

2.2	Retrospective comparative study of primary anterior hypospadias repair using Snodgrass and Mathieu methods, Chadikovski Vladimir, Dimov A, Todorovic L, Simeonov R, Efremov Lj, Petrovski M, печатено во Acta Morphologica Vol.12 (2) 2015	3,6
2.3	Simple congenital cysts of the liver and spleen, Dimov Aco, Cadikovski V, Petrovski M, Petrovski P, Simeonov R, печатено во Acta Morphologica Vol.8 (2) 2011	3,6
2.4	Cadaver Transplantation in Balkans: Mission Possible? Vladimir Chadikovski, Aco Dimov, Mile Petrovski, Risto Simeonov, Branka Petrovska, печатено во Macedonian Journal of Medical Sciences, 2011 Dec 15; 4(4):411-416	3,6
2.5	Pediatric Enigma in ICU – Late Treatment of Severe Sepsis: A case report, Gordana Taleska, Zorka Nikolova, Vesna Durnev, Maja Mojsova Mijovska, Elvis Aleksovski, Ljupco Donev, Trajanka Trajkovska, Marija Soljakova, Gordana Petrushevska, Aleksandra Gavrilovska, Vanja Dgambazovska-Trajkovska, Aleksandar Dimov, Vesna Cvetanovska, Vladimir Cadikovski, Risto Simeonov, печатено во Macedonian Journal of Medical Sciences, June 28, 2012	3,6
2.6	Liver pathology findings in infant with Caroli's syndrome, Blagica Dukova, Boro Plevski, Snezana Duganovska, Vladimir Chadikovski, Aco Kostovski, печатено во International Journal of Hepatobiliary and Pancreatic Diseases, Vol. 2, 2012	3,6
2.7	Congenital Hydronephrosis: Disease or Condition? Mile Petrovski, Risto Simeonov, Lazar Todorovikj, Vladimir Chadikovski, Shaban Memeti, Branka Petrovska, Toni Risteski, Vesna Cvetanovska, печатено во Contributions, section of medical sciences, XXXV 2, 2014	3,6
3	Апстракти објавени во зборник на конференција - национална	
3.1	Трансплантација на црн дроб кај деца, Чадииковски В. 5. Конгрес на Здружението на педијатрите на Македонија со меѓународно учество – Зборник на апстракти и трудови	0,5
3.2	Common Truncus Arteriosus – Case Report, Kacarska R, Maneva – Kuzevska K, Gurkova Angelovska B, Sumenkova Neskovska M, Sofijanovska A, Jovanovska B, Paskalov G, Nonkulovski D, Cadikovski V, 5tjh Macedonian Congress of Cardiology, June 4-7, 2014, R. Macedonia	0,5
3.3	Хируршки третман на аноректални малформации со методата на постериорна, сагитална аноректопластика по Рена, Димов А, Петровски М, Петровски П, Камиловски М, Чадииковски В, II конгрес на хирурзите на Македонија со меѓунаодно учество, Охрид 27-30 Септември, 2000	0,5
3.4	Клиничко-радиолошка евалуација на абдоминалната и белодробната ехинококоза во детска возраст, Димов А, З. Трајковски, М. Петровски, П. Петровски, В. Чадииковски, Втор конгрес на радиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 21-25 Јуни 2000	0,5
3.5	Терапевски пристап на ехинококоза во детската возраст, А. Димов, М. Петровски, З. Трајковски, Г. Тодоровски, П. Петровски, В. Чадииковски, Р. Симеонов, III конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество, 9-13 септември 2003, Охрид, Република Македонија	0,5
3.6	Лекување на антериорни хипоспадии со „Snodgrass“-овата оперативна техника, В. Чадииковски, А. Димов, М. Петровски, Р. Симеонов, III конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество, 9-13 септември 2003, Охрид, Република Македонија	0,5
3.7	Приказ на две деца со ехинококова циста во перитонеалната празнина, Р. Симеонов, М. Петровски, П. Петровски, А. Димов, В. Чадииковски, III конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество, 9-13 септември 2003, Охрид, Република Македонија	0,5
3.8	Congenital hydronephrosis: Overdiagnosis and overtreatment? Petrovski M, Simeonov R, Todorovikj L, Chadikovski V. Memeti Sh, Ristevski T, Cvetanovska V, Новини во урологијата 16-17 април 2016 год. Скопје	0,5

4	Апстракти објавени во зборник на конференција - меѓународни	
4.1	Indications for conservative treatment in blunt abdominal traumain children – ten years experience, Petrovski M, Dimov A, Petrovski P, Chadikovski V, Simeonov R, Fourth European Congress of Paediatric Surgery, May 3-5, 2001, Budapest, Hungary	1
4.2	Transplantacija jetre u decjem uzrastu, Vladimir Cadikovski, 11 th Danube Symposium Pediatric Surgery and 2 nd Congess of Sebian Association of Pediatric Surgeons, Novi Sad, Serbia, September, 12-16, 2012	1
4.3	Prospective Randomized trial on the effects of magnesium infusion on levels of ionized magnesium and postoperative arrhythmias in congenital heart surgery, a pilot study, W. Novick, F. Molloy, I. Polivenok, V. Chadikovski, J. Gu, M. Cardanell, 7 th Emirates Cardiac Society Congress in conjunction with 5 th Scientific Meeting of the world society for pediatric and congenital heart surgery, 27 to 30 october 2016	1
4.4	Post operative complications and mortality after pediatric cardiac surgery in low and middle income countries, the devil is in the details, M. Cardanell, I. Polivenok, F. Molloy, A. Pyetkov, V. Chadikovski, W. Novick, 7 th Emirates Cardiac Society Congress in conjunction with 5 th Scientific Meeting of the world society for pediatric and congenital heart surgery, 27 to 30 october 2016	1
5	Секциско предавање на стручен собир со меѓународно учество	
5.1	Living-related liver transplantation in children, Prospective Project, V. Chadikovski i sar. Sastanak Dječje hirurske sekcija SLD s medunarodnim ucescem, 26-28.09.2008, Cetinje, Crna Gora	2
6	Учесник во национален проект	
6.1	Развој на неонатална кардиохирургија	3
	Вкупно	43

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
1.	Воведување на нова метода во областа на здравството	
1.1	Затворање на вентрикуларен септален дефект со директен „pledgelet” шав	4
1.2	Лигација на перзистентен артериски дуктус	4
1.3	Директно затворање на атријален септален дефект	4
1.4	Имплантирација на перманентен пејсмејкер – epicardial unipolar single lead	4
1.5	Затворање на перманентен вентрикуларен септален дефект со patch goratex	4
1.6	Репарација на коарктација на аорта и перзистентен артериски дуктус	4
1.7	Парцијална реконструкција на атриовентрикуларниот канал – сутура на митралниот расцеп, ДА лигација и разделување	4
1.8	Митрална валвулотомиија и валвулопластика	4
1.9	БД глен во два правца	4
2.	Завршена специјализација во областа на здравството	
2.1	Завршена специјализација по детска хирургија	2
3	Коавтор на книга	
3.1	Law, Public Health Care System and Society, Volume 8	7
3.2	Актуелни биоетички предизвици во Македонија	7
	Вкупно	52

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	47,81
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	43
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	52
Вкупно	142,82

Членови на Рецензентската комисија

1. Проф. д-р Славчо Стојменски _____
2. Проф. д-р Ѓорѓи Јота _____
3. Проф. д-р Сашко Јовев _____
4. Доц. д-р Елизабета Мирчевска Жоговска _____
5. Доц. д-р Оливер Станков _____

Д-р Јован Ивчев

Биографски податоци

Јован Ивчев е роден на 5.7.1963 год. во Велес, каде што завршил основно и средно образование, Дипломира на Медицинскиот факултет во Скопје, во 1988 година со просек 8,65.

Во Здравствениот дом на Железница-Скопје бил вработен од 1988 до 1991 година.

Како активно воено лице, вработен е како началник на санитарска служба на бригада во Велес од септември 1991 до септември 1993.

Во Воената болница во Скопје е вработен од септември 1993 година.

Специјализација по урологија завршил во октомври 1997 година.

По завршувањето на постдипломските студии од областа на хирургијата со просек 9,50, во 2001 година го одбрал магистерскиот труд со наслов „Уро-дијетивни фистули: дијагноза, третман и превенција“, со што се здобил со звањето магистер на медицински науки по хирургија.

Во октомври 2005 година завршил и специјализација по општа хирургија.

Од мај 2013 до јануари 2014 година бил поставен за началник на Санитетската служба на АРМ.

По завршувањето на докторските студии од областа на клиничката медицина во ноември 2016 година ја одбрал докторската дисертација со наслов „Подгојвеност за медицински одговор при масовни инциденти со хемиски, биолошки и радиолошки агенси – прејхоспитална и хоспитална подгојвеност“ со што се здобил со звањето доктор на медицински науки–клиничка медицина.

Како асистент на хирургија и урологија на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Јован Ивчев е активно вклучен во подготовката и изведувањето на практичната настава по предметот хирургија и урологија на Медицинскиот факултет во Скопје, како и на Воената академија “Генерал Михаило Апостолски“ при Универзитетот “Гоце делчев“ во Штип како предавач по предметот Военохируршки гранки на медицината.

Како долгогодишен воен уролог и хирург со завршени бројни меѓународни стручни усовршувања и курсеви од областа на военохируршките гранки д-р Јован Ивчев како посебна област на интерес ги има обработено оперативните техники во третманот на малигните заболувања на простата и мочниот меур, како и хируршкото лекување на повредите на урогениталниот тракт.

На 22.5.2008 година е избран за асистент по хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје и е во редовен работен однос на Уролошкото одделение при хируршките одделенија во ГОБ “8-ми Септември“ во Скопје од јануари 2014 година.

Како асистент по урологија и хирургија одржува редовна практична настава со студенти по предметите: Урологија, Општа хирургија, Клиничка медицина и Ургентна медицина, а изведува и менторска настана со специјализанти по: Урологија, Хирургија и Гинекологија од Медицинскиот факултет “Гоце Делчев“ во Штип и Медицинскиот факултет-Скопје.

Има завршено голем број на меѓународни курсеви по воена хирургија и урологија, како и стучен престој во САД и Грција.

Автор и коавтор е на повеќе стручни и научни трудови од областа на урологијата и хирургијата.

Реден број	Евалуација	поени
4.	2016-летен семестар	9,99 (од 10)
5.	2016-зимски семестар	9,84 (од 10)

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,

НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Јован Љубомир Ивчев

Институција: Градска општа болница “8-ми Септември” – Скопје

Научна област: Катедра за хирургија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Реден број	Назив на активноста:	Поени
1.	Одржување на настава по воена хирургија – Воена академија - Скопје (Одлука за ангажирање како експерт од практика Бр. 03-11/55 од 21.03.2017 на Воена Академија –Скопје. 48ч x 0,04 =	1,92
1.	Одржување вежби –медицинари на Медицински факултет Скопје (126 x 0,03 = 3,78)	3,78
2.	Одржување вежби –медицинари на Воена академија (48 x 0,03 = 1,44) (Одлука за ангажирање како експерт од практика бр. 3-11/55 од 21.3.2017 на Воена академија –Скопје.	1,44
3.	Едукатор по здравствена едукација (3 x 8ч x 8недели x 0,08 = 15,36)	15,36
4.	Едукатор по здравствена едукација (2 x 8ч x 4недели x 0,08 = 5,12)	5,12
5.	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика (520 x 0,06 =	31,2
6.	Предавач на секција: “Улога на зачувување на внатрешниот сфинктер и врат на мочен меур во рано постигнување на уринарна континентност при изведување на радикална простатектомија	1
7.	Предавач на: Универзитетот во Мичиген САД на тема: “ Преглед на воената медицина во Македонија и нејзината улога во мисиите на НАТО“.	1
	Вкупно	60,82

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

1.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/ стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
1.	Ivchev Jovan¹ , Kajeovski Voislav ¹ , Stefanovski Ante ¹ , Stojanoski Ivica ¹ , Gjursevski Gjorgi ¹ , Minev Igor ¹ . Comparative Study of the postoperative treatment of patients with superficial cancer of the urine bladder. International Medical Journal Medicus. 2014 Sep 14; 19(3):495-500. ISSN 1409-6366. http://www.imjm.mk/index.php	3,6
2.	Ivchev Jovan¹ , Bekarovski Niko ² , Ivceva Nada ¹ , Stikova Elisaveta ³ Incident Risk Assessment og major medical incidents with CBR agents in the Republic of Macedonia International Medical Journal Medicus. 2015 Maj 11; 20(2):245-252. ISSN 1409-6366. http://www.imjm.mk/index.php	3,6
3.	Ivchev Jovan¹ , Bekarovski Niko ² , Ivceva Nada ¹ , Stikova Elisaveta ³ Evaluation of the hospital preparedness for response to major medical incidents withchemical, biological and radiological agents in the Republic of Macedonia International Medical Journal Medicus. 2016 Feb 11; 21(1):33-39. ISSN 1409-6366. http://www.imjm.mk/index.php	3,6
4.	Ivchev Jovan¹ , Chipurovski Igor ¹ , Stojanoski Ivica ¹ . The role of preserving the inner sphincter mechanism and the bladder neck in the early achieving urine continence when performing retropubic prostatectomy International Medical Journal Medicus. 2017 Jan 20; 22(1):15-20. ISSN 1409-6366. http://www.imjm.mk/index.php	3,6
2.	Апстрактни објавени во зборник од меѓународни конференции	
1.	Ivchev Jovan , Pendovski Zlatko, Gjursevski Gjorgi; Intraoperative ultrasonography improves the surgical technic and changes the therapeutic strategy during the operations of renal neoplasmas and nephrolithiasis. Jun 2002, Skopje, Macedonia, Прв Македонски национален конгрес по урологија во соработка со Европската уролошка асоцијација.	1

	Македонски медицински преглед 55 :(суплемент 51): 68-69.	
2.	Ivchev Jovan; Urodigestive fistulas–methods of treatment. Jun 2002, Ohrid, Macedonia. Прв Македонски национален конгрес по урологија во соработка со Европската уролошка асоцијација. Македонски медицински преглед 55 :(суплемент 51): 78-79.	1
3.	Ivchev Jovan; Operative and conservative treatment of a patient with cistin nephrolithiasis-case report. Jun 2002 Ohrid, Macedonia. Прв Македонски национален конгрес по урологија во соработка со Европската уролошка асоцијација. Македонски медицински преглед 55 :(суплемент 51): 67.	1
4.	Ivchev Jovan, Chipurovski Igor, Stefanovski Ante, Kajeovski Voislav, Stojanoski Ivica, Minev Igor, Krstev Toni, Gjurchovski Gjorgi; Role of preserving the inner sphincter mechanism and the bladder neck in the early achieving urine continence when performing radical prostatectomy. Македонски медицински преглед април 2016 Скопје, стр. 16-18	1
5.	Stojanoski Ivica, Ivchev Jovan, Stefanovski Ante, Kajeovski Voislav, Gjurchovski Gjorgi, Krstev Toni, Minev Igor, Ilievski Laze, Chipurovski Igor, Stankov Oliver, Stavridis Sotir, Kostova Masha. Improved prostate cancer detection rate with MRI spectroscopy in patients with prior negative piopsy and rising PSA level. Македонски медицински преглед април 2016 Скопје, стр. 30.	1
6.	Minev Igor, Stefanovski Ante, Ivchev Jovan, Krstev Toni, Stojanoski Ivica, Chipurovski Igor, Ilievski Laze, Vejseli Gj, Tosheska-Trajkovska K. Поврзаност на нефролитијазата и дислипидемијата. . Македонски медицински преглед април 2016 Скопје, стр. 31-32.	1
7.	Ivchev Jovan; Overview of the Military Medicine in Macedonia and its Role in the NATO Peace Keeping Operations. 28 th Reed M. Nesbit Urologic Society and Visiting Professor Meeting, Oct. 2013 Ann Arbor, University of Michigan.	1
	Вкупно	21,4

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Реден број	Назив на активност:	поени
1.	Член на Комисијата за утврдување на услови за вршење на здравствена дејност на секундарно ниво (специјалистичко-консултативна и болничка здравствена заштита); Одлука бр. 17-1877/2 од 25.3.2016 година, издадена од Министерството за здравство на РМ.	3
2.	Член на Комисија за вршење на надзор на стручната работа на Универзитетската клиника за урологија и на Универзитетската клиника за нефрологија. Решение бр. 11-61/1 од 16.3.2016 година, Министерство за здравство.	3
3.	Член е на Државната Комисија за нострификација на странски дипломи на специјализација по урологија,	3
4.	Стекнување на звање - “специјалист по урологија уверение од Медицински факултет при Универзитет “Св Кирил и Методиј“-Скопје бр. 12-02-1097 од 11.11.1997	2
5.	Стекнување на звање специјалист по општа хирургија уверение од Медицински факултет при Универзитет “Св Кирил и Методиј“ Скопје бр. 07-02-2901 од 15.11.2006	2
6.	Стекнување на звање магистер по хирургија диплома од Медицински факултет при Универзитет “Св Кирил и Методиј“ Скопје бр. 185 од 21.9.2001	2
7.	Студиски престој во странство до 3 месеци (Осло, 2009 г. , Мичиген универзитет Ен Арбор 1999 г) 2x0,5=1	1
8.	Студиски престој во странство повеќе од 6 месеци (“417 Воена болница –Атина од 2010 до 2012 година)	2
9.	Воведена нова техника во ГОБ “8-ми Септември“: “трансректална биопсија на простата – водена со ултрасонографија.	4
10.	Воведена нова техника во ГОБ “ 8ми Септември“: Sling-суспензија на врат на м меур при оперативно лекување на стрес инконтиненција кај жени	4
11.	Воведена нова техника во ГОБ “8-ми Септември“: интраоперативна ултрасонографија“	4
	Вкупно	30

ВКУПНО ПОЕНИ	112,22
---------------------	---------------

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	60,82
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	21,4
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	30
Вкупно	112,22

Членови на Рецензентската комисија

1. Проф. д-р Славчо Стојменски _____
2. Проф. д-р Ѓорѓи Јота _____
3. Проф. д-р Сашко Јовев _____
4. Доц. д-р Елизабета Мирчевска Жоговска _____
5. Доц. д-р Оливер Станков _____

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатите, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на асистент докторанд д-р Владимир Чадиќовски и ас. д-р Јован Ивчев.

Рецензентската комисија земајќи ги предвид одредбите од Правилникот за критериуми за избор во наставно-научни, научни, наставно стручни и соработнички звања и асистенти докторанди на Универзитетот Св. „Кирил и Методиј“ во Скопје, констатира дека кандидатот ас. д-р Јован Ивчев не ги исполнува условите за избор во звање научен соработник

Врз основа на изнесените податоци и севкупната активност на кандидатите, Комисијата заклучи асистент докторанд Владимир Чадиќовски поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот Св. „Кирил и Методиј“ во Скопје ги исполнува сите услови да биде избран во звањето НАУЧЕН СОРАБОТНИК по предметот хирургија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, асистент-докторанд д-р Владимир Чадиќовски да биде избран во звањето НАУЧЕН СОРАБОТНИК по предметот хирургија.

Членови на Рецензентската комисија

1. Проф. д-р Славчо Стојменски _____
2. Проф. д-р Ѓорѓи Јота _____
3. Проф. д-р Сашко Јовев _____
4. Доц. д-р Елизабета Мирчевска Жоговска _____
5. Доц. д-р Оливер Станков _____

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

„ВЛИЈАНИЕ НА СТАНДАРДНАТА АНТИВИРУСНА ТЕРАПИЈА ВО КОМБИНАЦИЈА СО ATORVASTATIN 20 mg ВРЗ СТАБИЛНИОТ ВИРУСОЛОШКИ ОДГОВОР И МЕТАБОЛИЧКИТЕ АЛТЕРАЦИИ КАЈ ПАЦИЕНТИ СО ХРОНИЧЕН ХЕПАТИТИС С", ОД АС. Д-Р БЕТИ ТОДОРОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на својата IV редовна седница одржана на 10.V.2017 година, а по предлог на Советот на III циклус докторски студии, студиска програма на медицина, во согласност со Законот за високото образование на Република Македонија, а врз основа на член 63 од Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија, број 35/08, 103/08, 26/09, 83/09, 99/09, 115/110, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 154/15) и член 53 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј”, во Скопје (Универзитетски гласник бр. 121/09, 188/11, 234/12 и 276/14), за оцена на докторската дисертација на д-р Бети Тодоровска под наслов: „Влијание на стандардната антивирусна терапија во комбинација со atorvastatin 20 mg врз стабилниот вирусолошки одговор и метаболичките алтерации кај пациенти со хроничен хепатитис С”, определи Рецензентска комисија во состав:

1. проф. д-р Викторија Чалоска-Иванова (претседател)
2. проф. д-р Ненад Јоксимовиќ, ментор (ментор)
3. проф. д-р Љубомир Ивановски (член)
4. проф. д-р Магдалена Генадиева-Димитрова (член)
5. проф. д-р Милка Здравковска (член).

Рецензентската комисија го разгледа изработениот докторски труд и врз основа на направените согледувања и консултации го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација на кандидатката ас. д-р Бети Тодоровска, со наслов: „Влијание на стандардната антивирусна терапија во комбинација со atorvastatin 20 mg врз стабилниот вирусолошки одговор и метаболичките алтерации кај пациенти со хроничен хепатитис С ” е доставена на 137 страници текст, кој е компјутерски обработен во фонт Times New Roman, со единечен

проред, големина на букви 12, со 191 библиографска единица, меѓу нив научни трудови, статии, поглавја од книги и интернет-ресурси. Трудот ги содржи следниве седум поглавја: вовед, мотив и цели на студијата, материјал и методи, резултати, дискусија, заклучоци и цитирана литература. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Воведој е правилно структуриран и содржи концизна елаборација на проблемот на хроничниот хепатитис С, како еден од главните причинители на црнодробни заболувања во светот, кој доведува до појава на црнодробна цироза и хепатоцелуларен карцином. Во трудот се обработени најновите епидемиолошки податоци за преваленцата на хроничната HCV инфекција, потоа начинот на трансмисија на инфекцијата, како и градбата и филогенетската класификација на типови и поттипови на вирусот. Особено внимание е посветено на нарушувањата од метаболички карактер поврзани со инфекцијата. Станува збор за алтерации во липидниот метаболизам кои настануваат под влијание на вирусот, за кој се знае дека за својот животен циклус го користат метаболизмот на мастите на домаќинот. Понатаму, опишана е појавата на инсулинска резистенција кај пациентите со хроничен хепатитис С и нејзиното клиничко значење врз прогресијата на болеста и врз вирусолошкиот одговор. Елаборирана е и патогенезата на стеатоза на црниот дроб кај оваа група на пациенти, нејзината асоцираност со инсулинската резистенција и дебелината, како и врската меѓу дебелината и HCV инфекцијата. Наведени се и најновите сознанија за улогата на витаминот D и влијанието на метаболизмот на железо врз текот на црнодробната болест и врз терапевтскиот одговор. Последниот поднаслов од воведот се однесува на улогата на статините врз вирусната репликација, на ефектите на статините во секојдневната пракса (анти - фиброзен и анти - канцер ефект), како и за нивното влијание врз постигнување на соодветен вирусолошки одговор.

Од овие согледувања произлегува и **мотивот на студијата**, што се состои во евалуирање на клиничкиот придонес од аплицирањето на статин заедно со стандардна двојна антивирусна терапија врз текот на црнодробната болест и врз подобрување на терапискиот одговор. Мотивот за истражување е јасен и логично произлегува од изнесените сознанија.

Целите на трудот се дефинирани во 6 точки, од кои една е примарна и 5 секундарни. Целите се јасни, прецизно формулирани и кореспондираат со донесените заклучоци на крајот од дисертацијата. Примарната цел е да се утврди влијанието на дополнителна терапија (терапија со Аторвастатин 20 мг) на стандардната антивирусна терапија врз постигнување на стабилен вирусолошки одговор. Секундарните цели се состојат во утврдување на присуство на метаболички алтерации кај пациенти со хроничен хепатитис С, нивното влијание врз исходот од

антивирусна терапија и дефинирање на фактори со предиктивно значење, но и да се утврди влијанието на антивирусната терапија врз метаболичките абнормалности. Во тој контекст, меѓу целите спаѓа и влијанието на генотипот врз појавата на метаболички алтерации и врз постигнување на стабилен вирусолошки одговор, како и асоцираноста на метаболичките алтерации со степенот на стеатотични, некроинфламаторни и фибротични промени во црниот дроб, но и со полот, возраста и степенот на виремија.

Во делот *Материјал и методи* се дефинира студиската популација и студискиот третман. Во студијата се вклучени 70 пациенти со хронична хепатитис С вирусна инфекција, кои задоволуваат критериуми за лекување со стандардна антивирусна терапија. Пациентите се поделени во две студиски групи:

- група од 35 пациенти кои, покрај стандардна антивирусна терапија, дополнително примиле и антилипемична терапија за цело времетраење на студијата;
- група од 35 пациенти кои примиле стандардна (двојна) антивирусна терапија.

Наведени се вклучувачките и исклучувачки критериуми за влез во студијата. Пред започнување со антивирусната терапија (пегилиран интерферон алфа (peg-IFN α и рибавирин) со/без антилипемична терапија, кај сите пациенти се направени следниве иследувања: генотипизација (одредување на генотип на HCV RNA), квантификација на вирусот (виремија или број на копии), биопсија на црниот дроб под ултразвучна контрола за хистолошка процена на степенот на инфламација и фиброза, ултразвучен преглед на абдомен за процена на хепаталната стеатоза, лабораториска анализа (хематолошки, хепатолошки, липиден, глуциден статус, HbA_{1c}, инсулинемија со пресметка на HOMA-IR, серумско железо, феритин и витамин D), автоантитела за исклучување на автоимуна болест на црн дроб, тироиден статус (TSH, fT₄) и пресметка на индексот на телесна маса (BMI). Јасно и прецизно се опишани двата модалитета на терапија, начинот и должина на апликација и модификација на двата терапевски модалитета. Дизајнот на студијата особено јасно го претставува текот на лекување во зависност од генотипот на HCV, редоследот на визити и процедури што се предвидени во прецизно дефинирани временски точки, како неопходни услови за анализа на текот на лекувањето и за однесувањето на варијаблите од клинички интерес. Прецизно се опишани студиските методи и процедури, како што се: детекција, квантификација и генотипизација на вирусот, рутински и специфични лабораториски испитувања, биопсија на црн дроб со хистолошка анализа на биоптичниот материјал и процена на инфламаторната активност (HAI - histological activity index), како и процена на стеатоза на црн дроб преку ултразвучен преглед на абдомен. Типот на терапевски одговор е дефиниран како соодветен и несоодветен, со понатамошно прецизирање во рамките на секоја од овие групи, а како најзначаен соодветен одговор е претставен стабилниот или

одржлив вирусолошки одговор (SVR) кој се однесува на недетектибилно ниво на HCV RNA во крвта 24 недели по завршување на антивирусната терапија.

Добиените податоци се обработени со статистички компјутерски програм SPSS 17 for Windows. При тоа се употребени различни статистички тестови, како што се:

- дескриптивна статистика (аритметичка средина, стандардна девијација, стандардна грешка, медијана и интерквартален интервал) за опис на квантитативните белези;
- фреквенции и проценти за опис на категоријските белези;
- Независни параметарски и непараметарски тестови (Student t-test for independent samples, Chi-square тест, Fisher exact тест, Mann-Whitney тест);
- зависни параметарски и непараметарски тестови (Student t-test for dependent samples, Wilcoxon Matched Pairs test, ANOVA Repeated –measures, Friedman ANOVA test);
- униваријантна и мултиваријантна логистичка регресиона анализа со одредување на вредноста на односот на превага (OR) и 95% Confidence interval за идентификација на фактори поврзани со SVR.

Во поглавјето **Резултати** од истражувањето се прикажани резултатите добиени со обработка и анализа на испитаниците со дијагностицирана хронична хепатитис С инфекција, од кои 50 (71,43%) се машки пациенти, 20 (28,57%) се пациенти од женски пол, со просечна возраст од 36.3 ± 8.4 години. Меѓу испитаниците доминираа пациенти со HCV генотип 3 (65,71%), следено од HCV - генотип 1 (31,43%). Стабилен вирусолошки одговор, односно вирусолошки одговор по 6 месеци терапевски третман е постигнат кај 56 (80%) пациенти. Пред почетокот на терапијата, кај 17 (24,29%) испитаници е верифицирана фиброза на црниот дроб, 3 (4,29%) имаат цироза, а кај 38 (54,28%) од испитаниците се откриени стеатотични промени. Овој дел од истражувањето е поделен на 5 дела.

Во првите 2 дела се презентирани демографските податоци на пациентите со хроничен хепатитис С и типот на спроведена терапија, односно компарација меѓу двата типа на терапија (комбинација на Аторвастатин со стандардна антивирусна терапија и само стандардна антивирусна терапија). При тоа, прикажано е влијанието на типот на терапијата врз постигнување на стабилен вирусолошки одговор. Резултатите покажуваат дека стабилен вирусолошки одговор е постигнат кај 30 (85,71%) во групата со антилипемична терапија и кај 26 (74,29%) во групата без додатна антилипемична терапија. Во групата испитаници со аторвастатин, стабилен вирусолошки одговор е постигнат значајно почесто кај пациентите со генотип 3 компарирани со генотип 1 (95,83% vs 60%, $p=0,019$). Анализираниите варијабли според пол, возраст, присуство или отсуство на зависност од опијати, генотип и степен на виремија на HCV, присуство на фиброза и стеатоза, постигнат стабилен вирусолошки одговор, индекс на телесната маса (БМИ), инсулинемија, НОМА - индекс на инсулинска резистенција, вит. D3, HbA1c, степен на хистолошка активност, ниво на

аминотрансферази, липидограм, се претставени на јасен и прегледен начин во соодветни табели, што недвосмислено ги докажуваат релациите помеѓу испитуваните параметри на научно фундиран начин. На крајот од овој дел се презентираат податоци за несаканите ефекти, со споредба на двете подгрупи.

Третиот дел ги содржи резултатите од анализата на факторите што влијаат на постигнување на СВО. За таа цел, пациентите се поделени во зависност од постигнатиот вирусолошки одговор во две групи: во група со стабилен вирусолошки одговор и група кои немаат постигнат соодветен вирусолошки одговор. Во тој контекст, испитано е влијанието на полот, возраста, генотипот на С вирусот, степенот на виремијата, присуството на ран вирусолошки одговор во тек на терапијата, присуство на фиброза или цироза, присуство на стеатоза пред почетокот на терапијата, индексот на телесна маса, липидниот и глукозниот статус, витамин D, железо и феритин. Во однос на асоцираноста на стабилен вирусолошки одговор со овие фактори, резултатите покажуваат поголем процент на СВО во групата од женски пол, кај лицата на помлада возраст, лицата со генотип 3 на HCV, лица кои имаат ран вирусолошки одговор и одговор на крајот на терапијата, но не е добиена статистички значајна разлика меѓу лица со висок и низок Кноделов скор, ниту меѓу лица со и без фиброза/цироза. Стеатозата е повеќе застапена кај лица без постигнат СВО, но не со статистички значајна разлика. Просечниот индекс на телесна маса е значајно понизок во групата со стабилен вирусолошки одговор ($25,04 \pm 4,1$ vs $28,48 \pm 4,9$). Пациентите со постигнат СВО имаат незначајно повисоки базични вредности за TG, вкупен холестерол и LDL, како и незначајно пониски вредности за HDL. НОМА-IR - индексот е прикажан како гликозен параметар кој е со сигнификантно повисоки вредности во групата со отсутен вирусолошки одговор за разлика од групата со стабилен вирусолошки одговор ($p=0,028$). Предтретманското ниво на витамин D3 и серумско железо се несигнификантно пониски во групата пациенти кои имаат постигнато стабилен вирусолошки одговор, додека вредностите на феритин пред почеток на терапија се незначајно повисоки во групата со СВО. Според тоа, во трудот е докажано дека независни фактори поврзани со постигнување на СВО се возраста на пациентите, HCV генотип 3, индексот на телесна маса и НОМА-IR - индексот пред почеток на терапија.

Во овој дел од истражувањето, исто така, анализирано е и влијанието на постигнатиот вирусолошки одговор врз метаболичките абнормалности. Во групата со СВО е детектирано сигнификантно зголемување на триглицеридите, холестеролот и LDL, потоа сигнификантно намалување на феритинот 24 недели по завршениот третман, како и незначајно подобрување на стеатоза.

Во четвртиот дел, прикажани се резултатите од влијанието на генотипот врз метаболичките абнормалности и врз исходот од антивирусната терапија. Вирусолошкиот одговор, раниот, на крај на третманот и стабилен, сигнификантно почесто се среќаваат кај пациентите со генотип 3. Пациентите со генотип 1 имаат сигнификантно повисок индекс на телесна маса, повисока гликемија и несигнификантно повисок НОМА IR, во однос на пациентите со генотип 3, а вредностите на холестеролот и неговите фракции, LDL и HDL се пониски во групата со генотип 3, со сигнификантна разлика за HDL.

Во петтиот дел, елаборирана е асоцираноста на метаболичките абнормалности со степенот на стеатотични, некроинфламаторни и фибротични промени на црниот дроб, со полот, возраста и степенот на виремија кај пациентите со хронична HCV инфекција. Присуството на стеатоза е асоцирана со ВМI-от, со инсулинемијата и со НОМА IR. Прикажана е негативна корелација меѓу инфламаторните промени на црниот дроб и HDL (со зголемување на вредностите на HDL, вредностите на Knodell score - индексот се намалуваат), додека Knodell score - индексот е во позитивна корелација со гликемијата, инсулинемијата, НОМА-IR - индексот, феритинот и серумското железо (вредностите на овој индекс растат со зголемување на вредностите на овие параметри). Присуството на фиброзни промени и цироза на црниот дроб е во корелација со повисоки вредности на LDL, гликемија и феритин. Од метаболичните параметри само вредностите на гликемија, серумското железо и феритинот пред почеток на терапија сигнификантно зависат од полот на испитаниците, со значајно повисоки вредности кај машките пациенти. Позитивна корелација е прикажана меѓу возраста на пациентите со ВМI, феритин и серумско железо (со зголемување на возраста се зголемуваат вредностите на овие параметри). Степенот на виремија е позитивно корелиран со степенот на стеатоза и со серумското ниво на железо пред терапијата.

Дискусијата е доследна, концизна, систематизирана, со споредба на сопствените наоди со најнови извори во стручната литература што се во контекст на темата, а тоа е направено објективно, непристрасно и строго придржувајќи се со принципите на научноистражувачка работа. Дискусијата се фокусира на улогата и значењето на статините во подобрувањето на вирусолошкиот одговор кај хепатитис С. Се цитираат *in vitro* студии (Ikeda и сор.) кои покажале дека статините може да се употребуваат како адјувантна терапија на интерферонот, исто како што рибавириот заедно со интерферонот покажува синергистично антивирусно дејство. Од друга страна, *In vivo* студии покажале различни резултати. Постојат студии кои го истакнуваат позитивното влијание на флувастатинот како дополнителна терапија на стандардната антивирусна терапија врз вирусолошкиот одговор, особено за генотип 1, (Selic Kurincic и сор., Atsukawa и сор.), каде што се нагласува редуцијата на вирусниот релапс кај пациенти со генотип 1b, како и во студиите на Georgescu и сор., Sezaki и сор. и Kondo и сор. Контрадикторни резултати на овие објавува Shavakhi и сор., каде што дополнителна терапија со аторвастатин кај пациенти со генотип 1, во период од 12 недели, не доведува до подобар SVR. Студијата, пак, на Malaguagnea и сор. покажа дека употребата на росувастатин има сигнификантно влијание врз липидниот метаболизам, на инфламаторниот статус и на фиброзата, но, исто така, незначајно го подобрува ефектот на стандардната терапија врз вирусолошкиот одговор.

Во својата метаанализа и ревијален труд, авторот Zhu со сор. заклучува дека дополнителната терапија со статини на претходната стандардна терапија со IFN- α и рибавирин, го подобрува СВО, рапидниот (RVR) и раниот (EVR) вирусолошки одговор и без дополнителни негативни настани и на тој начин може да се смета како адјуванс на IFN- α и рибавириот. Овие резултати

кандидатката ги спредува со сопствените, според кои повисок процент на стабилен вирусолошки одговор е постигнат во групата со статини (85,71%) наспроти 74,29% во групата со стандардна терапија. Дополнително направената споредба меѓу генотип 1 и 3 утврдува исклучително висок процент на СВО кај генотип 3 и комбинираната терапија, од 95,83%, наспроти 83,36% кај генотип 3 и стандардна антивирусна терапија. Иако разликата не е сигнификантна ($p=0.34$), резултатот е извонреден и може да се мери со тераписката ефикасност добиена со новата генерација на лекови (DAA), но за другите генотипови, а не и за генотип 3. Резултатите за генотип 1 исто така покажуваат разлика меѓу двете групи во однос на терапијата, но овде говориме за многу пониска стапка на СВО (60% наспроти 50%, $p=0.7$). Во групата со аторвастатин, пациентите со генотип 3 сигнификантно почесто постигнале стабилен вирусолошки одговор за разлика од генотип 1, $p=0.019$, што се совпаѓа и со заклучокот од метаанализата на Zhu и сор. дека дополнителната терапија со статини треба да се употребува кај другите генотипови освен генотип 1, како што е во нашиот случај, кај генотип 3.

Секундарните цели на докторскиот труд се однесуваат на метаболичките алтерации кај пациенти со хроничен хепатитис С, за кои се смета дека имаат големо влијание на текот и прогнозата на хроничната инфекција, како и на успехот од антивирусната терапија. Во нив спаѓаат алтерациите во метаболизмот на масти, шеќери, витамин D, железо, присуството на стеатоза на црн дроб и зголемената телесна тежина, изразена преку индекс на телесна маса. Се коментира влијанието на овие метаболички алтерации врз исходот од антивирусна терапија и се дефинираат факторите што можат да бидат предиктори за постигнување на стабилен вирусолошки одговор. Од друга страна, се нотира влијанието на стабилен вирусолошки одговор врз метаболичките абнормалности, во зависност од генотипот на ХЦВ. Покрај тоа, е анализирана асоцираноста на метаболичките алтерации со степенот на стеатотични, некроинфламаторни и фибротични промени на црниот дроб, како и со полот, возраста и со степенот на виремија, со цел утврдување на нивна меѓусебна корелација. Според резултатите на докторската дисертација, инсулинска резистенција ($IR>2$) е најдена кај 48,6% од испитаните пациенти. Пациентите со СВО имаат сигнификантно понизок НОМА IR на почетокот на терапијата за разлика од групата без соодветен вирусолошки одговор ($p=0,028$). Со статистичките операции е покажано дека НОМА IR сигнификантно влијае на постигнување на стабилен вирусолошки одговор и претставува независен предиктор на стабилниот вирусолошки одговор, заедно со возраста и генотипот. Овие резултати се совпаѓаат со резултатите на цитирани автори, како Jung HJ, Romero Gomez, метаанализата на Laurito MP, што потврдува дека инсулинската резистенција претставува важен параметар од кој зависи исходот од антивирусната терапија.

Се компарираат сопствените резултати за асоцираноста на метаболичките алтерации со некроинфламаторни и фибротични промени на црниот дроб, полот, возраста и степенот на виремија кај пациентите со хронична HCV инфекција со студиите објавени од повеќе автори.

Така, на пример, во метаанализата на Leandro и сор., во која се вклучени 3068 пациенти, авторите посочуваат дека стеатозата е независно асоцирана со

генотип 3, присуство на хепатална фиброза, ДМ, степен на инфламација на црниот дроб, алкохолен абзус, зголемен ВМІ и постара возраст на пациентите, а исто така и дека фиброзата е независно асоцирана со инфламаторната активност на црниот дроб, со присуството на хепатална стеатоза, со машкиот пол и постарата возраст на пациентите. Monto и сор. во својата студија заклучуваат преку униваријантна анализа дека стеатозата корелира со ДМ тип 2 и ВМІ, додека пак со помош на мултиваријантната анализа, ВМІ и генотип 3а инфекцијата се посочени како независни предиктори на стеатозата, додека пак единствени предиктори на фиброзата се стеатозата и степенот на инфламаторна активност во биоптичниот материјал на црн дроб. Авторите Patton и сор. во нивната студија ја прикажуваат асоцираност на стеатозата со ВМІ, генотип 3 вирусната инфекција, возраста и времетраењето на инфекцијата. Резултатите од студијата на Siagris и сор. укажуваат дека степенот на инфламација е позитивно корелиран со тоталниот холестерол и LDL. Fartoux и сор. доаѓаат до заклучок дека единствен независен предиктивен фактор на прогресијата на фиброзата претставува стеатозата. Авторите Thompson со сор. опишуваат дека присуството на сигнификантна фиброза кај пациентите со хроничен хепатитис С е независно асоцирана со возраст поголема од 40 години, НОМА IR>3, среден до изразен степен на инфламација и стеатозата, а негативно асоцирана со зголемено ниво на холестерол.

Во докторската студија анализираниите метаболни промени кај пациентите со хронична хепатитис С инфекција имаат асоцираност на стеатозата со ВМІ-от, со инсулинемијата и со НОМА IR - индексот, што делумно и се совпаѓа со резултатите на другите автори. Пациентите со изразена стеатоза имаат значајно повисоки вредности за ВМІ ($31,82 \pm 2,5$), компарирано со оние без стеатоза ($24,41 \pm 4,8$) и со лесно изразена стеатоза ($26,17 \pm 3,6$). Пациентите со лесен степен на стеатоза имаа незначајно повисока просечна вредност на триглицериди во однос на оние без и со изразена стеатоза ($1,19 \pm 0,6$ vs $1,12 \pm 0,6$ vs $1,08 \pm 0,6$), повисок холестерол во просек ($4,29 \pm 1,2$ vs $4,27 \pm 1,1$ vs $3,99 \pm 1,5$) и повисоки просечни вредности за LDL ($2,65 \pm 0,9$ vs $2,47 \pm 0,9$ vs $2,23 \pm 0,9$). Пациентите без стеатоза имаа повисоки вредности на HDL во однос на оние со лесна и изразена стеатоза ($4,27 \pm 1,1$ vs $1,13 \pm 0,4$ vs $0,95 \pm 0,3$). Испитаниците без стеатоза имаа сигнификантно пониска инсулинемија во однос на оние со изразена стеатоза на црн дроб ($p=0,015$), а сигнификантна разлика постоеше и меѓу оние со лесна и изразена стеатоза, односно тие со лесна стеатоза имаа пониска инсулинемија од другите ($p=0,029$). Исто така, пациентите без стеатоза имаа значајно понизок НОМА-IR индекс споредено со оние со изразена стеатоза ($p=0,015$). Најниски вредности на витамин D3 во просек беа регистрирани кај пациентите со наод на силно изразени стеатотични промени во црн дроб ($17,58 \pm 7,8$), без присутна значајна разлика меѓу групите. Во групата пациенти со изразена стеатоза се регистрирани највисоки вредности на феритин ($220,42 \pm 134,6$) и на серумско железо ($26,37 \pm 7,4$), иако без статистичка сигнификантност меѓу групите пациенти без стеатоза, со лесна стеатоза и изразена стеатоза ($p=0,18$, $p=0,07$ следствено).

Knodell-овиот индекс позитивно корелира со гликемијата, инсулинемијата, НОМА-IR - индексот, феритинот и серумското железо. За разлика од нив

постои негативна корелација со инфламаторните промени во црниот дроб и HDL, односно со зголемување на вредностите на HDL, вредностите на Knodell score - индексот се намалуваа и обратното. Најсилна поврзаност е регистрирана меѓу Knodell score индексот со феритин и НОМА-IR.

Заклучоци се јасни, концизни и целосно кореспондираат со поставените цели. Тие логично произлегуваат од резултатите и спроведената статистичка анализа, при што се вклучени бројни релевантни параметри конзистентни со темата.

Во однос на стилот, се користи научен јазик со јасни формулации, прецизни и едноставни реченици, што не му оставаат простор на читателот за нејаснотии, двосмисленост или дилема. Резултатите се прикажани јасно и прегледно, преку бројни табели, слики и графикони, што му даваат на текстот димензија на рационализација и компактност. Докторскиот труд содржи вкупно 128 табели и 65 слики.

Приложената **литература** е обемно претставена со 191 референца. Таа е прегледна и коректно цитирана, при што се почитува редоследот на цитираност во текстот. Изборот е соодветен и опфаќа базични и современи клинички публикации од областа, меѓу кои има голем број публикации од понови датуми.

Исполнетост на законските услови за одбрана на трудот. Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

Todorovska B, Caloska-Ivanova V, Dimitrova-Genadieva M, Curakova E, Joksimovic N. Insulin resistance in patients with chronic hepatitis C. *Маг Мед Преглед* 2016; 70(2): 94-99.

Todorovska B, Joksimovic N, Caloska-Ivanova V, Dimitrova-Genadieva M, Trajkovska M, Curakova E, et al. Factors that influence the virological response in patients with Chronic Hepatitis C treated with pegylated interferon and ribavirin. *Contributions. Sec. Of med. Sci.*, XXXVIII 1, 2017: 25-33.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на изнесените аргументи за докторската дисертација на д-р Бети Тодоровска, со наслов: „Влијание на стандардната антивирусна терапија во комбинација со atorvastatin 20 mg врз стабилниот вирусолошки одговор и метаболичките алтерации кај пациенти со хроничен хепатитис С ", став на Комисијата е дека докторскиот труд е напишан со јасен и прецизен јазик и ги има

сите нужни атрибути на научно - истражувачки труд, што дозволува позитивна рецензија.

Примарен придонес на оваа докторска дисертација е можноста за изготвување на предиктивни модели за третман на пациентите со хепатитис С вирусна инфекција со индивидуализиран пристап при лекувањето. Фактот што комбинирањето на антивирусната терапија со статини има поволен ефект во третманот на HCV инфекцијата, нивниот одличен безбедносен профил и ниската цена, е од особено клиничко значење за успешно лекување на пациенти со хепатитис С. Дополнително значење има фактот дека по спроведување на третманот на пациентите со хепатитис С со комбинирана терапија се постигнува подобрување на липидниот и глукозниот статус.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката д-р Бети Тодоровска со наслов: „Влијание на стандардната антивирусна терапија во комбинација со atorvastatin 20 mg врз стабилниот вирусолошки одговор и метаболичките алтерации кај пациенти со хроничен хепатитис С“.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Викторија Чалоска-Иванова, претседател с. р.
2. Проф. д-р Ненад Јоксимовиќ, ментор с. р.
3. Проф. д-р Љубомир Ивановски, член с. р.
4. Проф. д-р Магдалена Генадиева-Димитрова, член с. р.
5. Проф. д-р Милка Здравковска, член с. р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА
ВО НАСТАВНО-НАУЧНА ОБЛАСТ (ДИСЦИПЛИНА) МУЗИЧКА
ПЕДАГОГИЈА И ТЕОРИЈА НА МУЗИКАТА НА ПЕДАГОШКИОТ
ФАКУЛТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 15.3.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) музичка педагогија и теорија на музиката и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02 – 367/6, донесена на 26.4.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Димитрије Бужаровски, редовен професор на Факултетот за музичка уметност, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, м-р Тодор Светиев, редовен професор на Факултетот за музичка уметност, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и д-р Стефанија Лешкова Зеленковска, редовен професор на Музичка академија, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област (дисциплина) музичка педагогија и теорија на музиката за турски наставен јазик за предметите:

- Основи на музичкото образование со музички инструменти (задолжителен предмет за студиските програми одделенска настава и предучилишно воспитание),
- Музичко образование со методика (задолжителен предмет за студиските програми одделенска настава и предучилишно воспитание),
- Креативна музичка работилница (изборен предмет за студиските програми одделенска настава и предучилишно воспитание),

во предвидениот рок се пријави д-р Аида Ислам, редовен професор на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката проф. д-р Аида Ислам е родена на 25.1.1966 год. во Скопје. Средно образование завршила во гимназијата „Цветан Димов“ во Скопје. Со високо образование се стекнала на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Факултет за музичка уметност во Скопје. Дипломирала во 1987 година на Одделот за пијано, со просечен успех 9.

Во учебната 1999/2000 се запишала на магистерски студии на Факултетот за музичка уметност во Скопје. Студиите ги завршила во 2001 година, со просечен успех 10. Во 2001 година го одбрала магистерскиот труд на тема: „Интерпретативските аспекти на снимената музика за пијано од македонските автори“.

Докторска дисертација пријавила во 2002 година на Факултетот за музичка уметност во Скопје под менторство на проф. д-р Димитрије Бужаровски. Дисертацијата на тема: „Одразите на отоманската музика во современата музичката култура на турската заедница во Р. Македонија” ја одбрала во 2005 година, пред Комисија во состав: Дитер Рингли (Швајцарија), Булент Аксој (Турција), Реџеп Услу (Турција), Димитрије Бужаровски (Македонија) и Јусуф Хамзаоглу (Македонија). Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област музички науки.

На 12.9.2012 година е избрана во звањето редовен професор на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски” во Скопје во областа на музичката уметност за предметите: Основи на музичкото образование, Познавање на музички инструменти 1 и 2, Методика на музичкото образование како задолжителни, Креативна музичка работилница и Хор и оркестар како изборни предмети. Во моментот е редовен професор. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1032 од 31.05.2012 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 1032 како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Педагошки факултет „Св. Климент Охридски”, кандидатката д-р Аида Ислам изведува настава и вежби на прв и втор циклус студии на студиската програма Одделенска настава и на студиската група предучилишно воспитание на турски наставен јазик. Задолжителни предмети: Основи на музичкото образование 2+2+1, Познавање на музички инструменти 1 (2+2), Познавање на музички инструменти 2 (2+2), Методика на музичко образование (2+2+1), и изборни предмети Хор и оркестар (2+2) и Креативна музичка работилница (2+1), а од учебната 2015/2016 година предметите Основи на музичко образование со музички инструменти (4+4), Музичко образование со методика (2+2+1) и изборниот предмет Креативна музичка работилница (2+1).

Предмети за втор циклус студии: Методски модели на наставата по музичко образование и Истражувања од областа на музичкото образование.

Од изборот во звањето редовен професор, кандидатката била ментор на 33 дипломски трудови. Д-р Аида Ислам учествувала како член во комисија за одбрана на 131 дипломски, 1 магистерски труд и на 2 докторски дисертации.

Кандидатката е автор на рецензиран учебник и практикум на турски наставен јазик под наслов „Музички инструменти”.

Научноистражувачка дејност

Д-р Аида Ислам од денот на својот последен реизбор има објавено 3 книги од кои една во странство, вкупно 24 научни трудови од музичката област, од кои 13 научни трудови во меѓународни научни списанија, 4 труда во домашни научно/стручни списанија и 7 труда во зборници од научни собири. Од нив ги издвојуваме:

Книги:

1. Музичката традиција во Коџацик – колекцијата на семејството на Ататурк, 2013. Скопје: РиГрафика

2. Пијаното - животен импулс, Јасминка Чакар, 2015. Скопје: Култура

3. Music Tradition of Yuruks in Western Part of the Republic of Macedonia, 2016. ISBN 978-3-659-86040-9. Saarbrücken: LAP LAMBERT Academic Publishing

Трудови објавени во меѓународни научни списанија:

- The Islamic Mystical Spiritual Music Tradition in the Era of New Musical Tendencies, *Asian Social Science* ISSN 1911-2017, vol.8, Number 6, May (2012) p.170-174

- Impact of Economic Determinants on the Production of New Works of Art Music, *International Journal of Business and Management Studies*, ISSN: 2158-1479 Vol. 1, No. 3, (2012), p.459-465

- The Impact of Music Education on the Preference of Musical Genres in the Republic of Macedonia, *Journal of Teaching and Education*, CD-ROM. ISSN: 2165-6266 :: 2(4):135-141 (2013) Copyright 2013 by UniversityPublications.net

- Global Cultural Processes in the Continuity and the Prospective of the Musical Tradition, *Journal of Social Sciences (COES&RJ-JSS)*, ISSN (E): 2305-9249 ISSN (P): 2305-9494, Publisher: Centre of Excellence for Scientific & Research Journalism, Online Publication Date: 1st April (2014), Online Issue: Volume 3, Number 2, April 2014, pp. 271-276 (<http://www.centreofexcellence.net/J/JSS/JSS Mainpage.htm>).

- The Music Education Subject in Modern Educational Trends in the Republic of Macedonia, *Journal of Teaching and Education*, CD-ROM. ISSN: 2165-6266 :: 3(1):555-560 (2014) Copyright 2014 by UniversityPublications.net

Една од основните идеи во современиот образовен систем во Р Македонија е зголемување на квалитетот на едукацијата и преку концептот училиште „по мерка на детето“. Низ зајакнување на училишните капацитети со перманентна обука и супервизиска поддршка, проектните активности се насочени кон развивање на неколку димензии меѓу кои и инклузивноста. Покрај инклузивноста, децата со комплексни потреби имаат можност да се школуваат и во посебни специјализирани училишта. Поаѓајќи од фактот дека музиката придонесува за развојот на децата, особено на оние со посебни потреби и за подобри резултати во останатите области од наставните содржини, во овој текст нас не интересираше колку и на кој начин се користат придобивките од музичкото образование. Со таа цел, нашиот case study беа образовните институции за деца со посебни потреби во главниот град и наставниот план и програма за предметот Музичко образование. Анализата покажа дека постои голем простор и неопходност за користење на музиката како најфлексибилно и функционално средство во едукативниот процес на оваа популација.

- Between Transformation and Continuity: Bektashi Sufi Music Tradition in the Republic of Macedonia, *Review of European Studies*; Vol. 6, No. 2; (2014) ISSN 1918-7173 E-ISSN 1918-7181 Published by Canadian Center of Science and Education

Во овој текст е претставено бекташтвото како духовен правец во суфизмот, кој отсекогаш побудувал внимание за општествените однесувања кои произлегуваат од неговата доктрина и идеологија. Во Р Македонија, дервишкиот ред бекташи влече корени од 13 век пред доаѓањето на Османлиите преку

активноста на дервишите кои патувале и се населувале на оваа територија. Едно од најзначајните и највлијателни текиња е Арабати Баба во Тетово, изградено во 16. век, кое во текот на историјата поминува низ турбулентните социјални премрежја но сепак останува синоним за бекташтвото во Р Македонија. Оттука произлезе идејата во овој текст да ги претставиме социјалните трансформации настанати поради промената на етничката структура на следбениците и општествено-политичката условеност на Земјата. Оваа состојба ние ја аспектираме преку музичката традиција бидејќи таа е значаен дел од обредот и служи како фундаментално средство во експресијата на мистичната теософија. Целта ја остваривме преку теренски истражувања со интервјуа и анализа на аудио и печатени музички материјали кои денес се користат и сведочат за промената на звучната слика на музичката традиција на бекташите во Арабати Баба теќе во Тетово.

- Correlations Between the Acquired Knowledge and Practical Applications in Class Teaching on the Subject of Music Education, *Journal of Teaching and Education*, CD-ROM. ISSN: 2165-6266 :: 03(03):437-442 (2014) Copyright 2014 by University Publications.net

- The Significant Role of Music in the Educational System through the Various Scientific Disciplines, *International Journal of Sciences: Basic and Applied Research (IJSBAR)*, ISSN 2307-4531, Vol 22, No 1(2015), pp. 354-359

Во овој труд се претставени дел од последните научни пристапи кои навлегуваат подлабоко во проучувањето за значењето на музиката и позитивното влијание на музичките активности врз човекот. Некои се фокусираат на областите од човековиот мозок кои се активираат при перцепцијата и процесирањето на музиката, како и нервните и когнитивните процеси на музичката обработка. Еден дел од научните области се одвојуваат како посебни научни дисциплини – когнитивна музикологија, психоакустика, биомузикологија. Генерално нивните сознанија се дека музиката претставува идеален домен за проучување на физиологијата на поврзаноста на деловите на мозокот кои се активираат при музичката перцепција. Нервните механизми активирани од музиката играат важна улога во човековата интелигенција, поради што овие истражувања на музиката и неврологијата може да водат до нови медицински, рехабилитациони и палијативни програми. Повеќето поаѓаат од фактот дека особено класичната музика има голема моќ во подобрување на функцијата на мозокот, подобрување на учењето - читање и писменост, просторно-временско расудување, математички способности и емоционална интелигенција. Тенденциите на научно ниво се да ги докажат придобивките на музиката и нејзиното задолжително присуство во едукативниот систем.

- Music as a Vital Factor for the Continuity of the Cultural Identity, *Review of European Studies*, ISSN 1918-7173 (Print), ISSN 1918-7181 (Online), vol. 7 No 12 (2015), pp. 90-96

- Musical Elements in the Performing Approach: Sonatina in C for Two Pianos from a Macedonian Contemporary Composer, *Musicological Annual*, Ljubljana University Press, Faculty of Arts, Print ISSN: 0580-373X, Online ISSN: 2350-4242, vol. 52, 1 (2016), pp. 41-50

- Ottoman Music Culture in the Balkans through the Prism of the Travel Writer Evliya Celebi, *International Journal of Sciences: Basic and Applied Research (IJSBAR)*, ISSN 2307-4531, Vol 27, No 3 (2016), pp. 261-268

Д-р Аида Ислам одржала предавања и семинари на два престижни универзитетa во странство:

- во 2014 година одржан семинар во **SOAS University of London**, London, UK, на тема *The Influence of Modern Tendencies on the Musical Heritage in Rural Areas in Republic of Macedonia*. Предавањето е на покана на проф. д-р Ник Греј и беше проследено со голем интерес од страна на студенти, докторанди и професори на овој светски реномиран оддел за изучување на музиката (<https://www.soas.ac.uk/music/events/music-public-seminars/index.php?showprevious=1>).

- во 2012 година одржано предавање на **Турскиот државен конзерваториум при Истанбулскиот универзитет** на тема *Conditions of the Musical tradition in R. Macedonia*. (<http://eprints.ugd.edu.mk/3631/>).

Воедно, во 2013 година одржала работилница во рамките на меѓународниот проект за стручно усовршување „Интеркултурно воспитание“, на тема „Музиката како средство за интеркултурна комуникација и социјална инклузија“, организиран на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.

Д-р Аида Ислам била раководител на националниот научен проект „Музичката традиција во с. Коцаџик, родното место на предците на Ататурк“ (Договор бр. 11-4904/1 од 20.03.2012), а учествувала и како член во научниот проект „Интеркултурално воспитание“, организиран од Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, во соработка со EdU – Education for Unity, Меѓународна невладина организација “New Humanity“, Рим.

Д-р Аида Ислам активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Педагошкиот факултет, но и во странство, каде што рецензирала стручни текстови за меѓународни зборници, членува во комисији за уписи на студенти, комисији за утврдување на тема на магистерски труд, во одборите за организирање меѓународни конференции, публикација на научно-стручни списанија и други комисииски тела.

Била рецензент на два текста за публикација во меѓународното научно списание *Journal of Global Research in Education and Social Science*, на повеќе текстови за публикација во списанието *Педагошка ревија*, како и во *Зборниците* од 10. Меѓународен конгрес во организација на Педагошкиот факултет во Скопје.

Активно е вклучена, како претседател или како член, во работата на многубројни стручни комисији и работни групи при Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, како на пример:

- член на Редакцискиот одбор за уредување на списанието „Педагошка ревија“ на Педагошкиот факултет во Скопје;

- член на Редакцискиот одбор на меѓународно онлајн списание “Rast Müzikoloji Dergisi” (“Uluslararası Müzikoloji Dergisi”), Турција, 2013-2015 година;

- член на Редакцискиот одбор на меѓународно онлајн списание “Müzik ve Bilim Dergisi”, “Journal of Music and Science” во Турција, 2012-2016 година;

- член на Редакцискиот одбор на Информаторот за студенти на студиската група одделенска настава;

- член е на факултетска Комисија – работна група за осмислување на работата на Дидактичко-методичкиот центар на Педагошкиот факултет;

- член е на факултетска Комисија – работна група за осмислување на работата на Центарот за перманентно образование на Педагошкиот факултет;

- била член на организационен или програмски одбор на 4 меѓународни научни конференции или конгреси;

- била член на седум рецензентски комисии за избор на лица во наставно-научно звање и една комисија за избор на лице во звање асистент;

- член е на Комисија за започнување на реализација на постапка за отворање специјалистички студии.

- член на Комисија за доделување дипломи за проект-програмата *Интеркултурално воспитување*;

- повеќегодишен член на централната Комисија за реализација на Конкурсот за упис на нови студенти;

- член на тимот за презентација на *Училиштвото за изведување на практичната настава за студенти – итни наставници, воспитувачи и педагози* во училиштата и градинките во Скопје и во Куманово.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката Аида Ислам доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје:

2014/2015: Креативна музичка работилница (10), Основи на музичко образование со методика (9,80), Познавање на музички инструменти 1 (10), Методика на музичкото образование (9,80), Методика на музичкото воспитување (9,50), Познавање на музички инструменти 2 (10).

2015/2016: Основи на музичко образование со музички инструменти (9,78), Познавање на музички инструменти 1 (9,55), Познавање на музички инструменти 2 (9,83).

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Аида Ислам.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Аида Ислам поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето редовен професор во научната област музичка педагогија и теорија на музиката.

Според гореизнесеното, Комисијата во состав: проф. д-р Димитрије Бужаровски – претседател, проф. м-р Тодор Светиев – член и проф. д-р Стефанија Лешкова Зеленковска – член, има посебна чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, д-р Аида Ислам по втор пат да биде избрана во звањето редовен професор во научната област музичка педагогија и теорија на музиката.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Димитрије Бужаровски с.р.
2. Проф. м-р Тодор Светиев с.р.
3. Проф. д-р Стефанија Лешкова Зеленковска с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Аида Реџеп Ислам

Институција:

Педагошки факултет „Св. Климент Охридски” во Скопје

Научна област:

музичка педагогија и теорија на музиката

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
Одржување настава на прв циклус студии		
1.	Основи на музичкото образование, (одделенска настава V сем. 2+2+1), 2013/14 и 2014/15	2,4
2.	Методика на музичкото образование (одделенска настава VI сем 2+2+1), 2013/14 и 2014/15	2,4
3.	Познавање на музички инструменти 1 (одделенска настава VII сем. 2+2), 2013/14 и 2014/15	2,4
4.	Познавање на музички инструменти 2 (одделенска настава VIII сем. 2+2), 2013/14 и 2014/15	2,4
5.	Креативна музичка работилница, (одделенска настава VI сем. 2+2), 2013/14 и 2014/15	2,4
6.	Основи на музичкото образование, (предучилишно воспитание V сем. 2+2+1), 2013/14 и 2014/15	2,4
7.	Методика на музичкото образование (предучилишно воспитание VI сем 2+2+1), 2013/14 и 2014/15	2,4
8.	Познавање на музички инструменти 1 (предучилишно воспитание VII сем. 2+2), 2013/14 и 2014/15	2,4
9.	Познавање на музички инструменти 2 (предучилишно воспитание VIII сем. 2+2), 2013/14 и 2014/15	2,4
10.	Креативна музичка работилница, (предучилишно воспитание VI сем. 2+2), 2013/14 и 2014/15	2,4

11.	Основи на музичко образование со музички инструменти (одделенска настава V сем. 4+4), 2015/16 и 2016/17	4,8
12.	Музичко образование со методика (одделенска настава VI сем. 2+2+1), 2015/16 и 2016/17	2,4
13.	Креативна музичка работилница (Одделенска настава VIII сем. 2+2), 2015/16 и 2016/17	2,4
14.	Основи на музичко образование со музички инструменти (предучилишно воспитување VI сем. 4+4), 2015/16 и 2016/17	4,8
15.	Музичко образование со методика (предучилишно воспитание VII сем. 2+2+1), 2015/16 и 2016/17	2,4
16.	Креативна музичка работилница (предучилишно воспитание VIII сем. 2+2), 2015/16 и 2016/17	2,4
Одржување вежби на прв циклус студии		
17.	Основи на музичко образование, (одделенска настава V сем. 2+2+1), 2013/14 и 2014/15	2,7
18.	Методика на музичко образование, (одделенска настава VI сем. 2+2+1), 2013/14 и 2014/15	2,7
19.	Познавање на музички инструменти 1, (одделенска настава VII сем. 2+2), 2013/14 и 2014/15	1,8
20.	Познавање на музички инструменти 2, (одделенска настава VII сем. 2+2), 2013/14 и 2014/15	1,8
21.	Креативна музичка работилница, (одделенска настава VII сем. 2+2), 2013/14 и 2014/15	1,8
22.	Основи на музичкото образование, (предучилишно воспитание V сем. 2+2+1), 2013/14 и 2014/15	2,7
23.	Методика на музичкото образование, (предучилишно воспитание VI сем. 2+2+1), 2013/14 и 2014/15	2,7
24.	Познавање на музички инструменти 1, (предучилишно воспитание VII сем. 2+2), 2013/14 и 2014/15	1,8
25.	Познавање на музички инструменти 2, (предучилишно воспитание VIII сем. 2+2), 2013/14 и 2014/15	1,8
26.	Креативна музичка работилница, (предучилишно воспитание VI сем. 2+2), 2013/14 и 2014/15	1,8
27.	Основи на музичко образование со музички инструменти (одделенска настава V сем. 4+4), 2015/16, 2016/17	4,8

28.	Музичко образование со методика (одделенска настава VI сем. 2+2+1), 2015/16, 2016/17	2,7
29.	Креативна музичка работилница (Одделенска настава VIII сем. 2+2), 2015/16, 2016/17	2,4
30.	Основи на музичко образование со музички инструменти (предучилишно воспитување VI сем. 4+4), 2015/16, 2016/17	4,8
31.	Музичко образование со методика (предучилишно воспитание VII сем. 2+2+1), 2015/16, 2016/17	2,7
32.	Креативна музичка работилница (предучилишно воспитание VIII сем. 2+2), 2015/16, 2016/17	2,4
Одржување настава на втор циклус студии		
33.	Методски модели на наставата по музичко образование	1,5
34.	Истражувања во областа на музичкото образование	1,5
35.	Консултации со студенти од I циклус (за еден семестар) 150×0,002×8	2,4
36.	Ментор на дипломски работи - 33×0,2	6,6
37.	Член на комисија за одбрана на дипломски работи - 131×0,1	13,1
38.	Член на комисија за одбрана на докторат - 2×0,5 Александар Трајковски (Одлука бр. 02-1132/7 од 26.7.2011), Емилија Ристевска Стефановска (Одлука бр. 02-104/55 од 17.2.2012)	1
39.	Член на комисија за оцена и одбрана на магистратура - Кандидат: Селсебил Калбона (Потврда бр. 09-160/3 од 11.02. 2015)	0,3
40.	Позитивно рецензиран универзитетски учебник „Музички инструменти” - автор (Одлука бр. 03-20/14 од 6.2.2012)	8
41.	Позитивно рецензиран практикум „Вежби и композиции за пијано” (Одлука бр. 03-20/14 од 6.2.2012)	4
42.	Рецензент на универзитетски учебник „Основи на музичката теорија со музички инструменти” од Владимир Талевски (Одлука бр. 02-111/12 од 3.2.2016)	1
	ВКУПНО	124

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста	Поени
Учество во меѓународни проекти		
1.	Раководител на национален научен проект: <i>Музичката традиција во с. Коџаџик, родното место на предците на Аџаџурк</i> (Договор бр. 11-4904/1 од 20.3.2012)	6
2.	Учесник во меѓународен научен проект за стручно усовршување <i>Интеркултурално воспитување</i> , организиран од Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, во соработка со EdU – Education for Unity, Меѓународна невладина организација “New Humanity“, Рим.	4
Објавени книги		
3.	Music Tradition of Yoruks in Western Part of the Republic of Macedonia (2016) ISBN 978-3-659-86040-9. Saarbrucken: LAP LAMBERT Academic Publishing	12
4.	Пијаното - животен импулс, Јасминка Чакар, 2015. Скопје: Култура	8
5.	Монографија „Музичката традиција во Коџаџик – колектата на семејството на Ататурк“, 2013. Скопје: РиГрафика	8
Трудови објавени во меѓународни научно-стручни списанија		
6.	Islam A., Leshkova, Z. S. (2012). The Islamic Mystical Spiritual Music Tradition in the Era of New Musical Tendencies, <i>Asian Social Science</i> ISSN 1911-2017, vol.8, Number 6, May (2012) p.170-174	3,6
7.	Leshkova, Z. S., Islam A. (2012), Impact of Economic Determinants on the Production of New Works of Art Music, <i>International Journal of Business and Management Studies</i> , ISSN: 2158-1479 Vol. 1, No. 3, p.459-465	3,6
8.	Leshkova, Z. S., Islam A. (2013). The Impact of Music Education on the Preference of Musical Genres in the Republic of Macedonia, <i>Journal of Teaching and Education</i> , CD-ROM. ISSN: 2165-6266 :: 2(4):135–141, Copyright © 2013 by UniversityPublications.net	3,6
9.	Islam A., Leshkova, Z. S. (2014). Between Transformation and Continuity: Bektashi Sufi Music Tradition in the Republic of Macedonia, <i>Review of European Studies</i> ; Vol. 6, No. 2; ISSN 1918-7173 E-ISSN 1918-7181 Published by Canadian Center of Science and Education	3,6

10.	Leshkova, Z. S., Islam A. (2014). Correlations Between the Acquired Knowledge and Practical Applications in Class Teaching on the Subject of Music Education, <i>Journal of Teaching and Education</i> , CD-ROM. ISSN: 2165-6266 :: 03(03):437-442, Copyright 2014 by University Publications.net	3,6
11.	Islam A., Leshkova, Z. S. (2014). Global Cultural Processes in the Continuity and Prospective of the Musical Tradition, <i>Journal of Social Science (COES&RJ-JSS)</i> , 3 (2). pp. 271-276. ISSN 2305-9494	3,6
12.	Islam A., Leshkova, Z. S. (2014). The Music Education Subject in Modern Educational Trends in the Republic of Macedonia, <i>Journal of Teaching and Education</i> , CD-ROM. ISSN: 2165-6266 :: 3(1):555-560, Copiright, 2014 by University Publications.net	3,6
13.	Leshkova, Z. S., Islam A. (2015). The Significant Role of Music in the Educational System through the Various Scientific Disciplines, <i>International Journal of Sciences: Basic and Applied Research (IJSBAR)</i> , ISSN 2307-4531, Vol 22, No 1, pp. 354-359	3,6
14.	Islam A., Leshkova, Z. S. (2015). Music as a Vital Factor for the Continuity of the Cultural Identity, <i>Review of European Studies</i> , ISSN 1918-7173 (Print), ISSN 1918-7181 (Online), vol. 7 No 12, pp. 90-96 (EBSCO)	3,6
15.	Islam A., Leshkova, Z. S. (2016). Musical Elements in the Performing Approach: Sonatina in C for Two Pianos from a Macedonian Contemporary Composer, <i>Musicological Annual</i> , Ljubljana University Press, Faculty of Arts, Print ISSN: 0580-373X Online ISSN: 2350-4242, vol. 52, 1, pp. 41-50 (Arts & Humanities Citation Index (A&HCI), Scopus)	3,6
16.	Islam A., Leshkova, Z. S. (2016). Ottoman Music Culture in the Balkans through the Prism of the Travel Writer Evliya Celebi, <i>International Journal of Sciences: Basic and Applied Research (IJSBAR)</i> , ISSN 2307-4531, Vol 27, No 3, pp. 261-268	3,6
17.	Islam A., Leshkova, Z. S. (2015). Bektašijski dah (nefes): duhovni izraz mističnosti kroz vrijeme, <i>Znakovi vremena</i> br. 68/69	3,6
18.	Leshkova, Z. S., Islam A. (2017). Production of Macedonian Contemporary Music Composers: Stimulative Measures for New Musical Works, <i>European Journal of Humanities and Social Sciences</i> 2/2017 ISSN 2424-2344	3,6
Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор		

19.	Islam A., Leshkova, Z. S. (2012). <i>Tradition and Modernity Expressed Through Material and Spiritual Folk Culture of the Rural Turkish Population in the Republic of Macedonia</i> , 1st International Congress of Euroasian Turkish Arts, Istanbul, Turkey, 21-24 November	2,7
20.	Islam, A., Leshkova, Z. S. (2013). <i>The Continuity of the Musical Tradition in the Modern Education, Innovations, Challenges and Tendencies in the Post Modern Education</i> , September, Trakia University, Faculty of Education, Stara Zagora, Bulgaria. http://pf-conference.info/en/conference-proceeding	2,7
21.	Islam, A., Leshkova, Z. S. (2014). <i>Some Interdisciplinary Scientific Approaches about the Importance of Music in the Function of Musical Education</i> . 9 th International Balkan Education and Science Congress, Trakya University Faculty of Education, Edirne, Turkey, 16-18.10.2014	2,7
22.	Islam, A., Leshkova, Z. S. (2014). <i>The Importance of the Practical Work of the Future Teachers for the Subject Music Education</i> . First International Conference - Practicum of Future Pedagogues, Teachers and Kindergarten Teachers in Multicultural Environments - Experiences and Challenges, Skopje 27-29 November 2014	2,7
23.	Islam, A., Leshkova, Z. S. (2015). <i>Music education as a constructive factor in the continuity of music tradition</i> . 10th International Balkan Congress on Education and Science Education and Globalization, University „Ss.Cyril and Methodius“-Skopje Faculty of Pedagogy „St.Kliment Ohridski“-Skopje Macedonia, Ohrid 17-19 September 2015	2,7
24.	Islam, A., Leshkova, Z. S. (2016). <i>Musical Tradition in Wedding Ceremony: The Role of Music in Masking of The Bride</i> , ICTM Study Group and Dance in Southeastern Europe: Symposium in Blagoevgrad, Bulgaria, 2016, 2-8 May	2,7
25.	Islam, A., Leshkova, Z. S. (2017). <i>The Music Education of the Future Teachers: Developing Pedagogical Knowledge and Musical Activities</i> , 9 th World Conference on Educational Science, Nice, France, 1-3 February 2017, (во печат)	2,7
Трудови со оригинални научни резултати објавени во стручно/научно - популарно списание		
26.	Ислам, А. (2014). Улогата на музиката во интеркултуралното образование, <i>Просветно дело</i> бр. 1, УДК – 37 ISSN 0350-6711, стр. 67-75	3

27.	Ислам, А., Лешкова, З. С. (2012). Музичкото образование, идниот наставен кадар, современите образовни тенденции. <i>Музика</i> , год. 15, бр. 18, ISSN 1409-6579, стр. 57-64	2,7
28.	Ислам, А., Лешкова, З. С. (2012). Традиционалната музичка практика во Република Македонија во услови на доминација на глобалната музичка култура, денес. <i>Етнологи</i> ISSN 1409-6404, УДК 39, Скопје: Македонско етнолошко друштво, бр.14, стр.154-159	1,8
29.	Лешкова, З. С., Ислам, А. (2016). Поттикнување на домашното уметничко музичко творештво преку конкурсите за откуп на нови дела 2014/2015, <i>Музика</i> од. XIX бр. 22, стр. 20-29	2,7
Одржани семинари, предавања и работилници		
30.	Предавање по покана на SOAS Music Department, University of London на тема <i>The Influence of Modern Tendencies on the Music Heritage in Rural Areas in Republic of Macedonia</i> , Лондон, 4.02.2014	3
32.	Предавање по покана на Истанбулскиот универзитет, Државен конзерваториум за турска музика, Истанбул, Оддел за музичка теорија, на тема <i>Conditions of the Musical Tradition of the Turkish Population in Rural Areas in the Republic of Macedonia</i> 22. 11. 2012	3
32.	Работилница во рамките на меѓународниот проект за стручно усовршување „Интеркултурно воспитание”, на тема <i>Музиката како средство за интеркултурна комуникација и социјална инклузија</i> , на 14.12.2013, на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски”.	3
33.	Предавање на тема <i>Музичката традиција во Коџаџик - колевка на семејството Аџаџурк</i> , одржано во хотел „Стоун бриџ” во Скопје под покровителство на Турскиот културен центар „Јунус Емре”, февруари 2015	1
Учество на меѓународен научен собир со реферат		
34.	Education in the Modern European Environment, Opatija, Croatia, September, 2012 (труд на тема: <i>Music Education in Class Teaching: a Need, a Reality, a Tendency to Modern Education</i>)	1
35.	International Council for Traditional Music, Third Symposium of the ICTM Study Group for Music and Dance in Southeastern Europe, Berovo, 2012 (труд на тема: <i>Changes in the Musical Tradition as a Reflection of the Modern Musical Trends</i>)	1

36.	HUZ Ars Choralis – Zagreb, 2012 (труд на тема: <i>Choral Art in Republic of Macedonia Through the Activity of Two Choral Conductors</i>)	1
37.	Светска конференција за меѓурелигиски и меѓуцивилизациски дијалог, Скопје, 10-11 мај 2013 (труд на тема: <i>Модификации во исламската мислична духовна музика во Р. Македонија во услови на глобалните музички шекови</i>)	1
38.	1st International Congress of Euroasian Turkish Arts, Istanbul, Turkey, 21-24 November 2012 (труд на тема: <i>Tradition And Modernity Expressed Through Material and Spiritual Folk Culture of the Rural Turkish Population in the Republic of Macedonia</i>)	1
37.	International Music and Theory Symposium, Department of Music Theory at Istanbul Technical University Turkish Music State Conservatory, İstanbul, 15 Mart 2013 (труд на тема: <i>Interpretation Particularities of the Piano Sonatina from the Macedonian Contemporary Art Music</i>)	1
38.	International Conference for Academic Disciplines – Munich, Germany, June 23-26, 2013 (труд на тема: <i>The Impact of Music Education on the Preference of Musical Genres in Republic of Macedonia</i>)	1
39.	Inovations, Challenges and Tendencies in the PostModern Education, Trakia University, Faculty of Education, Stara Zagora, Bulgaria, September, 2013 http://pf-conference.info/en/conference-proceeding (труд на тема: <i>The Continuity of the Musical Tradition in the Modern Education</i>)	1
40.	International Journal of Art & Sciences, Multidisciplinary conferences in a study abroad format, London University, London, Great Britain, November 5-8, 2013 (труд на тема: <i>Music Education Subject in Modern Educational Trends in the Republic of Macedonia</i>)	1
41.	International Conference for Academic Disciplines – Vienna, Austria, April 6-10, 2014 (труд на тема: <i>Correlations Between the Acquired Knowledge and Practical Applications in the Class Teaching on the Subject of Music Education</i>)	1
42.	Annual Multidisciplinary Conference in Boston, Proud home of Harvard University, USA, May 26-30, 2014 (труд на тема: <i>Certain Sociological aspects in Preserving the Tradition in Conditions of Modern Leaving: Music as a Timeless Category</i>)	1

43.	9 th International Balkan Education and Science Congress, Trakya University Faculty of Education, Edirne, Turkey, 16-18 October 2014 (труд на тема: <i>Some Interdisciplinary Scientific Approaches about the Importance of Music in the Function of Musical Education</i>)	1
44.	The Fourth International Symposium, ICTM Study group on music and dance in Southeastern Europe, Faculty of Music, Belgrade, Science Center, Petnica 24 September – 1 October 2014 (труд на тема: <i>Interdisciplinary relations in musical tradition: The Wedding as a Complex Phenomenon of Social Living</i>).	1
45.	First International Conference - Practicum of Future Pedagogues, Teachers and Kindergarten Teachers in Multicultural Environments - Experiences and Challenges, Skopje 27-29 November 2014 (труд на тема: <i>The Importance of the Practical Work of the Future Teachers for the Subject Music Education</i>)	1
46.	10-та меѓународна балканска конференција Образование и глобализација, УКИМ, Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“, Охрид 17-19 Септември 2015 (труд на тема: <i>Music Education as a Constructive Factor in the Continuity of Music Tradition</i>)	1
47.	Fifth Symposium of the ICTM Study Group on Music and Dance in Southeastern Europe, 2-8 May 2016, Blagoevgrad, Bulgaria. 2016, (труд на тема: <i>Musical Tradition in Wedding Ceremony: The Role of Music in Masking the Bride</i>)	1
48.	11. меѓународна balkanska konferencija obrazovanja i znanosti <i>Budućnost obrazovanja i obrazovanje za budućnost</i> , 12.-14. listopada, Poreč, Hrvatska, (труд на тема: <i>The Importance of the Study Program in Musical Formation of the Future Teachers</i>)	1
49.	9 th World Conference on Educational Science, 1-3 February 2017, Nice, France (труд на тема: <i>The Music Education of the Future Teachers: Developing Pedagogical Knowledge and Musical Activities</i>)	1
50.	8th LUMEN International Conference - Rethinking Social Action. Core Values in Practice – RSACVP, 6-9 April 2017, Suceava, Romania (труд на тема: <i>Evaluation in Music Education: Musical Competences and Self-confidence in Music Education</i>)	1
51.	Секциско предавање на <i>International Journal of Art & Sciences, Multidisciplinary conferences in a study abroad format</i> , London University, London, Great Britain, November 5-8, 2013	2
52.	Секциско предавање на International Music and Theory Symposium, Department of Music Theory at Istanbul Technical University Turkish Music State Conservatory, İstanbul, 15 Mart	2

	2013	
	Вкупно	146,9

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
Рецензии и стручни ревизии на ракописи		
1.	Рецензент на ракописот “Theoretical Algorithm of Educational Design-original Scientific Paper”, за меѓународното списание <i>Journal of Global Research in Education and Social Science</i> ISSN 2454-1834 (index EBSCO) (Одлука од 5.1.2016 од <i>International Knowledge Press</i>)	1
2.	Рецензент на ракописот “Typology of the Ganksa: Traditional Musical Instrument of the Kalingas of Northern Philippines”, за меѓународното списание <i>Journal of Global Research in Education and Social Science</i> ISSN 2454-1834 (index EBSCO) (Одлука од 5.1.2016 од <i>International Knowledge Press</i>)	1
3.	Стручна ревизија на ракописот “The Reforms Made in the Areas of Aducation-teaching from the Last Period of Ottoman Empire to the First Years of Turkish Republic”, за <i>Зборникоѝ</i> на 10th International Balkan Congress on Education and Science „Education and Globalization“, во организација на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, 2015	0,5
4.	Стручна ревизија на ракописот “The importance of Hagia Sophia Madrasah Attaches and its Contribution to Education”, за <i>Зборникоѝ</i> на 10th International Balkan Congress on Education and Science „Education and Globalization“, во организација на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, 2015	0,5
5.	Стручна ревизија на ракописот “Formation and Development of a National System of Preschool Music Education in Ukraina”, за <i>Зборникоѝ</i> на 10th International Balkan Congress on Education and Science „Education and Globalization“, во организација на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, 2015	0,5
6.	Стручна ревизија на ракописот „Квалитетно образование – стандарди за квалитетно музичко образование“ од Владимир	0,5

	Талевски за <i>Педагошка ревија</i> (Потврда бр. 12-977/19 од 4.12.2013)	
7.	Рецензент на интересен научноистражувачки проект на Факултетот, со наслов „Образование во духот на човечките вредности за најмладите” (Одлука бр. 08-655/2 од 19.6.2014)	0,5

Дејности од поширок интерес		
8.	Член на редакцискиот одбор за уредување на списанието <i>Педагошка ревија</i> , Педагошки факултет - Скопје (Одлука бр. 02-249/1 од 7.5.2009) за секоја година по 0,5 (2012-2017)	3,5
9.	Член на редакцискиот одбор на меѓународното онлајн списание <i>Rast Müzikoloji Dergisi (Uluslararası Müzikoloji Dergisi)</i> , Турција, 2013, 2014, 2015, 2015, 2016 (веб стр. : http://www.rastmd.com/?pnum=5&pt=YAYIN+KURULUMUZ)	5
10.	Член на редакцискиот одбор на меѓународното онлајн списание “ <i>Müzik ve Bilim Dergisi</i> ”, “ <i>Journal of Music and Science</i> ” Турција, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 (веб стр. : http://www.artacademia.net/notice/list/id/115)	5
11.	Член на организацискиот комитет на меѓународната конференција на ИТУ Истанбул 2013	1
12.	Член на редакцискиот одбор на списание со меѓународен уредувачки одбор „Хикмет” (Рег. бр. 16/8/21, 23/2012 од 06.3.2012)	1
13.	Член на редакцискиот одбор на Информаторот за студенти на студиската група одделенска настава (Одлука бр. 02/585-2 од 28.6.2013)	0,5
14.	Член на факултетска Комисија – работна група за осмислување на работата на Дидактичко-методичкиот центар на Педагошкиот факултет	0,5
15.	Член на факултетска Комисија – работна група за осмислување на работата на Центарот за доживотно – перманентно образование (ЦПО) на Педагошкиот факултет	0,5
16.	Член на Научниот одбор за организирање на 9. Меѓународна балканска конференција за образование и наука во Едрене 2014 (Одлука бр. 02- 275/16 од 21.3.2014)	1

17.	Член на Комисијата за изготвување на нови студиски програми за втор циклус студии за Институтот за одделенска настава (Одлука бр. 02-275/6 од 7.3.2014)	0,5
18.	Член на Одборот за реализација на меѓународниот проект за стручно усовршување „Интеркултурално воспитание”	1
19.	Член на Комисија за оцена на магистерски труд (Одлука бр. 02-1254/17 од 30.12.2014)	0,5
20.	Комисија за одбележување на 8 декември - патрониот празник на Факултетот во учебната 2014/2105 година (Одлука бр. 02-1047/15 од 31.10.2014)	0,5
21.	Комисија за одбележување на 8 декември -патрониот празник на Факултетот во учебната 2012/2103 година	0,5
22.	Комисија за одбележување на 8 декември - патрониот празник на Факултетот во учебната 2013/2014 година (Одлука бр. 02-829/4 од 29.10.2013)	0,5
23.	Комисија за посредници на Педагошкиот факултетот „Св. Климент Охридски” меѓу страни (Одлука бр. 02-829/8 од 30.10.2013)	0,2
24.	Конкурсна комисија за упис на студенти во прва година во учебната 2012/2103 година	0,5
25.	Конкурсна комисија за упис на студенти во прва година во учебната 2013/2104 година (Одлука бр. 02-492/8 од 11-6.2013)	0,5
26.	Член на тимот за презентација на Упатство за изведување на практичната настава на студенти-идни наставници, воспитувачи, педагози (Одлука бр. 02-837/13 од 16.10.2013)	0,5
27.	Член на комисија за упис на кандидати со завршено високо или вишо образование на сродни факултети и виши школи (Одлука бр. 09-769/2 од 10. 10. 2013)	0,2
28.	Член на Комисија за проверка на пријавени научно-истражувачки проекти финансирани од Факултетот (Одлука бр. 02-187/7 од 12.2.2014)	0,5
29.	Член на Иницијативен одбор за отпочнување постапка за организирање меѓународен собир во Едирне Турција (одлука бр. 02-275/9 од 7.3.2014)	0,5
30.	Член на Комисија за комисиско полагање на предметот Основи на музичко образование со методика на албански јазик, стар систем (Одлука бр. 02-634/4 од 16.11.2012)	0,5

31.	Член на Рецензентска комисија за изготвување реферат за избор во сите звања (Одлука бр. 02-643/3 од 16. 11. 2012) (Јета Старова)	0,2
32.	Член на Рецензентска комисија за изготвување реферат за избор во сите звања (Мујесере Илјази 2012 година)	0,2
33.	Член на Рецензентска комисија за изготвување реферат за избор во сите звања (Одлука бр. 02-249/5 од 29.5.2013) Емилија Аврамовска, Педагошки факултет во Битола	0,2
34.	Член на Рецензентска комисија за изготвување реферат за избор во сите звања (Одлука 02-92/11 од 27.1.2014) (Аднан Кахил)	0,2
35.	Претседател на Комисија за доделување дипломи за проект-програмата Интеркултурално воспитание (Одлука бр. 02 – 1162/1 од 25.11.2014)	0,5
36.	Член на Рецензентска комисија за изготвување реферат за избор во сите звања (Одлука 02/1254-5 од 30.12.2014) (Владимир Талевски)	0,2
37.	Член на Комисија за утврдување на листа на посредници за посредување меѓу страни во случај на вознемирување на работно место (Одлука 02-829/7 од 30.10.2013)	0,2
38.	Член на Комисијата за одбрана на магистерски труд на Селсебил Калбона (Одлука бр. 02-78/8 од 05.02.2015)	0,2
39.	Член на Програмски одбор за реализација на 10. Меѓународен конгрес во Охрид, во организација на Педагошкиот факултет во Скопје во 2015 год. (Одлука бр. 02 – 456/6 од 18.5.2015)	0,5
40.	Член на централната Комисија за реализација на Конкурсот за упис на нови студенти во учебната 2015/2016 г. (Одлука бр. 02 – 580/7 од 1.7.2015)	0,2
41.	Член на Рецензентска комисија за изготвување на реферат за избор во соработничко звање - асистент за Мујесере Илјази (Одлука бр. 02-580/5 од 1.7.2015)	0,2
42.	Член на Комисијата за реализација на Конкурсот за најдобар студент и Конкурсот за најдобар есеј по повод одбележувањето на патрониот празник на Факултетот и 20 г. од неговото постоење (Одлука бр. 02 1030/1 од 10.11.2015)	0,5
43.	Член на тимот за презентација на Упатството за изведување на практичната настава за студенти – идни наставници, воспитувачи и педагози во училиштата и градинките во Скопје и во Куманово (Одлука бр. 02-837/13 од 16.10.2013)	0,5

44.	Член на Рецензентска комисија за изготвување реферат за избор во сите наставно-научни звања (Одлука бр. 02-92-11 од 27.01.2014)	0,2
45.	Член на Комисија за започнување на реализација на постапка за отворање специјалистички студии (Одлука бр. 02-1161/17 од 22.12.2015)	0,2
46.	Член на Комисијата за разгледување на најавата за отворање на нов Универзитет во РМ (Одлука бр. 02-1161/16 од 22.12.2015)	0,2
47.	Член на Рецензентска комисија за изготвување реферат за избор во сите наставно-научни звања (Одлука бр. 1407 -127/15 од 16.12.2015) (Стефанија Л. Зеленковска)	0,2
48.	Член на Рецензентска комисија за изготвување реферат за избор во сите наставно-научни звања (Одлука бр. 1407-127/16 од 16.12.2015) (Илчо Јованов)	0,2
49.	Член во Комисија за одбележување на патрониот празник на Факултетот (Одлука бр. 02/1112-3 од 10.10.2016)	0,2
50.	Член за формирање на Подготвителен одбор за организирање на расправа за методско образование на студентите за педагошките факултети во Р Македонија (Одлука бр. 02-436/9 од 28.5.2013)	0,2
51.	Член на Комисија за утврдување на предлог -листа на кандидати од членовите на Наставно-научниот совет за комисијата и поткомисиите за евалуација (Одлука бр. 02-492/7 од 11.06.2013)	0,2
52.	Член на Уредувачкиот одбор за издавање на монографија на Факултетот (Одлука бр. 02-220/11 од 27.2.2017)	0,5
53.	Член на Комисијата за евалуација на Факултетот (Одлука бр. 02-37/8 од 01.2.2017)	0,2
	Вкупно	35,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	124
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	146,9

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	35,5
Вкупно	306,4

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. Проф. д-р Димитрије Бужаровски с.р.
2. Проф. м-р Тодор Светиев с.р.
3. Проф. д-р Стефанија Лешкова Зеленковска с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ДОКАЗНА
ВРЕДНОСТ НА УВИДОТ ВО КАЗНЕНАТА ПОСТАПКА “ ОД М-Р
САМИР САЛИЕВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ
„ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на седницата одржана на 27.IV.2017 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот м-р Самир Салиевски со наслов „Доказна вредност на увидот во казнената постапка“, во состав: Акад. проф. д-р Владо Камбовски, проф. д-р Гордана Бужаровска-Лажетик (ментор), проф. д-р Гордан Калајчиев, проф. д-р Лазар Нанев и проф. д-р Методија Ангелески.

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје му го поднесува следниов:

ИЗВЕШТАЈ

Анализа на трудот

Докторската дисертација на кандидатот м-р Самир Салиевски, со наслов „Доказна вредност на увидот во казнената постапка“, содржи 398 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 219 фусноти, 87 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти, и интернет-ресурси.

Предмет на истражување во овој труд е насочен кон определувањето на важноста на увидот и неговата доказна вредност во казнената постапка, дефинирањето на увидот како криминалистичкотоактичко и техничко дејствие, неговата доказна вредност во текот на истрагата како и процесната важност на увидот на лице место во текот на судската постапка.

Трудот е структуриран во 9 дела плус вовед, и користена литература. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во воведот, изложени се предметот и целите на истражувањето, хипотезата, теоретската рамка и методите на истражувањето. Натаму, во

воведот се елаборира системот на излагање што се имплементира во докторската дисертација. На ова место, всушност, се дефинираат тематските целини што ќе се разгледуваат во секоја од главите. Како секоја глава има сопствена тема на анализа, последниве се доведуваат во врска со основната теза така што секоја глава има засебна функција во аргументацијата на основната теза на докторската дисертација. Основна цел на кандидатот во трудот е преку компаративното искуство, емпириското истражување и моменталната состојба во Република Македонија да ја утврди доказната вредност на увидот на лице место, да го разграничи увидот како криминалистичко и како процесно дејствие, како и да ја утврди новата улога на јавниот обвинител и одбраната во целокупната казнена постапка.

Првиот дел од докторската дисертација е насловен **Поим за доказ и докажување**. Како што посочува и самиот наслов, во него кандидатот најпрво дефинира што претставува доказ и го објаснува докажувањето како процес. Исто така, опфатени се и стадиумите на казнената постапка, како и поврзаноста помеѓу стадиумите и докажувањето како процес.

Во **вториот дел** под наслов **Органи надлежни за прибирање на доказите**, кандидатот ги набројува органите надлежни за прибирање на доказите во претходната постапка и нивните овластувања. Во овој дел посебно е опфатена новата улога на јавниот обвинител според измените на Законот за кривична постапка, неговите овластувања за поведување, водење и запирање на истрагата, како и односот на обвинителот со правосудната полиција која исто така е новина, односно новоформиран орган во рамките на МВР кој има за задача да му помага на јавниот обвинител околу истражните дејствија. Исто така тука е спомнато и за правата и обврските на осомниченото лице, како и овластувањата кои ги има одбраната во оваа фаза.

Во **третиот дел** под наслов **Увид на лице место врз основа на правилата на криминалистиката**, кандидатот го дефинира увидот на лице место како криминалистичко дејствие. Исто така, тука е објаснато и што претставува казненоправниот настан како иницијална каписла за поведување на постапката, а исто така се осврнува и кон тоа што претставува местото на кривичен настан како основно место за вршење на увид и негово обезбедување. Споменати се и различните видови на увиди кои ги познава криминалистиката.

Начинот и методологијата на вршење на увид, како и субјектите кои учествуваат во вршењето на увид се споменати натаму во текстот. Туку се осврнува внимание на записникот од увидот на лице место како материјален доказ, односно еден сумиран извештај на тоа што сè е пронајдено при увидот на лице место. Во овој дел се приложени и фотографии од записници на увид на лице од практиката. Исто така наведени се и најсовремените

средства и методи кои современата криминалистика ги користи денес. **Четвритот дел** од дисертацијата е под наслов **Начин и методологија на вршење на увид.**

Во **петтиот дел** под наслов **Фази при вршење увид,** кандидатот детално ги објаснува четирите основни фази при вршење на увид и специфичностите кои секоја од фазите ги поседува. Тука е потенцирано и значењето на криминалистите и сите други субјекти кои учествуваат при увидот на почитување на редоследот на фазите при вршење на увидни дејствија. И тука имаме поголем број на фотографии кои на сликовит начин ги објаснуваат погоре споменатите фази на увидот.

Како што секој вид на кривично дело има свои карактеристики и специфичности, така и вршењето на увидот е различно со оглед на тоа за каков вид на криминалитет станува збор. Увидот на лице место кај насилничкиот, имотниот, собакајниот, еколошкиот и другите видови на криминалитет кандидатот ги има претставено во **шестиот дел** од дисертацијата, под наслов **Специфичности на вршење на увид кај одделни типови криминалитет.** Тука се наведени и поголем број на кривични предмети од практиката и начинот на вршење на увид кај секои од нив.

Во **седмиот дел** со наслов **Доказна важност на трагите од лице место,** кандидатот посебно се осврнува на набројување на видовите траги кои се пронаоѓаат на лице место. Објаснато е за значењето на трагите пронајдени при увид и нивната доказна вредност како единствен сведок за поврзаноста на извршителот со неговото злосторство и местото каде што тоа е извршено. Опфатени се и начинот и правилата на пронаоѓање, предизвикување, фиксирање и подигање на трагите од лице место, како и нивното пакување и транспорт до криминалистичките лаборатории каде треба да се изврши нивно вештачење.

Осмиот дел од трудот со наслов **Доказна важност на увидот во казнената постапка** можеби е најважниот дел од овој труд. Во овој дел се објаснати фазите на казнената постапка со посебно светло кон подигањето на обвинителниот акт и главната расправа. Тука можеме најсликовито да ја доловиме доказната вредност на увидот во казнената постапка бидејќи самиот обвинителен акт кој го подига јавниот обвинител мора да биде поткрепен со цврсти материјални докази од една страна и начинот и текот на главната расправа каде што секоја трага посебно ја добива својата доказна вредност врз основа на која се доловува вистината за објективната стварност поврзана со кривичноправниот настан и донесувањето на фер, правилна и, пред сè, законита пресуда од друга страна. Исто така, во овој дел е објаснета криминалистичката реконструкција како пресликување на

кривичноправниот настан чиј квалитет и доказна вредност се мери врз основа на квалитетот на извршениот увид.

Сумарен преглед на заклучоците до кои доаѓа во секој од наведените делови, кандидатот дава во последниот **деветти дел** од трудот **Заклучни согледувања и предлози**. Тука тој го истакнува значењето на увидот на лице место како еден вид на патоказ кој ќе ги утврди видот и начинот на преземање на истражните дејствија. Преку еден вид на мисловна реконструкција, криминалистот и јавниот обвинител можат да претпостават дали и за кој вид на кривично дело станува збор и да ги утврдат понатамошните активности за пронаоѓање на сторителот на кривичното дело. Развојот на техниката и технологијата, а со тоа и усовршувањето на методите на вршење на увидот доведоа до тоа доказниот материјал обезбеден при увид во согласност со законските одредби да има апсолутна и непобитна вредност во казнената постапка. Трагите пронајдени на лице место несомнено го утврдуваат присуството на конкретното лице на местото на настанот, дејствијата кои лицето ги презело, нивната последица, орудието кое го употребил и сето она што е потребно за правилно донесување на пресуда и потврдување на неговата вина. Кандидатот укажува на потребата од користењето на најсовремени средства и методи при вршењето на увид од криминалистички аспект како и од значењето на професионализмот и објективноста на преземањето на дејствија. Исто така, во трудот кандидатот се осврнува на потребата од итно формирање на истражните центри на јавното обвинителство како основна и неопходна поддршка на јавниот обвинител, кој во конкретново дејствие, а тоа е увидот, нема основни криминалистички познавања. Од друга страна во овој дел се укажува и на потребата од сопствени истраги на одбраната кои кај нас, за жал, пред сè заради финансиски причини, ретко се спроведуваат. Врз основа на начелото на презумција на невиност на никој начин не смее да му се одземе секое право на достоинна и фер одбрана на лицето кое тврди дека не го извршило кривичното дело. Стручната и ефикасна одбрана е важен елемент од правичното судење. Ефикасната одбрана подразбира пред сè: можност за ефикасно конфронтирање со доказите на обвинителот и наоѓање и презентирање на докази кои доведуваат до ослободување од обвинение, намалување на вина или намалување на казна. Затоа е потребно целосно учество и увид во истрагата и процесот на собирање на докази и на бранителот со цел почитување на начелото на еднаквост пред законите од самиот почеток на водење на истрагата. Целта на ЗКП е да обезбеди можност за остварување на овие претпоставки

Оцена на трудот

Докторската дисертација на кандидатот м-р Самир Салиевски, со наслов „Доказна вредност на увидот во казнената постапка“, претставува

самостојно и корисно истражување на релевантна казненопроцесна, криминалистичка, па дури и криминолошка проблематика што претставува научен придонес во казненоправната и криминалистичката наука, во која пополнува една забележлива и незаслужено создадена празнина. Свртувајќи го научниот интерес кон откривање на сторителот на кривичното дело и доделување на соодветна казна како еден вид на борба против криминалот, дисертацијата на кандидатот Салиевски завлегува во сферата на ефикасност во борбата со криминалот што има витално значење за владеене на правото и ефикасната правда како една од највисоките правни вредности, општествениот ред и стабилноста на општествените односи, како основен предуслов за непречено уживање на основните човекови слободи и права, исполнување на правните должности и остварување на развојните општествени цели.

Кандидатот успешно се справува со тематските и методолошките предизвици, јасно дефинирајќи ги целите на истражувањето, основната хипотетичка и теоретска рамка и методите на истражувањето приспособени на целите и сообразени со појдовните хипотези. Детектирајќи ги слабостите и недостатоците со кои се справуваат субјектите кои го вршат увидот на лице место, како од технички така и од кадровски и финансиски причини кандидатот дава свои размислувања и насоки во поглед на пополнувањето на овие празнини. Исправно и прифатливо е начелното стојалиште, што го дели кандидатот, дека само објективен и професионален увид на лице место извршен врз најсовремени криминалистички правила и прописи врз основа на законски налог од јавен обвинител може да има своја доказна вредност како во текот на истрагата, така и во понатамошниот судски процес.

Своите заклучни согледби кандидатот ги сублимира низ објаснување на начинот и постапката за вршење на увид, видовите на увид, доказната вредност, како и улогата на субјектите вклучени во ова процесно дејствие. Врз таквиот приод се формулирани неговите заклучоци и предлози за подобрување на начинот на вршење на увид, пред сè, преку осовременување на технологијата која се користи, начинот и законскиот основ и потребата за преземање на ова дејствие, како и потребата од поголема криминалистична стручност и познавање на јавните обвинители, итно формирање на законски утврдени тела и органи и поголема вклученост и овластувања на одбраната. Во подготовката на дисертацијата кандидатот користел соодветна домашна и странска литература и други извори, кои се коректно цитирани како теоретска поддршка на неговите аргументирани стојалишта, изложени на јасен и приемчив начин и стил што одговара на лингвистичките и логичките правила на казненоправната догматика.

Заклучок и предлог

Докторската дисертација на кандидатот м-р Самир Салиевски, со наслов „Доказна вредност на увидот во казнената постапка“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд. Трудот несомнено претставува значаен придонес во домашната казненоправна литература и ќе претставува солидна основа за натамошни истражувања во оваа сфера не само на кандидатот, туку и на сите други кои натаму ќе се занимаваат со оваа област.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р Самир Салиевски со наслов „Доказна вредност на увидот во казнената постапка“.

КОМИСИЈА ЗА ОЦЕНА И ОДБРАНА

Акад. Проф. д-р Владо Камбовски

_____ с.р.

Проф. д-р Гордана Бужаровска Лажетиќ (ментор)

_____ с.р.

Проф. д-р Гордан Калајџиев

_____ с.р.

Проф. д-р. Лазар Нанев

_____ с.р.

Проф. д-р Методија Ангелески

_____ с.р.

ПРЕГЛЕД

на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот факултет
„Јустинијан Први,, во Скопје Н.Н.С од

01-06-2017

Кандидат	Тема	Ментор	Датум	Одлука број
Стефан Дојчиноски	Меѓународното право за правата на човекот (концепцијата за човекови права) помеѓу политиката на моќ и нејзиниот еманципаторски потенцијал (International Human Rights Law (The Concept of Human Rights) between Power Politics and Its Emancipatory Potential)	проф.д-р Љубомир Фрчкоски	01.06.2017	02-753/102
Јелена Богојевиќ	Слободата на изразување и еднаквоста низ концептот на говор на омраза (Freedom of Expression and Equality in the Concept of Hate Speech)	проф.д-р. Елена Михајлова Стратилати	01.06.2017	02-753/103
Виљдан Ахмед	Улогата на советодавните мислења на меѓународните судови со ефект во областа на човековите права (The Role of International Courts' Advisory opinions with Effect on Human Rights)	проф.д-р. Елена Михајлова Стратилати	01.06.2017	02-753/104
Рамона Лутовска	Обезбедување на трошоци во постапка пред меѓународна трговска арбитража (Security for Costs in International Commercial Arbitration)	проф. д-р Тони Дескоски	01.06.2017	02-753/105
Давид Панов	Ескалациона арбитражна клаузула во меѓународната трговска арбитража (Multi-tiered Arbitration Clause in International Commercial Arbitration)	проф. д-р Тони Дескоски	01.06.2017	02-753/106
Никола Џилвициев	Објекти на граѓанско-правните односи (Objects of Civil Law Relations)	проф.д-р Родна Живковска	01.06.2017	02-753/107

Ана Марија Радулевска	Парите како ствари (Money as Things)	проф.д-р Родна Живковска	01.06.2017	02-753/108
Софија Миленкова	Стекнување право на сопственост по пат на градење (Acquiring Right of Ownership by Construction)	проф.д-р Родна Живковска	01.06.2017	02-753/109
Ангела Шумкоска	Граѓанско правна одговорност за штета при повреда на еднаквоста на граѓаните со дискриминација во правото на Република Македонија и споредбеното право (Civil Liability for Damages in Violation of the Equality of Citizens through Discrimination in the Legislation of the Republic of Macedonia and Comparative Law)	проф.д-р Јадранка Дабовиќ- Анастасовска	01.06.2017	02-753/110
Јадранка Трајковска	Правниот режим на инфраструктурните објекти во правниот систем на Република Македонија и во споредбеното право (The Legal Regime of the Infrastructural Objects in the Legal System of the Republic of Macedonia and in the Comparative Law)	проф.д-р Тина Пржеска	01.06.2017	02-753/111
Ивана Димоска	The unitary patent and unified patent court - Opportunity of raising the level of protection and enforcement throughout Europe (Унитарен патент и унифициран патентен суд - можност за подигање на нивото на заштита и спроведување во Европа)	проф.д-р Ненад Гавриловиќ	01.06.2017	02-753/112
Јасмина Миноска	Европски основи и регулација на берзите за трговија со електрична енергија (European Basis and Regulation of Electricity Exchanges)	проф.д-р Татјана Петрушевска	01.06.2017	02-753/113
Соња Мојсовска	Слободата на изразувањето и мултикултурната акомодација според Европската конвенција за човековите права (Freedom of Expression and Multicultural Acomodation in accordance with European Convention of Human Rights)	доц.д-р Ана Чупеска Станишковска	01.06.2017	02-753/114
Стефан Димоски	Различни видови на банкарски дејности (Different Kings of Banking operations)	доц.д-р Дарко Спасевски	01.06.2017	02-753/115
Марија Менкаровска	Европски правила за работењето на брокерските куќи (European Rules for Regulation of Brokers)	проф.д-р Татјана Петрушевска	01.06.2017	02-753/116

Елена Николова	Асоцијации – основање, работа и престанок (Associations – Formation, Operations and Dissolution)	проф.д-р Каролина Ристова-Астеруд	01.06.2017	02-753/117
Даниела Богоевска	Причини и последици од настапувањето на стечајот (Causes and Consequences of Insolvency Proceedings)	проф.д-р Горан Коевски	01.06.2017	02-753/118
Кристина Карајованоска	Видови берзи на хартии од вредност и работа на македонската берза (Different Types of Stock Exchanges and Macedonian Stock Exchange)	доц.д-р Дарко Спасевски	01.06.2017	02-753/119
Димитар Поп- Георгиев	Меѓународни и домашни практики за контрола на усогласеност во банките – (International and Domestic Practices for Compliance Control in Banks)	проф.д-р Татјана Петрушевска	01.06.2017	02-753/120
Слободанка Станишкова	Алтернативни начини за наплата на побарувањата (Alternative Types of Debt Collection)	доц.д-р Дарко Спасевски	01.06.2017	02-753/121
Џевад Ризванови	Методи за спречување на двојно оданочување: компаративен осврт за Република Македонија и држави членки на ОЕЦД (Methods for Prevention of Double Taxation: Comparative Analyses for the Republic of Macedonia and the OECD countries)	проф. д-р Александра Максимовска	01.06.2017	02-753/122
Анѓелко Поповски	Локално финансирање на Општина Аеродром и фискални односи со град Скопје: Студија на случај (Local Finances of Aerodrom Municipality and the Financial relations with the City of Skopje)	проф. д-р Александра Максимовска	01.06.2017	02-753/123
Александар Недевски	Правна регулатива на банкарските депозити и каматни стапки и нивно влијание врз националните економии: компаративен осврт на Република Македонија и државите од Југоисточна Европа (Regulation of Bank Deposits and Interest Rates and Their Impact on the National Economies. Comparative study for Republic of Macedonia and Southeast Europe)	проф. д-р Александра Максимовска	01.06.2017	02-753/124

Лазе Петрушевски	Финансископравни аспекти на заштитата на животната средина во Република Македонија (Financial and Legal Aspects of the environment protection in the Republic of Macedonia)	проф. д-р Александра Максимовска	01.06.2017	02-753/125
Благица Миркуловска	Правната заштита на избирачкото право во Република Македонија (The Legal Protection of the Right to Vote in Republic of Macedonia)	проф. д-р Марика Ристовска	01.06.2017	02-753/126
Елена Петковска	Формалните процедури на носење на одлуки во акционерските друштва во Република Македонија (Formal procedures in bringing decisions within Joint-Stock companies in Republic of Macedonia)	проф. д-р Александар Климовски	01.06.2017	02-753/127
Михаела Серафимовска	Долготрајните казни лишување од слобода со посебен осврт на казната доживотен затвор (Longtime Imprisonment Sanctions with Specific Attention to the Sentence Life Imprisonment)	проф.д-р Никола Тупанчески	01.06.2017	02-753/128
Лариса Крушаровска	Етиологија и превенција на малолетничката деликвенција (Etiology and Prevention of the Juvenile Delinquency)	проф. д-р Гордана Бужаровска	01.06.2017	02-753/129
Кристина Ташева	Училиштето како фактор за превенција на детското престапништво (School as Preventive Factor to Child Delinquency)	проф. д-р Гордана Бужаровска	01.06.2017	02-753/130
Илина Трајановска	Казненоправните аспекти на детската проституција во Република Македонија и во компаративното право (Criminal Law Aspects of the Child Prostitution in Macedonia and in Comparative Law)	доц.д-р Бобан Мисоски	01.06.2017	02-753/131
Татјана Ѓошева	Одмерување на висината на глобата во прекршочната постапка (Determination of the Amount of the Fine in the Misdemeanor Law)	проф. д-р Ана Павловска Данева	01.06.2017	02-753/132
Амар Ејуп	Изборот на судиите како гаранција за независноста на судската власт (Selection of the Judges as Guarantee for the Judicial Independence)	проф. д-р Гордан Калаџиџев	01.06.2017	02-753/133

Илир Џемаили	Локалната самоуправа и локалниот развој – студија на случај општина Куманово (Local democracy and democratic development: case study –municipality of Kumanovo)	проф.д-р Ненад Марковиќ	01.06.2017	02-753/134
Јана Колева	Социјалните мрежи - чекор кон дистописка иднина (Social Networks – Step Toward Dystopian Future)	доц.д-р Даниела Блажевска	01.06.2017	02-753/135
Павел Донески	Известувањето на новите медиуми за поплавите од 6 август 2016 година во Република Македонија (The New Media Coverage on the 6 th of Avgustt 2016 Floods in Macedonia)	доц.д-р Даниела Блажевска	01.06.2017	02-753/136
Тоше Зафиров	Политичкиот говор и трансформацијата на социо-културните идентитети (Political Speech and the Transformation of Social-Cultural Identities)	проф.д-р Јасна Бачовска Недиќ	01.06.2017	02-753/137
Маја Глигорова	Европските стандарди за организација на настани во образованието (Europeans Standards of Event Management of the Education)	проф.д-р Јасна Бачовска Недиќ	01.06.2017	02-753/138
Емилија Алексовска	Казненоправни и криминолошки аспекти на трговијата со луѓе во Република Македонија (Criminal law and criminological aspects of human trafficking in Republic of Macedonia)	проф. д-р Никола Тупанчески	01.06.2017	02-753/139
забелешка: по стара програма				
Наташа Стојкова	Анализа на добро познатите трговски марки во осигурителниот сектор во Југоисточна Европа (Analysis of well-known trademarks in the insurance sector in Southeast Europe)	проф.д-р Гоце Наумовски	01.06.2017	02-753/140
забелешка: промена на наслов и ментор				

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „ДЕТСКА СТОМАТОЛОГИЈА“ ОД АВТОРИТЕ:
ПРОФ. Д-Р ЗЛАТКО ГЕОРГИЕВ И ПРОФ. Д-Р АНА СОТИРОВСКА-
ИВКОВСКА

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет, бр.08691/3, за членови на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот „Детска стоматологија“ од авторите: Златко Георгиев и Ана Сотировска-Ивковска, наменет за студентите на Високата стручна школа за забни техничари и стоматолошки сестри-хигиенолози, за предметот Детска стоматологија, избрани се проф. д-р Марија Стевановиќ, проф. д-р Елизабета Ѓоргиевска и проф. д-р Силвана Георгиева.

По добивањето на ракописот и неговото детално разгледување и анализа, до Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје, рецензентите го поднесуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. ОПШТ ДЕЛ

Основни податоци за ракописот

Назив на ракописот:	Детска стоматологија
Назив на предметната програма:	Детска стоматологија
Назив на студиската програма:	Стручни стоматолошки сестри - орални хигиенолози
Фонд на часови и ЕКТС-кредити (доколку ракописот е наменет за повеќе предмети, да се наведат сите предмети):	30+15+60 ЕКТС 8 кредити
Предметот Детска стоматологија на студентите запишани по програмата за стручни стоматолошки сестри – орални хигиенолози е задолжителен предмет со фонд на часови 30+15+60 , број на ЕКТС-кредити 8 и се слуша во петти семестар.	
Реден број на изданието:	прво издание
Општи податоци за ракописот:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 71 страница (формат А4), напишани на компјутер, со големина на фонтот 12. Текстот е поделен во 17 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 40 слики и табели.

РЕЦЕНЗЕНТИ

- 1. Проф. д-р Марија Стевановиќ, с.р.**
- 2. Проф. д-р Елизабета Ѓоргиевска, с.р.**
- 3. Проф. д-р Силвана Георгиева, с.р.**

II. ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р МАРИЈА СТЕВАНОВИЌ

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Учебникот ДЕТСКА СТОМАТОЛОГИЈА од авторите проф. д-р Златко Георгиев и проф. д-р Ана Сотировска-Ивковска е наменет за студентите на Високата школа за стручни студии, запишани на програмата за стручни стоматолошки сестри – орални хигиенолози.</p> <p>Ги опфаќа суштествените основи на детската стоматологија: Вовед, Историјат, Стоматолошка работа со деца, Психолошки типови на деца, Развој на забите и орофацијалната шуплина, Формирање на заби, Карактеристики на детските заби и вилици, Анатомоморфологија на млечните заби, Хронологија на никнување на млечни и трајни заби, Кариес на млечните заби, Материјали за оптурација на кавитети при млечните заби, Пулпити на млечни заби, Пародонтити на млечни заби, Неправилности во развојот на забите, Млади трајни заби и Трауми.</p> <p>Првите две поглавја претставуваат вовед во проблематиката.</p> <p>Поглавјата: “Стоматолошка работа со деца” и “Психолошки типови на деца” го објаснуваат начинот и интеракцијата помеѓу стоматолошкиот тим и малиот пациент со родителот во ординацијата.</p> <p>Поглавјата: “Развој на забите и орофацијалната шуплина”, “Формирање на заби”, “Карактеристики на детските заби и вилици”, “Анатомоморфологија на млечните заби”, “Хронологија на никнување на млечни и трајни заби”, претставуваат основни претпоставки кои стоматолошкиот тим мора да ги има предвид за да направи правилна проценка на состојбата на максилнофацијалниот систем на пациентот.</p> <p>Поглавјата: “Кариес на млечните заби”, “Материјали за оптурација на кавитети при млечните заби”, “Пулпити на млечни заби” и “Пародонтити на млечни заби” се од есенцијална важност во дијагностиката и терапијата на целокупната патологија на млечните заби.</p>
--	--

	<p>Во наредното поглавје – “Неправилности во развојот на забите” се илустрирани најчестите развојни аномалии на забите во детска возраст.</p> <p>Во поглавјето: “Млади трајни заби” се опишани физиолошките карактеристики на младите трајни заби, со цел правилно насочување на размислувањата на стоматолошкиот тим по однос на нивната патологија.</p> <p>Во последното поглавје – “Трауми” се објаснети постапките кои треба да се преземат во смисла на давање прва помош, како и правилно насочување на терапијата на пациентите – деца со дентален трауматизам.</p>
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	Ракописот е усогласен со предметната програма.
Предлози за потребни корекции:	
Оцена на ракописот:	Ракописот ги задоволува основните критериуми за учебно помагало.
Категоризација:	учебно помагало
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 71 страница (формат А4), напишани на компјутер, со големина на фонтоот 12. Текстот е поделен во 17 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 40 слики и табели.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебно помагало по предметот Детска стоматологија, примарно наменет за студентите на стручните студии за стоматолошки сестри - орални хигиенолози.

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Марија Стевановиќ с.р.

ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р ЕЛИЗАБЕТА ЃОРГИЕВСКА

Краток опис на содржината:	<p>Учебното помагало ДЕТСКА СТОМАТОЛОГИЈА од авторите проф. д-р Златко Георгиев и проф. д-р Ана Сотировска-Ивковска е наменет за студентите на Високата школа за стручни студии, запишани на програмата за стручни стоматолошки сестри – орални хигиенолози.</p> <p>Ракописот се состои од: Вовед, Историјат, Стоматолошка работа со деца, Психолошки типови на деца, Развој на забите и орофацијалната шуплина, Формирање на заби, Карактеристики на детските заби и вилицы, Анатомоморфологија на млечните заби, Хронологија на никнување на млечни и трајни заби, Кариес на млечните заби, Материјали за оптурација на кавитети при млечните заби, Пулпити на млечни заби, Пародонтити на млечни заби, Неправилности во развојот на забите, Млади трајни заби и Трауми.</p>
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	Ракописот е усогласен со предметната програма.
Предлози за потребни корекции:	
Оцена на ракописот:	Ракописот ги задоволува основните критериуми за учебно помагало.
Категоризација:	учебно помагало
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 71 страница (формат А4), напишани на компјутер, со големина на фонтот 12. Текстот е поделен во 17 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 40 слики и табели.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебно помагало по предметот Детска стоматологија, примарно наменет за студентите на стручните студии за стоматолошки сестри - орални хигиенолози.

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Елизабета Ѓоргиевска, с.р.

ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р СИЛВАНА ГЕОРГИЕВА

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Учебникот ДЕТСКА СТОМАТОЛОГИЈА од авторите Проф. д-р Златко Георгиев и Проф. д-р Ана Сотировска-Ивковска е наменет за студентите на Високата школа за Стручни студии, запишани на програмата за стручни стоматолошки сестри – орални хигиенолози.</p> <p>Ги опфаќа суштествените основи на детската стоматологија: Вовед, Историјат, Стоматолошка работа со деца, Психолошки типови на деца, Развој на забите и орофацијалната шуплина, Формирање на заби, Карактеристики на детските заби и вилици, Анатомоморфологија на млечните заби, Хронологија на никнување на млечни и трајни заби, Кариес на млечните заби, Материјали за оптурација на кавитети при млечните заби, Пулпити на млечни заби, Пародонтити на млечни заби, Неправилности во развојот на забите, Млади трајни заби и Трауми.</p> <p>Првите две поглавја претставуваат вовед во проблематиката.</p> <p>Поглавјата: “Стоматолошка работа со деца” и “Психолошки типови на деца” го објаснуваат начинот и интеракцијата помеѓу стоматолошкиот тим и малиот пациент со родителот во ординација. Поглавјата: “Развој на забите и орофацијалната шуплина”, “Формирање на заби”, “Карактеристики на детските заби и вилици”, “Анатомоморфологија на млечните заби”, “Хронологија на никнување на млечни и трајни заби”, претставуваат основни претпоставки кои стоматолошкиот тим мора да ги има предвид за да направи правилна проценка на состојбата на максилофацијалниот систем на пациентот.</p> <p>Поглавјата: “Кариес на млечните заби”, “Материјали за оптурација на кавитети при млечните заби”, “Пулпити на млечни заби” и “Пародонтити на млечни заби” се од есенцијална важност во дијагностиката и терапијата на целокупната патологија на млечните заби.</p>
--	--

	<p>Во наредното поглавје – “Неправилности во развојот на забите”, се илустрирани најчестите развојни аномалии на забите во детска возраст.</p> <p>Во поглавјето “Млади трајни заби” се опишани физиолошките карактеристики на младите трајни заби, со цел правилно насочување на размислувањата на стоматолошкиот тим по однос на нивната патологија.</p> <p>Во последното поглавје: “Трауми” се објаснети постапките кои треба да се преземат во смисла на давање прва помош, како и правилно насочување на терапијата на пациентите - деца со дентален трауматизам.</p>
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	Ракописот е усогласен со предметната програма.
Предлози за потребни корекции:	
Оцена на ракописот:	Ракописот ги задоволува основните критериуми за учебно помагало.
Категоризација:	учебно помагало
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 71 страница (формат А4), напишани на компјутер, со големина на фонтот 12. Текстот е поделен во 17 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 40 слики и табели.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебно помагало по предметот Детска стоматологија, примарно наменет за студентите на стручните студии за стоматолошки сестри - орални хигиенолози.

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Силвана Георгиева, с.р.

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИ
ФАКУЛТЕТ**

МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Рената Рушева	„Биосорпција на Mn(II) јони од водени раствори со примена на биомаса од земјоделски отпад индустриски услови,,	„Biosorption of Mn (II) ions from water solution by application of agricultural waste biomass,,	проф.д-р Кирил Лисичков	23.5.2017 02-795/1
2.	Илија Темелков	„Дизајн на системот за алтернативно водоснабдување на општина Гевгелија,,	„Design of an alternative water supply system for Municipality of Gevgelija,,	проф.д-р Мирко Маринковски	23.5.2017 02-796/1
3.	Мартина Бошкоска	„Промена на функционалните и естетски својства на облеката после боење“,	„ Changes of garments functional and aesthetic properties after garment dyeing”	проф.д-р Горан Дембоски	23.5.2017 02-797/1

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА
ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ФАРМАКОЛОГИЈА И
ТОКСИКОЛОГИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА
ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за ветеринарна медицина - Скопје, објавен во весниците „Коха“ и „Нова Македонија“ од 24.3.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област: фармакологија и токсикологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 0202-700/2, донесена на 19.4.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Витомир Ќупиќ, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина при Универзитетот во Белград, д-р Никола Лабачевски, редовен професор на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, и д-р Ристо Проданов, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област фармакологија и токсикологија, во предвидениот рок се пријави д-р Ромел Велев, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

Биографски податоци и образование

Кандидатот проф. д-р Ромел Велев е роден на 19.5.1967 година, во Скопје. Средно образование завршил во Скопје во 1985 година. Со високо образование се стекнал на Ветеринарниот факултет при Универзитетот во Загреб, Р Хрватска. Дипломирал на 13.7.1993 година, со просечен успех 8,52.

Кандидатот активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1995/1996 година се запишал на магистерски студии (втор циклус на студии) на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија при Медицинскиот факултет во Скопје. Студиите ги завршил со просечен успех 10,00. На 28.1.2000 година го одбрал магистерскиот труд на тема: „Влијание на хлорамфениколот врз некои биохемиски и хематолошки параметри кај лабораторискиот стаорец ”.

Докторска дисертација пријавил во 2000 година на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје. Дисертацијата на тема: „Ефикасноста на примената на донорот на азотниот оксид во превенирање и лекување на улкусот на желудникот предизвикан со нестероидните антиинфламаторни лекови кај лабораторискиот стаорец” ја одбрал на 8.11.2002 година, пред Комисија во состав: д-р Витомир Купиќ, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина при Универзитетот во Белград, д-р Силва Добриќ, редовен професор на Военомедицинската академија во Белград, д-р Стеван Бауер, редовен професор во пензија на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, д-р Методија Додовски, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје и д-р Велимир Стојковски, вонреден професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје. Со тоа се стекнал со научниот степен доктор на науки од областа на ветеринарната медицина.

На 17.2.2003 година е избран во звањето доцент на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, во областа фармакологија и токсикологија. На 30.11.2007 година е избран во звањето вонреден професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, во областа фармакологија и токсикологија.

Во моментот е редовен професор. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1035 од 16.7.2012 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 620 од 01.7.1994 година и бр. 701 од 13.02.1998 година (помлад асистент), бр. 756 од 28.4.2000 година (асистент), бр.820 од 31.01.2003 година (доцент), бр.927 од 01.10.2007 година (вонреден професор) и бр. 1035 од 16.07.2012 година (редовен професор), како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Факултет за ветеринарна медицина, кандидатот д-р Ромел Велев изведува теоретска и практична настава (вежби) по предметите: Хранливи, лековити и отровни растенија, Фармакологија, Ветеринарна токсикологија, Рационална примена на антимицробните лекови (изборен предмет), Клиничка фармакологија (изборен предмет) и Токсикологија на отровните растенија (изборен предмет) на интегрираните студии од прв и втор циклус на студиската програма Ветеринарна медицина како и на трет циклус - докторски студии по ветеринарна медицина и

на трет циклус - докторски студии по безбедност на храна по предметите: Физиолошки основи на ветеринарната клиничка фармакологија, Одбрани поглавја од општа фармакологија, Основи на ветеринарната токсикологија, Фармаколошки методи на експериментални животни, фармаколошко-хемиски и методи на клиничко испитување на лекови и Остатоци од ветеринарни лекови и контаминенти во храната.

Од последниот избор, кандидатот бил ментор на 5 дипломски труда. Од последниот избор, кандидатот учествувал како член во комисија за оцена и одбрана на 14 дипломски, 3 магистерски труда и на 1 докторска дисертациа.

Кандидатот е автор на рецензиран универзитетски учебник под наслов „Фармакологија“ за студентите на ветеринарна медицина (II проширено издание) и на средношколски учебник под наслов „Фармакологија“ за II година во четиригодишното стручно образование.

Научноистражувачка дејност

Од последниот избор, д-р Ромел Велев има објавено вкупно 34 научни трудови од соодветните научни области, од кои 3 научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), 5 труда во меѓународни научни списанија, односно меѓународни научни публикации и 26 труда во зборници од научни собири.

Д-р Ромел Велев учествувал како член во 1 национален научен проект.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Ромел Велев активно е вклучен во стручно-апликативната работа на Институтот за безбедност на храна при Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, во Лабораторијата за фармакологија и токсикологија и во Центарот за информирање и следење на несаканите дејства и инциденти при примената на лековите и медицинските помагала во ветеринарната медицина.

Остварил повеќе стручни усовршувања и престои во странство. Член е на Европската асоцијација на ветеринарни фармаколози и токсиколози (EAVPT).

Особена активност кандидатот покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучен во работата на стручни комисии и работни групи при Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје:

- Комисија за изготвување на студиска програма за интегриран прв и втор циклус по ветеринарна медицина;
- Комисија за изготвување на студиска програма за трет циклус докторски студии по ветеринарна медицина;
- Комисија за изготвување на студиска програма за трет циклус докторски студии по безбедност на храна;
- Комисија за промовирање на Факултетот;
- Комисија за изготвување додаток на диплома;
- Комисија за измени и дополнувања на Правилник за систематизација на работни места на ФВМС.

Бил член на Организацискиот одбор на меѓународната научна конференција „Денови на ветеринарна медицина“, организирана од неговиот матичен Факултет.

Д-р Ромел Велев е член на Уредувачкиот одбор на меѓународното научно списание „Македонски ветеринарен преглед“, кое е индексирано во најпрестижните научни бази на списанија во светот, меѓу кои е Thomson Reuters – Web of Science.

Бил член на 2 рецензентски комисии за избор на лица во наставно-научно, односно соработничко звање.

Д-р Ромел Велев активно е вклучен и во работата на комисии и тела на државни и други органи:

- член на меѓуресорската Комисија за контрола на антимикробна резистенција при Министерството за здравство на Република Македонија;
- делегат во Собранието на Ветеринарната комора на Република Македонија;
- делегат во Собранието на Црвениот крст на Република Македонија;
- претседател на основната организација на Црвен крст “Гази Баба” при Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот д-р Ромел Велев, во учебните 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016 и 2016/2017 (зимски семестар), доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

Заклучок и предлог

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Ромел Велев.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Ромел Велев поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде повторно избран во звањето редовен професор во научната област фармакологија и токсикологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, д-р Ромел Велев да биде повторно избран во звањето редовен професор во научната област фармакологија и токсикологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. **Проф. д-р Витомир Ќупиќ, с.р.**
2. **Проф. д-р Никола Лабачевски, с.р.**
3. **Проф. д-р Ристо Проданов, с.р.**

ОБРАЗЕЦ**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**Кандидат: д-р Ромел Атанас Велев

(име, татково име и презиме)

Институција: Факултет за ветеринарна медицина - Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: фармакологија и токсикологија**НАСТАВНО - ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

Ред. број	Назив на активност	поени
Одржување на настава		
- од интегриран прв и втор циклус студии		
1.	Хранливи, лековити и отровни растенија, летен семестар (15 часа) 2012/2013	0,75
2.	Хранливи, лековити и отровни растенија, летен семестар (15 часа) 2013/2014	0,75
3.	Хранливи, лековити и отровни растенија, летен семестар (15 часа) 2014/2015	0,75
4.	Хранливи, лековити и отровни растенија, летен семестар (15 часа) 2015/2016	0,75
5.	Хранливи, лековити и отровни растенија, летен семестар (15 часа) 2016/2017	0,75
6.	Фармакологија, зимски семестар (30 часа) 2012/2013	1,5
7.	Фармакологија, летен семестар (45 часа) 2012/2013	2,25
8.	Фармакологија, зимски семестар (30 часа) 2013/2014	1,5
9.	Фармакологија, летен семестар (45 часа) 2013/2014	2,25
10.	Фармакологија, зимски семестар (30 часа) 2014/2015	1,5

11.	Фармакологија, летен семестар (45 часа) 2014/2015	2,25
12.	Фармакологија, зимски семестар (30 часа) 2015/2016	1,5
13.	Фармакологија, летен семестар (45 часа) 2015/2016	2,25
14.	Фармакологија, зимски семестар (30 часа) 2016/2017	1,5
15.	Фармакологија, летен семестар (45 часа) 2016/2017	2,25
16.	Ветеринарна токсикологија, зимски семестар (15 часа) 2012/2013	0,75
17.	Ветеринарна токсикологија, зимски семестар (15 часа) 2013/2014	0,75
18.	Ветеринарна токсикологија, зимски семестар (15 часа) 2014/2015	0,75
19.	Ветеринарна токсикологија, зимски семестар (15 часа) 2015/2016	0,75
20.	Ветеринарна токсикологија, зимски семестар (15 часа) 2016/2017	0,75
21.	Рационална примена на антимицробните лекови, летен семестар (15 часа) 2012/2013	0,75
22.	Рационална примена на антимицробните лекови, летен семестар (15 часа) 2014/2015	0,75
23.	Рационална примена на антимицробните лекови, зимски семестар (15 часа) 2015/2016	0,75
24.	Рационална примена на антимицробните лекови, летен семестар (15 часа) 2015/2016	0,75
25.	Рационална примена на антимицробните лекови, летен семестар (15 часа) 2016/2017	0,75
26.	Клиничка фармакологија, летен семестар (30 часа) 2012/2013	1,5
27.	Клиничка фармакологија, зимски семестар (30 часа) 2013/2014	1,5
28.	Клиничка фармакологија, зимски семестар (30 часа) 2014/2015	1,5
29.	Клиничка фармакологија, зимски семестар (30 часа) 2015/2016	1,5
30.	Клиничка фармакологија, зимски семестар (30 часа) 2016/2017	1,5
31.	Токсикологија на отровните растенија, летен семестар (15 часа) 2012/2013	0,75
32.	Токсикологија на отровните растенија, летен семестар (15 часа) 2013/2014	0,75
33.	Токсикологија на отровните растенија, летен семестар (15 часа) 2014/2015	0,75

34.	Токсикологија на отровните растенија, летен семестар (15 часа) 2015/2016	0,75
35.	Токсикологија на отровните растенија, летен семестар (15 часа) 2016/2017	0,75
	- од трет циклус студии	
36.	Физиолошки основи на ветеринарната клиничка фармакологија (30 часа), летен 2014/15	1,8
37.	Физиолошки основи на ветеринарната клиничка фармакологија (30 часа), летен 2015/16	1,8
38.	Физиолошки основи на ветеринарната клиничка фармакологија (30 часа), летен 2016/17	1,8
Одржување на вежби (практична настава)		
39.	Фармакологија, зимски семестар (30 часа) 2012/2013	0,9
40.	Фармакологија, летен семестар (30 часа) 2012/2013	0,9
41.	Фармакологија, зимски семестар (30 часа) 2013/2014	0,9
42.	Фармакологија, летен семестар (30 часа) 2013/2014	0,9
43.	Фармакологија, зимски семестар (30 часа) 2014/2015	0,9
44.	Фармакологија, летен семестар (30 часа) 2014/2015	0,9
45.	Фармакологија, зимски семестар (30 часа) 2015/2016	0,9
46.	Фармакологија, летен семестар (30 часа) 2015/2016	0,9
47.	Фармакологија, зимски семестар (30 часа) 2016/2017	0,9
48.	Фармакологија, летен семестар (30 часа) 2016/2017	0,9
49.	Ветеринарна токсикологија, зимски семестар (15 часа) 2012/2013	0,45
50.	Ветеринарна токсикологија, зимски семестар (15 часа) 2013/2014	0,45
51.	Ветеринарна токсикологија, зимски семестар (15 часа) 2014/2015	0,45
52.	Ветеринарна токсикологија, зимски семестар (15 часа) 2015/2016	0,45
53.	Ветеринарна токсикологија, зимски семестар (15 часа) 2016/2017	0,45
54.	Клиничка фармакологија, летен семестар (15 часа) 2012/2013	0,45
55.	Клиничка фармакологија, зимски семестар (15 часа) 2013/2014	0,45
56.	Клиничка фармакологија, зимски семестар (15 часа) 2014/2015	0,45

57.	Клиничка фармакологија, зимски семестар (15 часа) 2015/2016	0,45
58.	Клиничка фармакологија, зимски семестар (15 часа) 2016/2017	0,45

59.	Токсикологија на отровните растенија, летен семестар (15 часа) 2012/2013	0,45
60.	Токсикологија на отровните растенија, летен семестар (15 часа) 2013/2014	0,45
61.	Токсикологија на отровните растенија, летен семестар (15 часа) 2014/2015	0,45
62.	Токсикологија на отровните растенија, летен семестар (15 часа) 2015/2016	0,45
63.	Токсикологија на отровните растенија, летен семестар (15 часа) 2016/2017	0,45
Консултации со студенти		
64.	учебна 2013 (2. семестар - 23 студенти, 5. семестар - 8 студенти, 6. семестар - 8 студенти, 8. семестар - 8 студенти, 9. семестар - 15 студенти, 10. семестар - 9 студенти)	0,142
65.	учебна 2014 (2. семестар - 33 студенти, 5. семестар - 21 студент, 6. семестар - 21 студент, 9. семестар - 21 студент, 10. семестар - 7 студенти)	0,206
66.	учебна 2015 (2. семестар - 63 студенти, 5. семестар - 14 студенти, 6. семестар - 14 студенти, 8. семестар - 20 студенти, 9. семестар - 15 студенти, 10. семестар - 8 студенти, 11. семестар - 3 студенти)	0,274
67.	учебна 2016 (2. семестар - 21 студент, 5. семестар - 16 студенти, 6. семестар - 16 студенти, 8. семестар - 3 студенти, 9. семестар - 41 студент, 10. семестар - 3 студенти, 11. семестар - 3 студенти)	0,206
68.	учебна 2017 (2. семестар - 20 студенти, 5. семестар - 16 студенти, 6. семестар - 16 студенти, 8. семестар - 5 студенти, 9. семестар - 38 студенти, 10. семестар - 9 студенти)	0,208
Настава во школи и работилници		
69.	Учесник на тркалезна маса за антиминокробна резистенција “Надзор, следење, пријавување и известување”, во организација на Канцеларијата на Светската здравствена организација - Скопје 20 март 2013, Скопје, Македонија	1,0
70.	Учесник на работилница “Vet Business Forum Croatia” – ветеринарен семинар на деловна тематика, во организација на Royal Canine DDL Zagreb, 27 април 2013, Загреб, Хрватска	1,0
71.	Учесник на работилници: Diagnostic investigations in companion animals; Echocardiography at small animals; Animal reproduction, animal welfare and herd held management. 5 - 7.9.2014, Охрид, Македонија	1,0
72.	Учесник на работилници: Ultrasound Diagnostic of Abdominal Structures in Small Animals; Assessment of Stage of Oestrous Cycle or Postpartum – Interpreting Ultrasound Images of the Reproductive Tract; Introduction to Companion Animal Gastro-Intestinal Endoscopy. 22-24.9.2016, Струга, Македонија	1,0

73.	Учесник на работилница “Welfare and Regulation of Large Animal Models” на годишниот состанок на SALAAM (Sharing advances in genetic engineering and phenotyping of non-rodent mammals to develop predictive animal models for translational medicine) во организација на COST, 10 - 12 Октомври 2016, Охрид, Македонија	1,0
74.	Ментор на дипломска работа (5)	1,0
75.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат (1) (Одлука на ННС на ФВМ-С бр. 0201-1896/3 од 13.5.2013 година)	0,5
76.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура (3) (Одлука на ННС на ПМФ бр. 07-2143/7 од 11.11.2013 година) (Одлука на ННС на ПМФ бр. 07-1242/7 од 10.12.2013 година) (Одлука на ННС на ФФ бр. 02-363/7 од 8.7.2016 година)	0,9

77.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (14)	1,4
78.	Изменето и дополнето издание на учебник (коавтор) - Фармакологија за студентите на ветеринарна медицина” II проширено издание. - Ќупиќ В., Кобал С., Муминовиќ М., Велев Р. (2014)	3,0
79.	Учебник издаден и во употреба на универзитет во странство (коавтор) - “Farmakologija za studente veterinarske medicine – II prosireno izdanje, Cupic V., Kobal S., Muminovic M., Velev R., Beograd, Sarajevo, Ljubljana, Skoplje (2014)	8,0
ВКУПНО		83,2

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	поени
Коментор на магистерска работа		
1.	“Регулатива за ветеринарномедицински препарати – Компаративна анализа за ЕУ и САД со посебен осврт на Република Македонија“, изработен од Тодор Шапов, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, Фармацевтски факултет, декември 2016.	0,5
Учесник во проекти		
2.	Учесник во национален научен проект: “Генетска типизација и антибиотска резистенција на <i>Listeria monocytogenes</i> изолирана од храна и објекти за производство на храна” (УКИМ) (1.12.2014 - 1.12.2015)	3,0
Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание		
3.	Velev R., Krleska-Veleva N.: Practical Use of Registered Veterinary Medicinal Products in Macedonia in Identifaying the Risk of Developing of	3,6

	Antimicrobial Resistance. Original Scientific Article. Mac Vet Rev; 2013; 36 (1) pp. 5 - 12.	
4.	Ćupić V., Turubatović L., Antonijević B., Veleв R., Ćelebićanin S., Ćupić D.: Rational Use of Drugs in Veterinary Medicine and Food Safety. Review paper. Journal of Hygienic Engineering and design, Vol. 4, pp. 20-25.	2,4
5.	Veleв R., Tankoski T., Tankoska M.: Fatal Snake bite in a Brown Bear (Ursus arctos L.) Case report. Mac Vet Rev; 2015; 38 (1) pp. 113 – 117.	3,2
6.	Stojković G., Dimitrieska-Stojković E., Soklevska M., Veleв R.: Optimization, validation and application of UV-VIS spectrophotometric-colorimetric methods for determination of trimethoprim in different medicinal products. Mac Vet Rev; 2016; 39 (1) pp. 65 - 76.	2,4
7.	Atanasov B., Hostens M., Hajrulai-Musliu Z., Uzunov R., Adamov N., Davkov F., Veleв R., Opsomer G., Dovenski T.: Comparison of PUFA profiles in the blood and in follicular fluid and its association with follicular dynamics after PGF ₂ α induced luteolysis in dairy cows. Mac Vet Rev; 2016; 39 (2) pp. 175 - 183.	2,4
Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор		
8.	Veleв R., Krleska-Veleвa N., Damjanovska D., Ćokrevski S.: Quality and practical use of the list of registered VMPs in Republic of Macedonia. J. vet. Pharmacol. Therap., October 2012, Vol. 35, Suppl. 3 p. 37 (6 x 0.6 = 3.6) + 1,349 (иф)	4,949

9.	Veleв R., Krleska-Veleвa N., Ćupić V., Ćupić Miladinović D.: Legal Status Regarding Distribution/Dispensing and Administration of Veterinary Medicines in Republic of Macedonia. J. vet. Pharmacol. Therap., July 2015, Vol. 38, Suppl. 1, p. 154 – 155 (6 x 0.6 = 3.6) + 1,279 (иф)	4,879
10.	Ćupić V., Jović S., Ristić G., Vakanjac S., Veleв R., Ćupić-Miladinović D.: Effect of Combined Application of Prostaglandins and Oxytocin on the Duration of Parturition and Number of Newborn Piglets of Sows. J. vet. Pharmacol. Therap., July 2015, Vol. 38, Suppl. 1, p. 154 (6 x 0.6 = 3.6) + 1,279 (иф)	4,879
Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор		
11.	Atanaskova Petrov E., Nikolovski G., Ilievska K., Trojačanec P., Celeska I., Veleв R.: Canine Transmissible Veneral Tumor – Surgical Treatment and Chemotherapy: Case Report. Book of Proceedings, 3 rd International Scientific Meeting “Days of Veterinary Medicine 2012”, pp. 73 – 76, 2 - 4 September 2012, Ohrid, R. Macedonia.	1,8

12.	Mihajlović J., Dimitrieska-Stojković E., Velev R., Stojković G.: Quality Control of Potentiated Sulfonamide Commercial Veterinary Formulations by UV-Spectrophotometry. Book of Proceedings, 3 rd International Scientific Meeting “Days of Veterinary Medicine 2012”, pp. 159 - 164, 02 - 04 September 2012, Ohrid, R. Macedonia.	1,8
13.	Ćupić V., Antonijević B., Dobrić S., Velev R., Ćupić D.: Mogući ishodi toksičnog delovanja hemijskih supstancija – Mehanizmi nastajanja trovanja. Zbornik radova, XXIV Savetovanje sa međunarodnim učešćem dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija “Jedan svet jedno zdravlje”. pp. 165 -175, 23 - 26 maj 2013 Babe, R. Srbija.	1,8
14.	Velev R.: Judicious Use of Antimicrobial Agents in Companion Animals – Know How/Know Now. International Journal - Scientific and applicative papers Vol. 1 & 2, 2 nd International Scientific Conference “Knowledge capital of the Future” – Topic: New Knowledge for the New People, pp. 415 – 420, May 21 – 23, 2014, Ohrid R. Macedonia.	3,0
15.	Valchovski R., Manasiev J., Sirakov I., Hristovska G., Velev R., Hristovski M.: Breeding and selection of honey bees resistant to diseases caused by viruses, bacteria and parasites. International Journal - Scientific and Applicative papers Vol. 11/1, 7 th International Scientific Conference “Knowledge capital of the Future” – Topic: Knowledge for capabilities and skills, pp. 374 – 376, December 04 – 06, 2015, Bansko, R. Bulgaria.	1,8
16.	Velev R., Hristovski M.: New flexible approach to teaching veterinary toxicology. International Journal - Scientific and Applicative papers Vol. 11/1, 7 th International Scientific Conference “Knowledge capital of the Future” – Topic: Knowledge for capabilities and skills, pp. 377 – 378, December 04 – 06, 2015, Bansko, R. Bulgaria	2,7
17.	Šapov T., Trajkovic-Jolevska S., Velev R., Tonic-Ribarska J., Krleska-Veleva N., Shapova B.: Marketing authorisation of veterinary medicinal products in Macedonia. Short communications from the 6 th Congress of Pharmacy in Macedonia with International participation, 01 - 05 June 2016, Ohrid, R. of Macedonia. <i>Maced. Pharm. Bull.</i> , Vol. 62 (Supplement) (2016) pp. 175 - 176	1,8
Пленарно предавање на научен/стручен собир		
18.	Предавање со наслов „Аналгезија”, на едукативен стручен собир „Анестезиологија 1” од циклусот „Анестезиологија во ветеринарната медицина” во организација на Sigma AV Grupe и Ветеринарната комора на Р Македонија. 9 ноември 2012, Центар за едукација во склоп на ПВУ МСИ “Г.Р. Державин”, Свети Николе, Р Македонија.	2.0
19.	Предавање со наслов „Инјекциони општи анестетици”, на едукативен стручен собир „Анестезиологија 2” од циклусот „Анестезиологија во ветеринарната медицина” во организација на Sigma AV Grupe и Ветеринарната комора на	2.0

	Р Македонија. 7 март 2013, Центар за едукација во склоп на ПВУ МСИ “Г.Р. Державин”, Свети Николе, Р Македонија	
20.	Предавање со наслов „Менаџирање на акутно отруени животно со органофосфорни и карбаматни инсектициди”, на едукативен стручен семинар „Актуелни теми од ветеринарната медицина во Р Македонија” на 18-то Годишно собрание на Ветеринарната комора на Република Македонија, во организација на Ветеринарната комора на Р Македонија. 9 и 10 мај 2014, хотел „Дрим”, Струга, Р Македонија.	2.0
Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество		
21.	Предавање со наслов “The use of cannabis in veterinary medicine” на 1-ви Европски фармацевтски летен семинар (EPSS) во организација на Македонската фармацевтска студентска асоциација (MPSA), 09 - 14 July, 2016 Велестово – Охрид, Македонија	2.0
Одржано предавање по покана на универзитет		
22.	Предавање со наслов “Антимикробна резистенција и разумна употреба на антимикробните средства во ветеринарната медицина” на Европскиот ден за рационална употреба на антибиотици во организација на Министерство за здравство на РМ, Агенција за храна и ветеринарство на РМ, Факултет за ветеринарна медицина-Скопје и Ветеринарна комора на РМ. 16 ноември 2012, Факултет за ветеринарна медицина - Скопје, Скопје, Р. Македонија	1,0
Учество на научен/стручен собир со реферат		
	- усна презентација	
23.	12 th International Congress of the European Association for Veterinary Pharmacology and Toxicology (EAVPT 2012), 08 - 12 July 2012, Noordwijkerhout, The Netherlands.	1,0
24.	International Jubilee Scientific Conference - 90 years Faculty of Veterinary Medicine and Higher Veterinary Medical Education in the Republic of Bulgaria. 30 - 31 May 2013, Stara Zagora, R. Bulgaria.	1,0
25.	4 th International Scientific Meeting “Days of Veterinary Medicine 2013”, 06 - 08 September 2013, Struga, R. of Macedonia.	1,0
26.	2 nd International Scientific Conference “Knowledge capital of the Future” – Topic: New Knowledge for the New People, May 21 – 23, 2014, Ohrid R. Macedonia.	1,0
27.	7 th International Scientific Conference “Knowledge capital of the Future” – Topic: Knowledge for capabilities and skills, December 04 – 06, 2015, Bansko, Bulgaria.	1,0
28.	7 th International Scientific Meeting “Days of Veterinary Medicine 2016”, 22 – 24 September 2016, Struga, R. of Macedonia.	1,0
	- постерска презентација	

29.	5 th International Scientific Meeting “Days of Veterinary Medicine 2014”, 05 - 07 September 2013, Ohrid, R. of Macedonia.	0,5
30.	13 th International Congress of the European Association for Veterinary Pharmacology and Toxicology (EAVPT 2015), 19 - 22 July 2015, Nantes, France.	0,5
31.	6 th International Scientific Meeting “Days of Veterinary Medicine 2015”, 24 - 26 September 2015, Struga, R. of Macedonia.	0,5
32.	6 th Congress of Pharmacy in Macedonia with International participation, 01 - 05 June 2016, Ohrid, R. of Macedonia.	0,5
33.	8 th International Conference on Antimicrobial Agents in Veterinary Medicine (AAVM), 23 - 26 August 2016, Budapest, Hungary	0,5
Апстракти објавени во зборник на меѓународна конференција		
34.	Trojačanec F., Velev R., Ilievska K.: Dumb Cane (<i>Diffenbachia</i> spp.) Poisoning in cat: A Case Report. Abstract book p. 160. 15 th International Veterinary Medicine Students Scientific Research Congress, 09-11 May 2013, Istanbul, Turkey.	1,0
35.	Velev R., Krleska-Veleva N.: Practical use of the list of registered VMP-s in Macedonia in identifying the risk of developing of antimicrobial resistance. Abstracts Book pp. 74-75. International Jubilee Scientific Conference - 90 years Faculty of Veterinary Medicine and Higher Veterinary Medical Education in the Republic of Bulgaria. 30 - 31 May 2013, Stara Zagora, R. Bulgaria.	1,0
36.	Velev R.: Joint Degree Study in Veterinary Education on Regional Level. Abstracts Book pp. 107-108. International Jubilee Scientific Conference - 90 years Faculty of Veterinary Medicine and Higher Veterinary Medical Education in the Republic of Bulgaria, 30 - 31 May 2013, Stara Zagora, R. Bulgaria.	1,0
37.	Velev R., Čupić V., Krleska-Veleva N.: Novel Alternatives to Antibiotics in Veterinary Medicine. Book of abstracts p. 40. 4 th International Scientific Meeting “Days of Veterinary Medicine 2013”, 06 - 08 September 2013, Struga, R. of Macedonia.	1,0
38.	Velev R., Krleska-Veleva N.: Distribution Categories of Veterinary Medicines in Republic of Macedonia. Book of abstracts p. 52. International VetIstanbul Group Congress 2014, 28-30 April 2014, Istanbul, Turkey.	1,0
39.	Velev R., Tankoski T., Tankoska M.: Fatal Snake bite in a Brown Bear (<i>Ursus arctos</i> L.): Case report. Proceedings of the 5 th International Scientific Meeting “Days of Veterinary Medicine 2014”, 05 - 07 September 2013, Ohrid, R. of Macedonia. <i>Mac.Vet. Rev.</i> , Vol. 37 (Suppl. 1) (2014) p. 50.	1,0
40.	Jordanovska K., Velev R.: Naturally Occurring Antimicrobials as Alternatives to Antibiotics in Veterinary Medicine. Abstract book p. 106-	1,0

	107. 17 th International Veterinary Medicine Students Scientific Research Congress, 28-30 April 2015, Istanbul, Turkey.	
41.	Angeleska A., Dimitrieska-Stojkovic E., Uzunov R., Hajrulai-Musliu Z., Stojanovska-Dimzoska B., Jankuloski D., Velev R.: Determination of radioactivity exposure in terms of radium equivalent and radiation risk index in the surrounding of the city of Skopje. Proceedings of the 6 th International Scientific Meeting “Days of Veterinary Medicine 2015”, 24 - 26 September 2015, Struga, R. of Macedonia. <i>Mac. Vet. Rev.</i> , Vol. 38 (Suppl. 1) (2015) p. 43.	1,0
42.	Šapov T., Trajkovic-Jolevska S., Velev R., Tonic-Ribarska J., Krleska-Veleva N.: Comparison of marketing authorisation procedures of veterinary drugs in EU and USA and regulatory perspective in Macedonia. Proceedings of the 6 th International Scientific Meeting “Days of Veterinary Medicine 2015”, 24 - 26 September 2015, Struga, R. of Macedonia. <i>Mac.Vet. Rev.</i> , Vol. 38 (Suppl. 1) p. 47.	1,0
43.	Ristovska E., Velev R., Sekulovski P., Cokrevski S.: Targeting counterfeit and substandard food and food supplement behind the illicit trade in Republic of Macedonia. Proceedings of the 6 th International Scientific Meeting “Days of Veterinary Medicine 2015”, 24 - 26 September 2015, Struga, R. of Macedonia. <i>Mac.Vet. Rev.</i> , Vol. 38 (Suppl. 1) (2015) p. 50.	1,0

44.	Bosevska G., Kakaraskoska-Boceska B., Cekovska Z., Kaphtandzieva A., Hristova K., Milevska-Kostova N., Kostovska J., Manevska S., Velev R., Spasenovska M., Chichevalieva S., Kuzmanovska G., Coneva E., Sofijanovska A., Jankulovski N., Panovski N.: Macedonian Strategy for Containment of Antimicrobial Resistance. Book of abstract of the 6 th Congress of the pediatrics from R. Macedonia with international participation, 08 - 11 October 2015, Struga, R. of Macedonia. <i>Mac. Med. Rev.</i> , Vol. 89 (Supl. 91) (2015) p. 25.	1,0
45.	Velev R., Panovski N., Bosevska G., Krleska-Veleva N.: Strategy for Tackling with Antimicrobial Resistance in Macedonia. Book of abstracts p. 80. 8 th International Conference on Antimicrobial Agents in Veterinary Medicine (AAVM), 23 - 26 August 2016, Budapest, Hungary.	1,0
46.	Velev R.: Yes or No for the use of cannabis –based medical products in a veterinary medicine. Proceedings of the 7 th International Scientific Meeting “Days of Veterinary Medicine 2016”, 22 - 24 September 2016, Struga, R. of Macedonia. Book of Proceedings p. 44	1,0
47.	Ristovska E., Nikoloska S., Velev R., Cokrevski S. (2016): Correlation of the one health concept with the economical offences of criminal law of Republic of Macedonia. Proceedings of the 7 th International Scientific	1,0

	Meeting “Days of Veterinary Medicine 2016”, 22 - 24 September 2016, Struga, R. of Macedonia. Book of Proceedings pp. 160 – 161.	
ВКУПНО		77,7

СТРУЧНО - АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	поени
Основен школски или средношколски учебник		
1.	Автор на учебник по предметот Фармакологија за II година во четиригодишно стручно образование – струка: земјоделско-ветеринарна, образовен профил: ветеринарен техничар	7,0
Учество во промотивни активности на ФВМС		
2.	Член на Комисијата за промовирање на Факултетот (Одлука бр. 0201-732/6 од 14.3.2013)	0,5
3.	Член на Комисијата за промовирање на Факултетот (Одлука бр. 0201-619/4 од 10.3.2015)	0,5
4.	Член на Комисијата за промовирање на Факултетот (Одлука бр. 0201 – 730/3 од 13.4.2016 година)	0,5
5.	Член на Комисијата за промовирање на Факултетот (Одлука бр. 0201 – 350/5 од 1.3.2017 година)	0,5
6.	Раководител на Лабораторија за фармакологија и токсикологија	1,0
7.	Раководител на Центар за информирање и следење на несаканите дејства и инциденти при примената на лековите и медицинските помагала во ветеринарната медицина	1,0

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		
Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание		
8.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание: „Македонски ветеринарен преглед“ (Одлука на ННС бр. 0201-732/7-1 од 14.3.2013 година)	1,0
Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/ стручен собир		
9.	Член на Организациониот одбор на „Денови на ветеринарна медицина-2013“ (Одлука на ННС бр. 0201-2903/8 од 01.10.2012 год.)	1,0

10.	Член на Организациониот одбор на: „Денови на ветеринарна медицина-2015” (Одлука на ННС бр. 0201-3549/11 од 11.12.2014 год.)	1,0
Учество во комисији на Факултетот за ветеринарна медицина		
11.	Комисија за изготвување на студиска програма за интегриран прв и втор циклус по ветеринарна медицина (Одлука на ННС бр. 0202-418/2 од 4.3.2016 година).	0,5
12.	Комисија за изготвување на студиска програма за трет циклус докторски студии по ветеринарна медицина (Одлука на ННС бр. 0202-418/3 од 4.3.2016 година).	0,5
13.	Комисија за изготвување на студиска програма за трет циклус докторски студии по безбедност на храна (Одлука на ННС бр. 0202-418/4 од 4.3.2016 година).	0,5
14.	Комисија за изготвување додаток на диплома (Одлука на ДУ бр. 00201-619/5 од 10.3.2015 година).	0,5
15.	Комисија за измени и дополнувања на Правилник за систематизација на работни места на ФВМС (Одлука на ДУ бр. 0201-350/3 од 10.3.2017 година).	0,5
Член на комисија за избор во звање		
16.	Член на Комисија за избор во звање професор (Одлука на ННС бр. 0201-2051/2 од 25.8.2014 година)	0,2
17.	Член на Комисија за избор во звање доцент (Одлука на ННС бр. 0202-700/4 од 19.4.2017 година)	0,2
Подготовка на национални документи (стратегии, закони и др.)		
18.	Подготовка на Национална стратегија со акционен план за контрола на антиминокробна резистенција во Република Македонија за периодот 2017 - 2021 година (Министерство за здравство бр. 22- 4628/1 од 17.5.2016)	2,0
Учество во комисији и тела на државни и други органи		
19.	Член на Меѓуресорската комисија за контрола на антиминокробна резистенција при Министерството за здравство на Република Македонија	1,0
20.	Делегат во Собранието на Ветеринарната комора на Република Македонија за периодот 2017 - 2021 година	1,0
21.	Делегат во Собранието на Црвениот крст на Република Македонија од Општинската организација на Црвениот крст „Гази Баба” - Скопје во мандатниот период 2013-2017 година.	1,0

22.	Претседател на основна организација на Црвен крст „Гази Баба” при Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (период 2013-2017 год.)	1,0
23.	Член на Комисија за информирање и комуникации на Црвениот крст на Република Македонија	1,0
24.	Претседател на Комисија за признанија на Црвениот крст на Република Македонија	1,0
ВКУПНО		24,9

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	83,2
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	77,7
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	24,9
Вкупно	185,8

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. Проф. д-р Витомир Ќупиќ, с.р.

2. Проф. д-р Никола Лабачевски, с.р.

3. Проф. д-р Ристо Проданов, с.р.

R E V I E W
FOR ELECTION THE TEACHER IN ALL TEACHING AND SCIENTIFIC
TITLES IN THE TEACHING-SCIENTIFIC FIELD PHARMACOLOGY AND
TOXICOLOGY AT THE FACULTY OF VETERINARY MEDICINE IN
SKOPJE

Based on the open competition at the University „Ss. Cyril and Methodius" in Skopje, Faculty of Veterinary Medicine in Skopje, published in the daily newspapers „Koha" and „Nova Makedonija" from 24.3.2017, for the selection of one teacher in all teaching and scientific titles in the teaching and scientific field pharmacology and toxicology, based on the Decision of Academic Council No. 0202-700/2, adopted on 19.4.2017, a Review Committee was established and composed of: Dr. Vitomir Ćupić, a full professor at the Faculty of Veterinary Medicine, University in Belgrade, Dr. Nikola Labačevski, a full professor at the Faculty of Medicine, University of „Ss. Cyril and Methodius" in Skopje and Dr. Risto Prodanov, a full professor at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje, University of „Ss. Cyril and Methodius" in Skopje.

As members of the Review Committee, after a review of the submitted documentation we submit the following

R E P O R T

On the announced open competition for the selection of teacher in all teaching and scientific titles in the teaching-scientific field pharmacology and toxicology, in due time applied only Dr. Romel Velev, full professor at the Faculty of Veterinary medicine in Skopje.

Biographical data and education

Candidate Dr. Romel Velev was born on 19.05.1967, in Skopje. Secondary education he has completed in Skopje in 1985 year. With higher education he obtained at the Veterinary Faculty, University of Zagreb, Croatia. He graduated at 13.7.1993 year, with an average grade 8.52.

Candidate actively uses the English language.

In the academic year 1995/1996, he is enrolled in the postgraduate studies (second cycle) at the Institute of Preclinical and Clinical Pharmacology with Toxicology at the Medical Faculty in Skopje. He finished his studies with an average grade 10.00. On 28.1.2000 he defended the master thesis "The influence of chloramphenicol on some biochemical and haematological parameters in the laboratory rat".

He submitted Doctoral thesis in 2000 at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje. The dissertation entitled „Efficiency of use of the nitric oxide donors in the prevention and therapy of gastric ulcers induced by some non-steroidal antiinflammatory drugs in laboratory rat", has defended on 08.11.2002 year, before Committee which comprised: Dr. Vitomir Ćupić, full professor at the Faculty of veterinary medicine, University of Belgrade, Dr. Silva Dobrić, a full professor at the

Military medical Academy in Belgrade, Dr. Stefan Bauer, a full professor emeritus at the Faculty of Pharmacy at the University of „Ss. Cyril and Methodius" in Skopje, Dr. Metodij Dodovski, a full professor at the Faculty of Veterinary Medicine at the University of "Ss. Cyril and Methodius" in Skopje and Dr. Velimir Stojkovski, an associate professor at the Faculty of Veterinary Medicine at the University of "Ss. Cyril and Methodius "in Skopje. Thus he gained with the scientific degree Doctor of Science (PhD) in the field on Veterinary Medicine.

On 17.02.2003 he was elected as assistant professor at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje, in the field of pharmacology and toxicology. On 30.11.2007 he was elected as associate professor at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje, in the field of pharmacology and toxicology.

At this moment he is full professor. The last review of his election is published in the University Bulletin No. 1035 from 16.7.2012.

The Review Committee has took into consideration the overall scientific, professional, pedagogical and other achievements of the candidate from the beginning of his career, published in the University Bulletin No. 620 from 01.7.1994 and No. 701 from 13.2.1998 for election in young teaching assistant, No. 756 from 28.4.2000, for election in teaching assistant, No. 820 from 31.1.2003 for election in assistant professor, No. 927 of 01.10.2007 for election in associate professor and No. 1035 of 16.7.2012 for election in full professor, and the overall scientific, professional, pedagogical and other achievements of the candidate from the last election to the date of this application, based on all submitted documentation that are relevant for this selection.

Teaching and educational activities

Within the educational activities at the University „Ss. Cyril and Methodius" in Skopje, Faculty of Veterinary Medicine, the candidate Dr. Romel VeleV is involved in the theoretical and practical teaching of the integrated first and second cycle study program of Veterinary Medicine in the subjects: Nutritious, healing and poisonous plants; Pharmacology; Veterinary toxicology; Rational application of antimicrobial drugs (elective course); Clinical pharmacology (elective course) and Toxicology of poisonous plants (elective course). On the third doctoral cycle of study program „Veterinary Medicine" and program "Food safety", the candidate teach the following subjects: Physiological Basis of Veterinary Clinical Pharmacology, Selected topics from general pharmacology, Fundamentals of Veterinary Toxicology, Pharmacological methods on experimental animals, pharmacological - chemical and methods of clinical examinations of drugs and Veterinary drugs residues and contaminants in food.

Since the last election, the candidate was a mentor to 5 graduate works. Since the last election, the candidate has participated as a member of the Commission for Assessment/Defenses on 14 graduate works, three master's theses and one doctoral dissertation.

The candidate is the author of peer-reviewed university textbook titled Pharmacology for students of veterinary medicine (II extended edition) and high-school textbook entitled Pharmacology for second year in four-year vocational education.

Scientific and Research activities

Since the last election, Dr. Romel Velev has published 34 scientific papers in the relevant scientific fields, of which 3 scientific papers in journals with impact factor, 5 papers in international scientific journals or international scientific publications and 26 papers in proceedings of scientific meetings.

Dr. Romel Velev has participated as a member at one national scientific project.

The professional and applicative activities and activities of general interest

Dr. Romel Velev is actively involved in the professional and applicative work of the Institute for Food Safety at the Faculty of Veterinary Medicine - Skopje, in the laboratory for Pharmacology and Toxicology and the Center for Information and monitoring of adverse events and incidents in the application of drugs and medical devices in veterinary medicine.

He has participated in several professional trainings and visits abroad. He is a member of the European Association of veterinary pharmacologists and toxicologists (EAVPT).

Particular activities candidate showed in the activities of general interest. He is actively involved in the work of numerous commissions and working groups at the Faculty of Veterinary Medicine – Skopje, such as:

- Commission on the preparation of a study program for integrated first and second cycle of veterinary medicine;
- Commission on the preparation of a study program for a third cycle doctoral studies on veterinary medicine;
- Commission on the preparation of a study program for a third cycle doctoral studies on food safety;

- Commission for promoting of Faculty of veterinary medicine-Skopje;
- Commission on the preparation of Diploma Supplement;
- Commission on the amendments and supplements to Rulebook for Systematization of working places at FVMS.

He was a member of the organizing committee of the international scientific conference "Days of Veterinary Medicine," organized by the Faculty of veterinary medicine - Skopje.

Dr. Romel Velev is a member of the editorial board of international scientific journal „Macedonian Veterinary Review," which is indexed in the most prestigious scientific journals database in the world, including the Thomson Reuters - Web of Science.

He was a member of two peer review committees for selection of candidates in the teaching-scientific and assistant titles.

Dr. Romel Velev is actively involved in the work of commissions and working bodies of state and other authorities:

- Member of the Intersectoral Commission for the control of antimicrobial resistance at the Ministry of Health of the Republic of Macedonia;
- Delegate in Assembly of the Veterinary Chamber of the Republic of Macedonia;
- Delegate in Assembly of the Red Cross of the Republic of Macedonia;
- President of the basic organization of the Red Cross "Gazi Baba" at the Faculty of Veterinary Medicine - Skopje.

Grade of self-evaluation report

The candidate Dr. Romel Velev, in academic years 2012/13, 2013/14, 2014/15, 2015/16 and 2016/17 (winter semester), received a positive assessment from an anonymous survey of students at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje.

Conclusion and proposal

Based on the overall submitted documentation and personal knowledge of the candidate, the Review Committee has positively evaluated and assessed the educational, research and professional-application activity, as well as the broader interest activity of Dr. Romel Velev.

Based on the presented data on the overall activity of the candidate since his last election to present date, the Committee concluded that Dr. Romel Velez possesses scientific and professional qualities and according to the Law of Higher Education and the Book of rules for the criteria and procedure for election of candidates for academic and scientific titles at the University "Ss. Cyril and Methodius" in Skopje, meets all criteria to be elected again to the position of full professor in scientific field Pharmacology and Toxicology.

According to all above mentioned, the Commission has the honor and pleasure to propose to the Teaching-Scientific Council to elect again a candidate Dr. Romel Velez, in the teaching-scientific title full professor in the scientific field Pharmacology and Toxicology at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje.

REVIEW COMMITTEE

1. Prof. d-r Vitomir Čupić, PhD

2. Prof. d-r Nikola Labačevski, PhD,

3. Prof. d-r Risto Prodanov, PhD,

F O R M
TO THE REPORT
FOR THE ELECTION TO A TEACHING-SCIENTIFIC,
SCIENTIFIC, TEACHING-PROFESSIONAL AND ASSISTANT
POSITION

Candidate: **D-r Romel Velev, PhD**

(name, father name and surname)

Institution: **Faculty for veterinary medicine in Skopje**

(faculty/institute)

Scientific field: **Pharmacology and Toxicology**

TEACHING AND EDUCATIONAL ACTIVITIES

No.	Name of the activity	points
Teaching activities (lectures)		
- integrated studies of first and second cycle		
80.	Nutritious, healing and poisonous plants, summer semester (15 hours) 2012/2013	0,75
81.	Nutritious, healing and poisonous plants, summer semester (15 hours) 2013/2014	0,75
82.	Nutritious, healing and poisonous plants, summer semester (15 hours) 2014/2015	0,75
83.	Nutritious, healing and poisonous plants, summer semester (15 hours) 2015/2016	0,75
84.	Nutritious, healing and poisonous plants, summer semester (15 hours) 2016/2017	0,75
85.	Pharmacology, winter semester (30 hours) 2012/2013	1,5
86.	Pharmacology, summer semester (45 hours) 2012/2013	2,25
87.	Pharmacology, winter semester (30 hours) 2013/2014	1,5

88.	Pharmacology, summer semester (45 hours) 2013/2014	2,25
89.	Pharmacology, winter semester (30 hours) 2014/2015	1,5
90.	Pharmacology, summer semester (45 hours) 2014/2015	2,25
91.	Pharmacology, winter semester (30 hours) 2015/2016	1,5
92.	Pharmacology, summer semester (45 hours) 2015/2016	2,25
93.	Pharmacology, winter semester (30 hours) 2016/2017	1,5
94.	Pharmacology, summer semester (45 hours) 2016/2017	2,25
95.	Veterinary toxicology, winter semester (15 hours) 2012/2013	0,75
96.	Veterinary toxicology, winter semester (15 hours) 2013/2014	0,75
97.	Veterinary toxicology, winter semester (15 hours) 2014/2015	0,75
98.	Veterinary toxicology, winter semester (15 hours) 2015/2016	0,75
99.	Veterinary toxicology, winter semester (15 hours) 2016/2017	0,75
100	Rational application of antimicrobial drugs , summer semester (15 hours) 2012/2013	0,75
101	Rational application of antimicrobial drugs , summer semester (15 hours) 2014/2015	0,75
102	Rational application of antimicrobial drugs , winter semester (15 hours) 2015/2016	0,75
103	Rational application of antimicrobial drugs , summer semester (15 hours) 2015/2016	0,75
104	Rational application of antimicrobial drugs , summer semester (15 hours) 2016/2017	0,75
105	Clinical pharmacology, summer semester (30 hours) 2012/2013	1,5
106	Clinical pharmacology, winter semester (30 hours) 2013/2014	1,5
107	Clinical pharmacology, winter semester (30 hours) 2014/2015	1,5
108	Clinical pharmacology, winter semester (30 hours) 2015/2016	1,5
109	Clinical pharmacology, winter semester (30 hours) 2016/2017	1,5
110.	Toxicology of poisonous plants, summer semester (15 hours) 2012/2013	0,75
111.	Toxicology of poisonous plants, summer semester (15 hours) 2013/2014	0,75
112.	Toxicology of poisonous plants, summer semester (15 hours) 2014/2015	0,75

113.	Toxicology of poisonous plants, summer semester (15 hours) 2015/2016	0,75
114.	Toxicology of poisonous plants, summer semester (15 hours) 2016/2017	0,75
	- third cycle of studies	
115	Physiological Basis of Veterinary Clinical Pharmacology (30 hours), summer semester 2014/15	1,8
116	Physiological Basis of Veterinary Clinical Pharmacology (30 hours), summer semester 2015/16	1,8
117.	Physiological Basis of Veterinary Clinical Pharmacology (30 hours), summer semester 2016/17	1,8
Maintaining of exercises (practical classes)		
118.	Pharmacology, winter semester (30 hours) 2012/2013	0,9
119.	Pharmacology, summer semester (30 hours) 2012/2013	0,9
120	Pharmacology, winter semester (30 hours) 2013/2014	0,9
121.	Pharmacology, summer semester (30 hours) 2013/2014	0,9
122	Pharmacology, winter semester (30 hours) 2014/2015	0,9
123	Pharmacology, summer semester (30 hours) 2014/2015	0,9
124	Pharmacology, winter semester (30 hours) 2015/2016	0,9
125	Pharmacology, summer semester (30 hours) 2015/2016	0,9
126	Pharmacology, winter semester (30 hours) 2016/2017	0,9
127	Pharmacology, summer semester (30 hours) 2016/2017	0,9
128	Veterinary toxicology, winter semester (15 hours) 2012/2013	0,45
129	Veterinary toxicology, winter semester (15 hours) 2013/2014	0,45
130	Veterinary toxicology, winter semester (15 hours) 2014/2015	0,45
131.	Veterinary toxicology, winter semester (15 hours) 2015/2016	0,45
132	Veterinary toxicology, winter semester (15 hours) 2016/2017	0,45
133	Clinical pharmacology, summer semester (15 hours) 2012/2013	0,45
134	Clinical pharmacology, winter semester (15 hours) 2013/2014	0,45
135	Clinical pharmacology, winter semester (15 hours) 2014/2015	0,45
136	Clinical pharmacology, winter semester (15 hours) 2015/2016	0,45
137	Clinical pharmacology, winter semester (15 hours) 2016/2017	0,45

138	Toxicology of poisonous plants, summer semester (15 hours) 2012/2013	0,45
139	Toxicology of poisonous plants, summer semester (15 hours) 2013/2014	0,45
140	Toxicology of poisonous plants, summer semester (15 hours) 2014/2015	0,45
141	Toxicology of poisonous plants, summer semester (15 hours) 2015/2016	0,45
142	Toxicology of poisonous plants, summer semester (15 hours) 2016/2017	0,45
Consultations with students		
143	Academic 2012/13 (II semester - 23 students, V semester - 8 students, VI semester - 8 students, VIII semester - 8 students; IX semester - 15 students, X semester - 9 students)	0,142
144	Academic 2013/14 (II semester - 33 students, V semester - 21 students, VI semester - 21 students, IX semester - 21 students, X semester - 7 students)	0,206
145	Academic 2014/15 (II semester - 63 students, V semester - 14 students, VI semester - 14 students, VIII semester - 20 students, IX semester - 15 students, X semester - 8 students, XI semester - 3 students)	0,274
146	Academic 2015/16 (II semester - 21 students, V semester - 16 students, VI semester - 16 students, VIII semester - 3 students, IX semester - 41 students, X semester - 3 students, XI semester - 3 students)	0,206
147	Academic 2016/17 (II semester - 20 students, V semester - 16 students, VI semester - 16 students, VIII semester - 5 students, IX semester - 38 students, X semester - 9 students)	0,208
Teaching in schools and workshops		
148	Participant on Roundtable for antimicrobial resistance "Surveillance, monitoring, logging and reporting," organized by the Office of the World Health Organization Skopje, March 20, 2013, Skopje, Macedonia	1,0
149	Participant on workshop "Vet Business Forum Croatia" - a veterinary seminar on business topics organized by the Royal Canine DDL Zagreb, April 27, 2013, Zagreb, Croatia	1,0
150	Participant on workshops: Diagnostic investigations in companion animals; Echocardiography at small animals; Animal reproduction, animal welfare and herd held management. 5 - 7.9.2014, Ohrid, Macedonia	1,0
151	Participant on workshops: Ultrasound Diagnostic of Abdominal Structures in Small Animals; Assessment of Stage of Oestrous Cycle or Postpartum - Interpreting Ultrasound Images of the Reproductive Tract; Introduction to Companion Animal Gastro-Intestinal Endoscopy. 22-24.9.2016, Struga, Macedonia	1,0
152	Participant on workshop "Welfare and Regulation of Large Animal Models" at the annual meeting of SALAAM (Sharing advances in genetic engineering and phenotyping of non-rodent mammals to develop predictive animal models for translational medicine) organized by COST, 10 to 12 October 2016, Ohrid, Macedonia	1,0
153	Mentor of the student graduate work (5)	1,0
154	Member of the commission for evaluation/defense of doctoral thesis (1) (Decision of the Teaching Scientific Council - FVM-S No. 0201-1896/3 of 13.05.2013)	0,5
155	Member of the commission for evaluation and defense of master thesis (3) (TSC Decision - Faculty of Natural Sciences and Mathematics No. 07-2143/7 of 11.11.2013) (TSC Decision - Faculty of Natural Sciences and Mathematics	0,9

	No. 07-1242/7 of 10.12.2013) (TSC Decision - Faculty of Pharmacy No. 02-363/7 of 08.7.2016)	
156	Member of the commission for evaluation and defense of student diploma work (14)	1,4
157	Amended and Supplemented edition of the textbook (co-author) - "Pharmacology for Students of veterinary medicine" – 2 nd Expanded edition - Ćupić V., Kobal S., Muminović M., Velev R. (2014)	3,0
158	Textbook issued and in use on University abroad (co-author) - "Pharmacology for Students of veterinary medicine" – 2 nd Expanded edition - Ćupić V., Kobal S., Muminović M., Velev R. Belgrade, Sarajevo, Ljubljana, Skopje (2014)	8,0
TOTAL		83,2

SCIENTIFIC AND RESEARCH ACTIVITIES

No.	Name of the activity	points
Co-mentor of the Masters work		
48.	"Regulation on veterinary medicinal products - Comparative analysis of the EU and the US with particular reference to the Republic of Macedonia", made by Todor Shapov "Ss. Cyril and Methodius" - Skopje, Faculty of Pharmacy, December 2016	0,5
Participation on research projects		
49.	Researcher in a national scientific project: "Genetic typing and antibiotic resistance of <i>Listeria monocytogenes</i> isolated from food and facilities for food production" (UKIM) (01.12.2014 - 01.12.2015)	3,0
Papers with original research results published in scientific/professional journals		
50.	Velev R., Krleska-Veleva N.: Practical Use of Registered Veterinary Medicinal Products in Macedonia in Identifying the Risk of Developing of Antimicrobial Resistance. Original Scientific Article. Mac Vet Rev; 2013; 36 (1) pp. 5 - 12.	3,6
51.	Ćupić V., Turubatović L., Antonijević B., Velev R., Ćelebićanin S., Ćupić D.: Rational Use of Drugs in Veterinary Medicine and Food Safety. Review paper. Journal of Hygienic Engineering and design, Vol. 4, pp. 20-25.	2,4
52.	Velev R., Tankoski T., Tankoska M.: Fatal Snake bite in a Brown Bear (<i>Ursus arctos</i> L.) Case report. Mac Vet Rev; 2015; 38 (1) pp. 113 – 117.	3,2
53.	Stojković G., Dimitrieska-Stojković E., Soklevska M., Velev R.: Optimization, validation and application of UV-VIS spectrophotometric-	2,4

	colorimetric methods for determination of trimethoprim in different medicinal products. <i>Mac Vet Rev</i> ; 2016; 39 (1) pp. 65 - 76.	
54.	Atanasov B., Hostens M., Hajrulai-Musliu Z., Uzunov R., Adamov N., Davkov F., Velev R., Opsomer G., Dovenski T.: Comparison of PUFA profiles in the blood and in follicular fluid and its association with follicular dynamics after PGF ₂ α induced luteolysis in dairy cows. <i>Mac Vet Rev</i> ; 2016; 39 (2) pp. 175 - 183.	2,4
Papers with original scientific results, published in the referenced scientific/professional journals with an international editorial board		
55.	Velev R., Krleska-Veleva N., Damjanovska D., Čokrevski S.: Quality and practical use of the list of registered VMPs in Republic of Macedonia. <i>J. vet. Pharmacol. Therap.</i> , October 2012, Vol. 35, Suppl. 3 p. 37 (6 x 0.6 = 3.6) + 1,349 (impact factor)	4,949
56.	Velev R., Krleska-Veleva N., Čupić V., Čupić Miladinović D.: Legal Status Regarding Distribution/Dispensing and Administration of Veterinary Medicines in Republic of Macedonia. <i>J. vet. Pharmacol. Therap.</i> , July 2015, Vol. 38, Suppl. 1, p. 154 – 155 (6 x 0.6 = 3.6) + 1,279 (impact factor)	4,879
57.	Čupić V., Jović S., Ristić G., Vakanjac S., Veleve R., Čupić-Miladinović D.: Effect of Combined Application of Prostaglandins and Oxytocin on the Duration of Parturition and Number of Newborn Piglets of Sows. <i>J. vet. Pharmacol. Therap.</i> , July 2015, Vol. 38, Suppl. 1, p. 154 (6 x 0.6 = 3.6) + 1,279 (impact factor)	4,879
Papers with original scientific/professional results, published in the Proceedings of the scientific/professional conferences with international editorial board		
58.	Atanaskova Petrov E., Nikolovski G., Ilievska K., Trojačanec P., Celeska I., Velev R.: Canine Transmissible Veneral Tumor – Surgical Treatment and Chemotherapy: Case Report. <i>Book of Proceedings, 3rd International Scientific Meeting “Days of Veterinary Medicine 2012”</i> , pp. 73 – 76, 2 - 4 September 2012, Ohrid, R. Macedonia.	1,8
59.	Mihajlović J., Dimitrieska-Stojković E., Velev R., Stojković G.: Quality Control of Potentiated Sulfonamide Commercial Veterinary Formulations by UV-Spectrophotometry. <i>Book of Proceedings, 3rd International Scientific Meeting “Days of Veterinary Medicine 2012”</i> , pp. 159 - 164, 02 - 04 September 2012, Ohrid, R. Macedonia.	1,8
60.	Čupić V., Antonijević B., Dobrić S., Velev R., Čupić D.: Possible outcomes of the toxic effects of chemical substances - Mechanisms of poisoning. <i>Proceedings “XXIV Symposium with international participation disinfection, disinsection and deratization "One world one health" .</i> pp. 165 -175, 23 - 26 May 2013 Babe, Republic of Serbia.	1,8
61.	Velev R.: Judicious Use of Antimicrobial Agents in Companion Animals – Know How/Know Now. <i>International Journal - Scientific and applicative papers Vol. 1 & 2, 2nd International Scientific Conference “Knowledge</i>	

	capital of the Future” – Topic: New Knowledge for the New People, pp. 415 – 420, May 21 – 23, 2014, Ohrid R. Macedonia.	3,0
62.	Valchovski R., Manasiev J., Sirakov I., Hristovska G., Velev R., Hristovski M.: Breeding and selection of honey bees resistant to diseases caused by viruses, bacteria and parasites. International Journal - Scientific and Applicative papers Vol. 11/1, 7 th International Scientific Conference “Knowledge capital of the Future” – Topic: Knowledge for capabilities and skills, pp. 374 – 376, December 04 – 06, 2015, Bansko, R. Bulgaria.	1,8
63.	Velev R., Hristovski M.: New flexible approach to teaching veterinary toxicology. International Journal - Scientific and Applicative papers Vol. 11/1, 7 th International Scientific Conference “Knowledge capital of the Future” – Topic: Knowledge for capabilities and skills, pp. 377 – 378, December 04 – 06, 2015, Bansko, R. Bulgaria	2,7
64.	Šapov T., Trajkovic-Jolevska S., Velev R., Tonic-Ribarska J., Krleska-Veleva N., Shapova B.: Marketing authorisation of veterinary medicinal products in Macedonia. Short communications from the 6 th Congress of Pharmacy in Macedonia with International participation, 01 - 05 June 2016, Ohrid, R. of Macedonia. <i>Maced. Pharm. Bull.</i> , Vol. 62 (Supplement) (2016) pp. 175 – 176	1,8
Пленарс лектуре он сциентифиц / професионал цонференце		
65.	Lecture entitled "Analgesia" on the professional educational meeting "Anesthesiology 1" from the cycle "Anesthesiology in veterinary medicine" organized by Sigma AV Grupe and Veterinary Chamber of R. Macedonia. November 9, 2012, Center for education within the PVU MSI "G.R. Derzavin "Sveti Nikole R. Macedonia.	2.0
66.	Lecture entitled "General anesthetics for injecting" on the professional educational meeting "Anesthesiology 2" from the cycle "Anesthesiology in veterinary medicine" organized by Sigma AV Grupe and Veterinary Chamber of R. Macedonia. Mart 7, 2013, Center for education within the PVU MSI "G.R. Derzavin "Sveti Nikole R. Macedonia.	2.0
67.	Lecture entitled "Management of acute poisoned animals with organophosphorus and carbamate insecticides" on educational professional seminar "Current topics in veterinary medicine in the Republic Macedonia "18th Annual Meeting of the Veterinary Chamber of Macedonia organized by the Veterinary Chamber R. Macedonia. 09 and 10 May 2014, Hotel Drim, Struga, R. Macedonia.	2.0

Sectional lecture on scientific / professional conference with international participation		
68.	Lecture entitled "The use of cannabis in veterinary medicine" 1st European Pharmaceutical Summer Seminar (EPSS) organized by the Macedonian pharmaceutical student association (MPSA), 09-14 July, 2016 Velestovo - Ohrid, Macedonia	2.0
Lecture at the invitation of a university		
69.	Lecture entitled "Antimicrobial resistance and the prudent use of antimicrobials in veterinary medicine" on the "European day for rational use of antibiotics" in the organization of the Ministry of Health, Food and Veterinary Agency, Faculty of Veterinary Medicine - Skopje and Veterinary Chamber. November 16, 2012, Faculty of Veterinary Medicine - Skopje, Skopje, Republic of Macedonia	1,0
Participation in scientific / professional conferences with paper		
- oral presentations		
70.	12 th International Congress of the European Association for Veterinary Pharmacology and Toxicology (EAVPT 2012), 08 - 12 July 2012, Noordwijkerhout, The Netherlands.	1,0
71.	International Jubilee Scientific Conference - 90 years Faculty of Veterinary Medicine and Higher Veterinary Medical Education in the Republic of Bulgaria. 30 - 31 May 2013, Stara Zagora, R. Bulgaria.	1,0
72.	4 th International Scientific Meeting "Days of Veterinary Medicine 2013", 06 - 08 September 2013, Struga, R. of Macedonia.	1,0
73.	2 nd International Scientific Conference "Knowledge capital of the Future" – Topic: New Knowledge for the New People, May 21 – 23, 2014, Ohrid R. Macedonia.	1,0
74.	7 th International Scientific Conference "Knowledge capital of the Future" – Topic: Knowledge for capabilities and skills, December 04 – 06, 2015, Bansko, Bulgaria.	1,0
75.	7 th International Scientific Meeting "Days of Veterinary Medicine 2016", 22 - 24 September 2016, Struga, R. of Macedonia.	1,0
- poster presentation		
76.	5 th International Scientific Meeting "Days of Veterinary Medicine 2014", 05 - 07 September 2013, Ohrid, R. of Macedonia.	0,5
77.	13 th International Congress of the European Association for Veterinary Pharmacology and Toxicology (EAVPT 2015), 19 - 22 July 2015, Nantes, France.	0,5
78.	6 th International Scientific Meeting "Days of Veterinary Medicine 2015", 24 - 26 September 2015, Struga, R. of Macedonia.	0,5
79.	6 th Congress of Pharmacy in Macedonia with International participation, 01 - 05 June 2016, Ohrid, R. of Macedonia.	0,5

80.	8 th International Conference on Antimicrobial Agents in Veterinary Medicine (AAVM), 23 - 26 August 2016, Budapest, Hungary	0,5
Abstract published in the Proceedings of International Conference		
81.	Trojačanec F., Velev R., Ilievska K.: Dumb Cane (<i>Diffenbachia</i> spp.) Poisoning in cat: A Case Report. Abstract book p. 160. 15 th International Veterinary Medicine Students Scientific Research Congress, 09-11 May 2013, Istanbul, Turkey.	1,0
82.	Velev R., Krleska-Veleva N.: Practical use of the list of registered VMP-s in Macedonia in identifying the risk of developing of antimicrobial resistance. Abstracts Book pp. 74-75. International Jubilee Scientific Conference - 90 years Faculty of Veterinary Medicine and Higher Veterinary Medical Education in the Republic of Bulgaria. 30 - 31 May 2013, Stara Zagora, R. Bulgaria.	1,0
83.	Velev R.: Joint Degree Study in Veterinary Education on Regional Level. Abstracts Book pp. 107-108. International Jubilee Scientific Conference - 90 years Faculty of Veterinary Medicine and Higher Veterinary Medical Education in the Republic of Bulgaria, 30 - 31 May 2013, Stara Zagora, R. Bulgaria.	1,0
84.	Velev R., Čupić V., Krleska-Veleva N.: Novel Alternatives to Antibiotics in Veterinary Medicine. Book of abstracts p. 40. 4 th International Scientific Meeting "Days of Veterinary Medicine 2013", 06 - 08 September 2013, Struga, R. of Macedonia.	1,0
85.	Velev R., Krleska-Veleva N.: Distribution Categories of Veterinary Medicines in Republic of Macedonia. Book of abstracts p. 52. International VetIstanbul Group Congress 2014, 28-30 April 2014, Istanbul, Turkey.	1,0
86.	Velev R., Tankoski T., Tankoska M.: Fatal Snake bite in a Brown Bear (<i>Ursus arctos</i> L.): Case report. Proceedings of the 5 th International Scientific Meeting "Days of Veterinary Medicine 2014", 05 - 07 September 2013, Ohrid, R. of Macedonia. <i>Mac.Vet. Rev.</i> , Vol. 37 (Suppl. 1) (2014) p. 50.	1,0
87.	Jordanovska K., Velev R.: Naturally Occurring Antimicrobials as Alternatives to Antibiotics in Veterinary Medicine. Abstract book p. 106-107. 17 th International Veterinary Medicine Students Scientific Research Congress, 28-30 April 2015, Istanbul, Turkey.	1,0
88.	Angeleska A., Dimitrieska-Stojkovic E., Uzunov R., Hajrulai-Musliu Z., Stojanovska-Dimzoska B., Jankuloski D., Velev R.: Determination of radioactivity exposure in terms of radium equivalent and radiation risk index in the surrounding of the city of Skopje. Proceedings of the 6 th International Scientific Meeting "Days of Veterinary Medicine 2015", 24 - 26 September 2015, Struga, R. of Macedonia. <i>Mac. Vet. Rev.</i> , Vol. 38 (Suppl. 1) (2015) p. 43.	1,0

89.	Šapov T., Trajkovic-Jolevska S., Velev R., Tonic-Ribarska J., Krleska-Veleva N.: Comparison of marketing authorisation procedures of veterinary drugs in EU and USA and regulatory perspective in Macedonia. Proceedings of the 6 th International Scientific Meeting “Days of Veterinary Medicine 2015”, 24 - 26 September 2015, Struga, R. of Macedonia. <i>Mac.Vet. Rev.</i> , Vol. 38 (Suppl. 1) p. 47.	1,0
90.	Ristovska E., Velev R., Sekulovski P., Cokrevski S.: Targeting counterfeit and substandard food and food supplement behind the illicit trade in Republic of Macedonia. Proceedings of the 6 th International Scientific Meeting “Days of Veterinary Medicine 2015”, 24 - 26 September 2015, Struga, R. of Macedonia. <i>Mac.Vet. Rev.</i> , Vol. 38 (Suppl. 1) (2015) p. 50.	1,0
91.	Bosevska G., Kakaraskoska-Boceska B., Cekovska Z., Kaphtandzieva A., Hristova K., Milevska-Kostova N., Kostovska J., Manevska S., Velev R., Spasenovska M., Chichevalieva S., Kuzmanovska G., Coneva E., Sofijanovska A., Jankulovski N., Panovski N.: Macedonian Strategy for Containment of Antimicrobial Resistance. Book of abstract of the 6 th Congress of the pediatrics from R. Macedonia with international participation, 08 - 11 October 2015, Struga, R. of Macedonia. <i>Mac. Med. Rev.</i> , Vol. 89 (Supl. 91) (2015) p. 25.	1,0
92.	Velev R., Panovski N., Bosevska G., Krleska-Veleva N.: Strategy for Tackling with Antimicrobial Resistance in Macedonia. Book of abstracts p. 80. 8 th International Conference on Antimicrobial Agents in Veterinary Medicine (AAVM), 23 - 26 August 2016, Budapest, Hungary.	1,0
93.	Velev R.: Yes or No for the use of cannabis –based medical products in a veterinary medicine. Proceedings of the 7 th International Scientific Meeting “Days of Veterinary Medicine 2016”, 22 - 24 September 2016, Struga, R. of Macedonia. Book of Proceedings p. 44	1,0
94.	Ristovska E., Nikoloska S., Velev R., Cokrevski S. (2016): Correlation of the one health concept with the economical offences of criminal law of Republic of Macedonia. Proceedings of the 7 th International Scientific Meeting “Days of Veterinary Medicine 2016”, 22 - 24 September 2016, Struga, R. of Macedonia. Book of Proceedings pp. 160 – 161.	1,0
TOTAL		77,7

PROFESSIONAL AND APPLICATIVE ACTIVITIES

No.	Name of the activity	points
-----	----------------------	--------

Primary school or high school textbook		
25.	Author of a textbook for subject Pharmacology, for II year, in four-year vocational education - occupation: Agriculture-veterinary, educational profile: Veterinary technician.	7,0
Participation in promotion activities on the faculty		
26.	Member of the Commission for promotion of FVMS (TSC Decision No. 0201-732/6 of 14.3.2013)	0,5
27.	Member of the Commission for promotion of FVMS (TSC Decision No. 0201-619/4 of 10.3.2015)	0,5
28.	Member of the Commission for promotion of FVMS (TSC Decision No. 0201 – 730/3 of 13.04.2016)	0,5
29.	Member of the Commission for promotion of FVMS (TSC Decision No. 0201 – 350/5 of 01.3.2017)	0,5
30.	Head of the Laboratory of Pharmacology and Toxicology	1,0
31.	Head of the Center for Information and monitoring of adverse events and incidents in the application of drugs and medical devices in veterinary medicine	1,0

ACTIVITIES OF WIDER INTEREST		
Member of the Editorial Board of the international scientific/professional journal		
32.	Member of the Editorial Board of the international scientific/professional journal "Macedonian Veterinary Review" (TSC Decision No. 0201-732/7-1 of 14.3.2013)	1,0
Member on the Organizing or Programme Committee on the international scientific/professional events		
33.	Member of Organizing Committee on the "Days of veterinary medicine-2013" (TSC Decision No. 0201-2903/8 of 01.10.2012)	1,0
34.	Member of Organizing Committee on the "Days of veterinary medicine-2015" (TSC Decision No. 0201-3549/11 of 11.12.2014)	1,0
Participation in commissions of the Faculty of Veterinary Medicine		
35.	Commission on the preparation of a study program for integrated first and second cycle of veterinary medicine (TSC Decision of No. 0202-418/2 - 03.04.2016).	0,5
36.	Commission on the preparation of a study program for a third cycle doctoral studies on Veterinary Medicine (TSC Decision No. 0202-418/3 - 04.03.2016).	0,5

37.	Commission on the preparation of a study program for a third cycle doctoral studies on food safety (TSC Decision No. 0202-418/4 - 04.03.2016).	0,5
38.	Commission on the preparation of Diploma Supplement (Decision No. 00201-619/5 - 10.3.2015).	0,5
39.	Commission on the amendments and supplements to Rulebook for Systematization of working places at FVMS (Decision No. 0201-350/3 - 10.3.2017).	0,5
Member of the Commission for election in position for all teaching-scientific positions		
40.	Member of the Commission for election in position full professor (TSC Decision No. 0201-2051/2 of 25.8.2014)	0,2
41.	Member of the Commission for election in position assistant professor (TSC Decision No. 0202-700/4 of 19.4.2017)	0,2
Preparation of national documents (strategies, laws, etc.).		
42.	Preparation of a National Strategy and Action Plan to control antimicrobial resistance in the Republic of Macedonia for the period 2017 - 2021 Year (Ministry of Health No. 22- 4628/1 from 17.05.2016)	2,0
Participation in commissions and bodies of state and other organs		
43.	Member of the Intersectoral Commission for the control of antimicrobial resistance at the Ministry of Health of the Republic of Macedonia	1,0
44.	Delegate in Assembly of the Veterinary Chamber of the Republic of Macedonia for the period 2017 - 2021 years	1,0
45.	Delegate in Assembly of the Red Cross of the Republic of Macedonia from Municipal organization of the Red Cross of Gazi Baba - Skopje on mandate period 2013-2017 year.	1,0
46.	President of the basic organization of the Red Cross "Gazi Baba" at the Faculty of Veterinary Medicine - Skopje (period 2013-2017)	1,0
47.	Member of the Commission on Information and Communications of the Red Cross of the Republic of Macedonia	1,0
48.	President of the Commission for accolade of the Red Cross of the Republic of Macedonia	1,0
TOTAL		24,9

PROFESSIONAL REFERENCES OF THE CANDIDATE FOR THE ELECTION TO THE TITLE	Points
TEACHING AND EDUCATIONAL ACTIVITIES	83,2
SCIENTIFIC AND RESEARCH ACTIVITIES	77,7
PROFESSIONAL AND APPLICATIVE ACTIVITIES	24,9
TOTAL	185,8

REVIEW COMMITTEE

1. Prof. d-r Vitomir Ćupić, PhD,

2. Prof. d-r Nikola Labačevski, PhD,

3. Prof. d-r Risto Prodanov, PhD,

РЕФЕРАТ
ЗА ПОВТОРЕН ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО ЗВАЊЕТО РЕДОВЕН
ПРОФЕСОР ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ БИОХЕМИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ
ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ на 24.III.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област БИОХЕМИЈА, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна бр. 02-502/2, донесена на 25.IV.2017 год., формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Слобода Цекова-Стојкова, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје (во пензија), д-р Татјана Кадифкова Пановска, редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје и д-р Елизабета Ангелова, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област БИОХЕМИЈА, во предвидениот рок се пријави кандидатот д-р Зоран Т. Поповски – редовен професор по биохемија на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

3. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот проф. д-р Зоран Т. Поповски е роден на 8.IX.1962 год, во Скопје. Средно образование завршил во гимназијата „Орце Николов“ во Скопје со континуиран одличен успех. Со високо образование се стекнал на Природно-математичкиот факултет во Скопје, на Институтот за биологија, кадешто дипломирал со просечен успех 9,78.

Во учебната 1994 се запишал на втор циклус (магистерски) студии на Природно-математичкиот факултет во Скопје, Институт за биологија – биохемиско – физиолошка насока. Студиите ги завршил во 1999 година, со просечен успех 9,66. Во 1999 година го одбрал магистерскиот труд на тема: *Изолација и карактеризација на термостабилна ДНК полимеразата од *Bacillus caldolyticus**, под менторство на акад. Георги Ефремов.

Докторска дисертација пријавил во 1999 год. година на Земјоделскиот факултет во Скопје. Дисертацијата на тема: *Молекуларни основи на ситрес синдромот кај свињите во Република Македонија* ја одбрал на 15.X.2002 год. година, пред Комисија во состав: акад. Георги Ефремов - ментор, проф. д-р Стојан Беличовски, проф. д-р Сретен Андонов, проф. д-р Ицко Ѓорговски и проф. д-р Цане Пејковски. Со тоа се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област агробиотехнологија.

Во 2002 година е избран во звањето доцент во областа на биохемијата, а во 2007 година за вонреден професор на Факултетот за земјоделски науки и храна.

Во моментот е редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1031 од 2012 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 1031, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на

кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

Кандидатот активно се служи со англиски јазик, а пасивно користи грчки и италијански јазик.

4. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, и тоа на Факултетот за земјоделски науки и храна, кандидатот д-р Зоран Т. Поповски изведува теоретска настава и вежби по предметите: Биохемија, Молекуларна биологија на животинска клетка и Генетски модифицирани организми на прв циклус студии, потоа на Технолошко-металуршкиот факултет, на предметите: Генетски модифицирани суровини и Генетика на индустриски микроорганизми и на Природно-математичкиот факултет, на предметот Генетски модифицирани организми. На втор циклус студии, д-р Поповски е вклучен во реализација на наставата по предметите Биохемија и молекуларна биологија – одбрани поглавја, Животински геноми, Биохемија на микроорганизми и Биохемија на анимални производи.

Целата студиска 2011/2012 година д-р Поповски работел како Фулбрајтов визитинг-истражувач и предавач на Државниот универзитет Охајо (Ohio State University) на Факултетот за земјоделство, храна и животна средина во Колумбус, САД, кој е меѓу најдобрите 100 универзитети во светот. Во студиската 2015/2016 д-р Поповски бил поканет како визитинг-професор на Новосибирскиот државен земјоделски универзитет, Русија каде што одржал предавања на прв и втор циклус студии на Факултетот за биологија и технологија.

Покрај овој ангажман како визитинг-професор, во 2012 година д-р Поповски одржал предавања по покана на Case Western Reserve University – Оддел за биохемија на Медицинскиот факултет во Кливленд, САД и на Државниот универзитет Тенеси (Tennessee State University) - Земјоделски факултет во Нешвил, САД. Понатаму, кандидатот одржал предавање на Меѓународната работилница за хармонизација во детекцијата и анализата на ГМО, организирана од EU Joint Research Center во 2014, на Институтот за молекуларна генетика и генетско инженерство – Белград, Србија, во 2015 година и на Универзитетот во Сараево – Факултет за земјоделство и преработка на храна, Босна и Херцеговина, во 2016 година.

Кандидатот бил ментор на 4 дипломски работи, а учествувал како член во комисија за оцена и одбрана на 6 дипломски, 4 магистерски трудови и на 3 докторски дисертации.

Кандидатот е автор на скрипта и практикум под наслов „Скрипта по биохемија со водич низ практичната настава за студенти на ФЗНХ“ и на Прирачник под наслов „PCR based methods“ за потребите на истоимениот курс чијшто бил организатор.

Д-р Поповски објавил три статии во стручни методски списанија.

Д-р Поповски е коавтор на поглавје во странска монографија објавена од European Biotechnology Network.

Научноистражувачка дејност

Во изминатите години од неговиот последен избор за редовен професор д-р Поповски има објавено вкупно 21 научен труд од областите на биохемија, молекуларна биологија и биотехнологија од кои 7 научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), 5 труда во меѓународни научни списанија и 9 труда во зборници од меѓународни научни собири.

Д-р Поповски бил раководител на 2 национални и учесник во 3 меѓународни научни проекти. Бил национален координатор на еден билатерален проект, а учествувал и како истражувач во еден национален научен проект.

Кандидатот бил ментор и коментор на 2 магистерски труда, од кои еден на Универзитетот во Белград и на 1 докторски труд.

Д-р Поповски учествувал на 12 меѓународни научни собири, од кои на 5 како пленарен предавач и на 7 со усна презентација. Воедно, кандидатот бил член на 4 научни и програмски комитети на меѓународни научни собири, а со еден и претседавал.

Во однос на издаваштвото, д-р Поповски е член на Уредувачкиот одбор на едно странско списание (Journal of Novosibirsk State Agrarian University), а рецензирал трудови во следниве списанија: Biochemistry and Biotechnology Research, Euro Biotech Journal, Genetika, Macedonian Veterinary Review и Balkan Journal of Medical Genetics.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Кандидатот д-р Поповски остварил експертски активности како меѓународен експерт во евалуација на 7 научни проекти во Република Бугарија, а бил дел и од експертската група за изготвување Анализа на реализацијата на Националната програма за развој на образованието во Република Македонија 2005-2015 год.

Активно е вклучен во работата на Комисијата за настава и Комисијата за меѓународна соработка при Факултетот за земјоделски науки и храна, а е раководител на Катедрата за биохемија и генетско инженерство на Институтот за анимална биотехнологија при ФЗНХ.

Во 2015 година, со средства од меѓународни извори ја оформува Лабораторијата за протеинска и ДНК технологија на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје.

Бил член на 5 рецензентски комисии за избор на лица во наставно-научно звање, од кои две на Универзитетот во Марибор, Република Словенија.

Во периодот од 2014 до 2016 година, д-р Поповски бил член на панелот за евалуација на COST-акции во областа на агробиотехнологијата, а од 2016 година е член на Cost Senior Officials кое е највисоко тело на COST-програмата.

Д-р Поповски е член и на Собранието на Светската федерација за училишен спорт како претставник на Република Македонија и е претседател на Комисијата за меѓународна соработка во рамки на Федерацијата на училишен спорт на Македонија. Зоран Поповски е долгогодишен спортски работник и потпретседател на Кошаркарскиот клуб „Водњански лисици“.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот д-р Поповски, од 2012 до 2016 година, во континуитет добива позитивна оценка од анонимно спроведените анкети на студентите на Факултетот за земјоделски науки и храна и на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија исклучително позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Поповски.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Поповски поседува исклучителни научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде повторно избран во звањето редовен професор во научната област биохемија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, д-р Зоран Т. Поповски да биде повторно избран во звањето **редовен професор** во научната област биохемија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

**Д-р Слобода Џекова – Стојкова – претседател, с.р.
редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје**

**Д-р Татјана Кадифкова–Пановска, с.р.
редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје**

**Д-р Елизабета Ангелова, с.р.
редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во
Скопје**

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: **ЗОРАН Т. ПОПОВСКИ**

(име, татково име и презиме)

Институција: **ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА -
СКОПЈЕ**

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: **БИОХЕМИЈА**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Одржување на настава од прв циклус студии	
1.	Предавања по Биохемија (4+2) на ФЗНХ, зимски семестар 2012/2013, 2013/2014, 2014/15, 2015/16, 2016/2017 (4 x 15 x 0,04) x 5	12
2.	Предавања по Молекуларна биологија на животинска клетка (3+2) на ФЗНХ зимски семестар 2012/2013, 2013/2014, 2014/15, 2015/16, 2016/2017 (3 x 15 x 0.04) x 5	9
3.	Предавања по Генетски модифицирани организми (3+2) на ФЗНХ зимски семестар 2012/2013, 2013/2014, 2014/15, 2015/16, 2016/2017 (3 x 15 x 0.04) x 5	9
4.	Предавања по Генетски модифицирани суровини (2+2) на ТМФ зимски семестар 2012/2013, 2013/2014, 2014/15, 2015/16, 2016/2017 (2 x 15 x 0.04) x 5	6
5.	Предавања по Генетски модифицирани организми (2+2) на ПМФ летен семестар 2014/15, 2015/16, 2016/2017 (2 x 15 x 0.0	

	4) x 3	3.6
6.	Предавања по генетика на индустриски микроорганизми (2+2) на ТМФ летен семестар 2012/2013, 2013/2014, 2014/15, 2015/16, 2016/2017 (2 x 15 x 0.04) x 5	6
	Одржување на настава од втор циклус студии	
7.	Предавања по Биохемија и молекуларна биологија - одбрани поглавија, анимална биотехнологија - двогодишни студии, 2013/2014 (5 x 15 x 0,05) x 1	3.75
8.	Предавања по Одбрани поглавја од биохемија на анимални производи 2014/15, 2016/2017 (4 x 15 x 0,05) x 2	6
9.	Предавања по Биохемија на микроорганизми 2013/2014, 2016/2017 4 x 15 x 0,05) x 2	6
10.	Предавања по Животински геноми 2015/16 (4 x 15 x 0,05) x 1	3
	Одржување на вежби од прв циклус студии	
11.	Лабораториски вежби по Биохемија (4+2) зимски семестар 2012/2013, 2013/2014, 2014/15, 2015/16, 2016/2017 (2 x 15 x 0.03) x 5	4.5
12.	Лабораториски вежби по Молекуларна биологија на животинска клетка (3+2) на ФЗНХ, зимски семестар 2012/2013, 2013/2014, 2014/15, 2015/16, 2016/2017 (2 x 15 x 0.03) x 5	4.5
13.	Лабораториски вежби по ГМО (3+2) на ФЗНХ, зимски семестар 2012/2013, 2013/2014, 2014/15, 2015/16, 2016/2017 (2 x 15 x 0.03) x 5	4.5
14.	Лабораториски вежби по Генетски модифицирани суровини (2+2) на ТМФ, зимски семестар 2012/2013, 2013/2014, 2014/15, 2015/16, 2016/2017 (2 x 15 x 0.03) x 5	4.5
15.	Лабораториски вежби по Генетски модифицирани организми (2+2) на ПМФ, летен семестар 2014/15, 2015/16, 2016/2017 (2 x 15 x 0.03) x 3	2.7
16.	Лабораториски вежби по Генетика на индустриски микроорганизми (2+2) на ТМФ, летен семестар 2012/2013, 2013/2014, 2014/15, 2015/16, 2016/2017 (2 x 15 x 0.03) x 5	4.5
	Настава во школи и работилници	

17.	Организатор и предавач на практичниот курс „Методи базирани на PCR”, одржан во Лабораторијата за биохемија и молекуларна биологија на ФЗНХ при УКИМ во Скопје, од 28 до 30 мај 2013 год.	1.5
	Останати наставни активности	
18.	Консултации со студенти (150 x 0,002) x 5 студиски години	1.5
19.	Член на комисија за оцена и одбрана на 4 магистерски работи	1.2
20.	Ментор на четири дипломски работи (две во САД, една на ТМФ и една на ФЗНХ)	0.8
21.	Член на комисија за оцена и одбрана на три докторски труда	1.5
	Авторство на интерна скрипта	
22.	<u>Поповски З.Т.,</u> Димитриевска Б. (2012): Биохемија – интерна скрипта со водич низ практична настава наменета за студентите на ФЗНХ – Скопје	4
23.	<u>Popovski Z.,</u> Dimitrievska B. and Miskoska-Milevska E.: Manual for practical course “PCR based methods”. FASF 2013	3
	Научно-популарни статии во стручно-методски списанија	
24.	<u>Z. T. Popovski</u> and T.Z. Popovski: Why USA are world sport leader? School and university sports as bases for highest sport results. Kondicia. ISSN 1857-9620, 1. (1) 2014. p. 87-92 UDK 796.034.6 (73)	1
25.	A Tufekdzievski, A. Aceski, G. Boglev, S. Davitkovski, M. Aliu, <u>Z.T. Popovski</u> and G. Hristov: Recommendations, proposals and action plan for systemat improvement I increasing the youth participation in school sport in Macedonia. Kondicia. ISSN 1857-9620, 1 (1) 2014 p. 109 -115 UDK: 796.034-057874:061.237(497.7)	1
26.	<u>Zoran.T. Popovski,</u> Eftim Pejovski, Tome Nestorovski, Metodija Najdoski, Elizabeta Miskoska – Milevska, Mitko Karadelev, Katerina Rusevska, Jordanco Miloseski, Oliver Zajkov, Snjezana Trojacanec, Pece Ristevski, Tomislav Popovski: Creative Center Karposh – Center of Youth Excellence in the Environmental Sciences and a Tool for Eco-Education. Proceedings of the 5th congress of the ecologists of Macedonia with international participation. Ohrid October 19-22, 2016. Special issues of Macedonian Ecological Society 15. p, 157-162 ISBN 978-9989-648-37-3	1
	Вкупно	106,05

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
	Коментор на докторска дисертација	
1.	„Молекуларна карактеризација на CMV, AAMV и PVY кај пиперката одгледувана на отворено во Р. Македонија“, изработена од м-р Катерина Банџо	1,5
	Ментор на магистерска работа	
2.	„Утврдување на степен на прочистеност и концентрација на химозин и негови еквиваленти во комерцијални препарати“, изработена од дипл. земј. инж Томе Несторовски	1
	Коментор на магистерска работа	
3.	„Imobilizacija peroksidaze iz svežeg rena glutaralhidom u umrežene enzimske agregate“, изработена од дипл. инж. техн. Милица Светозаревиќ на Универзитетот во Белград	0,5
	Одржани предавања по покана на референтин универзитети од странство	
4.	Предавач на семинарот „GMO controversies“, Tennessee State University – faculty of Agriculture, Nashville, Tennessee, USA април 2012	3
5.	Предавач на семинарот „DNA polymerases as tools in the treatment of cancer“, Case Western reserve University – Faculty of medicine, Cleveland, Ohio USA мај 2012	3
6.	Предавач на семинарот “Current trends in application of molecular tools in agriculture in Macedonia” на Ohio State University – Columbus, Ohio, USA мај 2012	3
7.	Предавач на International Workshop on Harmonisation on GMO Detection and Analysis Скопје, JRC EU, Macedonia, 22-23 October 2014	3
8.	Предавање на Institute of Molecular Genetics and Genetic Engineering, Belgrade, Serbia November 2015	3
9.	Предавач на семинарот „ГМО контраверзе“ на Универзитетот во Сарајево, Босна и Херцеговина, 2016	3

10.	Визитинг професор Ohio State University – Department of animal science студиска година 2011/2012 Molecular techniques in animal sciences – undergraduate program	3
11.	Novosibirsk State Agrarian University – Faculty of biology and technology – Molecular biology and Genetic engineering, во 2015/2016	3
	Национален координатор на меѓународен научен проект	
12.	Координатор (клучен експерт) во билатерален проектот помеѓу Република Македонија и Република Албанија „Strengthening education and training capacity on natural resource conservation in Ohrid – Prespa basin“, финансирано од ЕУ	6
	Учесник во национални научни проекти	
13.	Учесник во национален научен проект: Молекуларна карактеризација на генетската дистанца помеѓу различни систематски категории на домотот (<i>Lycopersicon esculentum</i> Mill.), МЗШВ	3
14.	Раководител на проект: Креативен центар Карпош – центар за откривање, следење и развој на надарени ученици финансиран од Општина Карпош	6
15.	Раководител на проект: Развивање процедура за контрола на прочистеност и процесивност на комерцијално достапни ензими низ примерот на химозин, финансиран од CR Hansen и Д-р Пановски АД – Скопје	6
	Учесник во меѓународни научни проекти	
16.	Учесник во проект: Effect of gossypol on angiogenesis and milk proteins funded by the Ohio Agricultural Research and Development Center 2010-2013	5
17.	Учесник во проект: Transcriptomic analysis of myogenic regulatory factors in Koi carp muscle growth funded by the United States Soybean Association 2011 – 2014	5
18.	Учесник во проект: Production of ecologically safe food funded by Russian Ministry of Agriculture 2014-2017	5
	Трудови со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание со импакт-фактор	
19.	Miskovska – Milevska E., <u>Popovski Z.T.</u> , Dimitrievska B., Bandzo K.: DNA microsatellite analysis for tomato genetic	3,6

	differentiation. Genetika. (2015) Vol.47. No.3. 1123-1130 (IF 0,308)	
20.	Vladimir Andreevich Soloshenko, <u>Zoran Tomislav Popovski</u> , Galina Moiseevna Goncharenko, Valeriy Lavrentievich Petukhov, Nataliya Borisovna Grishina, Nikolay Iosifovich Shishin, Evgeniy Varisovich Kamaldinov: Association of polymorphism of κ -casein Gene and Its Relationship with Productivity and Qualities of a Cheese Production. Research Journal of Pharmaceutical, Biological and Chemical Sciences. 2016. 7(4) p.3214 – 3221 (IF 0,35)	3,6
21.	<u>Zoran T. Popovski</u> , Zlatko Pejkovski, Tome Nestorovski: Stress free populations deliver quality. Fleisch Wirtschaft International. 2016. Volume 31 – 5, p.17-21 (IF 0,112)	4,8
22.	<u>Popovski ZT</u> , Tanaskovska B, Miskoska-Milevska E., Andonov S, Domazetovska S: Associations of biochemical changes and maternal traits with mutation 1843 (c>t) in the ryr1 gene as a common cause for porcine stress syndrome. Balkan Journal of Medical genetics. 19 (2), 2016 l 75-80 DOI: 10.1515/bjmg-2016-0039 (IF 0,404)	3,6
23.	<u>Z.Popovski</u> , Miskoska-Milevska E., Nestorovski T., Pejkovski Z.: Innovation in food control: Duplex PCR opens new possibilities for the detection of GM soya in chicken sausages. Fleisch Wirtschaft International. 2017. Volume 32 – 1, p.44-46 (IF 0,112)	3,6
24.	<u>Popovski Z.T.</u> , Kwasek K., Wojno M., Dabrowski K., Wick M: IDENTIFICATION AND PARTIAL CHARACTERIZATION OF A SEX SPECIFIC PROTEIN IN KOI CARP (Cyprinus carpio haematopterus). Acta Veterinaria, Vol 67, No2, 2017. DOI:10.1515/acve-2017-0023 (IF 0,741)	3,6
25.	<u>Zoran T. Popovski</u> , Tome Nestorovski, Milica Svetozarević, Elizabeta Miskoska–Milevska: PURIFICATION AND OPTIMIZATION OF CONDITIONS FOR DNA POLYMERASE ISOLATED FROM THERMOPILE BACTERIA BACILLUS CALDOLYTICUS. Macedonian Journal of Chemistry and Chemical Engineering, Vol. 36, No. 1, (2017). ISSN 1857-5552, e-ISSN 1857-5625, DOI: 10.20450/mjce.2017.1147 (IF 0,4)	3,6
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	

26.	Miskoska-Milevska E., Najdenovska O., Selamovska A., <u>Popovski Z.</u> , <u>Đorđević S.</u> (2012): The Effect of Microbiological Fertilizer – Slavol on Strawberry Leaf Area and Stomatal Number. Soil and Plant. Vol. 61, No. 3. pp.147-158.	1,8
27.	<u>Z.T. Popovski</u> , M. Wick, A. Tufekchievski, S. Gjorgjievski, T. Nestorovski, A. Aceski: Molecular-genetic predictions in selection of sport talents and ethical aspect of their application. Research in physical education, sport and health. 2016. 5 (1) p.57-63	1,8
28.	<u>З. Поповски</u> , Э. Мискоска-Милевска, Т. Несторовски, Е.В. Камалдинов, В.Л. Петухов: Подходы к обнаружению генно-модифицированной кукурузы и проведению полуколичественного анализа с использованием белка CP4 EPSPS. (Approaches to investigation of gene modified maize and semi-quantative analysis by means of CP4 EPSPS protein). Вестник НГАУ. No. 3 за 2016. (No.40). стр. 92-97	1,8
29.	Blagica R. Tanaskovska, Sonja Srbinovska, Sreten Andonov, Snjezana Trojancanec, Tome Nestorovski, <u>Zoran T. Popovski</u> : Genotipization of κ-casein in Holstein-Friesian cattle in Macedonia and its association with some milk properties. International Journal of Agriculture Innovations and Research. 2016. Volume 5, Issue 2, p. 266-270, ISSN 2319-1473	1,8
30.	Z. S. Musliji, M. Svetozarevic, T. Nestorovski, B. Tanaskovska and <u>Z. T. Popovski</u> : Different approaches in the identification of meat origin based on protein profiling and simple PCR. Journal of Agricultural, Food and Environmental Sciences. JAFES, Vol 70, (2017), p.27-32 UDC:637.5:577.1/.2	1,8
	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир	
31.	<u>Popovski Z.</u> , Dimitrievska B., Andonov S., Vukovic V., Domazetovska S., Miskoska-Milevska E., (2012): Corelation between certain biochemical parameters and different genotypes for malignant hyperthetmia in swine. Proceedings of the First International Symposium on Animal Science. University of Belgrade, 8-10 November 2012. 258-266.	1,8
32.	Miskoska-Milevska E., Dimitrievska B., <u>Popovski Z.</u> (2012): Optimization of PCR conditions to amplify DNA microsatellites in tomato (<i>Lycopersicon esculentum</i> Mill.). Proceedings - Intrnational Symposium of Agriculture and Food. Skopje. Vol. II. pp.626-634.	2,4

33.	<u>Z. Popovski</u> , B. Dimitrievska, K. Porcu, M. Brka, A. Rustempasic, B. Markovic, R. Djedovic, V. Margeta, H. Mehmeti, and M.Vegara: Polymorphisms in ovine α s1-casein gene among autochthon strains of pramenka breed sheep in Balkan. Proceedings - International Symposium of Agriculture and Food. Skopje. Vol. II. pp.p.687-690	1,8
34.	<u>Popovski Z.</u> , Dimitrievska B., Miskoska-Milevska E., Porcu K., Bandzo K. (2012): Electrophoretic determination of female specific protein in koi carp as a tool for gender identification: technique comparison. Proceedings - International Symposium of Agriculture and Food. Skopje. Vol. II. pp.691-695.	1,8
35.	Svetozarevic M., Nestorovski T., <u>Popovski Z. T.</u> : Electrophoretic distinction of the origin in different dairy products and milk samples. International symposium on animal science, Beograd, Serbia, September 23-25, 2014. Proceedings of papers. p. 551-557.	2,4
36.	<u>Popovski Z.T.</u> , Kwasek K., Wojno M., Dabrowski K., Tanaskovska B., Andonov S., Wick M.: Determination of RNA DNA ration in white muscle samples of koi carp using different techniques. II International Symposium for Agriculture and Food. October 2015, Ohrid. Proceedings of paper. Vol. II UDC 597.551.2-147.3:577.113 p.1063-1068	1,8
37.	Nestorovski T., Tanaskovska B., Wick M., Svetozarevic M., <u>Popovski Z.T.</u> : The influence of size and living temperatures on the muscle protein profile of koi carp (<i>Cyprinus carpio haematopterus</i>). II International Symposium for Agriculture and Food. October 2015, Ohrid. Proceedings of paper. Vol. II UDC 597.551.2-147.3:577.112 p.1087-1091	1,8
38.	<u>Popovski Z.T.</u> , Eastridge M., Gjorgjievski S., Nestorovski T., Svetozarevic M., Wick M.: Influence of gossypol on electrophoretic mobility of milk proteins in dairy cows exposed to cottonseed diet. International symposium of animal sciences. Belgrade 2016. Proceedings. p. 186-195	1,8
39.	<u>Popovski Z.T.</u> , Tanaskovska B.R., Miskoska-Milevska E., Nestorovski T., Svetozarevic M., Musliu Z.: Case studies from Macedonia about the application of molecular methods in determination and prediction of quality in animal production. International symposium of animal sciences. Belgrade 2016. Proceedings. p. 517-525	1,8
	Учество на научен/стручен собир со реферат	

40.	First international symposium on animal science October 2012, Belgrade, Serbia (oral presentation)	1
41.	I International symposium for Agriculture and food, 2013, Skopje, Macedonia (oral presentation)	1
42.	5-th Congress of Macedonian microbiologists with international participation. May 28-31, 2014 Ohrid. (invited speaker)	1
43.	Second international symposium on animal science, September 2014, Beograd, Serbia (oral presentation)	1
44.	Memorial meeting in memory of Acad. Georgi Efremov 15.12.2014, Skopje (oral presentation)	1
45.	VII Balkan Conference on Animal Science. Balnialcon 2015. Sarajevo June 2015. (invited speaker)	1
46.	II International Symposium for Agriculture and Food. October 2015, Ohrid, Macedonia (oral presentation)	1
47.	II Symposium of Geneticists in B-H with international participation. "Biotechnology in Medicine and Agriculture". October 2015, Banja Luka. (plenary lecture)	1
48.	Second international conference on research and technology. Session on Modern Research in Agriculture and Environment. Istanbul March 2016 (keynote speaker)	1
49.	International conference for physical culture. Skopje, Macedonia June 2016 (oral presentation)	1
50.	Third International symposium of animal sciences. Belgrade 2016 (invited speaker)	1
51.	V congress of Macedonian ecologists with international participation. Ohrid 2016 (oral presentation)	1
	Апстракт објавен во зборник на меѓународна конференција	
52.	L. Colart, <u>Z.T. Popovski</u> , K. Dambrowski, M. Wojo, M. Wick: The influence of temperature on growth and myogenic growth factor expression of <i>Cyprinus carpio</i> subsp. <i>haematopterus</i> (koi carp). Denman student research competition 2012. Article number 104. Ohio State University	0,5
53.	M. Overly, M. Wick, <u>Z.T. Popovski</u> : Muscle growth factors related to the muscle growth rates of <i>Perca flavescens</i> . Capstone	0,5

	Student Exhibition 2012. Medical pathways of the future. Ohiohealth – Westerville campus.	
54.	Rustempašić A., Dokso A., Zečević E., Hodžić A., <u>Popovski Z.</u> , Bandzo K. Miskoska-Milevska E, Brka M. Polymorphism of α 1 casein in Pramenka breed sheep. 24th International Scientific-Expert Conference of Agriculture and Food Industry, Sarajevo Bosnia and Herzegovina September 25-28, 2013 p.28	1
55.	<u>Popovski T.Z.</u> GMM - application, risks and controversies. 5-th Congress of Macedonian microbiologists with international participation. May 28-31, 2014 Ohrid. Invited speaker. Book of abstracts. p. 84-85	1
56.	Bandzo K., Rusevski R., Kuzmanovska B., Bandzo S., Miskoska-Milevska E., <u>Popovski Z.</u> (2014): Serological Approach in the detection of viruses on pepper plants cultivated on open fields in the Republic of Macedonia. Scientific Conference “Challenges in modern agricultural production”, Institute of Agriculture, Skopje, 11.12.2014, Skopje, R. of Macedonia. Book of Abstract p.62.	0,5
57.	<u>Popovski Z.T.</u> , Dimitrievska B.R.: Application of biochemical and molecular tools in animal science: case studies on marker assisted selection, evolutionary studies, identification of animal products and gene expression. VII Balkan Conference on Animal Science. Balnialcon 2015. Sarajevo June 2015. (invited speaker) Book of abstracts. p. 20	1
58.	<u>Popovski Z.T.</u> , Tanaskovska B.R., E. Miskoska – Milevska, M. Svetozarevic, T. Nestorovski.: Genetically modified microorganisms as living factories for production of recombinant proteins. II Symposium of Geneticists in B-H with international participation. “Biotechnology in Medicine and Agriculture”. October 2015, Banja Luka. (Plenary lecture) Book of abstracts p.19	1
59.	Brka M., Rustempasic A., Dokso A., Zecevic E., Hodzic A., Saric Z., Dimitrievska B., Miskovska – Milevska E., Bandzo K., Porchu K., <u>Popovski Z.T.</u> : Polymorphism of beta lactoglobulin in Pramenka breed in Bosnia and Herzegovina. II International Symposium for Agriculture and Food. October 2015, Ohrid. Book of abstracts p.28	1
60.	Musliji Z.S., Svetozarevic M., Nestorovski T., Tanaskovska B.R., <u>Popovski Z.T.</u> : Different approaches in the identification of meat origin based on protein profiling and simple PCR. II International Symposium for Agriculture and Food. October 2015, Ohrid. Book of abstracts p.142	1

61.	Miskovska – Milevska E., <u>Popovski Z.T.</u> , Dimitrievska B., Bandzo K.: Tomato genetic differentiation using DNA microsatellites. II International Symposium for Agriculture and Food. October 2015, Ohrid. Book of abstracts p.172	1
62.	<u>Popovski T.Z.</u> , Tanaskovska R.B., Miskoska – Milevska E., Nestorovski T., Bandzo K., Porcu K., Svetozarevic M., Saiti Z.: Fifteen years' experience in application of molecular tools in agriculture and food science in the republic of Macedonia: Few stories about marker assisted selection, evolutionary studies, identification of animal products, gene expression, detection and characterization of plant viruses, production of recombinant proteins and GMO control. Second international conference on research and technology. Session on Modern Research in Agriculture and Environment. Istanbul 2016	1
63.	M.Terzickj, E.Shukarova Stefanovska, E. Miskoska Milevska, <u>Z. Popovski</u> , Z.Arsov, D. Plasheska-Karanfilska: MicroRNA and tobacco species: Macedonian story yet to be told. 1st COST iPLANTA CONFERENCE CREATING A PLANT RNAI RESEARCH NETWORK COST Action CA15223. Roma, February 15 -17, 2017 Book of abstracts p.16	1
	Вкупно	138,3

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
	Стручна монографија објавена во странство	
1.	Editor in Chief Munis Dündar Contributors: Dijana Plaseska – Karanfilska, Zoran T. Popovski, Bratislav Stankovic: Current applications of biotechnology. Chapter 16: Recombinant DNA technology and genetic engineering, EBTNA 2013	7,2
	Експертски активности	
2	Меѓународен рецензент (евалуатор) на 7 научни проекти финансирани од Министерството за наука во Република Бугарија	1

3	Рецензент на трудови во Balkan Journal of Medical Genetics	1
4	Рецензент на трудови во Biochemistry and Biotechnology Research	1
5	Рецензент на трудови во Macedonian Veterinary Review	1
6	Рецензент на трудови во Genetika	1
7	Рецензент на на трудови во Euro Biotech Journal	1
8	Член на експертска група за изготвување Анализа на реализацијата на националната програма за развој на образованието во Република Македонија 2005-2015 год	1
	Раководна позиција	
9	Раководител на Катедрата за биохемија и генетско инженерство при ФЗНХ	1
	Воведена лабораториска метода	
10	Електрофоретска и хроматографска анализа на прочистеност на химозински препарати во Македонија	1
	Вкупно	16,2

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. бр	Назив на активноста	
1	Член на панел за агробiotехнологија при COST-програмата (2014-2016)	2
2	Член на Cost Senior Officials на COST-програмата (2016 -)	2
3	Член на Комисијата за настава на ФЗНХ во состав на УКИМ во Скопје, за мандатниот период 2014 - 2017 година	0,5
4	Член на Комисијата за меѓународна соработка на ФЗНХ во состав на УКИМ во Скопје, за мандатниот период 2014 - 2017 година	0,5
5	Член на Одборот за соработка и доверба со јавноста на Педагошкиот факултет во Скопје	0,5

6	Член на Уредувачкиот одбор на Журналот на Новосибирскиот господарски универзитет, Novosibirsk, Russia	1
7	Член на научен комитет на VII Balkan Conference on Animal Science. Balnialcon, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina	1
8	Претседавач на научен комитет на Second international conference on research and technology. Session on Modern Research in Agriculture and Environment, Istanbul, Turkey	2
9	Член на научниот комитет на International symposium of animal sciences. Belgrade, Serbia	1
11	Член на научниот комитет на International conference for physical culture, Skopje, Macedonia	1
12	Член на комисија за избор на два универзитетски наставника на Универзитетот во Марибор	0,4
13	Член на комисија за избор на три универзитетски наставника на УКИМ	0,6
14	Член на Собранието на International School Sport Federation	1
	Вкупно	13,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ ЗА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	106,05
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	138,3
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	16,2
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	13,5
Вкупно	274,05

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

**Д-р Слобода Цекова – Стојкова – претседател, с.р.
редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје**

**Д-р Татјана Кадифкова–Пановска, с.р.
редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје**

**Д-р Елизабета Ангелова, с.р.
редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во
Скопје**

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ ЗА УЧЕБНИК „ЕКОНОМИКА НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО” ОД
АВТОРОТ ПРОФ. Д-Р ЈОВАН АЖДЕРСКИ

Со Одлука бр.02-502/3 на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, донесена на 43 седница одржана на 25.4.2017 година, избран сум за рецензент на ракописот за учебникот под работен наслов ЕКОНОМИКА НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО од авторот проф. д-р Јован Аждерски. По деталното разгледување на ракописот за учебникот го доставувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Доставениот ракопис на учебникот под работен наслов „Економика на земјоделството” е наменет за студентите на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје на прв циклус студии од студиските програми: Поледелство (II семестар), Преработка на земјоделски производи–растителни-анимални преработки (III семестар), Квалитет и безбедност на храна (III семестар), Градинарство и цвеќарство (III семестар), Лозарство и винарство (III семестар), Екоземјоделство (III семестар), Заштита на растенијата (III семестар), Овоштарство со лозарство (III семестар), и Агроекономика (IV семестар), со фонд на часови 3+2 и 6 кредити согласно со европскиот кредит-трансфер систем. Ракописот е напишан на 250 страници, во кои се вклучени 53 табели, 3 шеми и една слика.

Материјалот ги содржи следниве поглавја: Предмет и метод на економиката на земјоделството и нејзино место во системот на економските науки, Земјоделството и стопанскиот развој, Специфичности на земјоделското производство, Мерење на економските ефекти (резултати), Мерки на аграрната политика, Развој на земјоделството до капитализмот, Развој на земјоделството во капитализмот, Земјоделско и стопанско активно население, Меѓународни организации, Задружни организации, Аграрен протекционизам, Стручна советодавна служба и стручна советодавна работа во функција за развој на земјоделството и руралната средина, и Значење на билансирањето во долгорочното програмирање на развојот на земјоделството. По секое поглавје има прашања и користена литература.

Во првото поглавје: “Предмет и метод на економиката на земјоделството и нејзино место во системот на економските науки”, авторот наведува дека економиката на земјоделството е млада научна дисциплина, и покрај фактот дека земјоделството е најстара стопанска гранка и дека луѓето со неа отсекогаш се занимавале. Може да се рече ниту стар предмет, ниту млада наука. Економиката на земјоделството е применета наука која го проучува делувањето на општите закони на основите на економијата и економиката на подрачјето на земјоделското производство. Основните содржини на економиката на земјоделството се изучување на производните сили и продукционите односи во таа производна дејност и нивно заемно делување на развојот на земјоделското производство. Тука треба да се вклучи и изучувањето на економиката на самото производство и производноста на земјоделскиот труд.

Во второто поглавје: “Земјоделството и стопанскиот развој”, авторот ја дава основната дефиниција за земјоделството каде што вели дека за да можат луѓето нормално да живеат и да ги извршуваат стопанските и други активности, тие мораат да задоволуваат бројни и разновидни потреби. Потребите на луѓето во основа можат да бидат: природни и општествено-историски формирани (исхрана, облекување и обување, становање, одржување хигиена и заштита на

здравјето, култура и образование, заштита од непријатели и др.). Заради задоволување на потребите, на луѓето им се неопходни разновидни материјални добра кои мораат да ги произведат, бидејќи природата дава само незначителен број добра кои тие можат директно да ги користат. Со цел за производство на разни добра-производи, луѓето се занимаваат со разновидни дејности. Во зависност од тоа кои добра ги произведуваат и кои потреби ги задоволуваат занимавајќи се со одредени активности, човечките дејности можат да се класифицираат на неколку начини.

Третото поглавје: “Специфичности на земјоделското производство”, започнува со тоа дека земјоделското производство има некои карактеристики кои и го прават специфично и сложено. Тие специфичности, главно, се следниве: (1) Земјоделското производство има биолошки карактер, односно тоа е органско производство, земјоделството произведува растенија и животни. (2) Земјоделството е зависно од природните услови, односно од природната средина. (3) Времето на производството и времето на трудот не се поклопуваат (производниот процес е многу подолг од вложувањето на трудот). (4) Постои сопственост на земјиштето кое е основен услов за производство, а не е производ на човечки труд. Во ракописот се разгледува накратко секоја од овие групи на специфичности и истовремено се укажува и на нивната релативност.

Во четвртото поглавје: “Мерење на економските ефекти (резултати)”, авторот наведува дека успешноста во процесот на производството обично се изразува преку продуктивноста, економичноста, рентабилноста, ликвидноста (солвентност) и ефикасноста во производството (работењето).

Петтото поглавје: “Мерки на аграрната политика”, започнува со тоа дека аграрната политика е составен дел од економската политика, која се применува во земјоделското производство. Аграрната политика не може да се конституира надвор од економската политика и стопанскиот систем, ниту пак интенциите и концептот на аграрната политика можат да бидат подруги од концептот на економската политика. Како дел од економската политика, аграрната политика зависи од многу фактори со економска и некономска природа.

Во шестото поглавје: “Развој на земјоделството до капитализмот” е наведено дека луѓето отсекогаш се занимавале со земјоделство. И во развојот на човековото општество тоа одиграло пресудна улога. Задачата на земјоделството отсекогаш била да обезбеди храна и облека за населението, а со тоа да обезбеди опстанок на човечкото општество. Заради таквата своја задача, земјоделското производство сè повеќе се зголемувало и со тоа сè повеќе давало производи за човечка исхрана. Па, сепак, историјата на земјоделството е проткаена со постојана борба против гладот, а оваа борба денес сè уште е многу акутна. На ширење и развој на земјоделството делувале разни фактори. Во најраната фаза на развој за напредокот на земјоделството влијаела преселбата на народите. До преселба доаѓало од разни причини, како што се: пренаселеноста, војните, природните катастрофи и сл. Но, при преселбите, се доаѓало до контакт со другите народи и на тој начин се пренесувало земјоделското искуство, тоа сè повеќе се проширувало и збогатувало. Тоа воедно значело и зголемување бројот на култивирани вариетети.

Во седмото поглавје: “Развој на земјоделството во капитализмот”, се наведува дека еден век е исполнет со дискусии за ситното и крупното стопанство, за концентрацијата и централизацијата во земјоделството. Ситното стоковно производство во земјоделството и ситното стопанство (претежно натурално) до одреден степен се одразуваат врз нивото на општиот економски развој. Развојот на капитализмот, а пред сè развојот на индустријата, ги руши старите односи во

земјоделството, го разбива стариот начин на производство, а со самото тоа го руши и оној карактер на производство и облик на стопанство кој бил носител на старото. Доколку капитализмот земал поголем замав и влијаел на поголема општествена поделба на трудот, дотолку економски се губело ситното стопанство и на крај конечно пропаѓало. Процесот на централизација во земјоделството го следат и некои карактеристични појави, кои не биле така истакнати во почетниот развој на капитализмот во Европа и Америка.

Во осмото поглавје: “Земјоделско и стопанско активно население” е наведено дека индустријализацијата на земјата условила апсолутно смалување на земјоделското население. Заминувањето на населението од земјоделството не е прост, едноставен премин на работната сила од една гранка на стопанството во друга, туку е поврзано со сложени промени на селото и целото општество. Бидејќи земјоделското население живее на село, т.е. во традиционални услови на живот и работење, преминувањето во друга гранка на стопанството означува напуштање на традиционалниот и вклучување во модерен живот и работа.

Во деветтото поглавје: “Меѓународни организации” се наведува дека, под системот на Обединети нации, покрај Организацијата на обединетите нации (Organizatiot United Nations - OUN), се подразбираат и 16 меѓународни организации кои се основани како самостојни, но имаат статус на специјализирани установи на ООН. Помеѓу овие организации и ООН, меѓусебните права и обврски се регулирани со посебна спогодба. Македонија е зачленета во сите меѓународни организации кои имаат статус на специјализирани установи на ООН. Организацијата на обединетите нации е основана на Конференцијата во Сан Франциско (САД), која е одржана од 25 април до 26 јуни 1945, со потпишување на Повелба на Обединетите нации од страна на 51 држава. Повелбата стапила на сила 24 октомври 1945 и тој датум е одреден како Ден на Обединетите нации. Крајот на 2016 во членството на ООН биле 207 држави. Македонија е примена на 8 април 1993 година како 170 членка. ООН настанала како резултат на делувањето на Друштвото на народите кое е основано 1919 година а престанало со работа во почетокот на II Светска војна.

Во десеттото поглавје: “Задружни организации”, се прикажани во најкуси црти појавата на првите задружни облици во светот, а поопширно се задржува на улогата и карактерот на главните задружни видови: потрошувачките, кредитните и произведувачките задруги. Појавата, улогата, карактерот на задружните организации, на било кој облик, не можат правилно да се разберат ниту објаснат без земање предвид на условите под кои се раѓаат и развиваат. Потрошувачките задруги прв пат се јавиле во Англија. Првите кредитни задруги се појавиле, како што во историјата на задругарството вообичаено стои, во Германија, додека Франција се смета за земја на произведувачките асоцијации.

Во единаесеттото поглавје: “Аграрен протекционизам”, се наведува дека истиот претставува своевиден систем на заштита кој заради својата сложеност и суштина се дефинира на повеќе начина. Тој се дефинира “како теорија и пракса на економската и надворешно-трговската политика, насочена кон избор на такви инструменти за водење на политика со која најефикасно и најдобро се остварува заштита на домашното земјоделско производство од странска конкуренција”. Мерките и инструментите со кои се остваруваат разни облици на заштита на домашното производство од странска конкуренција, вообичаено се користени за овозможување на побрз развој на сопственото земјоделство и да се намали неговото релативно заостанување зад развојот на индустријата. Според тоа, меѓу најзначајните мерки на аграрниот протекционизам, можат да се набројат: царини, разни субвенции на други извори и ограничувања на страната на извозот, систем и политика на домицилни цени, разни форми на квантитативни

ограничувања (квоти), одредби за задолжително мешање на домашната и странска стока при нивната индустриска преработка и др.

Во дванаесеттото поглавје: “Стручна советодавна служба (ССС) и стручна советодавна работа (ССР) во функција за развој на земјоделството и руралната средина”, е наведено дека времето во кое живееме е многу интересно и предизвикувачко и за науката и за практиката. Со оглед на актуелноста на проблематиката конституирањето и функционирањето на СССР и ССР, може да се рече дека и ова подрачје на општествено-економската активност е исто така атрактивно и за науката и за практиката. Големи промени во земјоделството и во руралната средина во светот, стануваат се подинамични и посеопфатни, и во тој поглед не заостануваат ниту подрачјата кои ги сочинуваат нашите гледишта. Во контекст на остварувањето на економските и општествените трансформации неоспорно е да се позабележителна улога и задачи, почнуваат да се остваруваат во рамките на одговарачките земјоделски советодавни служби. Навистина, и овие служби се зафатени со процесите на развојна трансформација, а во земјите во кои сеуште не се на адекватен начин конституирани, на пат се тоа и да го сторат. Нивната нова улога и значење се врзува првенствено за потребите на приватните фарми, бидејќи големите задружни фарми, веќе релативно кадровски се опремени. Кога се истакнува непосредното значење на земјоделското советодавство, вообичаено се има предвид збирот на ефектите на кои фармерите можат да сметаат, а кои се однесуваат на можната апликација на новите резултати од техничкото, економското и биолошкото истражување во рамките на научно-техничките центри и институции во современиот свет, и тоа благодарение на овие служби.

Во тринаесеттото поглавје: “Значење на билансирањето во долгорочното програмирање на развојот на земјоделството”, е наведено дека организираното програмирање на развојот, првенствено долгорочниот, тргнува од реално согледаните цели и капацитети на производството кое во одреден временски период е потребно да се оствари. Согледувањето и насочувањето на релативната рамнотежа помеѓу понудата и побарувачката на земјоделско-прехранбени производи, од една страна, и средствата за репродукција, од друга, неопходно се надоврзува и билансирањето. По правило, билансите се утврдуваат во временско траење на програмата за развој, што заеднички претставува основа за планирање на долгорочни, среднорочни, краткорочни и тековни планови за развој на земјоделството. Со развојот на материјалните сили и земјоделските стопанства во системот за развој, билансите добиваат поголемо значење.

По секое поглавје се дадени прашања и преглед на користена литература, во која се прикажани консултираните библиографски единици.

ОЦЕНА И МИСЛЕЊЕ НА РЕЦЕНЗЕНТОТ

Предложениот ракопис со наслов ЕКОНОМИКА НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО, од авторот проф. д-р Јован Аждерски претставува прво издание на македонски јазик што ја третира оваа област, а е во согласност со наставната програма на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје. Според концепциската поставеност, обемот, начинот на презентирање, сеопфатноста и литературната поткрепа, тој се карактеризира како учебник. Сметам дека овој ракопис ќе биде од големо значење не само за студентите од Факултетот за земјоделски науки и храна, туку и за поширок круг на читатели – како дипломирани земјоделски инженери, вработени во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, задружни организации и други.

Земајќи го предвид гореизнесеното образложение, имам чест и задоволство на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и

храна во Скопје, да му препорачам да го одобри печатењето на учебникот под наслов ЕКОНОМИКА НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО од авторот проф. д-р Јован Аждерски.

Рецензент

Проф. д-р Миле Пешевски, с.р.

Факултет за земјоделски науки и храна -
Скопје

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ ЗА УЧЕБНИК „ЕКОНОМИКА НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО” ОД
АВТОРОТ ПРОФ. Д-Р ЈОВАН АЖДЕРСКИ

Со Одлука бр.02-502/3 на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, донесена на 43 седница одржана на 25.4.2017 година, избран сум за рецензент на ракописот за учебникот под работен наслов ЕКОНОМИКА НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО од авторот проф. д-р Јован Аждерски. По деталното разгледување на ракописот за учебникот го доставувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Доставениот ракопис на учебникот под работен наслов „Економика на земјоделството” е наменет за студентите на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје на прв циклус студии од студиските програми: Поледелство (II семестар), Преработка на земјоделски производи -растителни и анимални преработки (III семестар), Квалитет и безбедност на храна (III семестар), Градинарство и цвеќарство (III семестар), Лозарство и винарство (III семестар), Екоземјоделство (III семестар), Заштита на растенија (III семестар), Овоштарство со лозарство (III семестар), и Агроекономика (IV семестар), со фонд на часови 3+2 и 6 кредити согласно со европскиот кредит-трансфер систем. Ракописот е напишан на 250 страници, во кои се вклучени 53 табели, 3 шеми и една слика.

Материјалот ги содржи следниве поглавја: Предмет и метод на економиката на земјоделството и нејзино место во системот на економските науки, Земјоделството и стопанскиот развој, Специфичности на земјоделското производство, Мерење на економските ефекти (резултати), Мерки на атграрната политика, Развој на земјоделството до капитализмот, Развој на земјоделството во капитализмот, Земјоделско и стопанско активно население, Меѓународни организации, Здружни организации, Аграрен протекционизам, Стручна советодавна служба и стручна советодавна работа во функција за развој на земјоделството и руралната средина, и Значење на билансирањето во долгорочното програмирање на развојот на земјоделството. После секое поглавје има прашања и користена литература.

Во првото поглавје: “Предмет и метод на економиката на земјоделството и нејзино место во системот на економските науки”, авторот наведува дека економиката на земјоделството е дуалистичка наука: ја вклучува во себе економиката на земјоделското производство и стопанство (што се нарекувало економика на земјоделското стопанство и микроекономика на земјоделството), но и општествена земјоделска економика (т.е. макроекономика или аграрна политика во поширока смисла на зборот). Тие два дела имаат и различни корени. Општествената земјоделска економика (аграрната политика) прво се развила во рамките на основи на економијата, правејќи со неа интегрална целина во не така дамнешното минато. Спротивно од тоа, економиката на земјоделското производство се развила од некогашните капацитети на науките за земјоделството, сочинувајќи го сè уште во почетокот на 19 век делот на земјоделски науки, за веќе во почетокот на 20 век да стане посебна наука за економиката на земјоделските стопанства (farm management во англиското говорно подрачје). Дури од триесеттите години на 20-от век настанува синтеза на двата пристапи во единствена научна дисциплина - економика на земјоделството.

Во второто поглавје: “Земјоделството и стопанскиот развој”, авторот наведува дека во зависност од тоа кои и какви предмети на трудот (суровини), користат, на таков начин на нив и се делува како и кои човечки потреби се задоволуваат, сите дејности се делат на: примарни, секундарни и терцијарни. Примарни дејности, каде што спаѓаат: земјоделство, шумарство, рударство и индустриски гранки кои преработуваат природен материјал од минерално потекло и ги користат предметите на трудот директно од природата. Секундарните дејности ги преработуваат производите (суровини) од примарните дејности. Од нив најголемо значење за вкупниот стопански развој имаат: индустријата (освен екстрактивните гранки на индустријата), производното занаетчиство, градежништвото и разни облици за домашната преработка на земјоделски производи. Непроизводните стопански и сите нестопански дејности, во кои не се создаваат материјални добра но кои овозможуваат потрошувачка на производни добра, и задоволување на другите човечки потреби, ја сочинуваат т.н. група на терцијарни или услужни дејности.

Во третото поглавје: ”Специфичности на земјоделското производство”, се прави анализа на тоа дека земјоделството произведува растенија и животни, па тоа е органско производство за разлика од индустријата каде што се врши преработка на разни суровини. Оваа стартна разлика предизвикува низа специфичности во врска со предметот на трудот, начинот на репродукција и др.што ќе биде предмет на понатамошно изложување. Помеѓу индустријата и земјоделството постои разлика во поглед на значењето на предметот на трудот. Во земјоделството почетната маса (предметот) е помала во почетокот, за во текот на процесот на производството да расте и да се развива - вегетацијата на растенијата, односно прирастот кај добитокот постојано се зголемува. Тоа зголемување е резултат како на човечкиот труд, така и од природниот раст на растенијата и добитокот, од биолошкиот процес, односно фактори кои човекот индиректно ги контролира и ги насочува. Во индустријата е поинаку: се влегува во процесот на производството со голема маса на предмети на трудот, па како готов производ се добива мала маса, што е случај со рударството, или се влегува веднаш со вкупната маса на предмети на трудот, односно технолошкиот процес на производството во индустријата се заснова на физички, механички, хемиски и други закони кои прецизно можат да се применат и користат, што се уште не е случај со биолошкото производство во земјоделството.

Во четвртото поглавје: “Мерење на економските ефекти (резултати)”, авторот наведува дека кај продуктивноста на трудот се работи за зголемување на физичкиот обем на производството. Меѓутоа, за секое претпријатие и за заедницата во целина, не е значајно само тоа колкав е обемот на производството, туку и колку суровини, репродукционен материјал и услуги се потрошени за постигнување на тие производствени резултати. Стремежот да се постигне поголемо производство со помали материјални и други трошоци претставува економисување со факторите на производството. Според тоа, под економичност во работењето се подразбира односот помеѓу постигнатите економско-финансиски резултати (вкупен приход) во текот на определен временски период и вредноста на потрошените средства за нивно остварување.

Во петтото поглавје: “Мерки на аграрната политика”, започнува со тоа дека основните тешкотии во развојот на стопанството се врзани, пред се, за општествено економската трансформација на земјоделството и создавање на крупно стоковно производство, многу прашања за глобалниот развој на стопанството во добар дел зависат од развојот на земјоделството. Тргувајќи од достигнатиот степен на развиеност на стопанството и земјоделството, методите на создавање крупно производство и значењето кое се придава на развојот на поедини гранки и целото стопанство, можат да се обележат два основни аспекти

на аграрната политика. Првиот аспект на аграрната политика се однесува на методите за создавање на крупно производство во земјоделството. Земјоделството по силата на законот (по природата на работите) заостанува во стопанскиот развој зад развојот на индустријата. Поголемото заостанување на развојот на земјоделството влијае и на бавниот развој на индустријата и сето стопанство, доведува до диспропорција во стопанскиот развој. Заради тоа во сите земји се настојува да се забрза развојот на земјоделството, па се применуваат одредени методи за надминување на тешкотиите во создавање на крупно стоковно производство.

Во шестото поглавје: “Развој на земјоделството до капитализмот” е наведено дека посебен напредок земјоделството доживеало со откривањето на новите континенти, особено на Америка. Америка ѝ дала на Европа поголем број потполно нови култури, меѓу кои одделни се особено значајни: пченка, компир, домати, тиквици и боранија. Од домашните животни пренесена е мисирката. Европа ѝ дала на Америка пченица, која за денешна Америка е од огромно значење, а да не зборуваме од какво значење за Европа се пченката и компирот. Пченката и компирот ја спасувале Европа од глад и овозможиле развој на некои важни прехранбени индустрии.

Во седмото поглавје: “Развој на земјоделството во капитализмот”, се наведува дека и покрај силна концентрација на капитал во земјоделството, бројот на стопанствата, према тоа што покажува званичната статистика, не се смалува, во таков обем како што би можело да се очекува, па изгледа како ситното стопанство стабилно да се одржува. За што заправо се работи? Во суштина, се работи за една значајна појава во животот на земјоделските домаќинства, за сè поголемото учество на доходот кој се остварува од работата вон стопанствата или од неземјоделските активности на самото стопанство (ситната преработка, занаети, шумарство и сл.). Ова прави најголем број од домаќинствата, на кои стопанството е мало по површина и не обезбедува доволно доход, да бараат извори на приход вон од своите стопанства, со задржување на стопанството. Таков дуалитет во доходот станува сè позначаен во економскиот живот на малите стопанства, придонесувајќи тие да опстануваат и подолго се задржуваат во земјоделството. Причините за задржување на стопанствата се многуструки и специфични за секоја земја или пошироки региони. Некаде таква е состојбата заради забавената урбанизација, некаде е условено од ниските доходи, а големи се трошоците за живот на градското население, некаде од распределбата на индустријата итн.

Во осмото поглавје: “Земјоделско и стопанско активно население” е наведено дека во стопанскиот развој земјоделството исполнува неколку значајни функции. Сите тие функции, од друга страна, можат да се остварат ако и во самото земјоделство се зароди преобразба во насока на создавање крупно производство. Заминувањето на активното население од земјоделството е значајно е не само за останатото стопанство туку и за самото земјоделство. Значењето за земјоделството заправо е во заминувањето на прекубројната работна сила, намалувањето на аграрната пренаселеност. Ослободени од прекубројното население, аграрните фондови можат порационално да се користат. Познато е дека воведувањето на машините ја истиснува работната сила. Во нашето земјоделство, пак, воведувањето на машини се преплетува со заминување на населението од земјоделството. Сметаме дека овој процес засега тече рамномерно, т.е. заминувањето на населението од земјоделството приближно успешно се надополнува со воведување на машините.

Во деветтото поглавје: “Меѓународни организации” се наведува дека, во рамките на ООН, постојат шест главни органи: Генерално собрание, Совет за

безбедност, Старателски совет, Економско-социјален совет (ECOSOC), Меѓународен суд, Секретаријат, како и низа помошни органи и тела. ECOSOC својата дејност ја врши преку т.н. функционални комисији за општествен развој, по прашањето за популацјата, за статистички прашања, за правата на човекот, за положбата на жените и за опојните дроги, свикува одговарачки конференции, дава препораки и припрема нацрти за меѓународни спогодби и договори, основа посебни помошни органи. Под покровителство на ECOSOC се основани во сферата на економските прашања четири регионални економски комисији на ООН: за Европа (ECE) - основана 1947 со седиште во Женева (Швајцарија); за Азија и Далечниот Исток (ECAFE) - основана 1947 со седиште во Бангкок (Тајланд); за Латинска Америка (ECLA) - основана 1948 со седиште во Сантијаго (Чиле) и за Африка (ECA) - основана 1958 со седиште во Адис Абеба (Етиопија).

Во десеттото поглавје: “Задружни организации”, се прикажани во најкратки црти појавата на првите задружни облици во светот, и нешто поопширно ќе се задржиме на улогата и карактерот на главните задружни видови: потрошувачките, кредитните и произведувачките задруги. Појавата, улогата, карактерот на задружните организации, на кој било облик, не можат правилно да се разберат ни објаснат без земање предвид на условите под кои се раѓаат и развиваат. Потрошувачките задруги прв пат се јавиле во Англија. Првите кредитни задруги се појавиле, како што во историјата на задругарството обично стои, во Германија, додека Франција се смета за земја на произведувачките асоцијации.

Во единаесеттото поглавје: “Аграрен протекционизам”, се наведува дека во врска со корените и генезата на оваа појава, според првите пишувани траги, утврдено е дека станува збор за феномен кој се појавил одамна во минатото, т.е. во милениуми пред новата ера, во античка Грција и Рим. Имено, према пишувани историски извори има докази дека во тоа време строго се контролирала трговијата со жито. Сепак, познатите “житни закони” на Англија од XV век се означени како прв пример на јасно дефиниран систем за заштита во современо значење од такви појави. Со следење на динамиката на еволуцијата на меѓународната трговија со неземјоделски и земјоделски производи, хроничарите досега можеле да забележат дека последните децении на XX век трговијата со неземјоделски производи се одвивала во тренд со нагорна линија, со тенденција за воведување на инструменти за постепена либерализација. Ова е правено првенствено преку намалување на царините. Од друга страна, условите под кои е остварувана размена на земјоделски производи, се влошувани - со засилување на примената на веќе наведениот систем на мерки на аграрниот протекционизам.

Во дванаесеттото поглавје: “Стручна советодавна служба и стручна советодавна работа во функција за развој на земјоделството и руралната средина”, е наведено дека расправите кои сепак се водат, првенствено се однесуваат на начинот на организирањето на јавните и останатите советодавни служби, како и создавање на одговарачки материјални, финансиски и други претпоставки за успешно обавување на функциите, врзани за развој на земјоделството и руралната средина во целост. Дека постои реална потреба за овакви напори и владата и фармерите и нивните организации, па и одговарачките меѓународни институции, иако и сосема површна анализа може тоа да го аргументира. Едноставно мора да се уважува фактот дека во повеќето земји со релативно низок национален доход, селските стопанства и нивното земјоделско земјиште колективно ги репрезентираат најважните национални ресурси чии степен на искористеност не е сосема во согласност со потенцијалните можности и потреби. За илустрација на наведеното вреди да се потсетиме на некои елементарни факти. Така, врз основа на статистичките податоци, може да

се истакне дека уште во 1999 година во светот живееле 6 милијарди луѓе, од кои повеќе од 2,8 милијарди (околу 46 %) биле врзани за земјоделството. Од тој број приближно 1,3 милијарди или 47 % припаѓа на категоријата економски активно население во земјоделството. Иако релативното учество на оваа категорија на население опаѓа, сепак е евидентно да апсолутниот број на фармери се зголемува за околу 10 милиони годишно, вршејќи така силен притисок на постојните земјишни и други ресурси во светот.

Во тринаесеттото поглавје: “Значење на билансирањето во долгорочното програмирање на развојот на земјоделството”, е наведено дека гледано историски, билансите кај нас, освен статистичките согледувања за производните можности и потреби, како и утврдување на вишоците кај одредени производи наменети за пазар, не одиграле улога на динамично придвижување на напорите за насочување на долгорочното програмирање на производството и услови за негово реално остварување. Тоа значи дека билансот во комплексното методолошко конституирање има широка опфатност: производни потреби, прогноза на побарувачката на домашниот и странскиот пазар, средства за остварување на неопходното производство, ефекти за развој на индустријата за производство на средства за репродукција во земјоделството, организација на производството и ускладување на мерките на економската политика, и др.

По секое поглавје се дадени прашања и преглед на користена литература, во која се прикажани консултираните библиографски единици.

ОЦЕНА И МИСЛЕЊЕ НА РЕЦЕНЗЕНТОТ

Ракописот со работен наслов ЕКОНОМИКА НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО, од авторот проф. д-р Јован Аждерски, е во согласност со наставната програма на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, а и според концепциската поставеност, обемот, начинот на презентирање, сеопфатноста и литературната поткрепа, тој може да се карактеризира како учебник. Сметам дека овој ракопис ќе биде од големо значење за студентите од Факултетот за земјоделски науки и храна, за дипломираните земјоделски инженери кои работат во струката и во разни институции.

Со оглед на тоа дека ракописот под работен наслов ЕКОНОМИКА НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО од авторот проф. д-р Јован Аждерски позитивно го оценувам, имам особена чест да му препорачам на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје да го одобри печатењето на учебникот.

Рецензент

Проф. д-р Драган Ѓошевски, с.р.

Факултет за земјоделски науки и храна - Скопје

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ОБЛАСТИ ОД НАСТАВНО-НАУЧНОТО ПОЛЕ ИНФОРМАТИКА И НАСТАВНО-НАУЧНОТО ПОЛЕ КОМПЈУТЕРСКА ТЕХНИКА И ИНФОРМАТИКА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје/Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство, објавен во весниците „Утрински весник“ и „Коха“ од 1 март 2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во сите наставно-научни области од наставно-научното поле информатика и наставно-научното поле компјутерска техника и информатика, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 20, донесена на 23 март 2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: академик д-р Љупчо Коцарев, редовен професор на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, д-р Катерина Здравкова, редовен професор на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, и д-р Данчо Давчев, редовен професор во пензија на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, извршивме преглед на доставената документација и го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во сите наставно-научни области од наставно-научното поле информатика и наставно-научното поле компјутерска техника и информатика, во предвидениот рок се пријави само кандидатот Андреа Кулаков, доктор на технички науки, вонреден професор на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје.

5. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот д-р Андреа Кулаков е роден на 3 март 1974 година во Скопје, Р Македонија. Живеел во Неготино и таму завршил основно училиште. Средното образование го почнал во Неготино, а го завршил во Кавадарци во 1990 година на возраст од 16 години, откако на два пати успеал да заврши по две учебни години во една (7-мо и 8-мо одд. и подоцна III и IV година).

Веднаш потоа, се запишал на Електротехничкиот факултет во Скопје, на насоката Компјутерска техника, информатика и автоматика и во 1995 година дипломирал со просек 9,91, при што му била доделена диплома од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, за завршени студии со највисоки оценки на Електротехничкиот факултет во Скопје во генерацијата 1990-1995.

Во учебната 1995/1996 година се запишал на постдипломските студии на Факултетот за когнитивни науки при Новиот бугарски универзитет, во Софија, Бугарија, каде што наставата се одвивала на англиски јазик. Испитите во текот на четири семестри

ги положил со просек 5,70 (највисока оценка е 6). По исполнувањето на сите барања, во 1998 година ја одбрал својата магистерска теза пред петчлена меѓународна комисија со оценка одличен 5,5. Во 1999 година, дипломата стекната во Бугарија беше нострифицирана на Електротехничкиот факултет во Скопје како диплома за магистер по компјутерска техника и информатика.

Докторската дисертација со наслов „Управување со податоци кај безжични сензорски мрежи“, под менторство на проф. д-р Данчо Давчев, успешно ја одбрал на 14 декември 2006 година на Електротехничкиот факултет во Скопје. Во јуни 2005 година ја освоил наградата за истражувања кои водат до одбрана на докторска дисертација од најголемото друштво на инженери ИЕЕЕ, поточно од нивното Друштво за компјутерска интелигенција.

Во текот на 9-месечниот воен рок во 1999 г. бил и демонстратор на Воената академија по предметот ‚Информатика‘. Потоа шест месеци работел во меѓународната софтверска компанија „Мак-Системи“, во рамките на која месец и пол бил на обука во Париз, Франција. Од април 2000, до септември 2011 г., д-р Андреа Кулаков бил вработен на Институтот за компјутерска техника и информатика при Електротехничкиот факултет во Скопје (подоцна Факултет за електротехника и информациски технологии), прво како асистент, а од 2007 г. како доцент. Со формирањето на новиот Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство, д-р Андреа Кулаков преминува на новиот факултет и во 2011 г. е избран за вонреден професор на овој факултет. Има предавано повеќе предмети од областите на вештачката интелигенција, роботиката и базите на податоци и во прв и во втор циклус студии.

Бил истражувач и главен истражувач на неколку домашни и меѓународни проекти, финансирани од МОН, од Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје, од Универзитетот Гоце Делчев во Штип и од програмите ТЕМПУС, COST и Рамковната програма 6 на Европската Унија.

Во 2009 г. бил еден од основачите на здружението Асоцијација ИКТ-АКТ чија главна дејност е организација на научни конференции. Во периодот од октомври 2010 до декември 2012 година бил претседател на Асоцијацијата за информатички и комуникациски технологии – ИКТ АКТ.

Во март 2011 г. бил еден од основачите на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје. Во периодот од август 2011 до септември 2015 г. бил раководител на Институтот за интелигентни системи при Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство. Основач и раководител е на Лабораторијата за интелигентна роботика при Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство.

Во септември 2016 г. бил копретседател на 8. Меѓународна конференција ИКТ Иновации 2016, одржана во Охрид.

Одговорен е за неколку предмети на додипломски и магистерски студии од областите: вештачка интелигенција, анализа на податоците, роботика и когнитивни науки. Коавтор е на преку 90 научни труда на меѓународни конференции и во меѓународни списанија, како и поглавје во книга.

Неговите истражувања се фокусирани на областите: роботика, деловна интелигенција, обработка на слика и звук и други подобласти на когнитивните науки и вештачката интелигенција. Покрај мајчиниот македонски, зборува течно и англиски, српски и бугарски, а се служи и со германски, француски, руски и словенечки јазик.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

6. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Кандидатот д-р Андреа Кулаков како вонреден професор во рамките на наставната дејност бил ангажиран за изведување предавања на прв циклус студии по предметите: ‚Вештачка интелигенција‘, ‚Вовед во роботика‘, ‚Алгоритми за анализа на податоци‘, ‚Податочна рударење‘, ‚Бази на податоци 1‘, ‚Вовед во когнитивни науки‘, ‚Интелигентни информациона системи‘, ‚Машинска визија‘ и ‚Системи на знаење‘ и вежби по предметот ‚Вовед во когнитивни науки‘.

На вториот циклус студии како вонреден професор бил наставник по предметите: ‚Архитектури на бази на податоци за неструктурирани податоци‘, ‚Далечинско сондирање‘, ‚Мониторинг и обработка на податоци во инженерството на животната средина‘, ‚Напредна обработка на природни јазици‘, ‚Напредни теми од вештачка интелигенција‘, ‚Онтологии за анотација и пребарување на неструктурирани податоци‘, ‚Податочна фузија и презентационски техники‘, ‚Програмски јазици и софтверски алатки во биоинформатиката‘, ‚Развојна роботика‘, ‚Сензорски базирани системи‘ и ‚Сензорско-роботски системи‘ на четирите студиски програми по: интелигентни информациона системи, содржински базирано пребарување, екоинформатика и биоинформатика.

По изборот во звањето вонреден професор, кандидатот бил ментор на 28 дипломски работи и учествувал како член во комисија за оценка или одбрана на 38 дипломски и на 30 магистерски работи.

Во 2013 г. бил предавач на летната школа „Основи на роботика“, организирана од Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во соработка со Министерството за образование и наука.

Научноистражувачка дејност

Д-р Андреа Кулаков досега има објавено 93 научноистражувачки трудови од сите наставно-научни области од наставно-научното поле информатика и од наставно-научното поле компјутерска техника и информатика, за кои постојат и 339 цитати од целиот свет (според Google Scholar), што претставува значителен пораст од пребројаните 150 цитати во претходната објавена рецензија.

Од овие трудови, 60 се рецензирани заклучно со изборот во звањето вонреден професор, што е објавено во билтените при претходните избори (бр. 752 од 25 февруари 2000 г., бр. 821 од 14 февруари 2003 година, бр. 914 од 14 февруари 2007 година и бр. 1020 од 1 декември 2011).

По изборот во звањето вонреден професор, д-р Андреа Кулаков има објавено уште 33 научни трудови, од кои 2 во референтни списанија, од кои едното и со фактор на влијание, и тие се рецензирани подолу.

Трудови објавени по претходниот избор:

- [1] Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A., “Automatic Feature Engineering for Prediction of Dangerous Seismic Activities in Coal Mines”, Proceedings of The

11th International Symposium Advances in Artificial Intelligence and Applications (AAIA'16), Federated Conference on Computer Science and Information Systems, Gdansk, Poland, 11 - 14 September, 2016.

- [2] Lameski P., Zdravevski E., Mingov R., Kulakov A., “SVM parameter tuning with grid search and its impact on reduction of model over-fitting”, Proceedings of The International Joint Conference on Rough Sets (IJCRS'15), 20-23 November, 2015.
- [3] Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A., Kalajdziski S., “Transformation of nominal features into numeric in supervised multi-class problems based on the weight of evidence parameter”, Proceedings of The 10th International Symposium Advances in Artificial Intelligence and Applications (AAIA'15), Federated Conference on Computer Science and Information Systems, Lodz, Poland, 13 - 16 September, 2015.
- [4] Zdravevski E., Lameski P., Mingov R., Kulakov A., Gjorgjevikj D., “Robust histogram-based feature engineering of time series data”, Proceedings of The 10th International Symposium Advances in Artificial Intelligence and Applications (AAIA'15), Federated Conference on Computer Science and Information Systems, Lodz, Poland, 13 - 16 September, 2015.
- [5] Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A., Gjorgjevikj D., “Feature selection and allocation to diverse subsets for multi-label learning problems with large datasets”, Proceedings of The 9th International Symposium Advances in Artificial Intelligence and Applications (AAIA'14): 1st Complex Events and Information Modelling, FedCSIS 2014, Warsaw, Poland, 7 - 10 September, 2014.
- [6] Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A., “Advanced transformations for nominal and categorical data into numeric data in supervised learning problems”, Proceedings of the 10th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2013), ISBN 978-608-4699-01-9, Bitola, Macedonia, pages 142-146, 18-21 April, 2013.
- [7] Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A., “Towards a general technique for transformation of nominal features into numeric features in supervised learning”, Proceedings of the 9th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2012), ISBN 978-608-4699-01-9, pages 133-138, Bitola, Macedonia, 19-22 April, 2012.

Во овие трудови се претставени техники од областа инженерство на карактеристични особини на податоците, при што е опфатено и автоматско одбирање на карактеристиките и автоматско нагудување на параметрите при обработката на податоци, како и трансформација на номинални типови на податоци со што се овозможува нивна понатамошна класификација.

- [8] Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A., Trajkovik V., “Performance Comparison of Random Forests and Extremely Randomized Trees”, Proceedings of the 13th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2016), Bitola, Macedonia, April, 2016.
- [9] Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A., “Row key designs of NoSQL database tables and their impact on write performance”, Proceedings of The 24th

Euromicro International Conference on Parallel, Distributed, and Network-Based Processing, Heraklion, Crete, Greece, 17-19, February, 2016.

- [10] Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A., Filiposka S., Trajanov D., Jakimovski B., “Parallel computation of information gain using Hadoop and MapReduce”, Proceedings of The 10th International Symposium Advances in Artificial Intelligence and Applications (AAIA'15), Federated Conference on Computer Science and Information Systems, Lodz, Poland, 13 - 16 September, 2015.
- [11] Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A., Jakimovski B., Filiposka S., Trajanov D., “Feature ranking based on information gain for large classification problems with MapReduce”, Proceedings of the 9th IEEE International Conference on Big Data Science and Engineering, Helsinki, Finland, 20-22 August, 2015.
- [12] Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A., Filiposka S., Trajanov D., “Simplifying parallel implementation of algorithms on Hadoop with Pig Latin”, Proceedings of the 12th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2015), Bitola, Macedonia, 24-26 April, 2015.

Во овие трудови се претставени техники за споредба на изведбата на разните видови алгоритми за класификација, заедно со техники за нивна паралелизација и со самото тоа нивно оптимално забрзување.

- [13] Mirceva G., Naumoski A., Kulakov A., “Evaluation of the fuzzy nearest neighbors classifier in the prediction of the binding sites of proteins”, The 13th Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2016), Bitola, Macedonia, 2016.
- [14] Mirceva G., Kulakov A., “Detecting protein binding sites by using the fuzzy nearest neighbours classifier”, The 12th Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2015), Bitola, Macedonia, 2015.
- [15] Mirceva, A. Kulakov, “Improvement of protein binding sites prediction by selecting amino acid residues’ features”, Journal of structural biology, vol. 189, n. 1, pp. 9-19, 2015, (impact factor: 2014 - 3.23; 2015 - 2.57).
- [16] Mirceva G., Kulakov A., “Annotating protein structures by using multi-label classifier”, The 11th Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2014), Bitola, Macedonia, 2014.
- [17] Mirceva G., Kalajdziski S., Kulakov A., “A method for predicting protein functions based on the protein ray-based descriptor”, Journal of Bioinformatics, vol. 1, no. 1, 2014, pp. 26-33.
- [18] Mirceva G., Kulakov A., Protein Binding Sites Prediction Using Ensembles, in Web proceedings of ICT Innovations Conference 2013, Ohrid, Macedonia, ISSN 1857-7288, pp.95-104, September 2013.
- [19] Mirceva G., Kulakov A., Fuzzy pattern trees for protein binding sites using weighted averaging fuzzy aggregation operators, Proceedings of the 10th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2013), Bitola, Macedonia, 2013.

- [20] Mirceva G., Kulakov A., "Top-down approach for protein binding sites prediction based on fuzzy pattern trees", S. Markoski, M. Gusev (Eds.): ICT Innovations 2012, AISC 207, pp. 325-334, Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2013.
- [21] Mirceva G., Kulakov A., "Fuzzy pattern trees for predicting protein binding sites", The 9th Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2012), Bitola, Macedonia, 2012.

Во оваа група на трудови се претставени разни варијанти на нови техники од областа биоинформатика за класификација на структурата и функциите на протеините и на нивните сврзни места.

- [22] Kareva I., Kostovski J., Kulakov A., Mobile phone applications for motivating physical activity, in Web Proceedings of ICT Innovations Conference 2012, Ohrid, Macedonia, September 2012.

Во овој труд се опишани три прототипа на апликации за мобилни телефони развиени за поттикнување на физичката активност кај децата.

- [23] Angelkovski M., Lameski P., Zdravevski E., Kulakov A., Application of BCI technology for color prediction using brainwaves, in Web Proceedings of ICT Innovations Conference 2012, Ohrid, Macedonia, September 2012.

Во овој труд е опишана примена на уред за заемдејство помеѓу мозок и компјутер за препознавање на одзивот во мозочните бранови што се добиваат при гледање во одредени бои.

- [24] Lameski P., Zdravevski E., Kulakov A., Weed Segmentation from Grayscale Tobacco Seedling Images. Proceedings of RAAD 2016, pp 252-258, June 2016.
- [25] Lameski P., Zdravevski E., Kulakov A., Gjorgjevikj D., "Unsupervised weed detection in spinach seedling organic farms", 24th International Electrotechnical and Computer Science Conference ERK 2015, Portoroz, Slovenia, 21 - 23 September, 2015.
- [26] Lameski P., Zdravevski E., Kulakov A., "Plant species detection based on leaf contours", Proceedings of the 12th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2015), Bitola, Macedonia, 24-26 April, 2015.
- [27] Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A., "Comparison of local image descriptors for plant identification from leaf images", ICMER 2013, Durres, Albania, 2013

Во оваа група на трудови се опишани оригиналните техники од областа машинска визија развиени за препознавање на разни видови растенија преку нивните листови и за разликување на полезните растенија од плевелот.

- [28] Dikovski B., Lameski P., Zdravevski E., Kulakov A., "Structure from motion obtained from low quality images in indoor environment", Proceedings of the 11th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2014), Bitola, Macedonia, 2014.

Во овој труд е опишана техника за препознавање на 3-Д структурата на предметите кои се сликаат со мобилен телефон со слаба резолуција и мала процесорска моќ, при движење околу предметите.

- [29] Lameski P., Kulakov D., Zdravevski E., Kulakov A., "Tumor detection in manually selected regions of MRI images", Web Proceedings of ICT Innovations 2014 ISSN 1857-7288, pages 183-190, Ohrid, Macedonia, September, 2014.

Во овој труд е опишана техника за автоматско откривање на тумори од слики добиени со магнетна резонанција на кои се рачно означени деловите на кои е потребна анализа.

- [30] Gjoreski M., Gjoreski H., Kulakov A., Automatic recognition of emotions from speech. Information Society Conference, 2014.
- [31] Gjoreski M., Gjoreski H., Kulakov A., Machine learning approach for emotion recognition in speech. Informatica, vol. 38, no. 4, p.p. 377-384 (2014).

Во овие два труда е опишана техника за препознавање на емоциите во говорот, врз основа на обука на класификаторите на поголема збирка од тонски записи.

- [32] Stojanovski S., Kulakov A., Efficient Attacks in Industrial Wireless Sensor Networks. In: Bogdanova A., Gjorgjevikj D. (eds) ICT Innovations 2014. Advances in Intelligent Systems and Computing, vol 311. Springer, Cham, 2015.

Во овој труд е опишана методологија за можно спроведување на напади врз индустриски безжични сензорски мрежи, при што е откриена слабост во постојните стандарди за заштита од слични напади.

- [33] Uzunova V., Kulakov A., Sentiment Analysis of Movie Reviews Written in Macedonian Language. In: Bogdanova A., Gjorgjevikj D. (eds) ICT Innovations 2014. Advances in Intelligent Systems and Computing, vol 311. Springer, Cham, 2015.

Во овој труд е опишана техника за анализа на расположението содржано во кратките филмски критики напишани на македонски јазик.

По изборот во звањето вонреден професор, д-р Андреа Кулаков бил национален координатор на 1 меѓународен научен проект, раководител на 2 национални научни проекта и учесник во 5 национални научни проекти.

По изборот во звањето вонреден професор, д-р Андреа Кулаков бил ментор на 11 одбранети магистерски работи и на една одбранета докторска дисертација.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Андреа Кулаков активно е вклучен во стручно-апликативната работа на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство и учествува во промотивните активности на Факултетот.

Од основањето на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во 2011 до 2015 беше раководител на Институтот за интелегентни системи при Факултетот. Исто така, тој е основач и од основањето во 2012 до денес е раководител на Лабораторијата за интелегентна роботика.

Кандидатот д-р Андреа Кулаков учествувал во подготовката и пријавувањето на научни/образовни меѓународни проекти, еднаш како носител и два пати како соработник.

Активно е вклучен во работата на стручни комисии и работни групи при Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, поточно во Дисциплинската комисија и во Комисијата за стручни студии. Бил член во 9 комисии за избор во звање.

Кандидатот учествувал во програмски одбор на 5 меѓународни научни собири (ICT Innovations 2012 - 2015 и ADBIS 2014) и во програмскиот одбор на два научни собира СИТ2015 и СИТ2016. Бил копретседател на меѓународниот научен собир ICT Innovations 2016.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот д-р Андреа Кулаков во периодот од септември 2011 до ноември 2016 год., во сите извештаи за самоевалуација на Факултетот, од анонимно спроведените анкети на студентите на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, има добиено позитивна оценка.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката, стручно-апликативната и дејноста од поширок интерес на д-р Андреа Кулаков.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Андреа Кулаков поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти - докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето редовен професор во сите наставно-научни области од наставно-научното поле информатика и наставно-научното поле компјутерска техника и информатика.

Според гореизнесеното, Комисијата има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, д-р Андреа Кулаков да биде избран во звањето редовен професор во сите наставно-научни области од наставно-научното поле информатика и наставно-научното поле компјутерска техника и информатика.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Акад. проф. д-р Љупчо Коцарев, претседател **с.р.**

Проф. д-р Катерина Здравкова, член **с.р.**

Проф. д-р Данчо Давчев, член **с.р.**

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Андреа Ефрем Кулаков

Институција:

Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство - Скопје

Научна област:

сите наставно-научни области од наставно-научното поле информатика и наставно-научното поле компјутерска техника и информатика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa	Поени
1	Одржување на настава - прв циклус (Прилог 1)	39,60
2	Одржување на настава - втор циклус (Прилог 1)	42,00
3	Одржување на вежби – прв циклус (Прилог 1)	1,80
4	Консултации со студенти - прв циклус (Прилог 1)	4,518
5	Консултации со студенти - втор циклус (Прилог 1)	0,272
6	Подготовка на нов предмет – предавања (Прилог 1)	3,00
7	Подготовка на нов предмет – вежби (Прилог 1)	0,5
8	Ментор на дипломска работа (28*0.2)	5,60
9	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат (вкупно 11*0,5)	5,50
10	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура (30*0,3)	9,00
11	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (38*0,1)	3,80
12	Учество во летни школи и работилници (1*1,0)	1,00
	Вкупно	116,59

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa	Поени
-----------	---------------------	-------

1	Ментор на докторска дисертација (1*3,0) (Прилог 2)	3,00
2	Ментор на магистерска работа (11*1,0) (Прилог 2)	11,00
3	Национален координатор на меѓународен научен проект (1*6,0) (Прилог 2)	6,00
4	Раководител на национален научен проект (2*6,0) (Прилог 2)	12,00
5	Учесник во национален научен проект (5*3,0) (Прилог 2)	15,00
6	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор (Прилог 2)	12,77
7	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание (Прилог 2)	3,2
8	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор (Прилог 2)	39,00
9	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир (Прилог 2)	18,80
10	Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација) (Прилог 2)	3,00
	Вкупно	123,77

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1	Учество во промотивни активности на факултетот (5*0,5) (Прилог 3)	2,50
Дејности од поширок интерес		
2	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир (2*0,5) (Прилог 3)	1,00
3	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир (5*1,0) (Прилог 3)	5,00
4	Претседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир (1*2,0) (Прилог 3)	2,00
5	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект (1*2 како носител, 2*1,0 како соработник) (Прилог 3)	4,00
6	Раководител на внатрешна организациона единица (Институт за интелегентни системи, 2011-2016)	3,00
7	Раководител на лабораторија (за Интелигентна роботика, 2012 -)	1,00
8	Член на факултетска комисија (2*0,5) (Прилог 3)	1,00
9	Член на комисија за избор во звање (9*0,2)	1,80

	Вкупно	21,30
--	---------------	--------------

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	116,59
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	123,77
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	21,30
Вкупно	261,66

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. **Акад. проф. д-р Љупчо Коцарев, претседател
с.р.**

2. **Проф. д-р Катерина Здравкова, член
с.р.**

3. **Проф. д-р Данчо Давчев, член
с.р.**

Прилој 1**Наставно-образовна дејност**

Ангажираност во наставниот процес по семестри и предмети на вонр. проф. д-р Андреа Кулаков во периодот од септември 2011 до јануари 2017

Одржување на настава - прв циклус									
Година	Семестар	Предмет	Часови предавања/неделно	Часови вежби/неделно	Часови лаб. вежби/неделно	Подготовка на нов предмет	Студенти	Поени	
								Одржување настава	Консултации со студенти
2011/12	зимски	Вештачка интелигенција	2				143	1,2	0,286
		Вовед во роботика	2				19	1,2	0,038
		Бази на податоци 1	4				213	2,4	0,426
2011/12	летен	Податочно рударење	2				30	1,2	0,06
		Алгоритми за анализа на податоци	2				6	1,2	0,012
		Бази на податоци 1	2				82	1,2	0,164
2012/13	зимски	Вештачка интелигенција	4				135	2,4	0,27
		Вовед во роботика	2				27	1,2	0,054
2012/13	летен	Податочно рударење	2				37	1,2	0,074
		Алгоритми за анализа на податоци	2				8	1,2	0,016
2013/14	зимски	Вештачка интелигенција	2				139	1,2	0,278
		Системи на знаење	2			✓	67	2,2	0,134
		Вовед во роботика	2				30	1,2	0,06
2013/14	летен	Алгоритми за анализа на податоци	2				41	1,2	0,082
		Интелигентни информациона системи	2				13	1,2	0,026
		Вештачка интелигенција	2				76	1,2	0,152

2014/15	зимски	Системи на знаење	2				157	1,2	0,314
		Машинска визија	2			✓	15	2,2	0,03
		Вовед во роботика	2				17	1,2	0,034
		Вештачка интелигенција (на ФЕИТ)	2				101	1,2	0,202
2014/15	летен	Вештачка интелигенција	2				145	1,2	0,29
		Вовед во когнитивни науки	2	2		✓	69	3,6	0,138
2015/16	зимски	Системи на знаење	2				128	1,2	0,256
		Машинска визија	2				20	1,2	0,04
		Вовед во роботика	2				22	1,2	0,044
2015/16	летен	Вештачка интелигенција	2				94	1,2	0,188
		Вовед во когнитивни науки	2	2			90	2,1	0,18
2016/17	зимски	Системи на знаење	4				289	2,4	0,578
		Машинска визија	2				26	1,2	0,052
		Вовед во роботика	2				20	1,2	0,04
ВКУПНО								44,90	4,518

Одржување на настава - втор циклус									
Година	Семестар	Предмет	Часови предавања/неделно	Часови вежби/неделно	Часови лаб. вежби/неделно	Подготовка на нов предмет	Студенти	Поени	
								Одржување настава	Консултации со студенти
2011/12	зимски	Архитектури на бази на податоци за неструктурирани податоци	2				5	1,5	0,01
		Развојна роботика	2				6	1,5	0,012
		Напредни теми од вештачка интелигенција	2				15	1,5	0,03

		Мониторинг и обработка на податоци во инженерството на животната средина	2				3	1,5	0,006
		Онтологии за анотација и пребарување на неструктурирани податоци	2				6	1,5	0,012
2011/12	летен	Податочна фузија и презентациски техники	2				5	1,5	0,01
		Сензорско-роботски системи	2				3	1,5	0,006
		Далечинско сондирање	2				3	1,5	0,006
2012/13	зимски	Напредни теми од вештачка интелигенција	2				16	1,5	0,032
		Мониторинг и обработка на податоци во инженерството на животната средина	2				1	1,5	0,002
		Архитектури на бази на податоци за неструктурирани податоци	2				4	1,5	0,008
		Онтологии за анотација и пребарување на неструктурирани податоци	2				3	1,5	0,006
		Развојна роботика	2				4	1,5	0,008
2012/13	летен	Податочна фузија и презентациски техники	2				5	1,5	0,01
		Сензорско-роботски системи	2				2	1,5	0,004
2013/14	зимски	Архитектури на бази на податоци за неструктурирани податоци	2				1	1,5	0,002
		Мониторинг и обработка на податоци во инженерството на животната средина	2				1	1,5	0,002
		Напредна обработка на природни јазици	2				3	1,5	0,006
		Напредни теми од вештачка интелигенција	2				14	1,5	0,028
2014/15	зимски	Напредни теми од вештачка интелигенција	2				10	1,5	0,02
		Напредна обработка на природни јазици	2				4	1,5	0,008
		Програмски јазици и софтверски алатки во биоинформатиката	2				1	1,5	0,002

2014/15	летен	Сензорски базирани системи	2				1	1,5	0,002
		Сензорско-роботски системи	2				1	1,5	0,002
2015/16	зимски	Напредна обработка на природни јазици	2				1	1,5	0,002
		Напредни теми од вештачка интелигенција	2				6	1,5	0,012
2016/17	зимски	Напредна обработка на природни јазици	2				3	1,5	0,006
		Напредни теми од вештачка интелигенција	2				9	1,5	0,018
ВКУПНО								42,00	0,272

Настава на летни школи и работилници		
Ред. Бр.	Предавања	Поени
1	Основи на роботика 2013	1,0
ВКУПНО		1,0

Прилој 2

Научно-истражувачка дејност

Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор						
Реден број	Автори	Наслов	Списание	Година	Фактор на влијание	Поени
1	Mirceva G., Kulakov A.	Improvement of protein binding sites prediction by selecting amino acid residues' features	Journal of structural biology	2015	2,57	7,97
2	Gjoreski M., Gjoreski H., Kulakov A.	Machine learning approach for emotion recognition in speech	Informatica	2014	/	4,80
ВКУПНО						12,77

Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание						
Реден број	Автори	Наслов	Списание	Година	Фактор на влијание	Поени
1	Mirceva G., Kalajdziski S., Kulakov A.	A method for predicting protein functions based on the protein ray-based descriptor	Journal of Bioinformatics	2017	/	3,20
ВКУПНО						3,20

Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор						
--	--	--	--	--	--	--

Реден број	Автори	Наслов	Конференција	Година	Посни
1	Zdravevski E., Lameski P., Kulakov	Automatic Feature Engineering for Prediction of Dangerous Seismic Activities in Coal Mines	FedCSIS	2016	2,40
2	Lameski P., Zdravevski E., Kulakov A.	Weed Segmentation from Grayscale Tobacco Seedling Images	RAAD	2016	2,40
3	Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A.	Row key designs of NoSQL database tables and their impact on write performance	Euromicro International Conference on Parallel, Distributed, and Network-Based Processing	2016	2,40
4	Lameski P., Zdravevski E., Mingov R., Kulakov A.	SVM parameter tuning with grid search and its impact on reduction of model over-fitting	International Joint Conference on Rough Sets	2015	1,80
5	Lameski P., Zdravevski E., Kulakov A., Gjorgjevikj D.	Unsupervised weed detection in spinach seedling organic farms	International Electrotechnical and Computer Science Conference ERK	2015	1,80
6	Zdravevski E., Lameski P., Mingov R., Kulakov A.	Robust histogram-based feature engineering of time series data	FedCSIS	2015	1,80
7	Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A., Filiposka S., Trajanov D., Jakimovski B.	Parallel computation of information gain using Hadoop and MapReduce	FedCSIS	2015	1,80
8	Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A., Kalajdziski S.	Transformation of nominal features into numeric in supervised multi-class problems based on the weight of evidence parameter	FedCSIS	2015	1,80
9	Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A., Jakimovski B., Filiposka S., Trajanov D.	Feature ranking based on information gain for large classification problems with MapReduce	Big Data Science and Engineering	2015	1,80

10	Uzunova V., Kulakov A.	Sentiment Analysis of Movie Reviews Written in Macedonian Language	ICT Innovations, (Advances in Intelligent Systems and Computing)	2015	2,70
11	Stojanovski S., Kulakov A.	Efficient Attacks in Industrial Wireless Sensor Networks	ICT Innovations, (Advances in Intelligent Systems and Computing)	2015	2,70
12	Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A., Gjorgjevikj D.	Feature selection and allocation to diverse subsets for multi-label learning problems with large datasets	FedCSIS	2014	1,80
13	Lameski P., Kulakov D., Zdravevski E., Kulakov A.	Tumor detection in manually selected regions of MRI images	ICT Innovations (Web Proceedings)	2014	1,80
14	Mirceva G., Kulakov A.	Protein Binding Sites Prediction Using Ensembles	ICT Innovations (Web Proceedings)	2013	2,70
15	Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A.	Comparison of local image descriptors for plant identification from leaf images	ICMER	2013	2,40
16	Mirceva G., Kulakov A.	Top-down approach for protein binding sites prediction based on fuzzy pattern trees	ICT Innovations, (Advances in Intelligent Systems and Computing)	2012	2,70
17	Angelkovski M., Lameski P., Zdravevski E., Kulakov A.	Application of BCI technology for color prediction using brainwaves	ICT Innovations (Web Proceedings)	2012	1,80
18	Kareva I., Kostovski J., Kulakov A.	Mobile phone applications for motivating physical activity	ICT Innovations (Web Proceedings)	2012	2,40
ВКУПНО					39,00

Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир					
Реден број	Автори	Наслов	Конференција	Година	Поени

1	Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A., Trajkovik V.	Performance Comparison of Random Forests and Extremely Randomized Trees	CiIT	2016	1,20
2	Mirceva G., Naumoski A., Kulakov A.	Evaluation of the fuzzy nearest neighbors classifier in the prediction of the binding sites of proteins	CiIT	2016	1,60
3	Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A., Filiposka S., Trajanov D.	Simplifying parallel implementation of algorithms on Hadoop with Pig Latin	CiIT	2015	1,20
4	Mirceva G., Kulakov A.	Detecting protein binding sites by using the fuzzy nearest neighbours classifier	CiIT	2015	1,80
5	Lameski P., Zdravevski E., Kulakov A.	Plant species detection based on leaf contours	CiIT	2015	1,60
6	Gjoreski M., Gjoreski H., Kulakov A.	Automatic recognition of emotions from speech	Information Society Conference	2014	1,60
7	Dikovski B., Lameski P., Zdravevski E., Kulakov A.	Structure from motion obtained from low quality images in indoor environment	CiIT	2014	1,20
8	Mirceva G., Kulakov A.	Annotating protein structures by using multi-label classifier	CiIT	2014	1,80
9	Mirceva G., Kulakov A.	Fuzzy pattern trees for protein binding sites using weighted averaging fuzzy aggregation operators	CiIT	2013	1,80
10	Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A.	Advanced transformations for nominal and categorical data into numeric data in supervised learning problems	CiIT	2013	1,60
11	Mirceva G., Kulakov A.	Fuzzy pattern trees for predicting protein binding sites	CiIT	2012	1,80
12	Zdravevski E., Lameski P., Kulakov A.	Towards a general technique for transformation of nominal features into numeric features in supervised learning	CiIT	2012	1,60
BKYTIHO					18,80

Учество на научно/стручно собир со реферат (усна презентација)					
Реден број	Автори	Наслов	Конференција	Година	Поени
1	Lameski P., Zdravevski E., Kulakov A.	Weed Segmentation from Grayscale Tobacco Seedling Images	RAAD	2016	1,00
2	Stojanovski S., Kulakov A.	Efficient Attacks in Industrial Wireless Sensor Networks	ICT Innovations	2015	1,00
3	Lameski P., Kulakov D., Zdravevski E., Kulakov A.	Tumor detection in manually selected regions of MRI images	ICT Innovations	2014	1,00
ВКУПНО					3,00

Ментор на магистерска работа				
Ред. бр.	Кандидат	Наслов	Година	Поени
1	Ристе Младенов	Споредба на повеќе техники за комбинирање на класификатори	2016	1,00
2	Марјан Поповски	Испитување на перцепцијата на бои кај човекот	2016	1,00
3	Ема Барабановска	Предвидување на тип на рак на дојка со помош на вештачки невронски мрежи	2016	1,00
4	Ана Барабановска	Анализа на сентиментот на филмски рецензии	2016	1,00
5	Спасе Стојановски	Безбедност во безжични индустриски сензорски мрежи	2014	1,00
6	Joel Larsson	Нов пристап кон компјутерски создаден говор користејќи Длабока ЛСТМ мрежа	2014	1,00
7	Кирил Коровешовски	Систем за препознавање на емоциите во реално време врз основа на анализа на кориснички текст	2014	1,00
8	Бојан Костадинов	Интелигентна поддршка за студенти кои изучуваат програмски јазик преку систем за е-учење	2014	1,00
9	Илија Илиевски	Алатка за моделирање и симулирање на урбан развој	2014	1,00

10	Елена Стојмилова	Начини и техники за подобрување на класификатори	2013	1,00
11	Илина Карева	Апликации за мобилни телефони за поттикнување физичка активност	2012	1,00
			ВКУПНО:	11,00

Ментор на докторска дисертација				
Ред. бр.	Кандидат	Наслов	Година	Поени
1	Георгина Мирчева	Методи за детекција и анализа на сврзните делови од протеинските структури и нивна примена за одредување на функции на протеини	2014	3,00
			ВКУПНО:	3,00

Учество во национални научни проекти					
Ред. бр.	Финансиран	Проект	Период на траење	Позиција	Поени
1	ФИНКИ	Генерирање на атрибути за класификација на податочни множества со временски серии	2015-2016	учесник	3,00
2	ФИНКИ	Автоматска сегментација на слики од растенија	2014-2016	учесник	3,00
3	ФИНКИ	Методологии на учење за креирање суштества	2014-2015	учесник	3,00
4	УГД	Сензорски мрежи за надгледување и контрола на производство на вино	2013	учесник	3,00
5	ФИНКИ	Биоинженерство и моделирање интелигентни суштества	2012-2014	учесник	3,00
6	ФИНКИ	Предобработка и постобработка кај ансамбли од класификатори	2011-2012	раководител	6,00
7	ФИНКИ	Моделирање на когнитивна роботска архитектура	2011-2014	раководител	6,00
				ВКУПНО	27,00

Учество во меѓународни научни проекти					
Ред. бр.	Финансиран	Проект	Период на Траење	Позиција	Поени
1	EU-COST	Computationally-intensive methods for the robust analysis of non-standard data (CRoNoS - IC1408)	2014-2017	Нац. коорд.	6,00
ВКУПНО					6,00

Прилој 3

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Учество во промотивни активности на факултетот		
Ред. Бр.	Активност	Поени
2	Отворен ден на ФИНККИ 5*0.5	2,5
ВКУПНО		2,5

Претседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир				
Ред. бр.	Име на научен/стручен собир	Година	Место	Поени
1	Ко-претседател на организационен одбор на ICT Innovations 2016	2016	Охрид	2,0
ВКУПНО				2,0

Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир				
Ред. бр.	Име на научен/стручен собир	Година	Место	Поени
1	Член на програмски одбор на СИПТ 2015	2015	Битола	0,5
2	Член на програмски одбор на СИПТ 2016	2016	Битола	0,5
ВКУПНО				1,0

Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир				
Ред. бр.	Име на научен/стручен собир	Година	Место	Поени
1	Член на програмски одбор на ICT Innovations 2012	2012	Охрид	1,0
2	Член на програмски одбор на ICT Innovations 2013	2013	Охрид	1,0
3	Член на програмски одбор на ICT Innovations 2014	2014	Охрид	1,0
4	Член на програмски одбор на ICT Innovations 2015	2015	Охрид	1,0

5	Член на програмски одбор на ADBIS 2014	2014	Охрид	1,0
			ВКУПНО	5,0

Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект				
Ред. бр.	Проект	Година	Донатор	Поени
1	Развој на дигитални информациски ресурси фокусирани на истражување и образование во високо-образовни институции – Подготвеност (носител)	2017	ЕРАЗМУС+, ЕУ	2,0
	Предвидување и дијагноза на здравствената состојба на пациенти базирани на сензорски податоци и машинско учење (соработник)	2016	Македонија - Словенија	1,0
2	Примена на податочно рударење во кориснички ориентираните дејности (соработник)	2016	Македонија - Словенија	1,0
			ВКУПНО	4,0

Член на факултетски комисији		
Ред. бр.	Комисија	Поени
1	Дисциплинска комисија	0,5
2	Комисија за стручни студии	0,5
		ВКУПНО
		1,0

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

- 1. Акад. проф. д-р Љупчо Коцарев, претседател с.р.**
- 2. Проф. д-р Катерина Здравкова, член с.р.**
- 3. Проф. д-р Данчо Давчев, член с.р.**

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

ПАРАЛЕЛИЗАЦИЈА НА АЛГОРИТМИ ЗА ПРЕДОБРАБОТКА И КЛАСИФИКАЦИЈА НА ПОДАТОЦИ

ОД М-Р ЕФТИМ ЗДРАВЕВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА

ФАКУЛТЕТОТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје, на седницата одржана на 20.4.2017 година, формира Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот м-р Ефтим Здравевски со наслов „Паралелизација на алгоритми за предобработка и класификација на податоци“, во состав: акад. проф. д-р Љупчо Коцарев (претседател), вонр. проф. д-р Андреа Кулаков (ментор), проф. д-р Владимир Трајковиќ (член), вонр. проф. д-р Боро Јакимовски (член), и проф. д-р Сашо Коцески (надворешен член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Ефтим Здравевски, со наслов „Паралелизација на алгоритми за предобработка и класификација на податоци“, содржи 135 страници компјутерски обработен текст во фонт Times, со 1 проред и големина на букви 12, со **215 библиографски единици**, меѓу нив научни трудови, статии, книги и интернет-ресурси.

Согласно со законските прописи, дисертацијата беше поднесена во Системот за анализа и пронаоѓање на плагијати во трудови при Министерството за образование и наука (plagijati.mon.gov.mk) на ден 16.5.2017 од страна на менторот. На ден 17.5.2017, менторот беше известен од адресата plagijati@mon.gov.mk дека системот завршил со проверките и подготвил Извештај со резултатите од проверките. По направениот увид во добиениот Извештај, менторот одлучи дека наодот е негативен, односно дека во трудот нема елементи на плагијат. Извештајот од системот менторот го испрати во електронска форма и на plagijat@finki.ukim.mk.

Трудот е структуриран во **7 глави**, вклучително со вовед и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **првата глава**, односно **воведот** на трудот, изложени се предметот и целите на истражувањето, хипотезата, истражувачките прашања, теоретската рамка и методите

на истражувањето. Кандидатот укажува дека со примената на паралелно и дистрибирано пресметување кај големите податочни множества ќе овозможи извлекување на знаење од нив користејќи машинско учење. За евалуација на оваа хипотеза се разгледуваат неколку потхипотези: паралелизибилното автоматско инженерство на атрибути од произволни временски серии и номинални атрибути овозможува генерирање на информативни атрибути од “големи податоци”; рангирачките и обвиткувачките методи за одбирање на атрибути може да се комбинираат во хибридни методи за ефикасно добивање мали множества од информативни атрибути; и користењето на генерички платформи и техники за дистрибуирано пресметување на компјутерски кластери овозможува паралелизација на алгоритмите за предобработка и класификација на податоците.

Втората глава од докторската дисертација е насловена „Машинско учење“. Во неа е даден вовед во концептите на надгледувано машинско учење и класификација, се опишани стратегиите за евалуација на предиктивните модели и е даден краток осврт на некои позначајни алгоритми за машинско учење.

Во **третата глава**, „Инженерство на атрибути“, најпрво е направен преглед на литературата поврзана со техниките за инженерство на атрибути од временски серии и трансформација на номиналните атрибути во нумерички. Потоа е опишана предложената генеричка методологија за инженерство на атрибути од временски серии кои може да потекнуваат од произволни извори. Методологијата користи разновидни техники за генерирање нови временски серии и генерирање на атрибути од оригиналните и изведените временски серии: пресметување на разни статистички параметри за вредностите во временските серии, пресметување на хистограми со еднакво растојание и перцентили, трансформирање од временски во фреквентен домен со помош на брза Фуриева трансформација, пресметка на корелации и автокорелации и друго. Исто така, во оваа глава детално е објаснета предложената техника за трансформација на номинални и категоријални атрибути во нумерички која се темели на параметарот тежина на фактите. Предложеното подобрување на овој параметар овозможува негова употреба дури и кај повеќекласни проблеми за трансформација на номинални во нумерички атрибути. Дополнително, предложен е начин за негово пресметување дури и во гранични случаи кога предусловите не се задоволени.

Четвртата глава, насловена како „Одбирање на атрибути“, ги опишува различните типови на методи за одбирање на атрибутите кои постојат во литературата: филтрирачки, обвиткувачки и хибридни. Воочувајќи ги предностите и недостатоците на некои филтрирачки и обвиткувачки методи за одбирање, предложени се неколку нови хибридни методи за одбирање на атрибути кои ги надминуваат нивните недостатоци. Прво е предложен хибриден метод кој прави комбинација од филтрирачки и корелациски методи со цел брзо да се намали множеството на атрибути и потоа полесно да се определат меѓузависните атрибути. Потоа е предложен хибриден метод за брзо откривање на атрибути кои се осетливи на концептуални отстапувања. Веројатносната дистрибуција на ваквите атрибути е променлива во текот на времето, поради што изградените модели може да станат неупотребливи, бидејќи биле претренирани и соодветни само за тренинг множеството. Во оваа глава е предложен уште еден хибриден метод за брзо пребарување на просторот на множества на атрибути кој прво ги рангира атрибутите и потоа со помош на алчно диверзифицирано пребарување напред-назад наоѓа мали подмножества на информативни и независни атрибути. На крајот на оваа глава е предложен уште еден хибриден метод за одбирање на атрибутите кој ги комбинира претходните два метода во еден.

Петтата глава се однесува на паралелизацијата на алгоритмите за предобработка и класификација на податоците. Во неа, прво се опишани најпопуларните платформи и концепти за дистрибуирано и паралелно пресметување: Hadoop, MapReduce Spark, HDFS и HBase. Потоа е направен преглед на литературата поврзана со паралелизација на секвенцијални алгоритми со помош на овие технологии. Во продолжение се дискутира за предложените дизајни на примерни клучеви на HBase табели со кои се овозможува рамномерно оптоварување на јазлите во кластерот за време на операции поврзани со пишување (пр. при запишување на податоци во базата, трансформации на податоците, генерирање на атрибути, итн), а истовремено овозможувајќи брз случаен пристап. Понатаму, се разгледани неколку методи за автоматско генерирање на атрибути со помош на агрегациски функции и е предложена нивна паралелна имплементација со помош на Spark. Следно е предложен начин за паралелизација на пресметката на информационата добивка со помош на Pig Latin, MapReduce или Spark. Понатаму во оваа глава се предлага метод за паралелизација на обвиткувачките методи за одбирање на атрибутите преку паралелна евалуација на различни множества на атрибути. Оваа глава завршува со кратка дискусија за учењето на класификациски модели во дистрибуирана околина, како и со предложен метод за дистрибуирање на едноставните класификациони модели на секој јазол со цел да се овозможи паралелна класификација на новите податоци.

Во **шестата глава** се опишани повеќе студии на случај во кои успешно се употребени предложените методи за инженерство и одбирање на атрибути. Применета е информационата добивка за дискретизација и пресметка на оптимални прагови за поделба на интервалите на ризик во медицината. Со методологијата за инженерство на атрибути од временски серии е овозможено: препознавање на активности на пожарникари; предвидување на опасни концентрации на метан во рудници за јаглен; предвидување на сеизмички активности во рудници за јаглен; препознавање на активности во системи за амбиентално потпомогнато учење; и е овозможено потиснување на лажните аларми на мониторите во одделите за интензивна нега. Исто така е демонстрирана скалабилноста на паралелизираните алгоритми со помош на трансформација, агрегација и одбирање на атрибути кај т.н. „големи податоци”.

Во **заклучните согледувања** (во последната **седма глава**) се резимираат придонесот, главните резултати, придобивки и примената од остварените истражувања, и се наведени насоки за идни истражувања, како и се посочени предизвици кои допрва треба да се надминат.

Предмет на истражување

Предмет на истражувањето на докторската дисертација се алгоритмите за преобработка и класификација на податоци и нивна паралелизација. Имено, преку предлагање и развој на нови методи за инженерство и одбирање на атрибути се овозможува добивање на мали множества на репрезентативни и информативни атрибути, со што се забрзува тренирањето на алгоритмите за класификација, при што дополнително се намалуваат нивната мемориска и временска комплексност. Паралелизацијата на ваквите алгоритми дополнително ја олеснува нивната примена на големи податочни множества и овозможува следење на трендот на зголемување на податоците.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Денес живееме во информатичко време кога генерирањето и собирањето на податоци е лесно, а нивното чување е евтино. Континуираниот раст на количеството на податоци носи нови предизвици за индустријата. Како што обемот на податоците се зголемува, нивната анализа и разбирање се отежнуваат. Од друга страна, податоците носат неверојатни можности за развој на науката и индустријата и тие се главен двигател на многу нови услуги и производи во денешно време. Со помош на машинско учење може автоматски да се анализираат огромни количини на податоци и потоа да се изведуваат различни заклучоци. За податоците да бидат употребливи за алгоритмите за машинско учење, тие треба да се предобработат и доведат во соодветен облик, при што оваа фаза одзема најголем дел од целокупната интеграција и обработка на податоците. Токму поради ова, во фокусот на научните и деловните кругови е развојот на нови и унапредувањето на постоечките техники за ефикасно собирање, предобработка, чување, заштита, откривање на шаблони и визуализација на податоците. Овие предизвици стануваат значително потешки во контекст на Големи Податоци, кога најчесто користењето на секвенцијални алгоритми и само една машина за нивно извршување не се доволни. Токму затоа, паралелизацијата на алгоритмите предложена во оваа дисертација употребува комерцијално достапни архитектури за дистрибуирано пресметување. Со нивно користење се овозможува хоризонтална скалабилност и додавање компјутерски јазли по потреба, со што се овозможува следење на трендот на зголемување на податоците. Употребата на комерцијално достапни архитектури и системи, како и парадигми за паралелизација ја олеснува имплементацијата на алгоритмите и нивното пуштање во производство, што е важна придобивка од пристапите предложени во дисертацијата.

Краток опис на применетите методи

Во истражувањето кое е изведено при изработката на оваа докторска дисертација направена е анализа на постојните решенија во потесната област на истражување. Резултатите на таа анализа се искористени за увидување на недостатоците на постоечките системи и дефинирање на побарувањата за нивно подобрување.

Врз основа на тие побарувања, предложена е методологија за инженерство на атрибути и начин за паралелизација на повеќе алгоритми со помош на генерални архитектури за дистрибуирано пресметување. Предложените методи се валидирани преку повеќе реални студии на случај од повеќе области и се валидирани од страна на експерти од соодветните области. Добиените резултати се споредени со најновите и најдобрите во литературата.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Главни придобивки од оваа докторска дисертација се:

- предлагање и развој на генеричка методологија за инженерство на атрибути од временски серии;
- генерализација на техниката нарекувана „тежина на факти“ за трансформација на номинални атрибути во нумерички, кај повеќекласни проблеми;
- предлагање и имплементација на 4 хибридни методи за одбирање на атрибути;

- предлагање начини за паралелизација на повеќе алгоритми за инженерство и одбирање на атрибути со помош на генерални дистрибуирани архитектури;
- примена на предложените методи на повеќе реални проблеми и тоа во медицината, амбиентално потпомогнатото живеење, противпожарна служба и рударската индустрија;
- примена на предложените методи за инженерство на атрибути и одбирање на атрибути на повеќе натпревари за податочно рударење, при што на четири од нив методите беа препознаени како иновативни и со висок потенцијал за практична употреба помеѓу стотици други предложени методи, поради што беа презентирани на соодветните конференции. На еден од натпреварите, AAIA'15 Data Mining Competition: Tagging Firefighter Activities at a Fire Scene, благодарение на методот за инженерство на атрибути од временски серии, беше освоено трето место во конкуренција на стотина тимови од целиот свет.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Ефтим Здравевски, со наслов „Паралелизација на алгоритми за предобработка и класификација на податоци“, претставува истражување во техничките науки, поточно во примената на машинско учење за автоматска анализа на големи количини на податоци. Изработката на темата на оваа докторска дисертација остварува научен придонес во методологиите за автоматско инженерство на атрибути, хибридни алгоритми за одбирање на атрибути и нивната паралелизација, со што се овозможува скалабилност на компјутерски кластери.

Докторската дисертација на кандидатот м-р Ефтим Здравевски, со наслов „Паралелизација на алгоритми за предобработка и класификација на податоци“, според мислењето на Комисијата за оценка, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатот, пред одбраната на докторскиот труд, објавил три труда во списанија со импакт-фактор, и тоа еден како прв автор, еден како втор автор и еден како четврти автор:

- [1]. Автор-и: **Ефтим Здравевски**, Петре Ламески, Владимир Трајковиќ, Андреа Кулаков, Иван Чорбев, Росица Голева, Нуно Помбо и Нуно Гарсија **“Improving Activity Recognition Accuracy in Ambient-Assisted Living Systems by Automated Feature Engineering”**, прифатен за објавување во: IEEE Access, pp 1-17, (DOI 10.1109/ACCESS.2017.2684913), 2017 (**Thomson Reuters Journal Citation Report IF: 1.270**)
- [2]. Автор-и: Петре Ламески, **Ефтим Здравевски**, Сашо Коцески, Андреа Кулаков и Владимир Трајковиќ **“Improving Activity Recognition Accuracy in Ambient-Assisted Living Systems by Automated Feature Engineering”**, прифатен за објавување во: IEEE Access, pp 1-7, (10.1109/ACCESS.2017.2690380), 2017 (**Thomson Reuters Journal Citation Report IF: 1.270**)
- [3]. Автор-и: Кристина Друсани Стариќ, Петра Буковец, Катја Јакопиќ, **Ефтим Здравевски**, Владимир Трајковиќ и Адолф Лукановиќ **“Can we predict obstetric anal sphincter injury?”**, објавен во: European Journal of Obstetrics &

Gynecology and Reproductive Biology, pp 196-100, (DOI 10.1016/j.ejogrb.2016.12.029), vol. 210, 2017 (**Thomson Reuters Journal Citation Report IF: 1.662**)

Дополнително, кандидатот објавил 27 трудови на меѓународни конференции, од кои на 14 е прв автор, и тоа:

- [4]. Aleksandra Zdravevska, Ace Dimitrievski, Petre Lameski, **Eftim Zdravevski**, Vladimir Trajkovik, “Cloud-based Privacy Preserving Recognition of Complex Activities for Ambient Assisted Living in Smart Homes”, *17th IEEE International Conference on Smart Technologies IEEE EUROCON 2017*, Skopje, Macedonia, July 2017
- [5]. Petre Lameski, **Eftim Zdravevski**, Vladimir Trajkovik, Andrea Kulakov, “Cloud Based Architecture for Automated Weed Control”, *17th IEEE International Conference on Smart Technologies IEEE EUROCON 2017*, Skopje, Macedonia, July 2017
- [6]. **Eftim Zdravevski**, Petre Lameski, Andrea Kulakov, “Automatic Feature Engineering for Prediction of Dangerous Seismic Activities in Coal Mines”, *Proceedings of The 11th International Symposium Advances in Artificial Intelligence and Applications (AAIA'16), Federated Conference on Computer Science and Information Systems*, Gdansk, Poland, 11 - 14 September, 2016
- [7]. Ace Dimitrievski, **Eftim Zdravevski**, Petre Lameski, Vladimir Trajkovik, “A survey of Ambient Assisted Living systems: challenges and opportunities”, *ICCP 2016 - IEEE 12th International Conference on Intelligent Computer Communication and Processing*, 8-10 September, Cluj-Napoca, Romania
- [8]. Ace Dimitrievski, **Eftim Zdravevski**, Petre Lameski, Vladimir Trajkovik, “Towards Application of Non-Invasive Environmental Sensors for Risks and Activity Detection”, *ICCP 2016 - IEEE 12th International Conference on Intelligent Computer Communication and Processing*, 8-10 September, Cluj-Napoca, Romania
- [9]. Riste Mingov, **Eftim Zdravevski**, Petre Lameski, “Application of Russian Language Phonemics to Generate Macedonian Speech Recognition Model Using Sphinx”, *Web Proceedings of ICT Innovations 2016*, 5-7 September 2016, Ohrid, Macedonia
- [10]. **Eftim Zdravevski**, Petre Lameski, Andrea Kulakov, Vladimir Trajkovik, “Performance Comparison of Random Forests and Extremely Randomized Trees”, *Proceedings of the 13th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2016)*, Bitola, Macedonia, April, 2016
- [11]. **Eftim Zdravevski**, Petre Lameski, Andrea Kulakov, “Row key designs of NoSQL database tables and their impact on write performance”, *Proceedings of The 24th Euromicro International Conference on Parallel, Distributed, and Network-Based Processing, Heraklion, Crete, Greece, 17-19, February, 2016*
- [12]. Petre Lameski, **Eftim Zdravevski**, Riste Mingov, and Andrea Kulakov, “SVM parameter tuning with grid search and its impact on reduction of model over-fitting”, *Proceedings of The International Joint Conference on Rough Sets (IJCRS'15)*, 20-23 November, 2015
- [13]. Petre Lameski, **Eftim Zdravevski**, Andrea Kulakov and Dejan Gjorgjevikj, “Unsupervised weed detection in spinach seedling organic farms”, *24th International Electrotechnical and Computer Science Conference ERK 2015*, Portoroz, Slovenia, 21 - 23 September, 2015

- [14]. **Eftim Zdravevski**, Petre Lameski, Andrea Kulakov, and Slobodan Kalajdziski, "Transformation of nominal features into numeric in supervised multi-class problems based on the weight of evidence parameter", *Proceedings of The 10th International Symposium Advances in Artificial Intelligence and Applications (AAIA'15), Federated Conference on Computer Science and Information Systems*, Lodz, Poland, 13 - 16 September, 2015
- [15]. **Eftim Zdravevski**, Petre Lameski, Andrea Kulakov, Sonja Filiposka, Dimitar Trajanov, and Boro Jakimovski, "Parallel computation of information gain using Hadoop and MapReduce", *Proceedings of The 10th International Symposium Advances in Artificial Intelligence and Applications (AAIA'15), Federated Conference on Computer Science and Information Systems*, Lodz, Poland, 13 - 16 September, 2015
- [16]. **Eftim Zdravevski**, Petre Lameski, Riste Mingov, Andrea Kulakov, Dejan Gjorgjevikj, "Robust histogram-based feature engineering of time series data", *Proceedings of The 10th International Symposium Advances in Artificial Intelligence and Applications (AAIA'15), Federated Conference on Computer Science and Information Systems*, Lodz, Poland, 13 - 16 September, 2015
- [17]. **Eftim Zdravevski**, Petre Lameski, Andrea Kulakov, Boro Jakimovski, Sonja Filiposka, and Dimitar Trajanov, "Feature ranking based on information gain for large classification problems with MapReduce", *Proceedings of the 9th IEEE International Conference on Big Data Science and Engineering*, Helsinki, Finland, 20-22 August, 2015
- [18]. **Eftim Zdravevski**, Petre Lameski, Andrea Kulakov, Sonja Filiposka, Dimitar Trajanov, "Simplifying parallel implementation of algorithms on Hadoop with Pig Latin", *Proceedings of the 12th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2015)*, Bitola, Macedonia, 24-26 April, 2015
- [19]. Petre Lameski, **Eftim Zdravevski**, Andrea Kulakov, "Plant species detection based on leaf contours", *Proceedings of the 12th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2015)*, Bitola, Macedonia, 24-26 April, 2015
- [20]. **Eftim Zdravevski**, Petre Lameski, Andrea Kulakov, Dejan Gjorgjevikj, "Feature selection and allocation to diverse subsets for multi-label learning problems with large datasets", *Proceedings of The 9th International Symposium Advances in Artificial Intelligence and Applications (AAIA'14): 1st Complex Events and Information Modelling, Federated Conference on Computer Science and Information Systems*, Warsaw, Poland, 7 - 10 September, 2014
- [21]. Petre Lameski, Darko Kulakov, **Eftim Zdravevski** and Andrea Kulakov, "Tumor detection in manually selected regions of MRI images", *Web Proceedings of ICT Innovations 2014 ISSN 1857-7288*, pages 183-190, September, Ohrid, 2014
- [22]. Bojan Dikovski, Petre Lameski, **Eftim Zdravevski**, Andrea Kulakov, "Structure from motion obtained from low quality images in indoor environment", *Proceedings of the 11th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2014)*, Bitola, Macedonia, 2014.
- [23]. Petre Lameski, **Eftim Zdravevski**, Andrea Kulakov, "Comparison of local image descriptors for plant identification from leaf images", *ICMER 2013*, Durres, Albania
- [24]. **Eftim Zdravevski**, Petre Lameski and Andrea Kulakov, "Advanced transformations for nominal and categorical data into numeric data in supervised learning problems", *Proceedings of the 10th International Conference for Informatics and Information*

- Technology (CIIT 2013)*, ISBN 978-608-4699-01-9, pages 142-146, 18-21 April, 2013, Bitola, Macedonia
- [25]. Martin Angelovski, Petre Lameski, **Eftim Zdravevski**, and Andrea Kulakov, “Application of BCI Technology for Color Prediction Using Brainwaves”, *Web Proceedings of ICT Innovations 2012*, ISSN 1857-7288, pages 253-260, 9-12 September 2012, Skopje, Macedonia
- [26]. **Eftim Zdravevski**, Petre Lameski, Andrea Kulakov, “Towards a general technique for transformation of nominal features into numeric features in supervised learning”, *Proceedings of the 9th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2012)*, ISBN 978-608-4699-01-9, pages 133-138, 19-22 April, 2012, Bitola, Macedonia
- [27]. **Eftim Zdravevski**, Petre Lameski, Andrea Kulakov, “Weight of Evidence as a Tool for Attribute Transformation in the Preprocessing Stage of Supervised Learning Algorithms”, *Proceedings of International Joint Conference on Neural Networks 2011 (IJCNN 2011)*, pg. 181-188, IEEE CIS and INNS, San Jose, USA, July 2011
- [28]. Petre Lameski, **Eftim Zdravevski**, Andrea Kulakov, Danco Davcev, “Architecture for Wireless Sensor and Actor Networks Control and Data Acquisition”, *Proceedings of IEEE International Conference on Distributed Computing in Sensor Systems (IEEE DCOSS '11)*, IEEE, Barcelona, Spain, June 2011
- [29]. **Eftim Zdravevski**, Andrea Kulakov, Slobodan Kalajdziski, Davco Davcev, “Probabilistic predictions of ensemble of classifiers combined with dynamically weighted majority vote”, *Proceedings of Artificial Intelligence and Applications 2011 (AIA 2011)*, pg. 236-244, IASTED, Innsbruck, Austria, February 2011
- [30]. **Eftim Zdravevski** and Andrea Kulakov, “System for Prediction of the Winner in a Sports Game”, *ICT Innovations 2009*, pg. 55-64, 2010, Berlin: Springer-Verlag

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси на кандидатот се: предлагање на методологија за автоматско инженерство на атрибути од временски серии и номинални атрибути, предлагање на четири хибридни алгоритми за одбирање на атрибути, паралелизација на повеќе алгоритми со помош на генерални архитектури за дистрибуирано пресметување и евалуација на предложените методи.

Подрачјето на примена на резултатите од оваа дисертација вклучува употреба на автоматско инженерство и одбирање на атрибути од произволни извори на податоци, како разни сензорски мрежи во индустријата, медицината, деловните процеси и секојдневното живеење. Паралелизацијата на предложените алгоритми овозможува надминување на многу предизвици кои потекнуваат од зголемувањето на количината на податоци, нивната разновидност и брзина на генерирање, тренд кој во последните години е исклучително евидентен.

Повеќето од моменталните паралелизации користат паралелизам на податоците, но за некои алгоритми паралелизмот на моделите е можеби посоодветен. Можните понатамошни истражувања се: паралелизација на други алгоритми за инженерство или одбирање на атрибути со помош на паралелизам на моделите или на податоците, како и паралелизација на разни алгоритми за класификација со принципот паралелизам на моделите. Друга можност е автоматизацијата на инженерството на атрибутите од произволни извори и нивна интеграција во повеќе продукциски системи.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот **м-р Ефтим Здравевски** со наслов „**Паралелизација на алгоритми за преобработка и класификација на податоци**”.

КОМИСИЈА

4. **Акад. проф. д-р Љупчо Коцарев, претседател, с.р.**
5. **Вонр. проф. д-р Андреа Кулаков, ментор, с.р.**
6. **Проф. д-р Владимир Трајковиќ, член, с.р.**
7. **Вонр. проф. д-р Боро Јакимовски, член, с.р.**
8. **Проф. д-р Сашо Коцески, надворешен член, с.р.**

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ВОКАЛНО ПЕЕЊЕ (СОЛО ПЕЕЊЕ), ЗА НАСТАВНИТЕ ПРЕДМЕТИ: СОЛО ПЕЕЊЕ - ПОПУЛАРНИ ЖАНРОВИ И ГРУПА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА ПОПУЛАРНИТЕ ЖАНРОВИ, БЕЗ ЗАСНОВАЊЕ РАБОТЕН ОДНОС, НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ - СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за музичка уметност – Скопје, објавен во весниците „Дневник“ и „Коха“ од 25.3.2017 година, за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област вокално пеење (соло пеење) за наставните предмети: Соло пеење - популарни жанрови и група наставни предмети од областа на популарните жанрови, без засновање работен однос, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот и уметнички совет, арх. бр. 02-471/1 од 26.4.2017, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. м-р Кире Костов, проф. Живоин Глишиќ и доц. м-р Иван Иванов.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област вокално пеење (соло пеење), за наставните предмети: Соло пеење - популарни жанрови и група наставни предмети од областа на популарните жанрови, без засновање работен однос, во предвидениот рок се пријави единствено кандидатката м-р Андријана Јаневска.

7. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката м-р Андријана Јаневска е родена на 6.12.1981 година во Скопје. Основното и средното музичко образование ги стекнала во ДМБУЦ „Илија Николовски-Луј“ во Скопје, во класата на проф. Иле Темков, а во 2004 година дипломирала виолина, со највисока оценка 10, на Факултетот за музичка уметност во Скопје, каде што најпрво била во класата на проф. Зоран Димитровски, а потоа на проф. м-р Љубиша Кировски.

Андријана Јаневска била осум години по ред, како ученик во ДМБУЦ „Илија Николовски-Луј“ и студент на Факултетот за музичка уметност - Скопје, корисник на стипендија за талентирани ученици и студенти. За време на средното образование следела факултативна настава по хорско диригирање и композиција, а била и активен учесник на семинарите по виолина раководени од реномираните уметници Марина Јашвили, професор на московскиот конзерваториум „П. И. Чајковски“ (Русија) и Благоја Димчевски, концерт-мајстор на Националниот француски оркестар во Тулуз (Франција). На државните натпревари по виолина одржани во периодот од 1992 до 1999 година, таа има освоено 1 трета, 2 втори и 2 први награди, а на државниот натпревар по солфеж одржан во 2001 година била добитник на специјална прва награда. Таа бележи осумгодишно активно членство во детскиот хор за духовна музика „Пиколо“ и петнаесетгодишно активно членство во професионалниот црковен женски хор „Св. Злата Мегленска“, со кој има

освоено бројни награди и признанија и има реализирано многубројни концерти низ светот, во САД, Азија, Австралија и Европа.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во 2011 година се стекнала со научното звање магистер по музички науки на Факултетот за музичка уметност - Скопје, со највисоката оценка 10, под менторство на проф. д-р Викторија Коларовска-Гмирја.

Како афирмиран уметник-стручњак од практиката, од учебната 2015/2016 година била ангажирана да учествува во наставата по предметот Соло пеење - популарни жанрови, на студиската програма за соло пеење-популарни жанрови на Факултетот за музичка уметност-Скопје. Нејзиното вклучување во наставата се покажало исклучително успешно, за што зборуваат резултатите кои ги постигнале студентите во овој период, презентирани преку повеќе концертни настапи реализирани на сцените на Факултетот за музичка уметност - Скопје, Македонската опера и балет, МКЦ во Скопје, учеството во мјузиклот „Свирачот на покривот“ и проектот „Божикни песни“, комплетно реализиран (аранжман, изведба, снимање, продукција) од Андријана Јаневска, во студиото „Гиновски“ во Скопје.

Во моментот, м-р Андријана Јаневска е вработена на местото прва виолина во оркестарот на Македонската опера и балет.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните уметнички, научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

8. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Уште пред нејзиното дипломирање на Факултетот за музичка уметност - Скопје, квалитетот на Андријана Јаневска како истакнат виолинист и музичар бил препознаен од националната установа Македонска опера и балет, за што била поканета да се приклучи во составот на оркестарот, во кој како прва виолина е вработена и до денес. Нејзината повеќестрана надареност и активност во повеќе различни музички области се манифестира и преку делувањето како музички педагог. Таа во периодот од 2004 до 2006 година работела како наставник по виолина во УОМО Панче Пешев во Куманово, потоа во учебната 2007/2008 година како наставник по музичка култура во гимназијата „Алгоритам центар“, а во учебната 2009/2010 година како наставник по соло пеење на Факултетот за аудиовизуелни уметности ЕСРА во Скопје. Исто така, во континуитет, од 2004 до 2015 година, Андријана Јаневска била наставник по солфеж, теорија на музиката и соло пеење во музичкото училиште „Ентерпрајз“. Таа редовно учествувала и во подготовките на нашите претставници за настапите на Детската евровизија.

Од учебната 2015/2016 година, како афирмиран уметник, по покана од Факултетот за музичка уметност - Скопје учествува во наставата по предметот соло

пеење - популарни жанрови и во подготовките за концертните настапи на студентите од студиската програма за соло пеење - популарни жанрови. Нејзиното долгогодишно и богато искуство во областа на популарната музика, не само на домашните туку и на меѓународните музички сцени, таа успешно го инкорпорира во својата метода и начин на работа со студентите. Постигнатите резултати и стручно-уметничкиот напредок на студентите забележани во периодот на нејзиниот ангажман укажуваат на тоа дека м-р Андријана Јаневска успева ефикасно да им ги пренесе на студентите своите знаења и сеопфатни музички и сценски искуства.

Стручно-уметничка дејност

Андријана Јаневска уште во деновите кога го стекнувала образованието во средното музичко училиште се наметнала со својата исклучителна музикалност и талентираност како еден од најинтересните и најквалитетни вокални изведувачи во сферата на популарните музички жанрови во Македонија. Големата љубов кон пеењето и вокалната музичка уметност е евидентно преку нејзиното истрајно петнаесетгодишно учество во професионалниот црковен женски камерен хор „Св. Злата Мегленска“, со кој имала голем број на концерти одржани во САД, Австралија, Словенија, Полска, Словачка, Португалија, Грција, Франција, Шпанија, Португалија, Германија, Италија, Шведска и др. Нејзината професионална пејачка и музичка кариера започнува од 1998 година, преку првиот настап со ревискиот оркестар на МРТВ на Фестивалот „Скопје фест“, изведувајќи своја композиција. Оттогаш таа се промовирала, не само како врвен вокален солист, туку и како автор на многубројни композиции од разновидни музички жанрови. Веќе наредната 1999 година таа ги освоила наградите за најдобар дебитант на „Макфест“, најдобра интерпретација и текстописец на „Скопје фест“ и најдобра интерпретација на „Еврофест“. Во 2000 и 2001 година била добитник на Гран-при наградите на „Макфест“ и на „Скопје фест“, наградите „Открытие на годината“, „Пејачка на годината“ и „Хит на годината“ (за композицијата „Твоето писмо, моја библија“). Оттогаш Андријана Јаневска има забележано повеќе од стотина настапи на фестивали и на солистички концерти во речиси сите поголеми градови во Македонија, целовечерни концерти со МИТАН - проектот во Хераклеја (Битола) и плоштадот „Македонија“ во Скопје (2008), во Античкиот театар, во рамките на програмата на фестивалот „Охридско лето“ (2009) и во Универзалната сала во Скопје (2013). Нејзиниот креативен потенцијал се огледува и во улогите кои ги остварила во мјузиклите „Dorothy.Sconcerto per Oz“, во копродукција на Македонската опера и балет и италијанската продукциска куќа „Fanny & Alexander“, а со кој гостувала и во Хамбург, Германија (2007), како и во мјузиклот „Пенелопе икс“, во копродукција на Македонската опера и балет и Рајатес- компанијата од Велика Британија (2014). Досегашната солистичка концертна активност на Андријана Јаневска во земјава се заокружила со концертот одржан на 12.1.2017 година, насловен како „Заборавени песни“, на кој како вокален солист настапила со оркестарот на Македонската опера и балет, изведувајќи традиционални македонски песни во нови, современи аранжмани.

Меѓународната афирмација м-р Андријана Јаневска ја стекнала со настапите на многубројни фестивали и солистички концерти во многу европски градови, но и во големите музички центри на прекуокеанските земји, САД и Австралија. Меѓу позначајните, овде ги наведуваме:

1999 - концерт во Љубљана, Словенија;
 1999 - концерт во Варшава и Краков, Полска;
 1999 - концерт во Кошитце, Словачка;
 1999 - концерти во Костур и Лерин, Грција;
 2000 - настап на фестивалот „Дискавери“ во Варна, Бугарија;
 2000 - настап на фестивалот „Будва фест“ во Будва, Црна Гора;
 2000 - настап на фестивалот „Муф и Вобан“ во Зрењанин, Србија;
 2000 - повеќе солистички концерти во Сиднеј и Мелбурн, Австралија;
 2001 - концерт во Порто, Португалија;
 2001 - настап на фестивалот „Будва фест“ во Будва, Црна Гора;
 2002 - солистички концерт во Минхен, Германија;
 2002 - настап на фестивалот „Будва фест“ во Будва;
 2004 - настап на отворањето на Олимпијадата во Атина (виолина);
 2006 – серија на солистички концерти во Мелбурн, Сиднеј, Канбера и Волонгонт, Австралија;
 2006 - концерт во македонската амбасада во Париз, Франција;
 2007 - концерт во Барселона, Шпанија;
 2008 - главна улога во мјузикл (виолина) и турнеја во Хамбург, Германија;
 2008 - концерт во Нирнберг, Германија;
 2008 - етноконцерт во Рим, Италија;
 2009 - концерт во Венеција, Италија;
 2009 – концертна турнеја во Њу Џерси, Вашингтон и Лос Анџелес, САД;
 2010 - концерт во Билбао, Шпанија;
 2010 - концерти во Руен и Париз, Франција;
 2010 - концерт во Торино, Италија;
 2010 - настап на фестивалот „Еуровојс“ во Атина, Грција;
 2012 - концерт за Македонската Амбасада во Стокхолм, Шведска;
 2012 - концерт на цез фестивалот во Монтре, Швајцарија;
 2014 - концерт во Рига, Летонија;
 2014 - гостин на концертот на Влатко Стефановски во Сава Центар во Белград, Србија.

Во однос на музичката продукција, Андријана Јаневска досега има снимено и издадено 9 соло албуми (ЦД):

2001 – „Моја Библија“;
 2006 – „Ден“;
 2008 – „Македонски рози“ (етно);
 2009 – „Приказна за едно моме“ (етно);
 2009 – „Свездичка мала“ (Христијански детски песни);
 2011 – „Кога си среќен“ (детски песни);

- 2013 – „Патување на полноќ“ (во живо од Универзална сала);
- 2015 – „Заспивалки“ (детски приспивни песни);
- 2017 – „Слушај, пеј, играј“ (детски традиционални песни).

Покрај тоа, таа дополнително има издадено 36 синглови и има снимено 16 видео спотови, а се јавува и како аудиопродуцент на албуми за други изведувачи:

- 2015 - Аудио ЦД за фестивалот МАКФЕСТ;
- 2016 - Metamodern geometry: Classical and new piano music juxtaposed, Rena Rzaeva;
- 2016 - Албум на дувачко трио: обоа, кларинет и фагот;
- 2016 - Албум на вокално трио Центлмен;

Во периодот од 2012 до 2016 година Андријана Јаневска се истакнала и како автор на аранжманите напишани за биг бенд и ревиски оркестар за 8 композиции, изведени на фестивалите „Скопје фест“ и „Макфест“.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Покрај стручно-уметничкиот ангажман во областа на популарните музички жанрови, Андријана Јаневска била активна и во полето на научноистражувачката дејност. Таа во 2006 година учествувала на XI конференција на IRAM со рефератот „Elementary Music School “Panche Peshev” in Kumanovo“ и на XIII конференција на IRAM со рефератот „Gordon Test in Kumanovo Primary Schools“. Потоа во 2012 година земала учество на маѓународната конференција во Рим (Италија), со рефератот „Gordon test in Macedonia“, има објавено апстракт во зборникот од меѓународната конференција, а нејзин труд со оригинални научни резултати бил објавен во списанието International Journal of Arts and Sciences (2012).

Андријана Јаневска, со својата висока репутација стекната преку повеќегодишната активност, била често поканувана да биде член на жири - комисиите, како оние на меѓународниот Арт фестивал „Езерски бисери“ во Охрид (2014,2015,2016), на националната жири - комисија за Евровизија (2010), за избор на млади таленти (2012, 2016) и во комисијата за мјузиклот „Тајно моја“ (2017).

Меѓу другото, Андријана со право може да го носи називот филантроп, заради својот придонес и несебичен ангажман во поддршката на многу кампањи и програми наменети за лицата со посебни потреби, старите и изнемоштени лица и други ранливи категории на лица. Таа учествувала на многубројни хуманитарни концерти организирани за тие намени, а за нејзините заслуги и активности добила благодарници од Црвен крст, Здружението за развој на дарбите на лицата со посебни потреби ТАЛЕНТИ – Скопје, ДАНУ Филантропија, ЈЗУ Геронтолошки завод и др.

За одбележување се и нејзините активности насочени кон музичката едукација на децата, кои ги реализирала преку предавања и музички работилници одржани во повеќе градинки и основни училишта, како и со издавањето на книги наменети за музичко образование на детската популација: „Заспивалки“ (издавач: „Едука Мак“, 2015) и „Слушни, пеј, играј“ (издавач: „Просветно дело“, 2017).

Оценка од самоевалуација

Кандидатката м-р Андријана Јаневска на сите анонимно спроведени анкети на студентите на Факултетот за музичка уметност - Скопје има добиено позитивни оценки. За зимскиот семестар во учебната 2015/2016 година има просечна оценка 9,53, за летниот семестар во учебната 2015/2016 година има просечна оценка 9,66 и за зимскиот семестар во учебната 2016/2017 година има просечна оценка 9,69

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува уметничката, наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на м-р Андријана Јаневска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката, Комисијата заклучи дека м-р Андријана Јаневска поседува уметнички, научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето доцент во наставно-научната област вокално пеење (соло пеење), за наставниот предмет соло пеење - популарни жанрови и група наставни предмети од областа на популарните жанрови .

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за музичка уметност - Скопје, м-р Андријана Јаневска да биде избрана во звањето доцент во наставно-научната област вокално пеење (соло пеење), за наставните предмети: Соло пеење - популарни жанрови и група наставни предмети од областа на популарните жанрови, без засновање работен однос, на Факултетот за музичка уметност во Скопје.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. м-р Кире Костов, с.р.
2. Проф. Живоин Глишиќ, с.р.

3. Доц. м-р Иван Иванов, с.р.

Анекс 2

**ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат:

Андријана Ристо Јаневска

Институција:

Факултет за музичка уметност - Скопје

Научна област:

вокално пеење (соло пеење), за наставните предмети: Соло пеење - популарни жанрови и група наставни предмети од областа на популарните жанрови

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
	Вкупно	

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
1.	Учество на научен/стручен собир со реферат - усна презентација, XI IRAM Conference Skopje January 24-25. 2006, „Elementary Music School “Panche Peshev” in Kumanovo“	1
2.	Учество на научен/стручен собир со реферат - усна презентација XIII IRAM Conference Skopje, October 6-8. 2006 „Gordon Test in Kumanovo Primary Schools“	1
3.	Учество на научен/стручен собир со реферат - постер (Рим, Италија), Rome Conference 30.10.2012 „ GORDON TEST IN MACEDONIA“	0,5
4.	Апстракт објавен во зборник на меѓународна конференција (Рим, Италија): SUBJECTIVE VS OBJECTIVE METHOD OF EXAMINATION OF MUSICAL ABILITIES OF THE 1st GRADE STUDENTS IN THE PRIMARY SCHOOLS IN KUMANOVO	1
5.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: International Journal of Arts and Sciences, 2012	4
	Вкупно	7,5

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (стручно-уметничка):	Поени
1.	Солистички концерт со симфониски оркестар, 12 јануари 2017, МОБ, Скопје	8
2.	Солистички концерт со камерен оркестар, 2008, Кирилица, Митан проект, плоштад „Македонија“, Скопје	8
3.	Солистички концерт со камерен оркестар (9.8.2009, Антички театар, фестивал „Охридско лето“)	8
4.	Солистички концерт со камерен оркестар, 27.11.2013, Универзална сала	8
5.	Солистички концерт со камерен оркестар, 29.12.2009, плоштад „Македонија“, Скопје	1,6
6.	Солистички концерт со камерен оркестар по повод 40 години Општина Карпош, Карпошово културно лето, 18.8.2016	1,6
7.	Солистички концерт со камерен оркестар во Берово, „Етноплоштад“ 28.08.2014	1,6
8.	Солистички концерт со камерен оркестар, плоштад Веница по повод Павловден, 9.7.2015	1,6
9.	Солистички концерт со камерен оркестар, отворање на Битолско културно лето, 2015, Митан Проект, Хераклеа - Битола	1,6
10.	Главна улога во опера/мјузикл (виолина) - премиера, Dorothy.Sconcerto per Oz, во МОБ, Скопје (17.2.2007)	8
11.	Главна улога во опера/мјузикл (виолина) - реприза, Dorothy.Sconcerto per Oz, во МОБ, Скопје (18.2.2007)	1,6
12.	Главна улога во опера/мјузикл (виолина) - реприза, Dorothy.Sconcerto per Oz, во МОБ, Скопје (20.02.2007)	1,6
13.	Главна улога во опера/мјузикл (7.3.2007), реприза, Dorothy.Sconcerto per Oz, во Kampnagel Hamburg, Хамбург - Германија	1,6

Ред. број	Назив на активноста (стручно-уметничка):	Поени
14.	Главна улога во опера/мјузикл (9.3.2007), реприза, Dorothy.Sconcerto per Oz, во Kampnagel Hamburg, Хамбург - Германија	1,6
15.	Главна улога во опера/мјузикл (10.3.2007), реприза, Dorothy.Sconcerto per Oz, во Kampnagel Hamburg, Хамбург - Германија	1,6
16.	Главна улога во опера/мјузикл, премиера на 17.12.2014, Пенелопе ИКС, (улога на Пенелопе), МОБ, Скопје	8
17.	Соло албум: Моја Библија (2001)	8
18.	Соло албум: Ден (2006)	8
19.	Соло албум: Македонски рози (2008)	8
20.	Соло албум: Приказна за едно моме (2009)	8
21.	Соло албум: Свездичка мала (2009)	8
22.	Соло албум: Кога си среќен (2011)	8
23.	Соло албум: Патување на полноќ (во живо - 2013)	8
24.	Соло албум: Заспивалки (2015)	8
25.	Создадено и изведено дело за вокал и биг бенд/ревиски оркестар: „Можеби“ - Скопје фест 2012	6
26.	Создадено и изведено дело за вокал и биг бенд/ревиски оркестар: „Што е тоа“ - Скопје фест 2013	6
27.	Создадено и изведено дело за вокал и биг бенд/ревиски оркестар: „Можев“ - Мак фест 2014	6
28.	Создадено и изведено дело за вокал и биг бенд/ревиски оркестар: „Срце чува спомени“ – „Скопје фест“ 2014	6
29.	Создадено и изведено дело за вокал и биг бенд/ревиски оркестар: „Миг без тебе“ – „Скопје фест“ 2014	6
30.	Создадено и изведено дело за вокал и биг бенд/ревиски оркестар: „Ти си само сон“ – „Мак фест“ 2015	6
31.	Создадено и изведено дело за вокал и биг бенд/ревиски оркестар: „Силен дожд“ – „Скопје фест“ 2015	6

Ред. број	Назив на активноста (стручно-уметничка):	Поени
32.	Создадено и изведено дело за вокал и биг бенд/ревиски оркестар: „Да ми помине баш се“ – „Мак фест“ 2016	6
33.	Солистички концерт во Минхен - Германија, Eurovision Convention, 14.9.2002	4
34.	Солистички концерт во Њу Џерси (САД), МПЦ Св. Никола, сала Александрија, 20.6.2009	4
35.	Солистички концерт во Рим, по повод Св. Кирил и Методиј, 24.5.2008	4
36.	Солистички концерти во Сиднеј - ТАРБС, Австралија, 2000	4
37.	Солистички концерт во Мелбурн - ТАРБС, Австралија, 2000	4
38.	Создадено и изведено дело за соло инструмент или за вокал „Те сакам бескрајно“, „Скопје фест“ 1998	4
39.	Создадено и изведено дело за соло инструмент или за вокал „Еден ден“, „Скопје фест“ 1999	4
40.	Создадено и изведено дело за соло инструмент или за вокал „За тебе“, 2000	4
41.	Создадено и изведено дело за соло инструмент или за вокал „За крај“, 2004	4
42.	Создадено и изведено дело за соло инструмент или за вокал „Дојди бакни ме“, 2006	4
43.	Создадено и изведено дело за соло инструмент или за вокал „Сонце“, 2006	4
44.	Создадено и изведено дело за соло инструмент или за вокал „Дрво без корен“, 2009	4
45.	Создадено и изведено дело за соло инструмент или за вокал „20 лета Македонија“, 2011	4
46.	Создадено и изведено дело за соло инструмент или за вокал „Можеби“ 2012	4
47.	Создадено и изведено дело за соло инструмент или за вокал „Ако ме сакаш“, 2013	4
48.	Создадено и изведено дело за соло инструмент или за вокал „Изгубена“, 2013	4

Ред. број	Назив на активноста (стручно-уметничка):	Поени
49.	Создадено и изведено дело за соло инструмент или за вокал „Што е тоа“, 2013	4
50.	Создадено и изведено дело за соло инструмент или за вокал „Казна“, 2014	4
51.	Создадено и изведено дело за соло инструмент или за вокал „Срце чува спомени“, 2014	4
52.	Создадено и изведено дело за соло инструмент или за вокал „Миг без тебе“, 2014	4
53.	Создадено и изведено дело за соло инструмент или за вокал „Можев“, 2014	4
54.	Создадено и изведено дело за соло инструмент или за вокал „Ти си само сон“, 2015	4
55.	Создадено и изведено дело за соло инструмент или за вокал „Силен дожд“, 2015	4
56.	Создадено и изведено дело за соло инструмент или за вокал „Да ми помине баш се“, 2016	4
57.	Целовечерен концерт со камерен ансамбл „Св. Злата Мегленска“ - Брезје, Словенија, 1999	2
58.	Целовечерен концерт со камерен ансамбл „Св. Злата Мегленска“ - Сиднеј, Австралија, 2006	2
59.	Целовечерен концерт со камерен ансамбл „Св. Злата Мегленска“ - Порто, Португалија, 2001	2
60.	Целовечерен концерт со камерен ансамбл „Св. Злата Мегленска“ - Подгорица, Црна Гора, 2009	2
61.	Целовечерен концерт со камерен ансамбл на МБУЦ Илија Николовски Луј - Атина, Грција, 2004	2
62.	Целовечерен концерт со камерен ансамбл „Св. Злата Мегленска“ - 9.11.2008, Барселона, Шпанија	2
63.	Целовечерен концерт со камерен ансамбл „Св. Злата Мегленска“ - Нириберг, Германија 2008	2
64.	Целовечерен концерт со камерен ансамбл „Св. Злата Мегленска“ - Ла Фениче, Венеција, Италија 20.4.2009	2

Ред. број	Назив на активноста (стручно-уметничка):	Поени
65.	Целовечерен концерт со камерен ансамбл „Св. Злата Мегленска“ - Монтро, Швајцарија, април 2012	2
66.	Целовечерен концерт со камерен ансамбл „Св. Злата Мегленска“ - Рига, Летонија, август 2014	2
67.	Солист (друг настап) – 1998, Скопје фест: „Те сакам бескрајно“	0,6
68.	Солист (друг настап) – 1999, Скопје фест: „Еден ден“	0,6
69.	Солист (друг настап) – 1999, Мак фест: „Не можам да заљубам по тебе“	0,6
70.	Солист (друг настап) – 1999, Охрид фест: „Доволно силна“	0,6
71.	Солист (друг настап) – 1999, Евро фест: „Да сум јужен ветар“	0,6
72.	Солист (друг настап) – 2000, Макфест: „Љубов ти е адреса“	0,6
73.	Солист (друг настап) – 2000, Еврофест: „За тебе“	0,6
74.	Солист (друг настап) – 2001, Скопје фест: „Твоето писмо моја библија“	0,6
75.	Солист (друг настап) – 2001, Скопје фест: „Носталгија“	0,6
76.	Солист (друг настап) – 2001, Макфест: „Ден по ден“	0,6
77.	Солист (друг настап) – 2001, Еврофест: „Дали има некој што не љубел“	0,6
78.	Солист (друг настап) – 2002, Скопје фест: „О Шери мон Шери“	0,6
79.	Солист (друг настап) – 2004, Макфест: „Остани“	0,6
80.	Солист (друг настап) – 2005, Скопје фест: „За крај“	0,6
81.	Солист (друг настап) – 2006, Охрид фест: „Сонце“	0,6
82.	Солист (друг настап) – 2007, Скопје фест: „Епизода“	0,6
83.	Солист (друг настап) – 2008, Охрид фест: „Заминувам“	0,6
84.	Солист (друг настап) – 2009, Скопје фест: „Дрво без корен“	0,6
85.	Солист (друг настап) – 2013, Охрид фест: „Ако ме сакаш“	0,6
86.	Солист (друг настап) – 2000, Варна (Бугарија): „Да сум јужен ветар“	0,6

Ред. број	Назив на активноста (стручно-уметничка):	Поени
87.	Солист (друг настап) – 2000, Будва (Црна Гора): „Љубовен ритам“	0,6
88.	Солист (друг настап) – 2000, Зрењанин (Србија): „Твоето писмо, моја библија“	0,6
89.	Солист (друг настап) – 2001, Будва (Црна Гора): „Дали има некој што не љубел“	0,6
90.	Солист (друг настап) – 2010, меѓународен фестивал „Еуровојс“, Атина, Грција: „Дрво без корен“	0,6
91.	Солист (друг настап) - 12.10.2014, гостин на концертот на Влатко Стефановски во Сава центар, Белград, Србија	0,6
92.	Солист (друг настап) со симфониски оркестар - Отворање на ДММ, солист со Македонската филхармонија, 26.3.2013	0,6
93.	Солист (друг настап) - 20.3.2011, концерт посветен на Д.Г.Шпато, настап со ревиски оркестар на ДММ	0,6
94.	Солист (друг настап) - 5.4.2016 - настап на ДММ со ревиски оркестар во Дом на АРМ по повод роденденот на Александар Цамбазов	0,6
95.	Солист (друг настап) - Џемс Бонд теми, МНТ Скопје, 24.3.2017	0,6
96.	Солист (друг настап) со камерен оркестар на Битолско лето – Хераклеа, Битола, 1.8.2016	0,6
97.	Придружен вокал на Влатко Стефановски, Џибони, Бајага и Раде Шербеџија, концерт во Универзална сала, 30.3.2014	0,6
98.	Солист (друг настап) - Ротари клуб, Стокхолм, Шведска, 19.8.2012	0,6
99.	Солист (друг настап), со камерен состав, фестивал „Нимус“ - Нишки музички свечености, Ниш, 18.10.2010	0,6
100.	Солист (друг настап) со камерен оркестар - 24 години од независноста на Република Македонија, 8.9.2015, МНТ	0,6
101.	Член на симфониски, оперски или балетски оркестар (прва виолина), од 1.1.2003- (0,05*14 год. =)	0,7
	Вкупно	313,1

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
1.	Книга од стручна област „Заспивалки“, издавач: „Едука Мак“, 2015	8
2.	Книга од стручна област „Слушни, пеј, играј“, издавач: „Просветно Дело“, 2017	8
3.	Учество на промотивни активности на факултетот, 50 години ФМУ, МОБ, 18.4.2016	0,5
4.	Член на национална жири-комисија за мјузиклот „Тајно моја“, 2017	1
5.	Член на национална жири-комисија за Евровизија 2010	1
6.	Член на национална жири-комисија за избор на најталентиран ученик во Општина Карпош, Драмски театар, 18.10.2016	1
7.	Член на меѓународна жири-комисија на артфестивалот „Езерски бисери“, 6.8.2014	2
8.	Член на меѓународна жири-комисија на артфестивалот „Езерски бисери“, 5.8.2015	2
9.	Член на меѓународна жири-комисија на артфестивалот „Езерски бисери“, 8.8.2016	2
10.	Член на меѓународна жири-комисија на артфестивалот „Дојрана“, 25.6.2014	2
11.	Член на жири - комисија, талент на Св. Николе, Дом на култура, Св. Николе, 23.12.2012	1
12.	Предавање на институции од јавен интерес, културно-информативни центри: Музичка работилница, градинка „Корчагин“, 2015	0,5
13.	Предавање на институции од јавен интерес, културно-информативни центри: Запознавање со инструментот виолина (на англиски наставен јазик), Основно училиште НОВА, 2016	0,5
14.	Предавање на институции од јавен интерес, културно-информативни центри: Гудачки инструменти, Градинка „Пролет“, 2016	0,5

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
	Вкупно	30

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	7,5
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	313,1
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	30
Вкупно	350,6

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. Проф. м-р Кире Костов, с.р.
2. Проф. Живоин Глишиќ, с.р.
3. Доц. м-р Иван Иванов, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ДИЗАЈНИРАЊЕ И
РАЗВОЈ НА СОВРЕМЕНИ СИСТЕМИ ЗА КОНТРОЛИРАНО И
НАСОЧЕНО ОСЛОБОДУВАЊЕ НА ПРОБИОТИЦИ“ ОД М-Р
ЈАСМИНА ХАЦИЕВА, ПРИЈАВЕНА НА ФАРМАЦЕВТСКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет во Скопје, на XXXIV седница одржана на 30.5.2017 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на докторантката м-р Јасмина Хаџиева со наслов **Дизајнирање и развој на современи системи за контролирано и насочено ослободување на пробиотици**, во состав: проф. д-р Лидија Петрушевска Този (претседател), проф. д-р Кристина Младеновска (ментор), проф. д-р Катерина Горачинова (член), проф. д-р Марија Главаш Додов (член) и проф. д-р Емилија Јаневиќ Ивановска (член). Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на докторантката м-р Јасмина Хаџиева, со наслов **Дизајнирање и развој на современи системи за контролирано и насочено ослободување на пробиотици**, е структурирана во следниве поглавја: вовед, преглед на литературата, цели, материјали и методи, резултати и дискусија и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** на трудот се изложени основните научни гледишта од областа во која се истражува, хипотезата, истражувачките прашања, како и теоретската рамка.

Сублимирајќи ги сознанијата од **прегледот на литературата**, докторантката на почетокот се осврнува на дефиницијата и регулаторните гледишта на пробиотиците, со посебен осврт на регулативата во САД, Европа, Јапонија и Република Македонија, истакнувајќи дека државите во светот имаат различни регулаторни гледишта, што создава тешкотија при донесувањето на одлука од страна на потрошувачите за избор на најдобриот начин за примена на пробиотиците. Притоа се истакнува дека во Република Македонија, производитите кои содржат пробиотици се категоризираат како „додатоци на исхрана“, прехранбени производи чија цел е да ја дополнуваат нормалната исхрана и кои се концентрирани извори на хранливи состојки или други супстанции со прехранбен или физиолошки ефект, сами или во комбинација, ставени во промет во дозирана форма во вид на капсули, пасти, таблети и други слични форми, кеси со прашкаста супстанца, ампули со течност и други слични форми на течни или прашкасти супстанции, дизајнирани да можат да бидат употребени во мали мерливи единечни количини, а кои не се и не можат да бидат регистрирани како лекови и/или хербални лекови, согласно со прописите за лековите и се класифицирани во делот на „други супстанции со прехранбен или физиолошки ефект“.

Во продолжение е дадена листа на најчесто користените пробиотици, истакнато е нивното целно место за колонизација и изразување на здравствените ефекти, како и главните механизми на дејство (натпревар со патогените бактерии за врзувачките места на интестиналниот епител и влијание врз

барьерната функција на епителот и спречување на адхезијата на патогените бактерии на епителот преку антимикробни супстанции кои ги произведуваат самите пробиотски бактерии или клетките на домаќинот по индукција од пробиотиците).

Оттука, литературниот преглед понатаму се насочува кон здравствените придобивки од примената на пробиотиците/пробиотските производи во спречувањето и/или третманот на урогениталните и гастроинтестиналните инфекции (вклучувајќи бактериска и/или вирусно-предизвикана дијареја), инфламаторните цревни заболувања (улцерозен колит, Кроново заболување, пух, иритирачки цревен синдром, мукозит предизвикан од хемотерапија, ентеропатија предизвикана од нестероидни анти-инфламаторни лекови), инфламаторните заболувања на горниот гастроинтестинален тракт (пептичен улцер). Дополнително, наведено е дека внесувањето на пробиотици се поврзува со подобрување на низа здравствени состојби, како хиперхолестеролемија, хипертензија, нетолерантност кон лактоза и деналното здравје, а се наведуваат и новите подрачја на истражување, како дебелината, канцерот, мозокот, бубрезите и болестите аутизам, панкреатит, фибромијалгија итн., во кои е забележана дисбиоза. Со оглед на целта на примена на пробиотиците, подобрување на здравјето и благосостојбата при широка употреба кај популации од сите возрасти, посебен интерес во докторскиот труд е ставен и на безбедноста од нивната употреба. Се истакнуваат главните ризици од употребата и се посочува дека во развојот на пробиотски производ, од аспект на безбедноста треба да се земе предвид и можноста за трансмисија на плазмид-антибиотска резистенција.

Во продолжение од прегледот на литературата, интересот се насочува кон новите предизвици во развојот на пробиотските производи. Наведени се основните барања кои пробиотиците/пробиотските производи треба да ги задоволат за да ги остварат здравствените придобивки, како и пречките во задоволувањето на тие барања, чувствителноста на пробиотиците на екстремни температури, оксидативен, осмотски и механички стрес, со кои се соочуваат при процесот на подготовка и чување, и негативното влијание врз виталноста на пробиотиците на ниската рН во желудникот, жолчните соли во дуоденумот и ензимите, со кои се соочуваат при преминот низ гастроинтестиналниот тракт. На овие сознанија, докторантката го темели главниот предизвик при формулирањето на пробиотските производи, испорака на соодветен број живи микроорганизми до целното место на делување, одржување на преживувањето на пробиотските бактерии до времето на примена на производот и нивна заштита низ гастроинтестиналниот пат.

Оттука, прегледот на литературата понатаму се насочува кон конвенционалните и неконвенционалните пробиотски производи, со детален преглед на генерациите пробиотски производи, од прехранбени (млечни) производи преку лиофилизирани микроорганизми во конвенционални дозирани форми изградени од синтетски или природни полимери до микроинкапсулирани пробиотици во синтетски, полусинтетски или природен полимерен матрикс за понатамошно инкорпорирање во пробиотски производ и испорака во гастроинтестиналниот тракт. Во продолжение, докторантката детално се осврнува на микроинкапсулирањето на пробиотици, кое како процес во кој микроорганизмите се обвиткуваат со полимерна обвивка овозможува заштита од надворешната средина до ослободување на пробиотикот, подобрување на реолошките својства (што е особено важно при развојот на пробиотска формулација) и подобрување на структурата и зголемување на стабилноста на пробиотикот (што е предност за понатамошно инкорпорирање во финален пробиотски производ). Наведени се различните поттикнувачки фактори за ослободување и насочување на пробиотикот, како промена на рН

вредноста на средината, механички стрес, температурни и осмотски разлики, ензимско влијание, влага и други хемиски компоненти. Истакнати се параметрите со кои се определува ефикасноста на микроинкапсулирање на пробиотиците, одржување на преживувањето на пробиотската бактерија после подготовка на микрочестичките и преминот низ гастроинтестиналната средина до целното место на делување, како и факторите кои влијаат на овие параметри, времето и условите на микроинкапсулирање, материјалот кој се користи, неговата концентрација и модификација и почетниот број на бактериски клетки. Во продолжение, докторантката дава преглед на биоматеријалите кои се користат за микроинкапсулирање на пробиотиците, нивните карактеристики и барања кои треба да ги задоволат како носачи на пробиотици, како и на методите кои се користат за микроинкапсулирање на пробиотиците, а кои треба да опфатат технологии кои се нежни/неагресивни спрема живите бактерии. Притоа, докторантката нагласува дека изборот на методот кој се користи се прави врз основа на посакуваните физичко-хемиски карактеристики на микрочестичките, намената за понатамошно инкорпорирање на микрочестичките и осетливоста на пробиотикот кон надворешни фактори.

Во продолжение, даден е преглед на голем број пробиотски производи, конвенционални фармацевтски производи (таблети, капсули и прашоци) и неконвенционални (прехранбени, комерцијални) производи и истакнати се нивните предности и недостатоци. Во поглед на испораката на терапевтски број на пробиотски клетки во интестиналниот тракт, истакнати се предностите на конвенционалните формулации (специфични формулациски процеси, преживување на бактеријата за време на производството, полесен и поприватлив начин на примена, прецизно дозирање, продолжен рок на траење и соодветна заштита на пробиотикот, во смисла на физичка бариера кон надворешната средина). Особено се истакнати предностите на таблетите како формулации за испорака на пробиотици, односно можноста за подобрување на испораката на живи пробиотици преку соодветен избор на ексципиенси (на пример, гастрорезистентни полимери, атхезиони средства за контролирана и насочена испорака на пробиотикот до интестинумот), како и недостатоците (компресија при производството на таблетите, што директно може да влијае на преживувањето на пробиотиците).

На крајот од прегледот на литературата е истакнато значењето на предметот на истражување во докторскиот труд, дизајнирање и развој на пробиотски микрочестички и развој на пробиотски таблети со оптималната формулација на пробиотски микрочестички, како и очекувањата од истражувањето, оптимална интермедиерна дозирана форма-микроинкапсулиран пробиотик инкорпориран во финална дозирана форма-таблета која ќе обезбеди сочувување на виталноста на пробиотикот во рамките на терапевтската вредност во услови на микроинкапсулирање, таблетирање, примена во гастроинтестиналниот тракт и чување.

Оттука, во поглавјето „Цели”, кандидатката ги наведува основните цели на докторската дисертација: дизајнирање и развој на оптимална формулација на пробиотски микрочестички составени од *L. casei* 01, алгинат и сојини протеини, оптимизација на процесот на производство на пробиотските микрочестички, определување на физичките карактеристики на оптималната микрочестична формулација, определување на биолошките/биофармацевтските карактеристики на оптималната микрочестична формулација, развој на финална фармацевтска дозирана форма-таблети со инкорпорирање на оптималната микрочестична формулација и евалуација на финалната пробиотска таблета во однос на физичките и биофармацевтските карактеристики. Во ова истражување за прв пат се подготвени микрочестички на пробиотик (*L. casei* 01) во алгинат и соја-протеини со методот на спреј-сушење.

Алгинатот како носач е избран врз основа на ефективноста за формирање на гел-микрочестички, јачината на гелот и ефектот врз виталноста на пробиотските клетки, како и заради економичноста, достапноста, биокомпатибилноста и мукоатхезивноста. Соја-протеините се избрани заради потврдените здравствени придобивки од нивното користење (зголемена нутритивна вредност, подобрен кардиоваскуларен статус, намален ризик од канцер на колон и простата итн.) и лесното процесирање како биомедицински материјал и нивно блендирање со биокомпатибилни полимери. Пробиотикот *L. casei* O1 е избран благодарение на неговите претходно потврдени здравствени ефекти во модулатијата на интестиналната микробиота, намалувањето на воспалението на колонот, намалувањето на серумските нивоа на холестерол и зголемениот крвен притисок *ин виџро* и во животински модели. Со оптимизација на микрочестичната формулација и нејзино таблетирање, докторантката имала за цел да обезбеди значајна заштита на сензитивниот пробиотик од високи температури, кисела средина и жолчни соли и да овозможи лесна примена и насочено ослободување на пробиотикот во колонот како целно место на делување. Истовремено, целта била да се добијат честички со соодветна големина, кои понатаму ќе може да се инкорпорираат и во неконвенционален/прехранбен пробиотски производ.

Во поглавјето **Материјали и методи**, докторантката ја наведува методологијата која е користена за реализација на поставените цели. Наведени се користените хемикалии, вклучително и хемикалиите за подготовка на соја-протеин-алгинатните микрочестички со *L. casei* O1 и за подготовка на таблетите кои ги содржат микрочестичките со *L. casei* O1 подготвени под оптимални услови. Наведен е методот за микроинкапулирање на пробиотикот (методот на спреј-сушење), со детален опис на постапката и користената опрема, понатаму, методите за физичко-хемиска карактеризација на соја-протеин-алгинатните микрочестички со *L. casei* O1 (методот на броење на плоча за определување на виталноста/ефикасноста инкапулирање, ласерската дифрактометрија за определување на големината и дистрибуцијата по големина на микрочестичките, скенирачката електронска микроскопија за морфолошка анализа на честичките, методот со инфрацрвена светлина и методот на титрација по Карл-Фишер за определување на содржината на вода во микрочестичките, гравиметрискиот метод за определување на влага во микрочестичките, нивната растворливост и својство за хидратација, Фуриер-трансформирачката инфрацрвена спектроскопија за определување на полимер-полимер, полимер-пробиотик интеракциите и стабилноста на пробиотикот после микроинкапулирање, и термогравиметријата и диференцијалната скенирачка калориметрија за испитувања на термалните својства на микрочестичките). Понатаму, наведени се методите за биофармацевтска карактеризација на микрочестичките со *L. casei* O1, како методите за испитување на кинетиката на бабрење на микрочестичките и преживувањето на пробиотикот *L. casei* O1 во симулирани гастроинтестинални услови (метод на измена на гастроинтестинални медиуми) и методот за определување на атхезивните својства на *L. casei* O1, односно пробиотските микрочестички (*ин виџро*). Во продолжение, наведен е методот за подготовка на таблетите од оптималната формулација на пробиотски микрочестички (директна компресија), како и методите за нивна физичко-хемиска карактеризација (воединаченост на маса и цврстина на таблетите, сила на истегнување и дезинтеграција на таблетите, стабилност на пробиотикот во пробиотските таблети), како и методите за биофармацевтска карактеризација (преживување на микроинкапулираниот пробиотик *L. casei* O1 во таблетите во симулирани услови на гастроинтестиналниот тракт). Во оптимизацијата на микрочестичната формулација користен е централен композитен дизајн на експерименти со конструирање на површини на одговор, додека останатите резултати се анализирани со соодветни статистички методи.

Поглавјето **Резултати и дискусија** е поделено на повеќе сегменти во кои се презентирани фазите од клиничката студија со кои се реализирани зададените цели.

Во првата фаза од студијата, со цел да се надминат недостатоците на претходно користените методи за микроинкапулирање, како што се тешкотиите за индустриско производство и високите трошоци на емулзискиот метод и значајната загуба на виталноста на пробиотикот кога се комбинира распрснување со сушење со сушење со замрзнување, во докторскиот труд е направен обид да се постигне висока виталност на *L. casei* 01 за време на микроинкапулирање и чување и дигестија на подготвените микрочестички, со негово инкапулирање во смеса на биополимерите алгинат и соја-протеини, со примена само на методот на распрснување со сушење. Дополнително, за споредба, подготвени се микрочестички со вкрстено вмрежување со калциум хлорид, процес кој бара и лиофилизација на финалните микрочестички. За испитување на процесните и формулациските параметри кои влијаат на преживувањето и целната испорака на пробиотикот *L. casei* 01 и оптимизација на процесот и формулацијата за подготовка на микрочестичките применета е методологијата на површински одговор-централен композитен фронтално центриран дизајн на експерименти. Критичните материјални атрибути (типот и концентрацијата на алгинатот, соја-протеините и CaCl_2) и процесните параметри (влезната температура) се идентификувани со варирање на еден параметар во време. Спроведени се експерименти со 30 серии на микрочестички и испитувана е зависноста меѓу испитуваните променливи и одговорите (преживување на пробиотикот после процесот на спреј-сушење, после преминот низ желудочна средина ($\text{pH}=1,5$) и во присуство на жолчни соли во тенкото црево ($\text{pH}=6,8$)). Базирано на зависноста на испитуваните параметри, односно со поставување на одговорите на максимално ниво е определена оптималната формулација и процесните услови за подготовка на пробиотските микрочестички кои обезбедуваат преживување на пробиотикот над терапевтскиот минимум во сите одговори од интерес.

Во следната фаза е спроведена физичко-хемиска карактеризација на соја-протеин-алгинатните микрочестички во кои е инкапулиран *L. casei* 01 и таа посочува на честички со тесна дистрибуција по големина и средна големина соодветна за микрочестички добиени со распрснување со сушење, сферична дискоидна форма, со набрана површина и едвამ видлива порозност. Оптималната формулација на микрочестички покажува ниска содржина на влажност, соодветна растворливост, брзина на влажнење и содржина на вода. Оптималните микрочестички ја задржуваат стабилноста во текот на чувањето, со преживување далеку над терапевтскиот минимум за време од 4 месеци на температура од 4 °C.

Понатаму, определена е стабилноста/идентитетот на пробиотикот *L. casei* 01 за време на микроинкапулирањето и интеракциите меѓу полимерите и полимерите и пробиотикот. Сите инфрацрвени спектри на комплексната содржина на пробиотикот и полимерите укажуваат на водородни врски, електростатски и хидрофобни интеракции меѓу полимерите и пробиотикот, додека карактеристиките на спектарот на пробиотикот *L. casei* 01 ослободен од соја-протеин-алгинатните микрочестички укажуваат на зачувана структурна стабилност и ферментациска активност. Овие резултати се потврдени со испитувањата на термалните својства на микрочестичките, при што термалната стабилност која е забележана кај микрочестичките со *L. casei* 01 се припишува на ограничената елиминација на мали молекули, како CO_2 и CO , со формирањето на електростатски врски меѓу позитивно наелектризираните амидни групи на соја-протеините и негативно наелектризираните карбоксилни групи во алгинатот.

Во следната фаза е спроведена биолошка карактеризација на соја-протеин-алгинатните микрочестички со *L. casei* 01, со која се оценува способноста на микрочестичките за бабрење, кинетиката на ослободување на пробиотикот од микрочестичките и способноста за атхерирање на пробиотската бактерија и оптимизираните микрочестички за интестиналниот сид. Кинетиката на ослободување на пробиотикот *L. casei* 01 соодветствува со кинетиката на бабрење на пробиотските соја-протеин алгинатни микрочестички, што укажува дека ослободувањето на пробиотикот е водено од комбинација на дифузиски, дисолуциски и деградациски процеси. По 3 часа на рН=1,5 (вообичаено време на престој во желудникот), забележана е значајна загуба на виталноста на бактериските клетки во микрочестичките, додека во симулираните интестинални сокови (рН=6,8 и рН=7,4), после 3, односно 7 часа, преживувањето на пробиотикот во микрочестичките е над терапевтскиот минимум. За исто време, виталноста на слободните неинкапсулирани пробиотски клетки била значајно намалена, далеку под терапевтскиот минимум. Резултатите посочуваат дека после 5 часа во медиуми со различни рН вредности (рН=2-7,4), ефикасноста на врзување на свинскиот муцин за пробиотските бактерии не е поголема од 18%, додека во исто време се определени поголеми проценти на адсорпција за пробиотските микрочестички (до 60%). Како причина за неефикасноста во врзувањето на пробиотикот се наведува одбивањето на негативно наелектризираниот пробиотик од негативно наелектризираниот муцин, додека за поголемата ефикасност на врзување на свинскиот муцин за оптималните микрочестички, муцин-полимер интеракциите инволвирани во процесот на атхезија.

Понатаму, соја-протеин-алгинатните микрочестички со *L. casei* 01 се инкорпорирани во таблети со директна компресија на смеса на микрочестичките и различни матрикс-формирачки помошни супстанции. Во следните чекори се испитувани ефектите на матрикс-формирачките помошни супстанции врз виталноста на пробиотикот, физичко-хемиските и биофармацевтските својства на таблетите. Од презентираниите резултати може да се забележи дека со директна компресија се произведени монолитни таблети, во кои микрочестичките се еднакво диспергирани. После подготовката на таблетите е определено незначајно намалување на виталноста (1,5 логаритамски единици) од иницијалниот број живи бактериски клетки. Физичките својства на пробиотските таблети се во согласност со пропишаните критериуми според Ph Eur 9,0, средна маса со релативна стандардна девијација која не надминува 5%, цврстина на таблетите над минималната препорачана цврстина од 30 N и отпорност на дезинтеграција во желудочен сок по 2 часа и време на дезинтеграција во симулирана интестинална средина (рН=6,8) соодветно за испорака во долниот интестинум (приближно 3 часа).

Во следниот чекор е испитувана виталноста/отпорноста на *L. casei* 01 во таблетите во симулирани гастроинтестинални услови. Од прикажаните резултати може да се заклучи дека преживувањето на пробиотикот во таблетите во време на пристигнување во долниот интестинум е над минималната терапевтска концентрација, а разликите во кинетиката на ослободување се припишуваат на различните ексципиенси кои се додаваат за контролирање на испораката на пробиотикот. Според прикажаните резултати, разликите во ексципиенси се одразуваат и на стабилноста на пробиотикот *L. casei* 01 во различните серии таблети, при што во сите серии таблети е забележано значително преживување на микроинкапсулираниот пробиотик *L. casei* 01 во период на чување од 42 дена. Таблетите подготвени од пробиотските микрочестички и Метоцел К100М покажале повисок потенцијал за сочувување на виталноста на пробиотикот во симулирани гастроинтестинални течности и обезбедување на ослободувањето во интестиналната фаза, како и најприфатлива стабилност во условите на чување на 25 °C и 60% релативна влажност.

Во **заклучните согледувања**, докторантката ги сублимира резултатите од спроведените истражувања, истакнувајќи го значењето на постигнатите резултати, односно потенцијалот на пробиотската микрочестична, односно таблетарна формулација да обезбеди терапевтска концентрација на пробиотикот на местото на испорака и задоволителна виталност во услови на чување.

Предмет на истражување

Заради големите варијации меѓу неконвенционалните прехранбени пробиотски производи, конвенционалните фармацевтски производи уживаат поголема доверба како системи за испорака на пробиотиците. Постапката за нивно производство треба да се развива со цел комерцијализација на процесот во однос на едноставноста, сериското производство, достапноста на материјалите и технологијата и развојот на производот. Микроинкапсулирањето значително го зголемува бројот на пробиотски бактерии кои го преживуваат процесот на производство, времето на чување и последователно, испораката низ гастроинтестиналниот тракт. Инкапсулирањето на бактериите не е целосно имплементирано во прехранбената и фармацевтската индустрија, а академските истражувања во таа насока нудат решение за испорака на поголем број пробиотици во гастроинтестиналниот тракт. Врз основа на овие сознанија, предмет на истражување во докторскиот труд е дизајнирање и развој на пробиотски микрочестички и развој на финален конвенционален пробиотски производ, пробиотски таблети, со користење на оптимална формулација на пробиотски микрочестички, а со цел интермедиерната дозирана форма- микроинкапсулираниот пробиотик инкорпориран во финалната дозирана форма- таблета да обезбеди сочувување на виталноста на пробиотикот во рамките на терапевтската вредност во услови на микроинкапсулирање, таблетирање, примена во гастроинтестиналниот тракт и чување.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Зголемениот научен интерес за пробиотиците во последната декада е поттикнат од зголемениот интерес на јавноста за ефектот на пробиотиците во промоција и одржување на здравјето и нивната потенцијална применливост во прехранбената и фармацевтската индустрија. Продажбата на пробиотските прехранбени производи и пробиотските додатоци изнесуваше 36,6 милијарди долари во 2015 година и се предвидува годишен раст поголем од 7% во наредните пет години. Истовремено, над 10 000 научни трудови се публикувани во последните пет години, пред се заради интересот на науката да обезбеди соодветни методи за испорака на пробиотиците во вид на успешни новитети на пазарот, кои ќе бидат мост меѓу производствените технологии и потребните критериуми за остварување на здравствените придобивки.

Краток опис на применетите методи

Применетите методи се актуелни и соодветни од областа на истражувањето. Методите опфаќаат микробиолошки методи за одредување на виталноста на пробиотиците, фармацевтско-технолошки методи за подготовка на пробиотските микрочестички и таблети, микроскопски и инструментални методи за определување на физичко-хемиските карактеристики на пробиотските микрочестички и таблети и биофармацевтски методи за

определување на биолошките/биофармацевтските карактеристики на пробиотикот/пробиотските производи. Применети се и софтверски пристапи во дизајнирањето на експериментите и определувањето на оптималната формулација за испорака на пробиотикот до целното место и статистичката обработка на останатите резултати. Експериментите се структурирани на начин кој обезбедува следливост и поврзаност на резултатите во истражувањето.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на докторантката м-р Јасмина Хациева, со наслов „Дизајнирање и развој на современи системи за контролирано и насочено ослободување на пробиотици“, претставува истражување во подрачјето на фармацевтските науки, област: фармацевтска технологија со индустриска фармација и микро/нанотехнологија. Со оглед на актуелноста на полето на истражување и квалитетот и обемот на презентираниите резултати, оваа докторска дисертација дава значителен научен придонес во областа.

Докторската дисертација на докторантката м-р Јасмина Хациева, со наслов „Дизајнирање и развој на современи системи за контролирано и насочено ослободување на пробиотици“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

Исполнетост на законските услови за одбрана на трудот

Докторантката, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

[1] Автори: **Hadzieva, J.**, Simonoska, C.M., Dodov, G.M., Dimcevska, S., Geskovski, N., Grozdanov, A., Ivanovska, T.P., Chachorovska, M., Petrushevska-Tozi, Ugarkovich S., Mladenovska, K. (2017). *Lactobacillus casei* loaded soy protein-alginate microparticles prepared by spray drying. *Food Technology and Biotechnology* 55 (2) 173-186; doi: 10.17113/ftb.55.02.17.4991.

[2] Автори: **Hadzieva, J.**, Simonoska C. M, Dimceska, S., Geskovski, N., Dodov, G.M., Goracinova, K., Petreska Ivanovska, T.P., Petrushevska-Tozi, L., Vanova, N., Nikolovska, M., Mladenovska, K. (2016). Effect of formulation and process variables on probiotic viability after microencapsulation by spray-drying in soy protein-alginate microparticles. *Macedonian Pharmaceutical Bulletin*, 62, 381 – 382.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Актуелното научно истражување го збогатува арсеналот на формулации за испорака на (пробиотски) клетки до целното место на делување и со тоа ги подобрува нивните здравствени ефекти. Корисници на истражувачките резултати можат да бидат пред се фармацевтската, но и прехранбената индустрија. Микроинкапсулираниот пробиотик може да се инкорпорира во низа прехранбени производи кои се користат во секојдневната исхрана и други финални фармацевтски формулации кои се применуваат како адјувантна терапија на низа заболувања и состојби, во сите фази (активна, ремисија и превентивно) и кај сите возрасни категории на пациенти.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет да ја прифати позитивната оцена и да закаже одбрана на докторската дисертација на докторантката м-р Јасмина

Хаџиева, со наслов „Дизајнирање и развој на современи системи за контролирано и насочено ослободување на пробиотици“.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Лидија Петрушевска-Този, претседател, с.р.

Проф. д-р Кристина Младеновска, ментор, с.р.

Проф. д-р Катерина Горачинова, член, с.р.

Проф. д-р Марија Главаш Додов, член, с.р.

Проф. д-р Емилија Јаневик-Ивановска, член, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА УЧЕСТВОТО НА АРМИЈАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО МИРОВНИ И ХУМАНИТАРНИ МИСИИ И ПРИДОНЕСОТ ЗА МЕЃУНАРОДНИОТ МИР ОД М-Р МУХАЕДИН БЕЉА, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата редовна XXXIV седница одржана на 19.4.2017 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот м-р Мухаедин Беља со наслов „Учеството на Армијата на Република Македонија во мировни и хуманитарни мисии и придонесот за меѓународниот мир“, во состав: проф. д-р Билјана Ванковска (ментор), проф. д-р Ванчо Кенков, проф. д-р Лидија Георгиева, проф. д-р Зоран Нацев и проф. д-р Марина Митревска.

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет има чест да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

Анализа на трудот

Докторската дисертација на кандидатот м-р Мухаедин Беља, со наслов „Учеството на Армијата на Република Македонија во мировни и хуманитарни мисии и придонесот за меѓународниот мир“ содржи 250 страници компјутерски обработен текст во фонт Arial (македонска поддршка), со 1,5 проред и големина на букви 12. Референцирањето е извршено согласно со правилата на Харвардскиот стил на цитирање. Дисертацијата е поддржана со 122 библиографски единици на македонски и други странски јазици, меѓу кои 72 фундаментални научни дела од потесната област, статии, 13 извештаи, 36 документи, како и национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси, а користени се и релевантни медиумски извори. Докторскиот труд е поставен конзистентно. Тој се состои од вовед, пет глави, заклучок и прилог. Главите се систематизирани во поглавја и потпоглавја, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето. Во делот на дисертацијата, во кој се презентираат резултатите од емпирискиот дел на истражувањето, изложени се табели и графикони. Аналитичкиот пристап што го применил кандидатот се темели на фокусиран теориски пристап на проблемот кој се истражува и на презентација на резултатите од емпириското истражување. Секоја глава има последователност и сопствена хомогеност и соодветствува на класичниот методолошки пристап во проучувањето на општествените појави. Со тоа, кандидатот ја поставува конструкцијата на трудот која овозможува лесно читање и запознавање со истражуваниот проблем. Трудот кулминира во заклучниот дел каде што е претставена синтезата на согледувањата произлезени од теоретското и емпириското истражување.

Во **воведот** се претставени параметрите на теорискиот пристап и на методологијата на истражувањето. Учеството на АРМ во мировни и хуманитарни мисии и придонесот за меѓународниот мир како предмет на истражување е многу актуелно прашање, кое сепак не е доволно истражено. Армијата на Република Македонија подолго време е навлезена во процесот на придонесувањето во овие операции предводени од ООН, ЕУ, НАТО и САД според стратегиските определби и цели за членство во НАТО, промовирани од страна на сите досегашни Влади на Република Македонија. Во овој дел е претставена и целта на истражувањето, а тоа е давање одговор на клучното прашање за мерката во која учеството на АРМ во мировни и хуманитарни мисии кореспондира со националните потреби и интереси и колкав може и треба да биде конкретниот придонес кон меѓународниот мир. Кандидатот м-р Беља се посветува на критичка анализа на придонесот на АРМ во мировните и хуманитарни операции предводени од меѓународните безбедносни организации.

Во **првата глава** се прави краток преглед на развојот на идејата за одржување на меѓународниот мир и безбедност. Притоа, опфатени се неколку позначајни примери кои придонесоа човештвото цврсто да ја поддржи идејата за создавање на универзална меѓународна организација која ќе се грижи за одржувањето на меѓународниот мир и безбедност. Претставени се неколку примери на меѓународни мировни и хуманитарни операции предводени од Организацијата на Обединетите нации кои се покажаа успешни во спречување ситуации кои би можеле посериозно да ги загрозат меѓународниот мир и безбедност. Исто така, претставен е и придонесот на други меѓународни и регионални организации кои придонесуваат во иста насока, односно ги поддржуваат ООН во напорите за одржување на меѓународниот мир и безбедност.

Во **втората глава** е претставен придонесот на неколку држави од Западен Балкан кои се со слични ресурси како Република Македонија и кои споделуваат слична политичка ориентација со слични вредности. Поконкретно, претставени се искуствата на државите членки на Јадранската повелба (Албанија, Хрватска, Босна и Херцеговина и Црна Гора), како и нивниот придонес кон одржувањето на меѓународниот мир и безбедност. Во оваа глава, претставени се и заедничките проекти, предизвиците и искуствата од овие земји во поглед на придонесот за меѓународниот мир.

Во **третата глава** е претставена политиката на Република Македонија во поглед на учеството во меѓународните мировни и хуманитарни операции водени од меѓународните безбедносни организации. Посебен акцент е ставен на анализата на нормативно-правните основи кои го регулираат учеството на единиците на АРМ во мировни и хуманитарни мисии, како и на практичните аспекти како што се декларираните капацитети и способности за мисиите предводени од НАТО, за операции на кризниот менаџмент на ЕУ, како и декларираните капацитети и способности на регионална основа.

Во **четвртата глава** детално е анализиран и претставен целокупниот придонес на воениот персонал на Армијата на Република Македонија преку учеството во меѓународните операции на различни континенти. Оваа глава започнува со поглавјето за Република Македонија како „консумер“ на мирот и

безбедноста, за да се покаже еволутивниот пат по кој земјата го достигнува нивото да стане фактор кој придонесува активно во реализацијата на мировните и хуманитарни операции водени од ООН, НАТО, САД, како и придонесот во операциите на кризниот менаџмент на ЕУ. Исто така, во оваа глава се прави анализа на придонесот кој се дава преку регионалните проекти, ангажирањето на АРМ во поддршка на полицијата и другите државни институции, како и финансиските импликации на Република Македонија од учеството во овие операции.

Во **петтата глава** е претставено емпириското истражување кое кандидатот го спровел при изработката на докторската дисертација, по пат на анкетирање на припадници на АРМ. Оттука се извлекуваат заклучоци за предизвиците со кои се соочува секоја држава која сака да партиципира и дава придонес во меѓународните операции. Исто така, акцент е ставен на практичните искуства и научените лекции од учеството во меѓународните операции. Во оваа глава, м-р Беља дава и конкретни предлози како да се редуцираат воочените недостатоци од минатото учество во меѓународните операции. Од анализата на овие резултати се гледа дека при истражувањето е водена сметка колку е можно повеќе да се зафати проблематиката во фазата на подготовка, распоредување, учество во мисија, враќање од мисија и период по враќањето.

Во **заклучокот** се презентирани наодите до кои е дојдено во текот на истражувањето, односно придобивките и слабостите манифестирани при учеството на Армијата на Република Македонија во меѓународните мировни и хуманитарни операции предводени од ООН, НАТО и од ЕУ. Истражувањето покажа дека одбранбените реформи кои темелно ги спроведе Република Македонија вродија со плод и од почетокот на XXI век, Република Македонија од „корисник“ на мир и безбедност прерасна во „извозник“ на мир и безбедност. Го започна својот придонес во одржувањето на меѓународниот мир и безбедност, односно го започна процесот на придонес во мировни и хуманитарни операции водени од ООН, од НАТО и од ЕУ. Впрочем, една од стратегиските определби која се среќава во сите стратегиски документи е и придонесот во мировни и хуманитарни операции. Оваа определба е издигната и на ниво на стратегиска мисија на одбраната во Стратегијата за одбрана на Република Македонија од 2010 година.

На крајот на докторската дисертација, во вид на **прилог**, се изложени мислењата на странските државници за придонесот на АРМ во меѓународните мировни и хуманитарни операции, нивните впечатоци и коментари и како ставови за тоа како нивните држави или меѓународни и регионални организации го вреднуваат придонесот на АРМ.

Предмет на истражување

Предмет на ова докторско истражување е критичка и објективна проценка на придонесот на Република Македонија, како одговорен и активен член на меѓународната заедница, кон одржувањето и заштитата на меѓународниот мир и безбедност преку конкретното учество на единиците на АРМ во мировни и хуманитарни мисии предводени од ООН, НАТО и ЕУ.

Поконкретно, предметот на истражувањето се фокусира на следниве прашања:

- анализа на доктринарните ставови и определби на Република Македонија со доктринарните ставови и определби на малите земји, низ призма на специфичностите, ограничувањата, можностите и дострелите на малите земји и нивните вооружени сили;
- анализа на трансформацијата на АРМ во армија-учесник во мировни и хуманитарни мисии, што подразбира следење и вградување на современите достигнувања, трендови и тенденции во развојот на современите армии;
- оцена на учеството на АРМ во мировни и хуманитарни мисии преку анализа на досегашните искуствата на членките на НАТО, нивниот пристап, посебно научените лекции во настојувањето да се задоволат потребите и можностите;
- анализа на финансиските импликации од придонесот на единиците на АРМ во мировните и хуманитарни операции – придобивки и слабости;
- анализа на регионалната безбедносна соработка и нејзиниот придонес кон зголемувањето на меѓународната безбедност и политиката на добрососедство и соработка во регионот на Југоисточна Европа;
- извлекување на научените лекции од придонесот во мировните и хуманитарни операции и нивното влијание врз реформите во одбраната и унапредувањето на интероперабилноста на АРМ со армиите на земјите членки на НАТО.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Проблематиката која ја истражува овој докторски труд е релативна новина во областа на одбранбените науки во Република Македонија, иако има богати традиции во меѓународните научни кругови. Научните истражувања во ова подрачје, особено во контекст на искуствата од мировните и хуманитарните мисии, се оскудни и дефицитарни како од научно-истражувачки аспект, така и од аспект на институционалните решенија во поглед на практичните проблеми со кои се соочуваат државата, Армијата на Република Македонија и нејзините припадници. Затвореноста за анализа на војската како институција претставува дополнителна пречка за научните работници, но од друга страна тоа е и посебен поттик за нови научни достигнувања, а кои отсутуваат во македонската научна заедница, па и во македонското општество. Според изнесеното, м-р Беља успешно го совладал овој предизвик преку теориско и емпириско осмислување и претставување на зацртаните цели. Оваа докторска дисертација не само што е издржана, туку и пополнува една значајна научна потреба со што ја збогатува научната мисла во неколку комплементарни научни дисциплини како што се одбранбените студии, националната и меѓународната безбедност.

Краток опис на применетите методи

Во текот на истражувањето се применети повеќе методи, односно реализиран е комбиниран методолошки пристап кој што овозможи поставената

хипотеза да се испита во целост. Првенствено е применет методот на концептуална анализа, односно анализирање и критичко преиспитување на централните поими на истражувањето. Понатаму, поставената хипотеза и варијаблите се тестираат со користење на методолошките техники за истражување како квалитативна теориска анализа и анализа на содржина на релевантните документи, како и со анкета со прашалник со припадници на АРМ кои учествувале во мировни и хуманитарни операции. Емпириското истражување е спроведено во 2014 година, во период од три месеци, а ги опфаќа лицата кои биле на мисија од почетокот на 2002 до крајот на 2013 година. Истражувањето опфаќа селектиран примерок од 150 мировници кои учествувале во четири мисии, и тоа „ISAF“ во Авганистан, „ALTHEA“ во БиХ, „UNIFIL“ во Либан и во „Iraqi Freedom“ во Ирак. Во рамките на емпирискиот дел на истражувањето, добиените одговори се обработени со наменски софтвер. Претставувањето и анализата на податоците и истражувачките резултати се првенствено текстурални, проследени со табеларни и графички прикази.

Оцена на трудот

Докторската дисертација на кандидатот м-р Мухаедин Беља, со наслов „Учеството на Армијата на Република Македонија во мировни и хуманитарни мисии и придонесот за меѓународниот мир“, претставува оригинално научно истражување во областа на одбранбените науки. Тој претставува значаен придонес во расветлувањето на едно исклучително значајно прашање за реформите во одбраната, но и прашање кое директно задира во националната и меѓународната безбедност. Научната цел на истражувањето е постигната преку научната анализа на теориската и практичната страна на мировните и хуманитарните мисии генерално, а посебно низ призма на учеството на Армијата на Република Македонија, како фактор кој придонесува за меѓународниот мир. Овој труд претставува, сам по себе, извор, стимулација и поддршка на други истражувања од овој домен. Комисијата оцени дека станува збор за труд кој има аспирации да ги спои теориската и практичната димензија на истражуваниот проблем. Практичните импликации што ги сугерира и ги носи како свој потенцијал, го прават трудот вреден од аспект на можностите за примена. Во таа смисла, докторската дисертација може да послужи како реална основа за дебата во врска со измените и дополнувањата на одделни документи, со јасно презентирање на заклучоци за натамошниот развој на АРМ и рационално учество во мировни и хуманитарни мисии, како и практична примена на научените лекции од досегашните искуства.

Заклучок и предлог

Докторската дисертација на кандидатот м-р Мухаедин Беља, со наслов „Учеството на Армијата на Република Македонија во мировни и хуманитарни мисии и придонесот за меѓународниот мир“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува сите потребни стандарди за солиден докторски труд. Главниот научен придонес на докторската дисертација на кандидатот м-р

Мухаедин Беља се состои во детекција не само на проблемите, туку и можните решенија во поглед на детерминираните проблеми во подрачјето на партиципацијата на Армијата на Република Македонија во меѓународните мисии. До овие сознанија е дојдено со употребата на соодветна научна методологија во истражувањето на едно комплексно прашање, особено во делот на поврзување на добиените резултати од емпириското истражување со теориското истражување. Имајќи ги предвид специфичностите на проблемот и предметот на истражување, кандидатот успеал да изнесе аргументиран и научно заснован заклучок од голема полза и за науката, но и за практиката. Со употреба на соодветни методи и техники на прибирање и обработка на податоци, како и со нивна систематска анализа и интеграција, м-р Беља изложува сознанија кои меѓусебно се надополнуваат и резултираат во комплексна слика за предметот на истражување, неговото значење и начините на негово надминување, што дава посебен квалитет на избраната тема. Во текот на изработката и оценувањето на докторската дисертација, на кандидатот му беа дадени сугестии за одредено подобрување и појаснување на одредени делови на трудот, кои тој ги прифати. За други аспекти, членовите на Комисијата го задржуваат правото да поразговараат со кандидатот поподробно за време на јавната одбрана.

Подрачјето на примена на сознанијата е сосема конкретно, иако реализацијата на понудените решенија не зависат само од научната аргументација, туку од политичката волја и многу други општествени, политички, социјални и економски фактори. Резултатите од дисертацијата, презентирани во разбирлив облик и за пошироката јавност, можат да послужат како основа во процесот за делиберација во експертските кругови и тие од граѓанското општество. Резултатите од истражувањата, во научни и/или практични цели, можат да ги користат државните институции.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р Мухаедин Беља со наслов „Учеството на Армијата на Република Македонија во мировни и хуманитарни мисии и придонесот за меѓународниот мир“.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Билјана Ванковска, с.р.

Проф. д-р Ванчо Кенков, с.р.

Проф. д-р Лидија Георгиева, с.р.

Проф. д-р Зоран Нацев, с.р.

Проф. д-р Марина Митревска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА РАЗВОЈОТ НА ПОЛИТИКАТА И ЕФИКАСНОСТА НА ЕВРОПОЛ ВО СОРАБОТКАТА СО ЗЕМЈИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕУ И РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ПРИ ПРЕВЕНЦИЈА И СПРАВУВАЊЕ СО ОРГАНИЗИРАНИОТ КРИМИНАЛ", ПОДНЕСЕНА ОД М-Р РОМЕО ДРОБАРОВ, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

На XXXIII редовна седница на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, одржана на 15.3.2017 година, бевме избрани за членови на Комисијата за оцена на докторската дисертација „Развојот на политиката и ефикасноста на Европол во соработката со земјите членки на ЕУ и Република Македонија при превенција и справување со организираниот криминал“ од м-р Ромео Дробаров.

Благодарни за укажаната доверба, имаме чест да го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација „Развојот на политиката и ефикасноста на Европол во соработката со земјите членки на ЕУ и Република Македонија при превенција и справување со организираниот криминал" претставува научен труд од областа на безбедноста. Во оваа докторска дисертација, м-р Ромео Дробаров се користи со методолошките пристапи и проучување на безбедносните проблеми и теории својствени во проучувањето на безбедносните науки. Така, м-р Дробаров презентира комплексен и амбициозен, прв значаен труд од оваа област во нашата држава.

Докторскиот труд, конципиран внимателно и прегледно, содржи 209 страници. Трудот има конзистентна структура, која од него прави логична целина. За изработка на оваа докторска дисертација консултирани се 64 библиографски единици, 32 нормативни акти и други публикации и извори од интернет. Аргументацијата е поткрепена со 241 фуснота. Покрај воведот, заклучокот и консултираната библиографија, трудот го сочинуваат седум дела, во кој се истражуваат најзначајните аспекти на политиката и ефикасноста на Европол во соработката со земјите членки на ЕУ и Република Македонија при превенција и справување со организираниот криминал. За целосна и јасна слика како и прегледност во елаборирањето на предметот на истражување на оваа докторска дисертација, м-р Дробаров текстуалната експликација ја надополнува со 7 табели, 4 дијаграми, листа на кратенки и прилози.

Главните делови на докторскиот труд, во кој м-р Дробаров го изложува истражувањето, се: 1. Внатрешна безбедносна стратегија: Улогата на агенциите за внатрешни работи и знаење; 2. Европол-разузнавачка агенција на ЕУ и нејзината полициска соработка во борба против организираниот криминал; 3. Европол-публикации, разузнавање и анализи; 4. Европол-бази на податоци и системи; 5. Човечки и финансиски ресурси на Европол; 6. Оперативна поддршка и оперативни активности на Европол; 7. Активности на Република Македонија во процесот на полициска соработка со Европол.

Во воведниот дел на докторската дисертација се формулира проблемот на истражувањето, изложени се целите и задачите и се наведуваат методите што се користени при нејзината изработка. Појдовната премиса на докторската теза, која доследно провејува низ целиот труд, е полициската соработка на Европол со земјите членки. Всушност ова истражување се фокусира на ефикасноста на Европол во соработката со земјите членки на ЕУ во превенција и справување со организираниот криминал, а како студија на случај се елаборира случајот на Република Македонија како трета земја во наведениот контекст.

Во овој дел, м-р Ромео Дробаров укажува дека за целосно разбирање на комплексноста на полициската соработка на Европол, потребно е да се идентификуваат поимите на превенција и справување со организиран криминал. Преку процесот на размена на информации, Европол како разузнавачка сервисна посебна организација го остварува процесот на полициска соработка со државите членки на ЕУ и трети страни во борбата против формите на безбедносниот ризик-организиран криминал. Оттука, главна цел на ова истражување е да се анализира евалуацијата на развојот на Европол како и да се истражи уникатноста на Европол како агенција за спроведување на законот во ЕУ, нејзината структурално-организациска поставеност, мисија и задачи во справувањето со организираниот криминал во и надвор од границите на ЕУ.

Централната хипотеза на трудот е дека ефикасната политика, структуралната поставеност, начинот на функционирање и оперативната поддршка на Европол придонесуваат за нејзината соработка со земјите-членки на ЕУ и трети земји при превенција и справување со организираниот криминал. Во овој труд, всушност, фокусот е ставен на проценка на ефикасноста на полициската соработка на Европол во превенција и справување со организираниот криминал. Попрецизно, ова истражување се фокусира на специфичните концепти на Европол изразени преку структуралната поставеност и нејзиниот начин на функционирање, а како продукт, оперативната поддршка која е содржана во доменот на превенција и справување со организираниот криминал придонесува во ефикасноста, односно нефикасноста на оваа организација во полициската соработка со земјите членки на ЕУ токму во областа на организираниот криминал како една од главните закани по безбедноста во ЕУ.

Во првиот дел работно насловен како *Внатрешна безбедносна стратегија: Улогата на агенциите за внатрешни работи и знаење* се опфаќа генералната слика на европската политика, поточно целите на Внатрешната безбедносна политика на ЕУ, а посебно за нас најбитни димензиите на превенција и справување со организираниот криминал. Овде кандидатот укажува на потребата за дефинирање на поимот организиран криминал преку неговите кривично правни аспекти. Анализирањето на полициската соработка низ временска рамка, како и низ призмата на нејзиното определување преку договорите и одлуките на ЕУ, а конкретно нејзиното разгледување преку прекуграничната размена на информации е од клучно значење, бидејќи токму тие го одредуваат овој специфичен начин на полициско разузнавачко работење во процесот на превенција и справување со организираниот криминал.

Во вториот дел со наслов *Европол-разузнавачка агенција на ЕУ и нејзината полициска соработка во борба против организираниот криминал* како диспозитив на докторската дисертација, комплексно се разработени поставеноста на Европол, преку нејзиниот мандат, целите и задачите. Во ова поглавје кандидатот пронаоѓа заклучоци во предностите и недостатоците на Европол низ различен временски период. Исто така, преку спроведување или користење на делови на интервјуа направени со лица директно инволвирани во Европол-процесите, се констатира квалитетот на оваа институција. Целта на ова поглавје е да се претстави Европол како централна разузнавачка агенција и уникатен овозможувач на полициската соработка меѓу органите за спроведување на законот во државите членки во борбата против организираниот криминал. М-р Дробаров неуспехот во континуираност и единственост на полициската соработка на Европол со земјите членки го препознава во можноста на билатералните директни канали на полициска соработка кои традиционално опстојуваат меѓу органите за спроведување на законот во одделни држави членки на ЕУ и пошироко.

Третиот дел од докторската дисертација претставува премин кон приказот и описот на принципите на работење во рамките на организацијата и нејзиниот однос со другите органи од државите членки, односно вовед во вториот дел од поставеното истражувачко прашање. Ова поглавје носи работен наслов *Европол-публикации, разузнавање и анализи*. Тука, всушност, се анализирани основните принципи на работење изразено преку продуктите како што се оценките на законите од организиран криминал и аналитичките работни досија. Преку одредување на Европскиот криминалистички модел, како што е наведено, кандидатот прецизно ја одредува суштината од зедничкото работење на сите органи на државите членки во справувањето со исти закани, а во нашиот случај тоа е организираниот криминал.

Европол-бази на податоци и системи е насловот на четвртиот дел од докторската дисертација. Во ова поглавје на докажување на хипотезите сериозно се анализирани основните форми на информациската платформа на Европол како

што се: апликацијата за мрежна безбедна размена на информации и аналитичките работни досие како уникатни и својствени за оваа агенција што ја прават препознатлива и потребна меѓу другите органи. Начинот на размената и презентирањето на разузнавачките информации се само дел од објаснувањето на работата на оваа институција покрај докажувањето на нејзината ефикасност/неефикасност во превенцијата и справувањето со организираниот криминал. Презентацијата на статистичките податоци сублимирани во најголем дел во годишните извештаи на Европол и нивното прикажување, а пред сè' толкување е еден од најефикасните модели на истражување во овој труд кои ги применува кандидатот. Овде како потврда или негирање на овие резултати содржините се збогатени, односно паралелно вметнати извадоци од водени интервјуа, а искористени во оваа дисертација.

Додека, пак, во петиот дел, *Човечки и финансиски ресурси на Европол* м-р Дробаров врши верификацијата на поставените хипотези на дисертацијата, каде што преку објаснување за структуралната поставеност на Европол, нејзините капацитети и ресурси повторно се прават реални обиди во докажување на едни од поставените посебни хипотези. Сите наведени сегменти од организациската структура на Европол како што се управен одбор, Директорат, офицери за врска со нивните задачи, мандати, начини на донесување на одлуки и сразмерно бројот на персонал во однос на буџетот влијае во ефикасноста на Европол при превенцијата и справувањето со организираниот криминал.

Шестиот дел од докторската дисертација насловен како *Оперативна ѝооршка и оперативни активности на Европол* е носечкиот истражувачки дел на оваа докторска дисертација. Во овој дел, всушност, е дадена оценката на практичната вклученост на Европол. Всушност тука е анализирана нејзината вклученост во здружени истражни тимови каде што реално и крајно би се очекувале видливи резултати во борбата против организираниот криминал. Преку компаративна анализа на бројот на разменети оперативни пораки, иницирани прекугранични случаи, зголемениот број на оперативна поддршка во различни облици, кандидатот прави успешен обид да ја прикаже ефикасноста /неефикасноста на Европол во соработката со земјите членки на ЕУ при превенцијата и справувањето со организираниот криминал во ЕУ.

И крајниот или седмиот дел *Активности на Република Македонија во процесот на полициска соработка со Европол* е само приказ од сегмент на студија на случај, обработен од страна на кандидатот, што е преземено од извештаите на вработените во Одделението за Европол при Министерството за внатрешни работи кое се однесува на активностите на ова Одделение низ временската рамка на истражуваниот период. Низ прегледот на оваа студија се забележува едно следење на регулативите и процедурите поставени од Централата на Европол и обидите за имплементирање и учество на ова Одделение во меѓународната полициска соработка.

Според м-р Дробаров, организираниот криминал е една глобална закана, а неговата секојдневна глобална и неограничена распространетост ја поттикнуваат свесноста и обидите за борба против него.

Понатаму, развојот на политиките на Европската Унија се интерпретира преку донесувањето на стратегиите за безбедност, борба против организираниот криминал итн. Во рамките на ефикасноста на Европол, дел од Европол има релативно ограничени функции споредбено со широкиот опсег на функции доверени на „нормалните“ полициски служби во државите членки; таа нема извршна моќ. Нејзините задачи се ограничени на крим-анализите, размена на информации и координација. И покрај промоцијата на Европол од страна на ЕУ и тоа што проширениот мандат и' дава на агенцијата значен потенцијал да ги исполни своите функции на еден комплетен начин, во практика тоа е постигнато само во неколку области.

Од друга страна, постои огромно разидување меѓу Европската архитектура за внатрешна безбедност, која креира силен сет на инструменти, нови агенции и институции за да се овозможи соработка на најдобрите можни начини и недостаток на знаење за овие инструменти од страна на полициските службеници. Се укажува на потребата полициските службеници кои ги вршат овие активности правовремено да се интегрираат на промените и новите услови на преземање мерки во нивната работна средина.

Навистина потенцијалните моќни инструменти не се употребени на начин што треба да бидат и разликите во каналите водат кон загуби во изведувањето на соработката и размената на информации. Државите членки и нивните органи за спроведување на законот сè уште не се целосно убедени од потенцијалната вредност на Европол, заради што агенцијата треба да ја подобри својата надворешна и внатрешна слика. Меѓутоа, според досега направените анализи во врска со ефикасноста на Европол, е дека Европол ги постигнува повеќето од нејзините стратегиски и оперативни цели.

ОЦЕНКА И ПРЕДЛОГ

По исцрпната анализа и евалуирање на предложената докторска дисертација со наслов „Развојот на политиката и ефикасноста на Европол во соработката со земјите членки на ЕУ и Република Македонија при превенција и справување со организираниот криминал", изработена од м-р Ромео Дробаров, Комисијата оцени дека станува збор за исклучителен пример на сериозен научен труд кој ги задоволува сите критериуми за успешно изработена докторска дисертација. Ова е научен труд кој на систематизиран и обемен начин обработува сложена и специфична проблематика. Ова истражување ќе има големо научно и

општествено значење, бидејќи резултатите кои се добиени од спроведеното истражување ќе имаат своја примена во сферата на безбедносните науки за добивање на нови сознанија, од аспект на нудење нови предлози и решенија за трансформација и адаптација на структурите на Министерството за внатрешни работи и останатите органи на нашата држава во процесот на интегрирање во европските структури и исполнување на стандардите на Европската Унија.

Комисијата констатира дека докторскиот труд е пишуван јасно, концизно и со едноставен, лесно достапен стил. Секое поглавје се фокусира на основните проблеми, а следува и детална разработка на поединечните тези. Потоа следува јасна експликација и детална анализа на посочените проблеми. Тоа овозможува да се осознаат сите проблемски аспекти на полициската соработка на Европол со земјите членки на ЕУ, а тие се така поставени интегрално во сите димензии што значи дека неговата проблемско-тематска анализа е поткрепена со релевантна литература. Почнувајќи од добро идентификуваниот проблем на истражување, преку употреба на адекватна методологија, кандидатот донесува заклучоци вредни и од научна и од практична гледна точка, бидејќи упатуваат на јасна проекција за тоа дека само со координирана полициска соработка на Европол со другите држави членки на ЕУ може да доведе до ефикасно справување и превенција со организираниот криминал.

Имајќи го сето ова предвид, Комисијата има чест и задоволство да заклучи дека севкупната оценка на поднесената дисертација е позитивна. Затоа, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет да го прифати позитивниот извештај за оценка на докторската дисертација со наслов „Развојот на политиката и ефикасноста на Европол во соработката со земјите членки на ЕУ и Република Македонија при превенција и справување со организираниот криминал“, од м-р Ромео Дробаров, и на тој начин да му овозможи на кандидатот да пристапи кон јавна одбрана на докторската дисертација.

Комисија

Проф. д-р Митко Котовчевски, с.р

Проф. д-р Лидија Георгиева, с.р

Проф. д-р Томе Батковски, с.р

Проф. д-р Зорица Салтировска, с.р

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „РАЗВОЈОТ НА ПОЛИТИКАТА И ЕФИКАСНОСТА НА ЕВРОПОЛ ВО ПОЛИЦИСКАТА СОРАБОТКА СО ЗЕМЈИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА И РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ПРИ ПРЕВЕНЦИЈА И СПРАВУВАЊЕ СО ОРГАНИЗИРАНИОТ КРИМИНАЛ“ ОД М-Р РОМЕО ДРОБАРОВ, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

На XXXIII редовна седница одржана на 15.III 2017 година, Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, повторно ме определи за член на Комисијата за оцена на докторската дисертација со наслов „Развојот на политиката и ефикасноста на Европол во полициската соработка со земјите членки на Европската Унија и Република Македонија при превенција и справување со организираниот криминал“ на кандидатот м-р Ромео Дробаров. Бидејќи станува збор за повторен избор на Комисија, односно оценување на докторската дисертација за која првпат се формираше Комисија со одлука на XXVIII редовна седница на Наставно-научниот совет одржана на 26.IX 2016 година, повторно го поднесувам следниов **негативен**

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација на м-р Ромео Дробаров, пријавена на Институтот за безбедност, одбрана и мир, на тема: „Развојот на политиката и ефикасноста на Европол во полициската соработка со земјите членки на Европската Унија и Република Македонија при превенција и справување со организираниот криминал“, е изложена на 176 страници, вклучувајќи ги воведот и библиографијата. Трудот е структуриран во 8 поглавја, заклучок, листа на кратенки и библиографија. Очигледно, обемот на дисертацијата е исклучително скроман, но уште поважно тој изобилува со слабости во поглед на неговата содржина. Паѓа во очи фактот што на воведниот дел (всушност, идејниот проект) отпаѓаат 20 страници, а вклучувајќи ја и страницата за кратенки и осумте страници библиографија - истражувањето е изложено на нешто повеќе од 140 страници текст.

Од структурен аспект, трудот се состои од осум поглавја, под следниве наслови: Методолшка рамка; Внатрешна безбедносна стратегија: Улогата на агенциите на ЕУ за внатрешни работи и знаење; Европол - разузнавачка агенција на ЕУ и нејзината полициска соработка во борба против организираниот криминал; Европол - публикации, разузнавање и анализи; Европол - бази на податоци и системи; Човечки и финансиски ресурси на Европол; Оперативна поддршка и оперативни активности на Европол; Активности на Република Македонија во процесот на полициска соработка со Европол. Гледано низ оваа призма, а со цел да биде логички подредена и попрегледна, дисертацијата треба да се реорганизира во поголеми целини (делови), кои потоа би се групирале во поглавја и потпоглавја. Накусо, приказот по делови на докторската дисертација може да се прикаже на следниов начин:

Во **првиот дел** од трудот се образложени проблемот и предметот на истражувањето, главната хипотеза и методологијата која се користи во истражувањето. Притоа, во натамошниот дел од тезата е забележливо дека кандидатот не ги применил сите методолошки постапки и техники кои ги предвидел (а предвидена е и постапка на вен-интервјуа, која ниту е соодветна, ниту пак е реализирана). Всушност, најголемата слабост на дисертацијата се огледува во користењето исклучиво на секундарни извори, а истражувањата на познати светски институции се користат како потврда за своите сознанија. Дури и во делот која ја опфаќа Република Македонија, не се изведени предвидените интервјуа, односно изостанува целосна елаборација на она што е евентуално работено на емпириски план.

Во **вториот дел** на трудот е елабориран феноменот на организиран криминал и борбата со него, особено низ призма на ЕУ и нејзините агенции и полициската соработка. Се прави осврт на клучните стратегиски документи на Европската унија по прашањата на безбедносните закани и предизвици и на полициската соработка и внатрешната безбедност. На моменти кандидатот прави забуна во користењето и реферирањето на различните стратегиски документи, што нужно мора да се коригира.

Третиот дел од трудот во фокусот на анализата го става Европол, односно се сведува на дескрипција на неговиот мандат, цели, задачи, и тоа врз база на нормативните акти и податоците од интернет страницата на агенцијата.

Во **четвртиот дел** и натаму се анализира Европол, но низ призма на неговите публикации, разузнавање и анализи. Поточно, кандидатот се занимава со проценката на заканата од организиран криминал, менаџирањето со податоците и информациите, како и со европскиот криминалистичко-разузнавачки модел.

Петтиот дел од трудот ги презентира базите на податоци на Европол. Тука фокусот е ставен на информацискиот систем, аналитичките работни досиеја, заштитата на податоци, апликацијата на мрежната безбедна размена на податоци, националните единици и мрежа на офицери за врска, како и капацитетите на Европол за справување со зголемена размена на информации.

Во **шестиот дел се** анализираат човечките и финансиските ресурси на Европол, повторно врз јавно достапни извори на информации - управен одбор, директорат, буџет, и институционална рамка на соработката.

Седмиот дел ги анализира оперативната поддршка и оперативната активности на Европол, со посебен фокус на здружените истражни тимови на ЕУ (услови за воспоставување, активности, компетенции на Европол).

Осмиот дел дава преглед на развојот на соработката на Република Македонија со Европол по години - почнувајќи од 2008 година до 2013 година. Овој дел на анализата се заснова на достапни извори и анализи на Министерството за внатрешни работи

На крајот следува заклучок изнесен на десетина страници, во кој наместо изложување на сознанијата добиени со истражувањето, се дава резиме на содржината на докторската дисертација.

Библиографијата е изложена на 8 страници, но подеталниот преглед открива дека во неа се вклучени дела кои не соодветствуваат на предметот на истражувањето. Притоа, се воочува дискрепанца во однос на некои од изворите цитирани во тезата, а кои не се појавуваат во пописот на литературата - и обратно. Покрај тоа, таа не е изложена на адекватен начин, односно ниту е класифицирана на теориска литература и нормативни документи, ниту пак е запазено елементарното правило авторите и делата да се изложат по азбучен или абецеден редослед, на конзистентен начин.

Од приложениот труд е видно дека м-р Дробаров само површно навлегол во елаборацијата на предметот на истражувањето, постигнал одредени резултати, но тие не соодветствуваат на она што е стандард за докторска дисертација. На трудот му недостасува теориска рамка, особено анализа на досегашните сознанија поврзани со Европол и соработката при превенција и справување на организираниот криминал. Освен формално правниот и институционален пристап, воопшто нема примери од практиката и заклучоци околу реалното функционирање на полициската соработка во оваа област. Од методолошка гледна точка, кандидатот се фокусираше исклучиво на научна дескрипција, што е недоволно ниво на стекнување научно издржани сознанија за докторска дисертација.

ОЧЕКУВАН НАУЧЕН ПРИДОНЕС

Докторскиот труд е неопходно да претставува оригинален научен труд, кој ќе даде значителен придонес во науката, во случајов на безбедносните науки и европските студии, како во теориска, така и во емпирииска гледна точка. Поднесената докторска дисертација не ги задоволува овие очекувања, ниту одговара на зацртаните научни цели.

ОЦЕНКА И ПРЕДЛОГ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Ромео Дробаров има сериозен научен дефицит кој се огледува особено во следниве димензии: од методолошки аспект, истражувањето се сведува на чиста дескрипција, опис на функционирањето и внатрешната структура на една агенција на Европската унија (ЕВРОПОЛ), што е несвојствено за докторска дисертација. Кандидатот не успеал да дефинира и да развие продлабочена теориска дискусија за досегашните научни истражувања и литература што се однесува на конкретниот предмет на истражување, а уште помалку да презентира оригинални научни и теориски поставки за предметот на истражување. Кандидатот несоодветно ги поставува независната и зависната варијабла: Европол како агенција не е ставена во соодветна теориска рамка, додека соработката во рамките на Унијата, како и помеѓу ЕУ со трети земји, не е критички анализирана. Она што е презентирano е

само пренесување на јавно достапни податоци и претходни истражувања на други истражувачки центри, при што отсуствува дури и сопствен критички коментар за нив, низ призма на поставената хипотеза. Особено е значајно што кандидатот не успеал да презентира јасни и недвосмислени резултати кои би укажувале на ефикасноста или неефикасноста на соработката на ЕВРОПОЛ со државите членки на ЕУ и со трети држави, како и одразот врз превенирањето и справувањето со организираниот криминал. Кандидатот м-р Дробаров не дефинира критериуми за утврдување на успех и ефикасност во формулирање на политиката и ефикасноста на ЕВРОПОЛ, според кои би дошол до оригинални научни сознанија. Кандидатот не успеал да направи анализа на добри или лоши практики од соработката со членките на ЕУ, и посебно во врска со онаа со трети земји, бидејќи воопшто не прави дистинкција меѓу двете категории актери и соработката во поглед на превенција и справување со организиран криминал. Во докторската дисертација наодите не се поткрепени со конкретни примери, особено во светлина на маркантни случувања во оваа сфера, а од кои страда внатрешната безбедност на членките на Унијата. Во дисертацијата не е изложен ни моделот, ни резултатите од емпириското истражување, кое е зацртано во воведниот дел. Во последниот емпириски дел од докторската дисертација, кој се однесува на односите на Европол со Република Македонија, се манифестира слабоста и неодржливоста на докторската дисертација од методолошки аспект. Дури и од аспект на презентираниот библиографија, оваа докторска дисертација не ги задоволува основните стандарди.

Согласно со претходно наведените констатации за докторскиот труд со наслов „Развојот на политиката и ефикасноста на Европол во полициската соработка со земјите членки на Европската Унија и Република Македонија при превенција и справување со организираниот криминал“ од м-р Ромео Дробаров, пријавена на Институтот за безбедност, одбрана и мир, предлагам Наставно научниот совет на Филозофскиот факултет да ја прифати **негативната рецензија** и на кандидатот да **не му дозволи јавна одбрана** на докторската дисертација.

ЧЛЕН НА КОМИСИЈАТА

Проф. д-р Билјана Ванковска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ЧОВЕКОВАТА ДИМЕНЗИЈА ВО БЕЗБЕДНОСНИОТ КОНЦЕПТ НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И СОРАБОТКА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ПЕРИОДОТ 1999-2009“ ОД М-Р МАРИНА НАСТЕСКА, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

На својата XXXIII редовна седница одржана на 15.III 2017 година, Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Марина Настеска, пријавена на Институтот за безбедност, одбрана и мир, на тема: „Човековата димензија во безбедносниот концепт на Организацијата за безбедност и соработка во Република Македонија во периодот 1999-2009“. Комисијата за оцена на докторската дисертација е во состав: проф. д-р Билјана Ванковска (ментор), проф. д-р Лидија Георгиева, проф. д-р Зорица Салтировска, проф. д-р Марина Митревска и проф. д-р Рина Киркова Танеска. Откако членовите на Комисијата ја прочитаа докторската дисертација се сложија околу заедничката оценка на поднесената докторска дисертација, и го поднесуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Марина Настеска, пријавена на Институтот за безбедност, одбрана и мир, на тема: „Човековата димензија во безбедносниот концепт на Организацијата за безбедност и соработка во Република Македонија во периодот 1999-2009,“ е обемен труд изложен на 485 страници, вклучувајќи ги воведот и библиографијата. Трудот е структуриран во 4 глави, од кои последната е разработена во 5 поглавја (односно, делови како што ги именувала кандидатката), заклучок и библиографија.

Од структурен аспект, трудот се состои од четири глави, под следниве наслови: Теориска и методолшка рамка на истражувањето; ОБСЕ и превенцијата на конфликтите во регионот на Европа; Република Македонија и ОБСЕ; Човековата димензија на ОБСЕ во Република Македонија и безбедноста во периодот 1999-2009 година. Последната глава е најобемна, изложена на речиси 300 страници, и е поделена на делови, што трудот го прави непрегледен. Всушност, една од клучните забелешки на докторската дисертација се однесува на нејзината лоша структурна организираност и непрегледност, што влијае и на логичниот тек на презентацијата на истражувањето. Гледано низ оваа призма, а со цел да биде логички подредена и попрегледна, дисертацијата треба радикално да се реорганизира најнапред во поголеми целини (делови), кои потоа би се групирале во глави, поглавја и подпоглавја. Потребно е и секое од поглавјата да биде презентирани на избалансиран начин.

Накучо, приказот по делови на докторската дисертација може да се прикаже на следниот начин, следејќи ја структурата која ја предлага кандидатката:

Во **првата глава** од трудот се образложени параметрите на истражувањето, односно теориската и методолошката рамка на истражувањето,

односно проблемот и предметот на истражувањето, главната хипотеза, целите на истражувањето и користената методологија.

Во **втората глава** на трудот се презентираат основните податоци за Организацијата за безбедност и соработка во Европа (ОБСЕ) како меѓународна организација, почнувајќи од нејзиниот историјат – појавата на Конференцијата за безбедност и соработка (КЕБС) и нејзината трансформација во ОБСЕ. Кандидатката ја изложува и нејзината институционална структура, мисиите и вредностите. Посебен акцент е ставен на концептот на сеопфатна безбедност, и во тој контекст на она што е централен концепт на ова истражување – човековата димензија на ОБСЕ.

Третата глава од трудот во фокусот на анализата ги става релациите помеѓу Република Македонија и ОБСЕ, од почетокот на 90-тите години на 20 век, до 2009 година. Најголем акцент е ставен на периодот на кризата од 2001 година и на постконфликтните активности на Организацијата.

Четвртата глава, всушност, претставува посебен, најголем дел од докторската дисертација, и кандидатката ја структурирала во делови. Генералниот наслов е „Човековата димензија на ОБСЕ во Република Македонија и безбедноста во периодот 1999-2009 година“. Во рамките на оваа глава, постојат пет дела, како што ги именува кандидатката, а во секој од нив се анализира по хронолошки редослед по еден сегмент од примената на концептот на човекова димензија, како што се: активностите од безбедносен карактер, активностите поврзани со изборните циклуси, трговијата со луѓе и медиумите. Делот посветен на трговијата со луѓе е дополнително расчленет на поглавја, и тоа на сосема нејасен начин. Во рамките на оваа глава, за секој аспект на човековата димензија на ОБСЕ се прави анализа на состојбите, на преземените активности и дадените препораки од страна на Организацијата.

Петтиот дел од трудот ги презентира активностите на ОБСЕ поврзани со положбата на националните малцинства, главно преку анализа на дејствувањето на Високиот комесар во Република Македонија и тоа хронолошки, година по година.

На крајот следува **заклучок** изнесен на четириесетина страници, во кој наместо изложување на сознанијата добиени со истражувањето, се дава нешто подолго резиме на содржината на докторската дисертација. Кандидатката не успеала да направи сублимација преку докажување или отфрлање на поставените хипотези и давање одговори на истражувачките прашања.

Библиографијата е изложена на 6 страници, и е прилично скромна по својот квалитет. Деталниот преглед открива дека иако во неа доминира документација од ОБСЕ, која е несомнено исклучително релевантна за истражувањето, сепак се вклучени и дела кои не соодветствуваат на предметот на истражувањето, ниту пак се користени некои фундаментални дела од областа. Притоа, се воочува дискрепанца во однос на некои од изворите цитирани во тезата, а кои не се појавуваат во пописот на литературата - и обратно. Покрај тоа, библиографијата не е изложена на адекватен начин, односно ниту е класифицирана на теориска литература и нормативни документи, ниту пак е

запазено правилото на изложување на авторите и делата по азбучен или абецеден редослед.

ОЧЕКУВАН НАУЧЕН ПРИДОНЕС

Докторскиот труд е неопходно да претставува оригинален научен труд, кој ќе даде придонес во науката, во случајов на мировните студии, како во теориска, така и во практична гледна точка. Иако Комисијата го цени вложениот труд и досегашните резултати до кои дошла м-р Настеска, сепак во оваа фаза цени дека поднесената докторската дисертација не ги задоволува овие очекувања, па затоа е потребно таа да се продлабочи и доработи до степен во кој ќе може да даде научен придонес во конкретната научна област.

ОЦЕНКА И ПРЕДЛОГ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Марина Настеска во верзијата во која им е поднесена на членовите на Комисијата за оца претставува добра основа за понатамошни истражувања, кои ќе бидат неопходни за дисертацијата да го добие потребниот квалитет. Засега, од методолошки аспект, истражувањето се сведува на дескрипција на Организацијата за безбедност и соработка во Европа, низ нејзините активности во Република Македонија, во делот на човековата димензија. Користен е хронолошкиот пристап, кој линеарно ги претставува настаните од периодот кој се изучува, но не ги вкрстува податоците, ниту прави анализа на зависните и независните варијабли.

На кандидатката и се препорачува темелна преработка на дисертацијата во насока на дефинирање и развивање на продлабочена теориска дискусија за досегашните научни истражувања и литература која што се занимава со предметот на истражување, за врз основа на тоа да се даде оригинален научен придонес за предметот на истражување. Кандидатката треба да вложи дополнителен напор да ја ситуира меѓународната организација која е предмет на анализа во контекст на меѓународните односи и промените во меѓународниот систем. Во таа смисла е нужно да се осврне на инструментариумот на теоријата на меѓународни односи. Во поглед на концептот на сеопфатна безбедност и на човековата димензија, кои се својствени за ОБСЕ, неопходно е да се направи паралела со сличните концепти изградени во теоријата, и особено во практиката на други меѓународни организации, а особено концептот на човекова безбедност на ООН. Понатаму, иако хронолошката презентација на настаните и дејствијата има свои предности, сепак кандидатката мора да се задлабочи во материјална анализа на секоја од компонентите на човековата димензија и конкретните мерки преземани и препорачувани од ОБСЕ, а во дијалог со резултатите кои (не) произлегле од нив. Наместо обична дескрипција, кандидатката мора да се зафати со продлабочена и критичка анализа на предметот на истражување, особено што поставеноста на предметот на истражување во веќе изминат временски период (1999-2009 година) овозможува критичка временска дистанца и проценка на критериумите за успешност или неуспешност на активностите за јакнење на човековата димензија и превенцијата на конфликтот и инхерентните кризи во Република Македонија. Структурно, тезата мора

логички да се подреди и презентира на начин вообичаен за докторска дисертација, а библиографијата треба да се збогати, со користење на извори кои ќе го подигнат и квалитетот на оваа докторска дисертација.

Согласно со претходно наведените констатации за докторскиот труд со наслов „Човековата димензија во безбедносниот концепт на Организацијата за безбедност и соработка во Република Македонија во периодот 1999-2009,“ поднесен од м-р Марина Настеска, пријавена на Институтот за безбедност, одбрана и мир, му предлагаме на Наставно- научниот совет на Филозофскиот факултет да ја прифати **рецензијата со предлог за доработка** и на кандидатката да ѝ определи период не подолг од шест месеци за доработка на докторската дисертација.

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА ЗА ОЦЕНА

Проф. д-р Билјана Ванковска, с.р.

Проф. д-р Лидија Георгиева, с.р.

Проф. д-р Зорица Салтировска, с.р.

Проф. д-р Марина Митревска с.р.

Проф. д-р Рина Киркова Танеска. С.р.

РЕЦЕНЗИЈА**ЗА ОЦЕНА****НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА**

**„ПРЕТПРИСТАПНАТА ПОМОШ КАКО ДЕЛ ОД КОХЕЗИСКАТА
ПОЛИТИКА НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА“ ОД М-Р МАРИЈА ВЕЉОВСКА
КОНДОВСКА,**

**ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ/ИНСТИТУТ ЗА
СОЦИОЛОГИЈА/НАСОКА ЗА ЕВРОПСКИ ИНТЕГРАЦИИ**

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет, на својата XXXIII редовна седница одржана на 15.3.2017, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Марија Вељовска-Кондовска со наслов: „Претпристапната помош како дел од кохезиската политика на Европската Унија“, во состав: проф. д-р Јован Пејковски (претседател), проф. д-р Милева Ѓуровска (ментор), проф. д-р Христо Карталов (член), проф. д-р Аница Драговиќ (член) и проф. д-р Весна Димитриевска (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот на Филозофскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ**Анализа на трудот**

Докторската дисертација на кандидатката м-р Марија Вељовска-Кондовска, со наслов: „Претпристапната помош како дел од кохезиската политика на Европската Унија“, содржи 280 страници компјутерски обработен текст во фонт ариал, со 1,5 проред и големина на букви 12, со фусноти, 300 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во седум глави, вовед и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки, со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во воведот на трудот, изложени се предметот и целите на истражувањето, хипотезата, истражувачките прашања, теоретската рамка и методите на истражувањето.

Основниот проблем на истражувањето претставува претпристапната помош на Европската Унија чија основна цел е да оствари социјална кохезија меѓу државите членки, регионите во ЕУ, но и во државите кандидатки за

пристапување. За клучен проблем кој е тесно поврзан со претпристапните инструменти, е капацитетот на државите да ги користат овие инструменти што воедно би го зголемиле капацитетот на државите кандидатки за користење на структурните фондови како развојни фондови на ЕУ.

Интересот во оваа докторска дисертација е насочен кон природата на кохезиската политика низ историската перспектива, кон сложената повеќеслојна структура на институциите и правилата кои ја регулираат оваа област. Воедно, тука се лоцира и основниот предмет на анализа со детално прикажување на фондовите преку кои се остварува кохезиската политика. Исто така, предмет на анализа се претпристапните инструменти на ЕУ (ИПА 1 и ИПА 2), начинот на нивното користење, инситуционалната рамка, и нивното програмирање, со цел тие да се насочат кон оние области кои најмногу имаат потреба од нив.

Научната цел на докторската дисертација е систематизирање на сознанијата за постапките и за методите на операционализација на кохезиската политика на ЕУ. Особена цел е дефинирањето на социјалната кохезија како тенденција на постигнување на поголема стабилност на една држава, повисок степен на идентификација на граѓаните со неа, но и меѓусебна поврзаност и чувство на припадност кон една политичка заедница. **Практичната цел** е анализата на апсорпцискиот капацитет на Република Македонија во користењето на претпристапната помош како подготовка за користење на фондовите на кохезиската политика на Европската Унија со што трудот би бил скроман прилог кон реализација на европските политики во националниот контекст.

Првата глава од докторската дисертација со наслов: „Теоретски аспекти и историска димензија на Европската Унија,“ најпрво ги разработува теориските пристапи кон европската интеграција (функционализам, регионализам, неофункционализам, интерговернментализам, федерализам). Во продолжение, претставен е историјатот на европската интеграција со осврт на историскиот контекст во кој се конституира Европската заедница за јаглен и челик (1951). Се истакнува дека заедно со конститутивните договори на ЕУ, развојот на Унијата се темели и врз фондовите како придружен сегмент на европската интеграција. Така, целите на европската интеграција се остваруваат преку користењето на фондовите, каде што нискиот капацитетот на државите за нивно користење е тесно поврзан со нивниот интегративен капацитет. Меѓу концептот на политичките и геостратешките мотиви за остварување на мир, ЕУ се појавува како економски проект каде што постои слободно движење на стоки и услуги, луѓе, капитал, зона на слободна трговија и царинска унија, економска и монетарна унија. Од аспектот на јавно управување, ЕУ претставува систем на заеднички политики (јавни или секторски политики) преку кои општата политика, определбите и вредностите на ЕУ се реализираат во практиката. Меѓу актуелните 15 политики на ЕУ, се смета дека кохезиската политика има посебно значање со најголем буџет од 40% од вкупниот буџет на Унијата чија структура на приходи е детално разработена.

Во второто поглавје се анализира кохезиската политика и нејзините главни елементи. Тука, пред сè, станува збор за регионалните диспаритети кои претставуваат значен проблем во Унијата и за чие надминување се наменети кохезиските фондови. Кохезиската политика или развојната регионална политика има за цел економски и општествен развој, како и постепено намалување на разликите во развојот на државите и како таква таа е втемелена во договорите на ЕУ. Нејзината улога значително се зголемува со Мадридскиот договор кога се формира кохезискиот фонд кој опфаќа значителен дел во структурните фондови на Унијата. Направениот преглед за финансиските средства во различни финансиски периоди покажува дека ставките за кохезискиот фонд постојано се зголемувале, а за периодот 2014-2016 година изнесува 355 милијарди евра. Корисници на овие средства се неразвиените региони со низок БДП во однос на европскиот просек (под 90%), региони со структурни проблеми и со пониско ниво на развој на човечките ресурси. Со овие политики треба да се оствари поддршка за создавање на нови работни места, конкурентен бизнис, економски раст и одржлив развој, како и подобрување на квалитетот на животот на граѓаните. Анализата на различните периоди, исто така, покажува дека кохезиската политика постојано се приспособува на новите состојби во економијата, како и на другите политики. Така, критериумите на новиот финансиски период ги следат принципите на Стратегијата 2020 на ЕУ, каде што особено се истакнува значењето на одржливиот раст, односно т.н. паметен раст (промовирање на зелена економија заснована на ефикасно користење на ресурсите) и инклузивен раст (висока стапка на вработеност и постигнување на економска, социјална и територијална кохезија). Интересен дел од ова поглавје претставува анализата на ефикасноста на самата кохезиска политика каде што се претставени повеќе истражувања и различните пристапи на аналитичарите. Анализите се движат од истакнувањето на позитивните ефекти во поглед на определени цели до минорни ефекти во поглед на намалувањето на регионалните разлики. Во продолжение се претставени повеќе теории на развојот кои претставуваат еден вид на теориска основа за градење и насочување на кохезиската политика. Во тој контекст е елаборирана класичната економска теорија и механизмите според кои ќе се изврши економска конвергенција на регионите каде што пазарот сам по себе ќе ги насочи националните економии кон развој изедначувајќи ги производствените фактори. Според ендегената теорија за раст, економскиот развој е поврзан со стапката на технолошките промени во економијата, кои можат да бидат предизвикани од квалитетот на човечкиот капитал (едукација, тренинг, истражувања). Поголавјето продолжува со анализата на механизмите за успешно реализирање на кохезиската политика, т.е. со *Номенклатура на територијални единици за статистика* како механизам за дефинирање и категоризација на регионите. Определувањето на регионите претставува многу сложена постапка бидејќи регионот нема само одредена географска заокруженост, туку и политичко и економско значење. Определувањето на регионите, односно територијалните единици се утврдува според НУТС- класификацијата.

Во третото поглавје е направена анализа на европските фондови како инструменти за надворешна кохезија, вклучувајќи ги тука и претпристапните инструменти на Унијата за помош и реформи на земјите аспирантки за членство во ЕУ. Имено, даден е преглед на основните фази на програмите за помош на ЕУ: (ФАРЕ, САПАРД, ИСПА, КАРДС, ИПА I, ИПА II) кои претставуваат инструменти за надворешна кохезија на Унијата кои ќе бидат еден вид на тренинг за користење на кохезиските фондови. По кусото, но суштинско воведување, во аамбиентот во кој државите од Западниот Балкан ги започнале евроинтеграциските процеси, кандидатката дава подетална анализа на инструментите за претпристапна помош како инструменти за „европеизација“ на Балканот. Станува збор за финансиска помош од страна на Европската Унија (програми за помош) во процесот на пристапување во ЕУ со цел да се забрза економската и општествената трансформација на државите со аспирации за интегрирање во ЕУ. Развиена е детална анализа на сите програми кои биле користени во различни периоди со посебен осврт на ИПА- инструментите кои ги заменуваат и интегрираат сите претходни програми воведени во 2006 година. Ова поглавје има за цел да одговори на прашањето во кој степен биле искористени фондовите од претходниот финансиски период (2006-2013). Преку прецизни податоци и компаративна анализа која ги вклучува и другите држави од Западниот Балкан, кандидатката заклучува дека во Р Македонија, ИПА-фондовите биле послабо искористени, особено во компонентата за рурален и регионален развој. Податоците покажуваат слаба апсорпциска моќ за користење на претпристапните фондови.

Во четвртото поглавје кандидатката го анализира и то претставува тековниот Инструмент за претпристапна помош ИПА II 2014-2020 година. Преку овој инструмент, Европската комисија воспоставува единствен инструмент за претпристапна помош на земјите во процесот на европска интеграција за буџетскиот период од 2014 до 2020 година. Споредбено со претходниот финансиски период, помошта на ЕУ за државите аспирантки е двојно зголемена и изнесува 11,5 милијарди евра. Во новиот ИПА II- инструмент внесени се промени во начинот на алокацијата на средствата каде што петте компоненти дефинирани како области на инструментот, акцентот се става на политиките какви што се: реформи како дел од подготовката за членство во ЕУ и изградба на институции и капацитет; социо-економски и регионален развој; вработување, социјална политика, образование, унапредување на рамноправноста на половите и развој на човечките ресурси; земјоделство и рурален развој; регионална и територијална соработка. Иако во суштина нема значајни промени во однос на ИПА I, преку ИПА II- Инструментот се настојува да се зајакнат демократијата и човековите права, владеењето на правото, развојот и унапредувањето на судскиот систем и административниот капацитет. Во докторската дисертација е претставен детален преглед на политиките во кои треба да се дејствува овој инструмент. Исто така, претставен е секторскиот пристап како метод за програмирање на ИПА во периодот 2014-2020. Новиот пристап на ИПА II- инструментот би дал солидни

резултати во државите со развиен систем на планирање, со силни институции, со државна администрација која не е политизирана и што каде стратегиите заеднички се развиваат преку учество на релевантни актери.

Во петтото поглавје се разработува евроинтеграцискиот процес на Република Македонија. Значително внимание е посветено на историскиот развој на односите помеѓу Европската Унија и Република Македонија започнувајќи од потпишувањето на Договорот за стабилизација и асоцијација во 2001 година, добивањето на кандидатски статус во 2005 година и фазите кои следат потоа. За придобивки во периодот на пост кандидатскиот статус се сметаат: визна либерализација (2009), децентрализирано управување на македонските институции со инструментот за претпристапна помош (ИПА) и постигнување на одредени стандарди поставени од Комисијата со цел да се започнат преговори за пристапување, а во 2012 година во Скопје беше воведен Пристапниот дијалог на високо ниво (HLAD, High level Accession Dialogue) со цел да се одржи континуитетот во евроинтеграциските процеси иако не постоеја можности за официјално започнување на преговорите. Во ова поглавје се наведени ефектите од претпристапните фондови, но и придобивките и трошоците од идно членство во Европската унија. Кандидатката истакнува дека процесот на пристапување не подразбира само слепо усогласување и усвојување на законската регулатива на Европската Унија, туку сеопфатна трансформација на државата, општеството и поединците. Образложувајќи ги придобивките од членството во Унијата кандидатката наведува: Република Македонија со пристапувањето во Европската Унија ќе го зголеми својот меѓународен углед и положба во однос на другите меѓународни организации. Исто така, многу важни придобивки се самите политики и нивната имплементација (политиката за заштита од конкуренцијата која забранува постоење на монополи, политиката за заштита на животната средина и донесување на важечки стандарди, ефикасната политика на вработување чија цел е создавање на активна и добро обучена работна сила на пазарот на трудот. Не помалку значајни се и другите политики вклучувајќи ја тука и кохезиската политика со сите свои позитивни ефекти.

Шестото поглавје претставува емпириски дел со кој се настојува да се дојде до повеќе информации за искористеноста на претпристапните фондови во Република Македонија. Според анализите, постојат голем број на фактори кои влијаат на успехот на користење на фондовите. Меѓу позначајните се: управувањето со фондовите што значи солиден апсорпциски капацитет, изградба на инфраструктура, развиени институции и човечки ресурси. Се истакнува дека во процесот на реализација на ИПА- инструментите важна е свеста на политичката елита за потребата од вклучување на граѓанското општество и локалните заедници во овие програми, но и да се обезбеди транспарентност на трошењето на средствата од фондовите. Се додава дека средствата од ИПА не се добиваат на „подарок“, туку за секој проект е потребно да се подготви проектна

документација која вклучува солидно подготвен проект и дека чинителите поседуваат солидни перформанси за реализација на проектите.

Предмет на истражување

Основен предмет на истражување е кохезиската политика на Европската Унија, нејзините основни цели, механизмите и инструментите преку кои се реализира таа. Исто така, посебен предмет на анализа е надворешната димензија на кохезиската политика на ЕУ која се огледа во инструментите за претпристапна помош на државите аспирнатки за влез во Унијата.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Дисертацијата е во доменот на европските студии за интеграција кои имаат интер-дисциплинарен карактер. Трудот значително навлегува кон социоекономските студиски подрачја каде што се користени индикатори преку кои се образложени целите на кохезиската политика и нејзините инструменти кои се тесно поврзани со економскиот развој, вработувањата, ефикасноста и ефективноста од имплементацијата на европските политики.

Краток опис на применетите методи

Значителен дел од докторската дисертација се базира на статистичките анализи кои биле неопходни во елаборацијата на кохезиската политика. Имено, таа е тесно поврзана со нивото на економски развој на државите со што е сосем соодветно да се навлезе подлабоко во индикаторите за економскиот развој (буџет, економски раст, БДП, вработеност и други економски индикатори). Од доменот на општествените науки употребен е квалитативниот метод, а како техника се користи длабинско интервју што соодветствува со целите на истражувањето. Истражувањето е спроведено во периодот од септември до октомври 2016 година, а реализирани се 14 интервјуа со претставници на Делегацијата на Европската Унија во Република Македонија, со претставници од ресорните министерства (министерствата за економија, за земјоделство, финансии, труд и социјална политика), Секретаријатот за европски прашања, како и со претставници на невладини организации. Искажаните ставови систематски се опишуваат и се класифицираат според категориите на теми, односно прашања/одоговори.

Исто така, се упоредува и компаративниот метод во делот каде што се споредуваат државите во рамките на Европската Унија, како и државите од Западен Балкан со оглед на некои индикатори за родовиот јаз и политичката партиципација.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Анализата на политиките на Европската Унија од научна перспектива е тежок потфат бидејќи не постои реално воспоставена временска дистанца меѓу предметот на проучување и актуелната ситуација. Сè уште се одвиваат витални процеси кои го менуваат предметот намалувајќи ја можноста за дефинирање на цврсти заклучоци. Тоа укажува и на постоењето на малиот број трудови и емпириски истражувања кои ја систематизирале оваа област. Тенденцијата да се систематизира подрачјето со оглед на огромниот број статистички показатели и да се направи трансферзално минување низ политиките на Европската Унија е една од главните придобивки, зголемувајќи го создајниот капитал на докторската дисертација. Исто така, не е од помало значење анализата на бариерите кои стојат на патот за ефективно користење на претпристапните фондови и анализата на факторите кои го намалуваат апсорпцискиот капацитет на Р Македонија во однос на другите држави во регионот на Западен Балкан.

Оцена на трудот

Докторската дисертација со наслов: „Претпристапната помош како дел од кохезиската политика на Европската Унија“ претставува анализа на Европската Унија од перспективата на нејзините политики за остварување на социјална кохезија во државите членки, но и во државите кои претендираат кон интегрирање. Кохезиската политика како посебен пристап на Европската Унија во решавањето на економски и социјални прашања (инфраструктура, регионална конвергенција, невработеност, развој на човечки ресурси, активирање на пасивните региони и други проблеми) има своја историја која оди паралелно со развојот на Европската Унија. Денес, таа се смета за една од најзначајните политики врз која се базираат идните перспективи на Унијата. Тоа зборува за фактот дека проблематиката која се разработува во оваа докторска дисертација е актуелна и со многу големо значење за функционирањето на ЕУ, што и на трудот му дава посебно значење. Станува збор за труд со голем истражувачки капацитет каде што се користени соодветни статистички показатели, направени се историски истражувања и компаративни анализи опфаќајќи ги речиси сите држави членки на Унијата. Исто така, трудот содржи адекватна теориска елаборација поврзувајќи ја оваа политика со теориската база од која таа се развива и станува оперативна. Исто така, даден е преглед на истражувањата кои ги анализирале ефектите на кохезиската политика, што е значителен теориски придонес за студиите за европска интеграција, но и за општествените науки. Што се однесува до анализите на претпристапните фондови и нивното користење во нашата држава, анализите претставуваат прилог кон повеќе политики, особено во однос на регионалната политика која е во својата зачетна фаза.

Докторската дисертација на кандидатката м-р Марија Велјовска-Кондовска, со наслов: „Претпристапната помош како дел од кохезиската политика на Европската унија“, претставува истражување во доменот на европските студии и

социолошките науки (се наведува научното подрачје/потесната област). Изработката на темата на оваа докторска дисертација има за цел да ги истражи прашањата од економска и социјална природа поврзани со користењето на кохезиските фондови, да ја образложи приподата на самата кохезиска политика, да ја претстави нејзината генеза и нејзините перспективи. Исто така, анализата на инструментите за претпристапната помош, освен целите кои се директно поврзани со трансформацијата на државите аспирантки за влез во Унијата (јакнење на капацитетот на институциите, јакнење на демократијата, надминување на регионалните диспаритети, развој на човечките ресурси), има за цел да ги воведат државните –кандидатки во начинот на користење на кохезиските фондови, што е основна теза во оваа докторска дисертација, образложена со повеќе аргументи. Дисертацијата носи богати содржини и претставува прилог за евроинтеграциските процеси на Република Македонија на македонски јазик (се наведува целта и очекуваниот научен придонес).

Имајќи ги предвид содржините во докторската дисертација, Комисијата стои на мислење дека овој труд на кандидатката м-р Марија Вељовска Кондовска ги исполнува сите услови за да се започне со натамошната процедура, односно ја предлага неговата усна одбрана.

Докторската дисертација на кандидатката м-р Марија Вељовска-Кондовска: „Претпристапната помош како дел од кохезиската политика на Европската Унија“, според мислењето на Комисијата за оценка, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд и се предлага усмена одбрана.

Исполнетост на законските услови за одбрана на трудот

Кандидатката пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

Автор-и: Marija Veljovska Kondovska, Aleksandar Doncev “RIGHT OF ASYLUM AND MIGRATION CRISIS IN EUROPE, објавен: International Journal of Recent Research in Arts and Sciences, Volume 4, December 2015, ISSN: 1857-8128 (назив на списанието, број, датум, импакт-фактор...)

Автор-и: Aleksandar KITANOVSKI, Marija Veljovska – KONDOVSKA “POVERTY, ORGANIZED CRIME, VIOLATION OF HUMAN RIGHTS AS OBSTACLES FOR BUILDING UP A STRONG CIVIL SOCIETY IN MACEDONIA,, објавен: Journal of Identity and Migration Studies – Volume 10, number 1, 2016, ISSN 1843 – 5610 (назив на списанието, број, датум, импакт-фактор...)

Заклучок и предлог

Со оглед на тоа дека докторската дисертација изобилува со анализи и податоци релевантни за истражуваниот проблем за кои членовите од Комисијата

се изјаснија дека се издражни и дека се во согласност со научната методологија, Комисијата даде целосно позитивна оценка предлагајќи ја нејзината усна одбрана.

Главни научни придонеси на кандидатката се: систематска анализа на историјатот, значењето и ефектите од кохезиската политика на Европската Унија како инструмент за намалување на регионалните диспартети, за поголема социјална вклученост и социекономски развој на државите членки и државите кандидатки за интегрирање во Унијата: анализа на факторите кои го намалуваат апсорпцискиот капацитет на нашата држава за користење на претпристапните фондови (ИПА 1 и ИПА2).

Подрачје на примена и ограничувања: Станува збор за анализа на актуелен проблем кој оди во насока на збогатување на научниот фонд за евроинтеграциските процеси на македонски јазик. Трудот разработува витални сегменти од функционирањето на Европската Унија. Станува збор за труд со висок степен на систематичност и структурираност на проблематиката чија сознајна вредност е на значително ниво.

Можни понатамошни истражувања. Со оглед на фактот дека станува збор за актуелна и изразено динамична проблематика, несомнено дека овој труд би одел во насока на поттикнување на други истражувања или да се користи како научна референција во натамошните истражувања од доменот на европските интеграции.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот / совет на Филозофскиот факултет да ја прифати позитивната оценка за докторската дисертација на кандидатката м-р Марија Велјовска Кондовска, со наслов : Претпристапната помош како дел од кохезиската политика на Европската Унија, предлагајќи нејзина усна одбрана.

КОМИСИЈА

Проф. д-р, Милева Ѓуровска _____, ментор с.р.

Проф. д-р Јован Пејковски _____, член с.р.

Проф. д-р Весна Димитриевска _____, член с.р.

Проф. д-р Христо Карталов _____, член с.р.

Проф. д-р Аница Драговиќ _____ член с.р.

ИСПРАВКА

во насловот на Рефератот за избор на проф. д-р
Сузана Симоновска во редовен професор – повторен избор

Ве молиме да направите корекција во насловот на Рефератот за избор на д-р Сузана Симоновска, редовен професор на Филозофскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1147/560, бидејќи се испуштени дел од областите за кој е распишан конкурсот.

Имено во насловот на Рефератот треба да стојат следните научни области (дисциплини): историја на родот и полот, етика, социјална антропологија и културна антропологија.

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ**

3. ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	м-р Лидија Величковска Лицул	„Родовата димензија на социјалната одговорност на претпријатијата: Еднакви можности за кариера“	„The Gender Dimension of the Social Corporate Responsibility: Equal Opportunities for Career“	Проф. д-р Милева Ѓуровска	1. VI 2017 10-2379/16

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

2. Магистерски трудови

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Христина Стојкоска	„Улогата на полицијата справување со бегалската криза“	„Role of the Police when Dealing with Crisis Situation in Republic of Macedonia“	проф. д-р Марина Митревска	6. VI 2017 година Бр. 10-1008/17
2.	Биљана Марковска	„Локалниот развој од аспект на човечки ресурси-случајот општина Берово“	„Local Development in Terms of Human Resources-case of Municipality of Berovo“	проф. д-р Милева Ѓуровска	1. VI 2017 година Бр. 10-970/17

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА
ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ФИТОПАТОЛОГИЈА
НА ШУМАРСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Шумарски факултет - Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 16.5.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област фитопатологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Шумарскиот факултет во Скопје, бр.02-393/3 од 29.5.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Кирил Сотировски, редовен професор на УКИМ, Шумарски факултет - Скопје, д-р Стерја Начески, редовен професор на УКИМ, Шумарски факултет - Скопје и д-р Никола Николов, редовен професор на УКИМ, Шумарски факултет - Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област фитопатологија, во предвидениот рок се пријави само еден кандидат, д-р Ирена Папазова-Анакиева, вонреден професор.

9. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Ирена Папазова-Анакиева е родена на 18.5.1974 година во Скопје, Република Македонија. Основно и средно образование (УСО „Никола Карев“, насока: биотехнологија) завршила во Скопје со континуиран одличен успех.

Со високо образование се стекнала на Шумарскиот факултет во Скопје, на кој се запишала во учебната 1992 година и дипломирала во учебната 1996/1997 година со просечен успех 9,57.

Во текот на студиите добила повеќе признанија, како што се: Диплома за најдобар студент во учебната 1995/96 година, Пофалница за најдобар студент, Плакета за најдобро дипломиран студент на Шумарскиот факултет во Скопје по повод 50 години од неговото основање и Повелба по повод одбележувањето на 50-годишнината на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ за најдобар успех постигнат помеѓу два јубилеја.

Кандидатката активно го познава и го владее англискиот јазик. Во текот на основното и средното образование го изучувала францускиот јазик, кој исто така добро го говори и пишува.

Во учебната 1997/1998 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии од областа заштита на шумите-шумарска фитопатологија, кои ги завршила со просечен успех 10.

На 1.10.1999 година стапила во редовен работен однос на Шумарскиот факултет во Скопје. Со Одлука бр.0201-51/VII-2.3 од 22.9.1999 година, согласно со рефератот објавен во Билтен бр.737 од 15.7.1999 година, кандидатката е избрана во звањето помлад асистент на Катедрата за заштита на шумите и дрвото, група предмети: фитопатологија.

На 12.7.2002 година успешно го одбранила магистерскиот труд под наслов „Карактеристики на изолати од габата *Cryphonectria parasitica* (Murr.) Barr во костенови популации во западна Македонија” и се стекнала со право на академски степен магистер по биотехнички науки од областа фитопатологија. Со Одлука број 0202-58/10 од 7.11.2002 година, д-р Ирена Папазова-Анакиева е избрана во соработничкото звање асистент (Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, бр. 811 од 30.9.2002 год.) по група предмети фитопатологија на Шумарскиот факултет во Скопје.

Докторска дисертација пријавила на 12.9.2005 година на Шумарскиот факултет во Скопје. Дисертацијата на тема: „Позначајни фитопатогени во објектите за производство на шумски и декоративни растенија во Р. Македонија” успешно ја одбранила на 31.10.2007 година на Шумарскиот факултет во Скопје. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област фитопатологија. Во доктор на шумарски науки промовирана е на 26.12.2007 година.

На 10.3.2008 година, со Одлука број 0201-44/III-2 е избрана во звањето доцент од научната област фитопатологија.

Во периодот од 21.2.2009 до 27.6.2011 година кандидатката била продекан за меѓународна соработка и наука на УКИМ, Шумарски факултет - Скопје.

На 12.11.2012 година е избрана во звањето вонреден професор на Шумарскиот факултет во Скопје на група предметни програми од областа шумарска фитопатологија, по предметите: Шумарска фитопатологија, Болести на шумските видови дрвја, Болести на декоративни растенија, Заштита на дрвото, Идентификација и производство на печурки и Основи на микробиологија.

Во моментот е вонреден професор на Шумарскиот факултет во Скопје. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1040 од 15.10.2012 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр.737 од 15.7.1999 г., бр. 811 од 30.9.2002 г., бр.927 од 1.10.2007 г., бр. 936 од 15.2.2008 г. и бр.1040 од 15.10.2012 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

10. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Шумарски факултет - Скопје, кандидатката д-р Ирена Папазова-Анакиева изведува настава и вежби на прв и втор циклус студии на сите студиски програми на Шумарскиот факултет во Скопје.

Кандидатката континуирано е ангажирана со предавања по предметите: Болести на шумските видови дрвја, Заштита на дрвото, Основи на микробиологија, Шумска микологија со лихенологија, Општа и пределна екологија и вежби по предметот Шумарска фитопатологија на прв циклус, како и Болести и инсекти во расадничко производство, Карантински болести, Фитофармација со методи на апликација-фунгициди и Методи за дијагностицирање и сузбивање на епиксилните габи во необработено и обработено дрво на втор циклус. Исто така, учествува во изведувањето на теренската настава на наведените предмети.

Кандидатката учествувала како член во комисија за оцена/или одбрана на 16 дипломски и 1 магистерски труд.

Во комуникацијата со студентите, односот и е коректен и професионален, а своите наставни обврски ги извршуваше редовно, исполнително и на високо образовно педагошко ниво.

Кандидатката подготвила и вовела два нови предмета на прв циклус студии. Автор е на три интерни скрипти од предавања и пакет материјали за сите предмети за кои изведува настава.

Активностите кои припаѓаат во наставно-образовната дејност, а кои се релевантни за изборот, се наведени во табелата во Анекс 2, со датуми и други релевантни податоци.

Научноистражувачка дејност/Стручно-уметничка дејност

Д-р Ирена Папазова-Анакиева од нејзиниот последен избор има објавено вкупно 11 научни трудови од предметната област, од кои 5 научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание) од кои 4 се во научни списанија реферирани во базата на Web of Science, 5 труда во меѓународни научни списанија и 1 труд во зборник од научен собир.

Кандидатката е автор и на дел од монографија објавена во странство, публикувана од Springer.

Д-р Ирена Папазова-Анакиева била раководител на 1 национален научен проект, а учествувала и како член во 10 меѓународни научни проекти.

Активностите кои припаѓаат во научноистражувачката дејност, а кои се релевантни за изборот се наведени во табелата во Анекс 2, со датуми и други релевантни податоци.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Ирена Папазова-Анакиева активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Катедрата за заштита на шумите и дрвото. Врши здравствена контрола на шумските расадници и здравствени прегледи во природните и новоподигнатите шумски насади во Република Македонија, а учествува и во изработката на сите експертизи, со цел утврдување на причинителите на сушењето на одделни шумски видови дрвја. Активно партиципира во годишните активности на Известувачко – дијагностичко - прогнозната служба, во врска со откривањето, идентификацијата, мониторингот на шумските растителни штетници и болести, како и давањето препораки за мерките кои треба да се превземат за нивно сузбивање. Дел од тие активности е изработка на годишни извештаи, кои се доставуваат до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, а се усвојуваат од Владата на Република Македонија.

Стручно усовршување во странство остварила со студиски престој во Шведска на Swedish University Of Agricultural Sciences, Uppsala - Training School on Molecular Detection and Population Genetics of Dothistroma Needle Blight Pathogens во март 2014 година и во Белгија на Université Libre De Bruxelles - Training School on Concepts of biological invasion

(pathways, introduction, invasion etc.), EU plant health regulation and risk analysis во јули 2017-та година.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи при Шумарскиот факултет во Скопје:

- Комисија за запишување студенти на прв и втор циклус студии, Комисија за научноистражувачка работа, Комисија за самоевалуација на Шумарскиот факултетот, Комисија за изработка на нормативни акти, Комисија за јавни набавки и др.;
- член е на Центарот за кариера при УКИМ-ШФС и на Одборот за соработка и доверба со јавноста при УКИМ-ШФС.

Кандидатката учествувала во уредувачкиот одбор за издавање на монографијата и библиографијата „65 години Шумарски факултет (1947 - 2012)“, УКИМ „Шумарски факултет-Скопје. Член била и на Организациониот одбор на Меѓународниот научен/стручен собир за јубилејот - 65 години од постоењето на Шумарски факултет.

Уредник била на меѓународното научно списание “Шумарски преглед” бр.44 и член на Уредувачкиот одбор на меѓународното научно списание “Шумарски преглед” бр.43, бр.45 и бр.46, како и член на Уредувачкиот одбор на меѓународното научно списание Journal Forest Science, публикувано од Forest Research Institute at the Bulgarian Academy of Sciences, за 2013, 2014 и 2015 година.

Д-р Ирена Папазова-Анакиева била рецензент за Ministry of Education and Science of Ukraine (Министерство освіти і науки України), како и рецензент на проекти за Scientific Grant Agency of the Ministry of Education, Science, Research and Sport of the Slovak Republic and of the Slovak Academy of Sciences и за Bulgarian National Science Fund (BNSF).

Член е на управниот одбор на COST - акциите: FP1002 (2010-14 г.); FP1102 (2011-15 г.); FP1103 (2012-16 г.); FP1401 (2014-2018 г.) и FP1406 (2015-19 г.), во кои се јавува и како нивен предлагач (secondary proposer).

Претставник е на Република Македонија во Меѓународниот совет на IUFRO за периодот 2010-2014 година.

Кандидатката се наоѓа на листата на експерти на DAISIE (Delivering Alien Invasive Species Inventories for Europe).

Активностите кои припаѓаат во стручно-апликативната дејност и дејноста од поширок интерес, а кои се релевантни за изборот, се наведени во табелата во Анекс 2, со датуми и други релевантни податоци.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Ирена Папазова-Анакиева, во рамките на самоевалуацијата која ја спроведува Шумарскиот факултет при УКИМ - Скопје, континуирано добива позитивни оценки од анонимно спроведените анкети на студентите.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-

образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Ирена Папазова-Анакиева.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Ирена Папазова-Анакиева поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето редовен професор во научната област фитопатологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Шумарскиот факултет во Скопје, д-р Ирена Папазова-Анакиева да биде избрана во звањето **редовен професор** во научната област фитопатологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

9. Проф. д-р Кирил Сотировски, претседател
с.р.
10. Проф. д-р Стерја Начески, член с.р.
11. Проф. д-р Никола Николов, член с.р.

Анекс 2

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Ирена Васил Папазова-Анакиева**
 (име, татково име и презиме)

Институција: **Шумарски факултет - Скопје**
 (назив на факултетот/институтот)

Научна област: **фитопатологија**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
1	<u>Одржување на настава</u> - болести на шумските видови дрвја (ШФС), 2+2, зимски сем. 2012/13; 2013/14; 2014/15; 2015/16; 2016/17 5 (2 x 15 x 0,04)	6,0
2	<u>Одржување на вежби</u> - болести на шумските видови дрвја (ШФС), 2+2, зимски сем. 2012/13; 2013/14; 2014/15; 2015/16; 2016/17 5 (2 x 15 x 0,03)	4,5
3	<u>Одржување на настава</u> – основи на микробиологија (ШФС), 2+1, зимски сем. 2012/13; 2013/14; 2014/15; 2015/16; 2016/17 5 (2 x 15 x 0,04)	6,0
4	<u>Одржување на вежби</u> – основи на микробиологија (ШФС), 2+1, зимски сем. 2012/13; 2013/14; 2014/15; 2015/16; 2016/17 5 (1 x 15 x 0,03)	2,25

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
5	<u>Одржување на настава</u> - заштита на дрвото (ШФС), 2+2, зимски сем. 2012/13; 2013/14; 2014/15; 2015/16; 2016/17 (1 од 2 наставника) 5 (2 x 8 x 0,04)	3,2
6	<u>Одржување на вежби</u> - заштита на дрвото (ШФС), 2+2, зимски сем. 2012/13; 2013/14; 2014/15; 2015/16; 2016/17 (1 од 2 наставника) 5 (2 x 8 x 0,03)	2,4
7	<u>Одржување на вежби</u> - шумарска фитопатологија (ШФС), 3+3, зимски сем. 2012/13; 2013/14; 2014/15; 2015/16; 2016/17 5 (3 x 15 x 0,03)	6,75
8	<u>Одржување на настава</u> – шумска микологија со лихенологија (ШФС), 3+2, зимски сем. 2014/15; 2015/16; 2016/17 3 (3 x 15 x 0,04)	5,4
9	<u>Одржување на вежби</u> - шумска микологија со лихенологија (ШФС), 3+2, зимски сем. 2014/15; 2015/16; 2016/17 3 (2 x 15 x 0,03)	2,7
10	<u>Одржување на настава</u> – општа и пределна екологија (ШФС), 3+2, летен сем. 2014/15; 2015/16; (3 x 15 x 0,04) 3	3,6
11	<u>Одржување на вежби</u> – општа и пределна екологија (ШФС), 3+2, летен сем. 2014/15; 2015/16; (2 x 15 x 0,03) 3	1,8
12	<u>Теренска настава</u> - 8 часа, болести на шумските видови дрвја (ШФС), 2+2, зимски сем. 2012/13; 2013/14; 2014/15; 2015/16; 2016/17 5 x (8 x 0,04)	1,6
13	<u>Теренска настава</u> - 8 часа, шумарска фитопатологија (ШФС), 3+2, зимски сем. 2012/13; 2013/14; 2014/15; 2015/16; 2016/17 5 x (8 x 0,04)	1,6

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
14	<u>Теренска настава</u> - 4 часа, заштита на дрвото (ШФС), 2+2, зимски сем. 2012/13; 2013/14; 2014/15; 2015/16; 2016/17 5 x (8 x 0,04)	1,6
15	<u>Теренска настава</u> – 8 часа, шумска микологија со лихенологија (ШФС), 3+2, зимски сем. 2014/15; 2015/16; 2016/17 3 x (8 x 0,04)	0,96
16	<u>Теренска настава</u> – 8 часа, општа и пределна екологија (ШФС), 3+2, летен сем. 2014/15; 2015/16; 2016/17 3 x (8 x 0,04)	0,96
17	<u>Консултации со студенти</u> - болести на шумските видови дрвја (ШФС), болести на шумските видови дрвја (ШФС), 2+2, зимски сем. 2012/13=21 студенти; 2013/14=8 студенти; 2014/15=20 студенти; 2015/16=5 студенти; 2016/17= 3 студенти. Вкупно 57 студенти. (57 x 0,002)	0,114
18	<u>Консултации со студенти</u> - основи на микробиологија (ШФС), 2+1, зимски сем. 2012/13=7 студенти; 2013/14=35 студенти; 2014/15=46 студенти; 2015/16=23 студенти; 2016/17= 22 студенти. Вкупно 133 студенти. (133x0,002)	0,266
19	<u>Консултации со студенти</u> - заштита на дрвото (ШФС), 2+2, зимски сем. 2012/13=2 студенти; 2013/14=19 студенти; 2014/15=5 студенти; 2015/16=2 студенти; 2016/17= 5 студенти. Вкупно 33 студенти. (33x0,002)	0,066
20	<u>Консултации со студенти</u> - шумарска фитопатологија (ШФС), 3+2, зимски сем. 2012/13=43 студенти; 2013/14=33 студенти; 2014/15=41 студенти; 2015/16=60 студенти; 2016/17= 69 студенти. Вкупно 246 студенти. (246 x 0,002)	0,492
21	<u>Консултации со студенти</u> - шумска микологија со лихенологија (ШФС), 2+2, зимски сем. 2014/15=6 студенти; 2015/16=20 студенти; 2016/17= 19 студенти. Вкупно 45 студенти (45x0,002)	0,09
22	<u>Консултации со студенти</u> - општа и пределна екологија (ШФС), 2+2, зимски сем. 2014/15=7 студенти; 2015/16=16 студенти; 2016/17= 14 студенти. Вкупно 37 студенти. (37x0,002)	0,074

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
23	<u>Одржување на настава, втор циклус студии</u> – карантински болести (ШФС), 3+3, зимски сем. 2015/16 (3 x 15 x 0,05)	2,25
24	<u>Одржување на вежби, втор циклус студии</u> – карантински болести (ШФС), 3+3, зимски сем. 2015/16 (3 x 15 x 0,03)	1,35
25	<u>Одржување на настава, втор циклус студии</u> – фитофармација со методи на апликација-фунгициди (ШФС), 3+3, зимски сем. 2015/16; (3 x 15 x 0,05)	2,25
26	<u>Одржување на вежби, втор циклус студии</u> – фитофармација со методи на апликација-фунгициди (ШФС), 3+3, зимски сем. 2015/16; (3 x 15 x 0,03)	1,35
27	<u>Одржување на настава, втор циклус студии</u> – карантински болести (ШФС), 3+3, зимски сем. 2013/14; (3 x 15 x 0,05)	2,25
28	<u>Одржување на вежби, втор циклус студии</u> – карантински болести (ШФС), 3+3, зимски сем. 2013/14; (3 x 15 x 0,03)	2,25
29	<u>Член на комисија за оценка и одбрана на дипломска работа</u> (Решение бр.10-7/74 од 10.12.2012; 10-7/48 од 17.06.2013; 10-7/50 од 19.06.2013; 10-7/65 од 5.09.2013; 10-7/75 од 15.11.2013; 10-7/76 од 21.11.2013; 10-7/82 од 9.10.2014; 10-7/89 од 30.10.2014; 11-7/8 од 30.01.2015; 11-7/27 од 28.05.2015; 11-7/48 од 17.09.2015; 11-12/2 од 15.01.2016; 11-12/59 од 15.11.2016; 11-12/61 од 19.12.2016; 11-12/63 од 22.12.2016; 11-11/10 од 24.04.2017) (16 x 0,1)	1,6
30	<u>Член на комисија за оцена на магистратура</u> (Одлука бр. 0201-127/V-5 од 24.09.2012 г.) (1x0,3)	0,3
31	<u>Член на комисија за одбрана на магистратура</u> (Одлука бр. 0201-127/VIII-2 од 27.12.2012 г.) (1x0,3)	0,3
32	<u>Подготовка на нов предмет</u> – предавања: шумска микологија со лихенологија, 3+2, од зимски сем. 2014/15 и општа и пределна екологија, 3+2, од летен сем. 2014/15 (2x1)	2,0

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
33	<u>Подготовка на нов предмет</u> – вежби: шумска микологија со лихенологија, 3+2, од зимски сем. 2014/15 и општа и пределна екологија, 3+2, од летен сем. 2014/15 (2x0,5)	1,0
34	<u>Учесник во работилница</u> - Workshop on curriculum development of the Faculty of Forestry, UKIM. Swiss Agency for Development and Cooperation SDC & Nature conservation programme, Coordinated by: Helvetas Swiss intercooperation & ФАРМАХЕМ. Шумарски факултет-Скопје, 25.04.2014 г., Скопје. (1x1)	1,0
35	<u>Учесник во работилница</u> - Workshop on curriculum development of the Faculty of Forestry, UKIM. Swiss Agency for Development and Cooperation SDC & Nature conservation programme, Coordinated by: Helvetas Swiss intercooperation & ФАРМАХЕМ. Хотел Континентал, 18.12.2015г., Скопје. (1x1)	1,0
36	<u>Учесник во работилница</u> - Workshop on curriculum development of the Faculty of Forestry, UKIM. Swiss Agency for Development and Cooperation SDC & Nature conservation programme, Coordinated by: Helvetas Swiss intercooperation & ФАРМАХЕМ. Шумарски факултет, 16.02.2016г., Скопје. (1x1)	1,0
37	<u>Учесник во работилница</u> - Workshop on curriculum development of the Faculty of Forestry, UKIM. Swiss Agency for Development and Cooperation SDC & Nature conservation programme, Coordinated by: Helvetas Swiss intercooperation & ФАРМАХЕМ. Хотел Континентал, 19.05.2016г. Скопје. (1x1)	1,0
38	<u>Учесник во работилница</u> - Workshop on curriculum development of the Faculty of Forestry, UKIM. Swiss Agency for Development and Cooperation SDC & Nature conservation programme, Coordinated by: Helvetas Swiss intercooperation & ФАРМАХЕМ. Хотел Александар Палас, 25.11.2016г. Скопје. (1x1)	1,0
39	<u>Учесник во работилница</u> - Workshop – Technical Assistance on Horizon 2020 organised by the European Commission in Skopje on 21-22 October 2014. Hotel Arka. Скопје (1x1)	1,0
40	<u>Учесник во работилница</u> - Training School on Molecular Detection and Population Genetics of Dothistroma Needle	1,0

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
	Blight Pathogens (COST Action FP1102); Swedish University Of Agricultural Sciences, Uppsala, Sweden; from 3rd to 7th March 2014, Uppsala, Sweden. (1x1)	
41	<u>Учесник во работилница</u> - Training school on Biological Invasions and Pest Risk Analysis; Training School Title: Concepts of biological invasion (pathways, introduction, invasion etc.), EU plant health regulation and risk analysis (COST Action FP1401); Université Libre De Bruxelles, Brussels, Belgium; from 13-07-2015 to 15-07-2015. (1x1)	1,0
42	<u>Учесник во работилница</u> - “Developing cooperation between higher education institutions, the private sector and relevant public bodies”. Twinning project МК 13 IPA SO 01 16R. Сертификат за учество на работилница за Одбори за доверба и соработка со јавноста, Скопје 25.1.2017 (1x1)	1,0
43	<u>Учесник во работилница</u> - “Developing cooperation between higher education institutions, the private sector and relevant public bodies. Twinning project МК 13 IPA SO 01 16R. Сертификат за учество на работилница за Споделување искуства за техники на евалуација на наставни програми и нивна примена во практика, 22.2. 2017 г., Скопје. (1x1)	1,0
44	<u>Учесник во работилница</u> - “Developing cooperation between higher education institutions, the private sector and relevant public bodies”. Twinning project МК 13 IPA SO 01 16R. Сертификат за учество на Работилница за споделување искуства за техники на евалуација на наставни програми и нивна примена во практика, 11.4. 2017г., Скопје. (1x1)	1,0
45	<u>Учесник во работилница</u> - “Further development of competent authorities control systems to protect the human, animal and plant health”. Twinning project МК/12/IB/AG01. Работилница за детерминација на статусот на здравјето на растенијата 12.4.2017 г. МЗСВ , Скопје. (1x1)	1,0
46	<u>Пакет материјали за одреден предмет:</u> Работна тетратка, интерактивно ЦД со материјал за подготвување на предметот Болести на шумските видови дрвја (1x1)	1,0
47	<u>Пакет материјали за одреден предмет:</u> Материјал за подготвување испит и ЦД со презентации по предметот Основи на микробиологија (1x1)	1,0

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
48	<u>Пакет материјали за одреден предмет:</u> Работна тетратка, материјал за подготвување испит и ЦД со презентации и фотографии за подготвување испит по предметот Заштита на дрвото (дел заштита од епиксилни габи) (1x1)	1,0
49	<u>Пакет материјали за одреден предмет:</u> Материјал за подготвување испит и ЦД со презентации по предметот Општа и пределна екологија (1x1)	1,0
50	<u>Пакет материјали за одреден предмет:</u> Работна тетратка, ЦД со презентации и фотографии за подготвување на предметот Шумска микологија со лихенологија (1x1)	1,0
	Вкупно	86.322

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
1	<u>Раководител на национален научен проект:</u> “Примена на геоинформатички техники за изработка на дата-модел за урбано зеленило со посебен осврт на фитопатогените“ (2014). Програма на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за финансирање на научноистражувачки проекти во 2014 год.	6,0
2	<u>Учесник во меѓународен научен проект:</u> “Adaptive responses of processionary moths to climate change, the PCLIM network финансиран од INRA под ACCAF program (Adapting Agriculture and Forestry to Climate Change) (2011-15 г., раководител: Roques, A.)	5,0
3	<u>Учесник во меѓународен научен проект:</u> “Поддршка за имплементација на национална рамка за биосигурност на РМ”, проект финансиран од УНЕП/ГЕФ (2011-14 г., национален координатор: Хамзаи, А.)	5,0
4	<u>Учесник во меѓународен научен проект:</u> “Diversity of invading <i>Phytophthora spp.</i> plant pathogens in agro and forest ecosystems in Southeast Europe”, проект финансиран од SEE-ERA.NET PLUS (2010 - 12 г., раководител: Сотировски, К.)	5,0

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
5	<u>Учесник во меѓународен научен проект:</u> “Chestnut blight research in the Balkans and Georgia: population studies and biological control methods”. SCOPES проект финансиран од Swiss National Science Foundation (2009-12 г., раководител: Rigling, D.)	5,0
6	<u>Учесник во меѓународен научен проект:</u> “Anticipation des effets du changement climatique sur l’impact écologique et sanitaire d’insectes forestiers” URTICLIM, French National Agency for Research (ANR)(2008-12 раководител: Roques, A.)	5,0
7	<u>Учесник во меѓународен научен проект:</u> “Determining Invasiveness And Risk Of Dothistroma”, проект финансиран од COST, Action FP1102 (2011-15 г., раководител: Brown, A.)	5,0
8	<u>Учесник во меѓународен научен проект:</u> “Pathway Evaluation and pest Risk Management In Transport”, проект финансиран од COST Action FP1002 (2010-14 г., раководител: Evans, H.)	5,0
9	<u>Учесник во меѓународен научен проект:</u> “Fraxinus dieback in Europe: elaborating guidelines and strategies for sustainable management”, проект финансиран од COST, Action FP1103 (2012-16 г., раководител: Vasaitis, R.)	5,0
10	<u>Учесник во меѓународен научен проект:</u> “A global network of nurseries as early warning system against alien tree pests ”, проект финансиран од COST, Action FP1401 (2014-2018 г., раководител: Eschen, R.)	5,0
11	<u>Учесник во меѓународен научен проект:</u> “Pine pitch canker - strategies for management of Gibberella Circinata in greenhouses and forests”, проект финансиран од COST, Action FP1406 (2015-19 г., раководител: Diez Casero, J.)	5,0
12	<u>Дел од монографија објавен во странство:</u> Processionary Moths and Climate Change: An Update, 2015 edited by Alain Roques, 10/2014: chapter 3: Climate Warming and Past and Present Distribution of the Processionary Moths (Thaumetopoea spp.) in Europe, Asia Minor and North Africa pages 81-163, (The pine processionary moth in the Republic of Macedonia, Naceski, S., <u>Papazova-Anakieva, I.</u> , pages 126-129; Springer., ISBN: 978-9401793391 (6x1)	6,0

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
13	<u>Монографија: Црвена прстенеста дамкавост – ЦДП (Сушење на игличките предизвикано од <i>Dothistroma</i> – <i>Dothistroma needle blight</i> - DNB). COST, DIAROD, 2015. (8x0,6)</u>	4,8
14	<u>Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор - Drenkhan, R., Tomešová-Haataja, V., [...], Papazova-Anakieva, I. et al., (2016). Global geographic distribution and host range of <i>Dothisitroma</i> species: a comprehensive review. Forest Pathology · Volume 46, Issue 5 Volume 46, Issue 5, Pages 408–442 DOI: 10.1111/efp.12290 October 2016,. Impact Factor: 1.437 (6x0,6+1,437)</u>	5.037
15	<u>Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор - Bulman, L. S., Bradshaw, R. E., [...] Papazova-Anakieva, I. et al., (2016). A worldwide perspective on the management and control of <i>Dothistroma</i> needle blight. Forest Pathology· Volume 46, Issue 5, October 2016, Pages: 472–488, DOI:10.1111/efp.12305 Impact Factor: 1.437 (6x0,6+1,437)</u>	5.037
16	<u>Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор - Marzano M., Dandy N., Papazova-Anakieva, I., et al. (2016). Assessing awareness of tree pests and pathogens amongst tree professionals: A pan-European perspective. Forest Policy and Economics 70:164-171. September 2016, DOI:10.1016/j.forpol.2016.06.030. Impact Factor: 1.552 (6x0,6+1,552)</u>	5,152
17	<u>Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор - Pilarska, D., Georgiev, G., [...] Papazova-Anakieva, I. et al. (2016). <i>Entomophaga maimaiga</i> (Entomophthorales: Entomophthoraceae) in Balkan Peninsula – an overview. Silva Balcanica 17(1) · September 2016 Impact Factor: 0.213 (6x0,6+0,213)</u>	3,813
18	<u>Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор - Georgieva, M., Georgiev, G., [...] Papazova-Anakieva, I. et al. (2013). First record of</u>	3,881

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	<i>Entomophaga maimaiga</i> (Entomophthorales: Entomophthoraceae) in <i>Lymantria dispar</i> populations in Greece and the Republic of Macedonia. Sumarski List Vol.137, 5-6(5):307-311 · June 2013. Impact Factor: 0.281 (6x0,6+0,281)	
19	<u>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание</u> - Начески С., Папазова-Анакиева И.: Боровиот четник (<i>Thaumatopoea pityocampa</i> Schiff.) - перманентна закана за црнборовите култури во Р. Македонија. Заштита на растенијата – Plant protection. Год. XXVII, Vol. XXVII, Скопје, 2016 г. (4x0,9)	3,6
20	<u>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание</u> - Начески С., Лазаревска С., Папазова-Анакиева И.: <i>Cydalima perspectalis</i> Walker (<i>Lepidoptera, Crambidae</i>) нов инсект на зелениката во Р. Македонија. Заштита на растенијата – Plant protection. Год. XXVII, Vol. XXVII, Скопје, 2016 г. (4x0,8)	3,2
21	<u>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание</u> - Naceski S., Papazova-Anakieva, I.: The health condition of coniferus forests and cultures in R. Macedonia with a special focus on insect pests. Forest review, Vol. 45, p. 17-23, Skopje, 2014. (4x0,9)	3,6
22	<u>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание</u> - Начески, С., Папазова-Анакиева, И.: Актуелна состојба со боровиот четник (<i>Thaumatopoea pityocampa</i> Schiff.) во боровите култури во Република Македонија. Заштита на растенијата – Plant protection. Год. XXIV, Vol. XXIV, стр. 97-105, Скопје, 2013. (4x0,9)	3,6
23	<u>Труд со оргинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир</u> - Naceski, S., Papazova-Anakieva, I., Velkovski, H. (2016): Occurrence of conifer-infesting bark beetles in Pine forests and cultures in the Republic of Macedonia. Proceedings of National meeting (conference) with international contribution: Prospects and guidelines for coniferous plantation management, Kystendil 28-29.01.2016. (2x0,8)	1,6

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
24	<u>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание - Раразова-Анакиева I., Nacheski S., Koljozov V., Simovski B. (2013). Bibliography of Acad. Hans Em. Šum. pregled / For. review 44: 1-5. (3x0,6)</u>	1,8
25	<u>Учество на научен/стручен собир со реферат- постер</u> <i>Thaumatoroea pityocampa</i> Schiff. – најзначаен дефолијатор во црнборовите култури во Р. Македонија на меѓународен научен/стручен собир 65 години од постоењето на Шумарски факултет. Начески, С., Папазова-Анакиева, И. 2012 (1x0,5)	0,5
26	<u>Учество на научен/стручен собир со реферат- постер</u> Фитопатогените, лимитирачки фактор во објектите за производство на шумски и декоративни растенија во Р. Македонија на меѓународен научен/ стручен собир 65 години од постоењето на Шумарски факултет. Папазова-Анакиева, И. Начески, С. 2012 (1x0,5)	0,5
27	<u>Учество на научен/стручен собир со реферат- постер</u> Проучувањето на природните непријатели врз популациите од <i>Cameraria ohridella</i> Descha et Dimic (<i>Lepidoptera, Gracillaridae</i>) во Р. Ден на науката. УКИМ. Начески, С., Папазова-Анакиева, И. 2012 (1x0,5)	0,5
28	<u>Учество на научен/стручен собир со реферат- постер</u> Ash dieback disease (<i>Chalara fraxinea</i>). Technical University Of Braunschweig, Braunschweig, Germany. 08.03.2013 (1x0,5)	0,5
29	<u>Учество на научен/стручен собир со реферат- постер</u> <i>Dothistroma</i> (red band) needle blight. Joint meeting with IUFRO 7.02.02 (Brown, A., Papazova-Anakieva I., Barnes, I.) 23 – 24th May 2013, Cerna Hora & Brno, Czech Republic . (1x0,5)	0,5
30	<u>Учество на научен/стручен собир со реферат- усна презентација</u>	1,0

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	Forestry plant protection issues in the Republic of Macedonia. "Implementation of Phytosanitary Standards in Forestry" Sarajevo, BiH. Sotirovski K., Donevska S., Angelovski I., Naceski S., Papazova-Anakieva I., Nikolov N. 15-18 April 2013 (1x1)	
31	<u>Учество на научен/стручен собир со реферат- усна презентација</u> Assessing potential expansion of the pine wood Nematode from the spatial genetic structure of the Monochamus vector- First results. Roques, A. et al & Papazova-Anakieva I. Treviso, Italy. 01-10-2013 to 04-10-2013. (1x1)	1,0
32	<u>Учество на научен/стручен собир со реферат- усна презентација</u> Tree Health and biosecurity: what is social research telling us? Marzano, M. et.al, Papazova-Anakieva, I. Estoril, Portugal. 27-10-2014 to 29-10-2014 (1x1)	1,0
33	<u>Учество на научен/стручен собир со реферат- усна презентација</u> Plant protection in Republic of Macedonia legislation and Institutional/Administrative Capacities. Papazova-Anakieva, I. Trabzon, Turkey. 24-03-2015 to 25-03-2015 (1x1)	1,0
	Вкупно	113,62

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
1	<u>Студија-</u> Студија со експертско мислење од извршени прегледи на саден материјал во шумските расадници во 2012/13/14/15/16 г. во Р.Македонија. ЈПМКШ. (5x1)	5
2	Посебен план за одгледување и заштита на шумите во „Националниот парк -Пелистер”-Битола. Универзитет Св. „Кирил и Методиј”-Скопје, „Шумарски факултет”-Скопје, 2015. (1x1)	1

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
3	<u>Експертиза</u> за утврдување на причините за сушење на моликата во Н.П. "Пелистер" со предлог на мерки за санација на состојбата. арх.бр 07-381/1 од 20.9.2012 год. (1x1)	1
4	<u>Експертиза</u> за утврдување на причините за сушење на црнборовите стебла во боровите култури во Ш.С.Е. "Езеро Младост -Каласлари" и препорачани мерки за санирање на состојбата, арх.бр. 16-299/1 од 1.4.2013год. (1x1)	1
5	<u>Експертиза</u> за утврдување на причините за сушење на црнборовите стебла во боровите култури во Ш.С.Е. „Козјак“ и Ш.С.Е. „Пелинце -Дренак-Пчиња“ и препорачани мерки за санирање на состојбата, арх.бр. 16-509/1 од 19.6.2013 год. (1x1)	1
6	<u>Експертиза</u> за утврдување на причините за сушење на црн боровите стебла во боровите култури во Ш.С.Е. "Гоцева Шума" и мерки кои се препорачуваат за санирање на состојбата, арх.бр. 16-510/1 од 19.6.2013 год. (1x1)	1
7	<u>Експертиза</u> за утврдување на причините за сушење на белборов насад ШСЕ Драгче - Елинин Врв, со цел утврдување на причините за сушење на белборовите стебла во боровита култура и давање препораки за санирање на состојбата, арх.бр.17-787/1 на 23. 12. 2015 год. (1x1)	1
8	<u>Експертиза</u> за утврдување на здравствената состојба на семенски состоини од бел бор, црн бор и молика за производство на шумско семе на Рожден 2, арх.бр.13-746/1 на 29. 10. 2012 год. (1x1)	1
9	<u>Експертиза</u> за утврдување на здравствената состојба на семенска состоина од смрча за производство на шумско семе на лок. Злетовска река, арх.бр.13-775/1 на 5. 11. 2012 год. (1x1)	1
10	<u>Експертиза</u> за утврдување на здравствената состојба на семенски состоини од молика и ела за производство на шумско семе во НП Пелистер, арх.бр.16-672/1 на 20. 10. 2014 год. (1x1)	1
11	<u>Експертиза</u> за утврдување на здравствената состојба на семенски состоини од молика и ела за производство на	1

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
	шумско семе во НП Пелистер, арх.бр.16-720/1 на 23. 09. 2013 год. (1x1)	
12	<u>Експертиза</u> за утврдување на здравствената состојба на семенски состоини од молика и ела за производство на шумско семе во НП Пелистер, арх.бр.17-618/1 на 17. 10. 2016 год. (1x1)	1
13	<u>Експертиза</u> за утврдување на здравствената состојба на семенски состоини од молика и ела за производство на шумско семе во НП Пелистер, арх.бр.17-615/1 на 2. 10. 2015 год. (1x1)	1
14	<u>Подготовка на национални документи</u> – Превентивна заштита на шумите и шумските култури во Р. Македонија од штетни инсекти и растителни болести за 2012 (73 ст.), 2013 (73 ст.), 2014 (71 ст.), 2015 (72 ст.) и за 2016 г. (88 ст.). Центар за известувачко – дијагнозно – прогнозната служба во шумарството на Р. Македонија. МЗШВ, Скопје (5x2)	10
15	<u>Експертски активности:</u> Matsiakh I.P. Pathogens of Norway spruce and silver fir seedlings in Beskidy. Review of Doctoral Thesis бр.03-259/1 од 22.03. 2013.Рецензент на Ministry of Education and Science of Ukraine (Министерство освіти і науки України) 2013 арх.бр.03-259/1 од 22.3. 2013 год (1x1)	1
16	<u>Експертски активности:</u> Reviewer of projects for Scientific Grant Agency of the Ministry of Education, Science, Research and Sport of the Slovak Republic and of the Slovak Academy of Sciences. No. of the project:2/0143/15 named Study of the effect of environmental variables on the incidence and spread of chestnut blight in European chestnut (<i>Castane sativa</i>) in Slovakia and possibilities to control this disease. (1 x1)	1
17	<u>Експертски активности:</u> Reviewer of projects for Bulgarian National Science Fund (BNSF) for 2016 (1x1)	1
18	Монографија и Библиографија „65 години Шумарски факултет (1947-2012)“, УКИМ „Шумарски факултет-Скопје“, 2012; (Одлука бр:0202-19/X од 18.09.2012) (8x0,6)	4,8

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
	Дејности од поширок интерес	
1	<u>Уредник на меѓународно научно списание</u> - “Шумарски преглед” бр.44 (Одлука бр. 0201-212/7 од 11.03.2013) (1x3,0)	3,0
2	<u>Член на уредувачки одбор на меѓународно научно списание</u> - “Шумарски преглед” бр.43, бр.45 и бр.46 (3x1,0)	3,0
3	<u>Член на уредувачки одбор на меѓународно научно списание</u> - Journal Forest Science published by the Forest Research Institute at the Bulgarian Academy of Sciences, 2013/14/15 (3x1,0)	3,0
4	Еразмус координатор за Шумарски факултет (1x1,0)	1,0
5	<u>Член на извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност (FP7, COST, ICGEB, IEAE и сл.)</u> – IUFRO, International Council representative for R. Macedonia (2010-14 г.) (Одлука бр. 10-867/2 од 26.11.2010г.) (1x2)	2,0
6	<u>Член на извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност (FP7, COST, ICGEB, IEAE и сл.)</u> – COST, MC Member Action FP1002 (2010-14 г.); FP1102 (2011-15 г.); FP1103 (2012-16 г.); FP1401 (2014-2018 г.) и FP1406 (2015-19 г.) (5x2,0)	10,0
7	<u>Член на Центар за кариера при УКИМ-ШФС</u> (Одлука бр. 0201-746/10 од 7.10. 2013) (1x0,5)	0,5
8	<u>Член на факултетска Комисија</u> за јавни набавки (Одлука бр.0202-277/2-1 од 01.04.2013;0202-277/2-1 од 09.01.2014) (2x0,5)	1,0
9	<u>Член на факултетска Комисија</u> за запишување студенти на прв циклус студии во учебната 2015/16 (Одлука бр. 0201-328/4 од 01.6.2015) (1x0,5)	0,5
10	<u>Член на факултетска Комисија</u> за запишување студенти на прв циклус студии во учебната 2016/17 (Одлука бр. 0202-372/3 од 29.06.2016) (1x0,5)	0,5
11	<u>Член на факултетска Комисија</u> за запишување студенти на втор циклус студии во учебната 2015/16 (Одлука бр. 0201-328/4 од 01.06.2015) (1x0,5)	0,5
12	<u>Член на факултетска Комисија</u> за запишување студенти на втор циклус студии во учебната 2016/17 (Одлука бр. 0202-372/3 од 29.06.2016) (1x0,5)	0,5
13	<u>Член на факултетска Комисија</u> за запишување студенти на конкурсот по проектот 30/35 во учебната 2015/16 (Одлука бр. 0201-328/4 од 01.06.2015) (1x0,5)	0,5
14	<u>Член на факултетска Комисија</u> за запишување студенти на конкурсот по проектот 30/35 во учебната 2016/17 (Одлука бр. 0202-372/3 од 29.06.2016) (1x0,5)	0,5

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
15	<u>Член на факултетска Комисија</u> за полагање испит по предметот Познавање на дрвото (Одлука бр.0203-658/1 од 10.08.2013;10-15/29 од 10.08.2013) (2x0,5)	1,0
16	<u>Член на факултетска Комисија</u> за научноистражувачка работа од 2010-2014г. (Одлука бр. 0201-21/II-4 од 02.02.2010) (1x0,5)	0,5
17	<u>Член на факултетска Комисија</u> за утврдување на фактичка состојба во расадникот во Трубарево (Одлука бр. 0202-277/5-1 од 01.4.2013) (1x0,5)	0,5
18	<u>Член на факултетска Комисија</u> за отпис и уништување на прераснати садници во расадникот во Трубарево и во расадникот во Крушево (Одлука бр. 0202-277/5-1 од 1.04.2013) (1x0,5)	0,5
19	<u>Член на Одборот за соработка и доверба со јавноста при УКИМ-ШФС</u> (Одлука бр. 0203-922/1 од 16.12. 2013) (1x0,5)	0,5
20	<u>Член на факултетска Комисија</u> за спроведување на постапката за избор на продекани на УКИМ-ШФС (Одлука бр.0201-636/3 од 10.09.2013) (1x0,5)	0,5
21	<u>Член на факултетска Комисија</u> за спроведување на постапката за избор на еден член на Универзитетскиот сенат од ШФС (Одлука бр.0201-244/6 од 25.03.2013) (1x0,5)	0,5
22	<u>Член на факултетска комисија</u> за утврдување на кандидат за избор на декан на УКИМ-ШФС (Одлука бр:02-48/2 од 31.01.2017) (1x0,5)	0,5
23	<u>Член на факултетска Комисија</u> за утврдување на кандидат од УКИМ-ШФС за избор на десетте најдобри научници на УКИМ (Одлука бр:0203-896/1 од 7.12.2012) (1x0,5)	0,5
24	<u>Член на факултетска Комисија</u> за утврдување на фактичка состојба на кандидати запишани на докторски студии по стар менторски систем на УКИМ-ШФС (Одлука бр:0203-908/1 од 14.12.2012) (1x0,5)	0,5
25	<u>Член на факултетска Комисија</u> за самоевалуација за студиската програма Екоинженеринг и екоменаџмент на	0,5

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
	УКИМ-ШФС (Одлука бр:0201-305/4 од 8.04.2013) (1x0,5)	
26	<u>Член на факултетска Комисија</u> за изработка на нормативни акти (Одлука бр. 0202-180/5 од 21.02.2013, 02-105/1 од 13.2.2017) (2x0,5)	1,0
27	<u>Член на факултетска Комисија</u> за запишување студенти на втор циклус студии во учебната 2011/12 (Одлука бр. 0201-21/XI-11 од 12.9. 2011) (1x0,5)	0,5
28	<u>Член на факултетска Комисија</u> за формирање на изборна комисија за спроведување на постапката за самоевалуација на факултетот за период од три години и поткомисии на ниво на студиски програми на УКИМ-ШФС (Одлука бр:0202-141/6 од 22.3.2016) (1x0,5)	0,5
29	<u>Член на факултетска Комисија</u> за спроведување на постапката за избор на продекани на УКИМ-ШФС за мандатен период од 4 години (2017-2012) (Одлука бр.02-302/2 од 10.9.2013) (1x0,5)	0,5
30	<u>Член на главната Комисија за самоевалуација</u> на Шумарскиот факултет за период од три години (Одлука бр:0202-254/9 од 16.05.2016) (1x0,5)	0,5
31	<u>Член на Организационен одбор на Меѓународен научен/ стручен собир</u> за јубилејот - 65 години од постоењето на Шумарски факултет (Одлука бр:0202-19/X од 18.9.2012) (1x1)	1
32	<u>Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/ стручен собир – Final Conference: Fraxinus dieback in Europe: elaborating guidelines and strategies for sustainable management</u> Jurmala/Riga, March 29 th -April 1 st 2016 (1x1)	1
33	<u>Член на универзитетска комисија</u> за студентски стандард (Одлука бр. 02-767 од 12.10.2012) (1x1)	1
	Вкупно	73,3

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ	86,32

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	113,62
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	0
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	73,30
Вкупно	273,24

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. Проф. д-р Кирил Сотировски, претседател
с.р
2. Проф. д-р Стерја Начески, член с.р.
3. Проф. д-р Никола Николов, член с.р.

РЕЦЕНЗИЈА**ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА**

**„ПРОЦЕСОТ НА КОНВЕРГЕНЦИЈА КОН ЕВРОПСКАТА МОНЕТАРНА УНИЈА И
УЛОГАТА НА МОНЕТАРНАТА ПОЛИТИКА СЛУЧАЈОТ НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА" ОД М-Р ВЕСНА КОНДРАТЕНКО, ПРИЈАВЕНА НА ЕКОНОМСКИОТ
ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ**

Врз основа на член 241 од Статутот на Универзитетот на „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а во врска со поднесената докторска дисертација од кандидатката м-р Весна Кондратенко со наслов „Процесот на конвергенција кон Европската монетарна унија и улогата на монетарната политика случајот на Република Македонија“, Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, на 5. седница одржана на 30.5.2017, донесе Одлука 02-1026/2 за формирање на Комисија за оцена на докторската дисертација, во состав:

1. д-р Климентина Попоска, вонреден професор, претседател
2. д-р Снежана Костадиноска-Милошеска, редовен професор, ментор и член
3. д-р Љубе Трпески, редовен професор, член
4. д-р Предраг Трпески, вонреден професор, член
5. д-р Анета Крстевска, вонреден професор, член

Членовите на Комисијата со посебно внимание ја прочитаа и ја проучија поднесената докторска дисертација и по усогласувањето на мислењата, до Научниот совет на Економскиот институт го доставуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ**АНАЛИЗА НА ТРУДОТ**

Докторската дисертација со наслов „Процесот на конвергенција кон Европската монетарна унија и улогата на монетарната политика случајот на Република Македонија“, поднесена од кандидатката м-р Весна Кондратенко, се состои од вкупно 256 страници компјутерски обработен текст. Основниот текст структурно е поделен на: вовед, шест

поглавја, заклучок и користена литература. Користената литература е наведена на 18 страници и содржи 185 релевантни библиографски единици, периодични списанија и интернет-страници.

Во воведниот дел од трудот е даден краток осврт на проучуваната проблематика, кој дава теоретски, нормативен и практичен приказ на процесот на конвергенција кон Европската монетарна унија (ЕМУ) и улогата на монетарната политика во тој процес. За таа цел, предмет на анализа се остварувањата на економиите на земјите членки на Европската економска и монетарна унија, на новите земји членки на Европската унија (ЕУ) и на Република Македонија, од аспект на исполнувањето на критериумите за влез во ЕМУ, како и ефикасноста на мерките и улогата на монетарната политика на централните банки на овие земји и на Народната банка на Република Македонија. Понатаму е елаборирана актуелноста на проблематиката и од научен и од практичен аспект, а потоа се претставени предметот, целите на истражувањето и користениот методолошки приод.

Во првото поглавје, насловено: **Концептот на Европската монетарна унија**, се разработени теоретските постулати и критериумите за формирање оптимални валутни зони, не само како појдовна основа на процесот на монетарна интеграција, туку и како одредена рамка за реална проценка за идните насоки и мерки на политиките што ќе треба да бидат применети, како од страна на земјите членки на ЕМУ, така и од новите земји членки на ЕУ и Македонија во процесот на конвергенција кон ЕМУ.

Во втората глава, насловена: **Фактори кои што ја доведуваат во прашање иднината на ЕМУ како оптимална валутна зона**, како што кажува насловот разработени се критериумите на теоријата за оптимални валутни зони, за период од повеќе од петнаесет години по воспоставувањето на ЕМУ, за да се согледа дали тие се развиле во неопходен интеграциски механизам за да таа може да функционира како оптимална валутна зона. Притоа, станува збор за следниве седум фактори: 1) синхронизираност на економските циклуси; 2) работна сила како механизам за надминување на асиметричните шокови кај земјите-членки во Евроната; 3) движење на капиталот и неговата поврзаност со останатите компоненти од платниот биланс; 4) трговска размена; 5) стабилност на цените; 6) фискална стабилност; 7) движење на долгорочните каматни стапки и стабилност на девизните курсеви. Вредноста на анализата е во тоа што со тоа кандидатката дава одговор на клучното прашање дали воспоставувањето на единствената валута во Евроната претставува структурно и одржливо решение на долг рок. Воедно, преку испитувањето на степенот на исполнувањето на критериумите за реална и номинална конвергенција, во трудот се утврдуваат основните слабости со кои се соочуваат земјите членки на ЕМУ, за на крај да се искористат како лекција за Република Македонија.

Во третата глава, **Монетарната политика на ЕЦБ**, се дава опсежна анализа на поставеноста на монетарната политика на ЕЦБ во периодот 2000-2015 година, со посебен осврт на примената на нестандартните мерки за надминување на последиците од последната финансиска и економска криза. Притоа, со примена на посебен модел за следење на мерките на монетарната политика, применет во повеќе централни банки на земји членки на ОЕЦД, кандидатката во овој дел прави оценка на најновите мерки на монетарната политика на ЕЦБ.

Надоврзувајќи се на случувањата во Еврозоната, во четвртата глава се испитуваат **Економските остварувања од страна на земјите кандидатки за влез во ЕМУ**. Познато е дека во услови на финансиска и економска криза и жестоки политички дискусии за иднината на единствената европска валута еврото, еден дел од земјите членки на ЕУ е надвор од Еврозоната, поголем дел од нив имаат монетарна независност, но имаат обврска да влезат во валутната унија по исполнувањето на критериумите за реална и номинална конвергенција. Во оценката, кандидатката заклучува дека поголемиот дел од новите земји членки оствариле значителен напредок во конвергенцијата кон ЕМУ, иако последната економска криза го забавуваше овој процес, но со оглед на наследените економски разлики, одредени економии од шесте анализирани земји се изложени на ризик од појава на асиметрични шокови и, како такви, се уште имаат потреба од структурни приспособувања (Хрватска, Романија и Полска). Затоа, се констатира дека тие земји и натаму треба да бидат надвор од Еврозоната, за, со нивниот преран влез, да не се повтори последното негативно искуство со должничката криза.

Последен дел од оваа глава е анализата на монетарната политика и мерките преземени за време на последната економска криза во овие земји. Таа упатува на заклучок дека независно од применуваните различни стратегии, во периодот по ескалација на кризата, централните банки на новите земји-членки применувале голем број мерки и инструменти, насочени примарно кон одржување на стабилноста на цените, како основна цел. Во услови на значителни нарушувања на финансиските пазари, високи и непостојани текови на капиталот, флукуации на девизните курсеви, како и ризици во однос на стабилноста на финансиските системи, кандидатката заклучува дека централните банки на новите земји членки имаа значаен придонес во одржување на ценовната стабилност, важен приоритет во процесот на конвергенција кон ЕМУ.

Петтата глава, **Процесот на интегрирање на Македонија кон ЕМУ**, е посветена на Република Македонија и на економските остварувања на земјата во процесот на интегрирање кон европското семејство. Во таа насока, кандидатката темелно ги истражува сите предходно наведени фактори клучни за конвергенцијата, како: динамиката и структурата на македонската економија во однос на Еврозоната, мобилноста на работната сила и состојбата на пазарот на трудот, движењето на капиталот, степенот на отвореност на економијата, стабилноста на цените, фискалните

остварувања, движењето на каматните стапки, стабилноста на девизиот курс и улогата на девизиот пазар во РМ. Врз основа на обемната анализа, таа прави оценка на степенот на конвергенција на РМ кон ЕМУ и заклучува дека, како и другите нови земји членки на ЕУ, е остварен значителен напредок, особено во однос на номиналната конвергенција, меѓутоа, дека постои потреба од натамошно реално конвергирање. Многу вреден сегмент е делот во кој кандидатката фактографски ги детектира потенцијалните слабости и полињата на делување при структурното приспособување на земјата.

Шестата глава, **Монетарната политика на Народната банка на Република Македонија**, всушност, се надоврзува на истражувањата на степенот на конвергенција на Македонија кон ЕМУ, со оглед на тоа што го отвора прашањето на монетарната политика и нејзината улога во исполнувањето на номиналните критериуми како предуслов за долгорочно структурно приспособување на земјата. Основната цел на монетарната политика на Народната банка е постигнувањето и одржувањето на ценовната стабилност со примена на монетарната стратегија за таргетирање на девизиот курс, односно како номинално сидро за монетарната политика се користи девизиот курс на денарот во однос на еврото. Во контекст на поставеноста и улогата на монетарната политика, се прави осврт кон оперативната рамка и ефикасноста на инструментите за монетарно регулирање коишто редовно се применуваат, како и ефектите од примената на новите нестандартни мерки за време на последната економска и финансиска криза. Притоа, кандидатката заклучува дека „монетарниот стимул“, како резултат на применетите монетарни мерки придонел за одржување на ценовната и финансиска стабилност во земјата, со што се обезбеди силна поддршка за економијата. Со тоа, таа смета дека монетарната политика има значаен придонес во процесот на структурно приспособување на земјата и продолжување на патот кон ЕУ. Меѓутоа, во процесот на доближување кон ЕУ, како и заради глобалните ризици, ќе се зголемуваат ризиците и предизвиците за што препорачува на поголема претпазливост при водење на монетарната политика, јакнење на капацитетите за рано препознавање на ризиците и земање предвид на веќе посочените искуства на новите земји членки на ЕУ.

Во заклучокот, поаѓајќи од резултатите од истражувањата на остварувањата на земјите членки на ЕМУ и на новите земји членки на ЕУ, меѓу кои и Македонија, се дава одговор на прашањето кој е оптималниот пристап на земјите во процесот на конвергенција, кои се нивните приоритетни области за делување и за преземање структурни реформи, со посебен акцент на улогата на монетарната политика, нејзината поставеност и изборот на оптимален сет на монетарни инструменти.

Податоци за предметот на истражување

Докторската дисертација има за цел да го испита процесот на конвергенција и улогата на монетарната политика во структурното приспособување на земјите при влезот во Европската монетарна унија. Истражувањето е насочено кон потесен опсег на прашања утврдени со основната хипотеза на трудот дека исполнувањето на критериумите за реална и номинална конвергенција придонесува за обезбедување стабилен и одржлив економски раст кај земјите-членки на монетарната унија. Користејќи ги основните теоретски постулати и претпоставки за формирање валутна унија, во трудот се прави опсежна анализа на остварувањата на економиите на земјите членки на ЕМУ, на новите земји членки на ЕУ и на Македонија, во периодот од последните петнаесет години.

Реалната конвергенција подразбира долгорочно, структурно приспособување на земјите за остварување синхронизирани економски циклуси, диверзифицирана економска структура, висока мобилност на факторите за производството, како и значителен степен на отвореност на економијата, што би требало да води кон макроекономска стабилност на Унијата во целина. Номиналната конвергенција се согледува преку постигнувањето одредени специфични макроекономски показатели кои земјите треба да ги исполнат како предуслов за влез во ЕМУ, а се однесуваат на ценовната и фискалната стабилност, долгорочната стабилност на каматните стапки и на девизниот курс на националната валута во рамките на механизмот на девизни курсеви (ЕРМ II).

Во контекстот на основата на економското обединување, односно формирањето на валутната унија, втората област на истражувањето е улогата на монетарната политика и нејзиното влијание врз економските остварувања на анализираните земји, што всушност треба да даде одговор на посебната хипотеза на овој труд дека монетарната политика, преку постигнувањето и одржувањето на ценовната стабилност, влијае врз економските остварувања на земјите-членки и на земјите-кандидатки за влез во ЕМУ, како и врз нивната отпорност за справување со ефектите од надворешните економски шокови.

Предмет на оваа докторска дисертација се земјите членки на ЕМУ, новите земји членки на ЕУ и Македонија, од аспект на утврдување на степенот на нивната конвергенција кон ЕМУ, како и ефикасноста на мерките и улогата на монетарната политика на централните банки на овие земји и на Народната банка на Република Македонија.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Истражувањето е спроведено во полето на економските науки, поточно во областа на меѓународната економија, но и сите други области од економијата. Во трудот

се користени најновите референци, норми и модели за оценка во соодветната област. На меѓународен план има спроведено бројни истражувања за потребата, опстанокот и перспективите на Европската унија и посебно за опстанокот на еврото, како заедничка валута на повисокиот облик на интеграција на Унијата. Исто така, бројни се истражувањата за современата улога на монетарната политика во економијата и на централните банки, особено по последната светска економска и финансиска криза. Уникатноста на трудот е што прави спој на двете теми низ единствената призма функционирањето на европскиот монетарен систем во реални економски констелации.

На национален план постојат трудови кои парцијално ја елаборираат оваа тема. Трудот е оригинален и единствен придонес кон процесот на конвергенција на РМ кон ЕМУ, врз основа на најсовремената научна мисла, севкупни и релевантни податоци за целиот период на функционирање на европскиот монетарен механизам и особено е разработен периодот по последната светска и европска финансиска криза, како тест за неговиот опстанок и перспективи. А со оглед на потребата од брзо евроинтегрирање на РМ, трудот дава комплетен и солиден одговор за одредниците во овој правец, најтежок за спроведување. Накратко, ги утврдува потенцијалните области за преземање структурни реформи кои ќе обезбедат продолжување на процесот на конвергенцијата, ќе овозможат поголема отпорност и стабилност, како на земјите членки, така и на новите земји членки на ЕУ и Македонија. Воедно ја трасира и улогата на централната банка во РМ во услови на голем број предизвици и неизвесности.

Краток опис на применетите методи

Методолошкиот приод на истражувањето е интегрален, што подразбира комбинирање на повеќе методи. Статистичката метода се користи при групирањето на податоците според нивните карактеристики, при нивното табеларно и графичко прикажување, како и при изведувањето заклучоци и толкувањето на резултатите од статистичката анализа. При користењето на оваа метода најчесто се применува постапката на анализа на временски серии. Математичката метода се користи како поддршка на истражувањето и изведувањето заклучоци преку примена на математички формули и операции. При проучувањето на економските остварувања на земјите членки на ЕМУ, причините за ескалацијата на должничката криза кај периферните земји членки и воопшто, манифестациите на кризата, во истражувањето се користи и методата на студија на случај. Во комбинација со компаративната метода, од овој истражувачки сегмент, потоа се врши утврдување на сличностите и разликите, предностите и недостатоците и се извлекуваат основните заклучоци и пораки за новите земји членки и за Македонија како земја кандидат. Воедно, при објаснувањето на промените и поврзаноста на истражуваните варијабли и појави, во трудот се применува методата на

анализа и синтеза, потоа методата на дескрипција при опишувањето на фактите и процесите што се предмет на истражувањето, како и цел сет на општопознати методи кои се користат при истражувањата во општествените науки, како што се дијалектичкиот, индуктивно-дедуктивниот и други методи и истражувачки техники.

Основна поддршка на истражувањето претставува обемниот сет на податоци од повеќе извори, како, на пример, Еуростат, Унктадстат, ММФ, Државниот завод за статистика на Република Македонија, потоа Европската централна банка (ЕЦБ), централните банки на новите земји членки на ЕУ и Народната банка на РМ. Податоците се предмет на обработка и анализа за еден подолг временски период од петнаесетина години.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Врз основа на поставената рамка, со обединување на теоретските и емпириските аспекти, се доаѓа до заклучокот дека покрај тврдењата на евро оптимистите кои што се потпираа врз ендегената хипотеза дека монетарната интеграција автоматски ќе придонесе за забрзување на процесот на конвергенција на земјите членки и покрај хетерогеноста на економиите, искуствата на земјите членки на Евроната од последната економска криза покажаа дека интеграцијата во ЕМУ бара исполнување, барем во одреден степен, на претходно наведените критериуми. На ова се однесуваат и размислувањата дека причините за послабите остварувања на некои земји членки од ЕМУ, всушност, произлегуваат од делумното или целосното неисполнување на критериумите за оптимални валутни зони.

Истражувањето на степенот на синхронизираност на економските циклуси, секторската усогласеност, мобилноста на работната сила, флексибилноста на платите, движењето на капиталот, отвореноста на економијата, стапката на инфлацијата, буџетскиот дефицит, нивото на јавниот долг и движењето на долгорочните каматни стапки, упатуваат на основните слабости со коишто се соочуваат земјите членки на ЕМУ. Идентификуваните слабости, всушност, ги трасираат насоките на макроекономските политики при спроведувањето на структурните реформи за непречено функционирање на еврозоната како оптимална валутна зона.

Поларизираноста на Евроната упати на фактот дека единствената монетарна политика на ЕЦБ не претставуваше универзално решение за земјите членки коишто се соочуваа со различни макроекономски остварувања. Исто така, ЕЦБ мораше да се соочи

со асиметричните економски шокови, коишто претставуваат најголем проблем за монетарните униии заради тоа што во такви услови, сосема е извесно дека заедничката монетарна политика може да има субоптимално влијание во одредени делови на унијата. За време на кризата, обидувајќи се да обезбеди економски стимул и заживување на растот, монетарната политика на Еврозоната набргу ја достигна долната граница на каматните стапки, така што беше принудена да применува повеќе видови нестандартни мерки. Примената на овие мерки и јасниот став на гувернерот Марио Драги, дека „ќе се преземе сè што е потребно“ за спас на еврото, всушност значат пресвртница во спроведувањето на монетарната политика на ЕЦБ. Нестандардните мерки придонесоа за олеснување на условите за обезбедување ликвидност во банкарскиот сектор и спречување на негативните последици за финансискиот сектор. Подоцна, од 2011 година, ЕЦБ започна со опсежни програми за поттикнување на кредитната активност на банките кон приватниот сектор, а со тоа придонесе за постепено заживување на економската активност кај земјите членки на Еврозоната.

Меѓутоа, треба да се има предвид дека монетарната политика претставува само неопходен предуслов, но тој не е доволен за „нормализација“ на економијата на Еврозоната. Покрај монетарната политика, неопходно е носителите на останатите макроекономски политики да преземат мерки за решавање на структурните и институционалните фактори коишто го попречуваат економското закрепнување на долг рок. Со други зборови, одржливото враќање во нормала зависи од придонесот на сите носители на политиките – и колку повеќе се одолговлекуваат, толку ќе бидат поголеми проблемите кои Еврозоната ќе треба да ги надмине.

Анализата на остварувањата на новите земји членки на ЕУ, од аспект на претходно одбраните критериуми за влез во валутната унија, како и разработката на поставеноста на нивните монетарни политики претставува добра основа за оцена на остварувањата и за трасирањето на основните насоки на движење на македонската економија во процесот на конвергенцијата кон ЕУ. Според остварувањата на новите земји членки во однос на одделните критериуми, може да се заклучи дека иако имаат напредок, постојат одредени слабости кои упатуваат на заклучокот дека сè уште треба да бидат надвор од Еврозоната, заради можноста од спроведување независни макроекономски мерки и политики што се специфични за националните економии. Од почетокот на економската криза, новите земји членки усвоија голем број мерки за економско приспособување со кои би се обезбедило намалување на разликите со земјите од јадрото на Еврозоната. Последните искуства укажаа на потребата од спроведување реформи, коишто, всушност, значат враќање кон поставените критериуми за формирање оптимални валутни униии.

Во однос на Македонија, резултатите од истражувањето на степенот на конвергенцијата преку избраните критериуми ги посочуваат потенцијалните слабости и полиња на делување на макроекономските политики за структурно приспособување на

земјата кон ЕМУ. Иако Македонија има остварено значителен напредок, особено во однос на критериумите за номинална конвергенција, сепак подготвеноста на земјата за прифаќање на единствената валута се оценува и врз основа на други критериуми коишто се однесуваат на степенот на реалната конвергенција.

Општо земено, презентираниите резултати од истражувањата им даваат поддршка на хипотезите дека исполнувањето на критериумите за реална и номинална конвергенција придонесуваат за обезбедување стабилен и одржлив економски раст кај земјите членки и земјите кандидатки за влез во монетарната унија и дека монетарната политика, преку постигнувањето и одржувањето на ценовната стабилност, влијае врз економските остварувања на земјите, како и врз нивната отпорност за справување со ефектите од надворешните економски шокови. Воедно, резултатите од истражувањето ги посочуваат клучните области на делување на макроекономските политики за преземање структурни реформи кои овозможуваат поголема отпорност и стабилност, обезбедување силен и одржлив економски раст, како на земјите членки на ЕМУ, така и на новите земји членки и Македонија, како земја кандидатка за влез во ЕУ.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација со наслов „Процесот на конвергенција кон Европската монетарна унија и улогата на монетарната политика случајот на Република Македонија“, поднесена од кандидатката м-р Весна Кондратенко, претставува истражување во полето на економските науки, поточно во областа на меѓународната економија, но ги опфаќа и сите други економски области. Докторската дисертација ги исполнува целите на истражувањето проверка на процесот на конвергенција и улогата на монетарната политика во структурното приспособување на земјите при влезот во Европската монетарна унија. Имајќи ја предвид широчината на областа, истражувањето со право е насочено кон потесен опсег на прашања утврдени со основната хипотеза на трудот дека исполнувањето на критериумите за реална и номинална конвергенција придонесуваат за обезбедување стабилен и одржлив економски раст кај земјите членки на монетарната унија.

Тоа понатаму може да биде солидна основа за продлабочени анализи во секоја област од економијата и водич за дизајнирање на структурните реформи во земјата. Затоа што, реалната конвергенција подразбира долгорочно, структурно приспособување на земјите за остварување синхронизирани економски циклуси, диверзифицирана економска структура, висока мобилност на факторите за производството, како и значителен степен на отвореност на економијата, што би требало да води кон макроекономска стабилност на Унијата во целина. Номиналната конвергенција се

согледува преку постигнувањето одредени специфични макроекономски показатели коишто земјите треба да ги исполнат како предуслов за влез во ЕМУ, а се однесуваат на ценовната и фискалната стабилност, долгорочната стабилност на каматните стапки и на девизниот курс на националната валута во рамките на механизмот на девизни курсеви (ЕРМ II).

Трудот дава солидна основа и за втората област на истражувањето-улогата на монетарната политика и нејзиното влијание врз економските остварувања на анализираните земји, што, всушност, дава одговор на посебната хипотеза на овој труд дека монетарната политика, преку постигнувањето и одржувањето на ценовната стабилност, влијае врз економските остварувања на земјите членки и на земјите кандидатки за влез во ЕМУ, како и врз нивната отпорност за справување со ефектите од надворешните економски шокови.

Научниот придонес на дисертацијата е во утврдувањето на слабостите и трасирање на насоките на макроекономските политики при спроведувањето на структурните реформи за непречено функционирање на Евроната како оптимална валутна зона. Дека улогата на монетарната политика во тие процеси е многу важна, но не и единствена. Покрај монетарната политика, неопходно е носителите на останатите макроекономски политики да преземат мерки за решавање на структурните и институционалните фактори коишто го попречуваат економското закрепнување на долг рок. Со други зборови, одржливото враќање во нормала зависи од придонесот на сите носители на политиките – и колку повеќе се одолговлекуваат, толку ќе бидат поголеми проблемите кои Евроната ќе треба да ги надмине. Во тој контекст, последните искуства на новите земји членки укажаа на потребата од спроведување реформи, кои, всушност, значат враќање кон поставените критериуми за формирање оптимални валутни униии.

Оттука, дисертацијата има големо теоретско, но и практично значење. Од научна гледна точка, истражувањето е вредно со својата уникатност, екстензивност и сеопфатност, кое се однесува на регионален и национален план. На национален план нуди одговор за многу актуелни и сложени прашања. Се очекува да биде добар патоказ за носителите на економските политики во Република Македонија на патот кон трасираните структурни реформи.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Членовите на Комисијата внимателно ја проучија поднесената докторска дисертација на кандидатката м-р Весна Кондратенко под наслов „Процесот на конвергенција кон Европската монетарна унија и улогата на монетарната политика случајот на Република Македонија“ и сметаат дека таа претставува содржаен труд од полето на економските науки кое задира во сите области на ова поле. Трудот содржи

теориска основа и методолошка рамка кои обезбедуваат релевантна основа за соодветно третирање на поставените прашања.

Комисијата цени дека преку оваа дисертација, кандидатката м-р Кондратенко одговорила на поставените цели, со тоа што дава одговор на двете круцијални прашања, како што се:

- неисполнувањето на критериумите за конвергенција, може да предизвика проблеми при функционирањето на земјите членки и на Унијата во целина;
- дека монетарната политика, преку постигнувањето и одржувањето на ценовната стабилност, влијае врз економските остварувања на земјите членки и на земјите кандидатки за влез во ЕМУ, како и врз нивната отпорност за справување со ефектите од надворешните економски шокови.

Во истражувањето, кандидатката м-р Кондратенко користи обемна домашна и странска литература. Дополнително, таа има солидно познавање и добро владее со методологијата на научно истражувачката работа, како во конципирањето на појдовната теориско-методолошка рамка, така и во формулирањето на добиените резултати од истражувањето. Резултатите од истражувањето во дисертацијата можат да најдат непосредна примена во македонската практика, а воедно отвораат можност за понатамошни истражувања.

Имајќи ги предвид претходно изнесените ставови, Комисијата констатира дека кандидатката м-р Весна Кондратенко, во својот труд, успеала да одговори на предизвиците што ги поставила при дефинирањето на предметот на истражување. Тезите што ги поставува успешно ги развива со поткрепени и аргументирани ставови и заклучоци. Комисијата цени дека докторската дисертација „Процесот на конвергенција кон Европската монетарна унија и улогата на монетарната политика случајот на Република Македонија“, по својот пристап, начинот на изработка и добиените резултати ги задоволува формалните и суштинските услови кои се потребни за една докторска дисертација од аспект на содржина, обем и постигнато ниво на квалитет.

Имајќи го предвид изнесеното мислење и оценка на докторската дисертација, нејзината актуелност и научен пристап, Комисијата му предлага на Научниот совет на Економскиот институт во Скопје:

1. да го прифати извештајот со позитивна оценка за поднесената докторска дисертација „Процесот на конвергенција кон Европската монетарна унија и улогата на монетарната политика случајот на Република Македонија“;
2. да формира Комисија за одбрана на докторската дисертација, а на кандидатката м-р Весна Кондратенко да и се допушти јавна одбрана на докторскиот труд.

Комисија

/Д-р Климентина Попоска/ с.р.

/Д-р Снежана Костадиноска-Милошеска/ с.р.

/Д-р Љубе Трпески/ с.р.

/Д-р Предраг Трпески / с.р.

/Д-р Анета Крстевска/ с.р.

РЕЦЕНЗИЈА**ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА**

„СОВРЕМЕНИ КАРАКТЕРИСТИКИ И ПЕРСПЕКТИВИ НА СВЕТСКИТЕ ПАЗАРИ НА ПАРИ, СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА ПАЗАРОТ НА ПАРИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“
ОД М-Р МИХАЈЛО НИКОЛОВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 241 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а во врска со поднесената докторска дисертација од кандидатот м-р Михајло Николовски со наслов „Современи карактеристики и перспективи на светските пазари на пари, со осврт на пазарот на пари во Република Македонија“, Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, на 3. седница одржана на 24.3.2017, донесе Одлука 02-441/2 за формирање на Комисија за оцена на докторската дисертација, во состав:

6. д-р Снежана Костадиновска-Милошеска, редовен професор, ментор
7. д-р Верица Јанеска, редовен професор
8. д-р Климентина Попоска, вонреден професор, член
9. д-р Неда Петроска-Ангеловска, вонреден професор, член
10. д-р Владимир Петковски, доцент, член

Членовите на Комисијата со посебно внимание ја прочитаа и ја проучија поднесената докторска дисертација и по усогласувањето на мислењата, до Научниот совет на Економскиот институт го доставуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ**1. Општи согледувања**

Кандидатот м-р Михајло Николовски во својата докторска дисертација „Современи карактеристики и перспективи на светските пазари на пари, со осврт на пазарот на пари во Република Македонија“ обработува комплексна проблематика од областа на меѓународните финансии. Истражувањето е насочено кон сегмент од финансиските пазари, односно кон пазарот на пари.

Финансискиот пазар отсекогаш привлекувал големо внимание. Тој претставува еден од основните услови за успешно функционирање на секое пазарно општество и е негов важен составен дел. Во последниве декади, глобализацијата, како и либерализацијата на финансиските пазари создадоа предуслови за интеграција на финансиските пазари, како и за зголемено ниво на интеракција помеѓу нив или за силна финансиска глобализација. Таа во глобалната економија донесе бранови на финансико цунами, силна финансиска криза, со чии последици светот се уште се справува.

Познато е дека првите знаци на кризата се појавија во САД, кон средината на 2007 година, со падот на секундарните хипотекарни кредити и на нив заснованите хартии од вредност, во услови на презадолженост, слаба регулатива и висок степен на поврзаност помеѓу пазарите. Претходно, инвестициониот бум ги поттикна штедењето и инвестициите и во таква ситуација финансиските посредници соочени со проблемот на кредитни пласмани креирале нови финансиски инструменти и вишокот на штедење од населението го насочувале кон хипотекарните кредити кои станале достапни и за ниската средна класа. Отсуството на финансиска регулација и контрола предизвика хиперпродукција на нови финансиски инструменти, со пад на квалитетот и зголемување на ризикот содржан во сложените деривати, засновани на недвижности. Надворешните шокови драстично ја намалија вредноста на активата на финансиските институции, со истовремено зголемување на паниката и недовербата во финансискиот систем. Пукањето на шпекулативниот балон на пазарот на недвижности, предизвика паника на секундарните пазари во САД и Велика Британија. Заемодавателите ги продавале преценетите „безризични“ хартии, а, истовремено, зголемената понуда на недвижности предизвика пад на нивната цена и неликвидност на секундарниот пазар на недвижности.

Во такви светски финансиски констелации, ликвидноста претставуваше најголем проблем за економиите погодени од кризата. Тоа, воедно, придонесе да се промени и односот кон ликвидноста, односно добро да се извага изборот помеѓу чување на готовината (ликвидност) или инвестирање (профитабилност). Така, пазарот на пари силно се актуализира. Разновидноста на пазарни субјекти и инструменти на национално/регионално/глобално ниво, како и потребата од нивно институционално регулирање, се сметаат за клучни фактори за финансиска стабилност и економски раст.

Оттука, предметот на истражување во трудот е пазарот на пари на глобално ниво и пазарот на пари во Република Македонија. Главна цел на истражување се појавните пазарни манифестации и карактеристики, пред, за време и по последната светска финансиска криза, а како пандан на тоа, пазарот на пари во македонскиот финансиски систем, со цел негово усовршување, за што придобивка би имала македонската економија.

2. Содржина на дисертацијата

Докторската дисертација со наслов „Современи карактеристики и перспективи на светските пазари на пари, со осврт на пазарот на пари во Република Македонија“, поднесена од кандидатот м-р Михајло Николовски, се состои од вкупно 293 страници компјутерски обработен текст. Основниот текст структурно е поделен на: вовед, три поглавја, заклучок и користена литература. Користената литература е наведена на 23 страници и содржи 450 релевантни библиографски единици, периодични списанија и интернет-страници.

Во воведниот дел од трудот е даден краток осврт на проучуваната проблематика, за значењето и поимното одредување на финансиските пазари и пазарите на пари. Понатаму е елаборирана актуелноста на проблематиката и од научен и од практичен аспект, а потоа се претставени предметот, целите на истражувањето и користениот методолошки приод.

Во првото поглавје, насловено: **Поимно определување на пазарот на пари и односот со другите финансиски пазари**, е дадено поимно определување на пазарот на пари и неговите карактеристики. Потоа се разработени видовите на пазари на пари и е направена корелација со останатите сегменти од финансиските пазари со цел да се увиди нивната функционална врска. Поголемиот дел од оваа глава ги обработува разликите во пазарите на пари кои произлегуваат од разликите во пазарите на пари на американскиот и европскиот пазар. Тоа значи утврдување и дефинирање на различните учесници на пазарите, како и разликите во инструментите со кои се тргува, од каде што би требало и да се согледаат предностите и слабостите на системите, како и перспективите за единствен пазар на пари.

Во вториот дел, насловен **Историјат на пазарот на пари и проблеми на глобално ниво**, направена е хронолошка ретроспектива во развојот на пазарите на пари. Па така, анализата започнува со преткризниот период, а продолжува со периодот за време на последната голема светска финансиска криза, големата светска реакција за нејзино справување и завршува со идентификување на клучните фактори за светската неликвидност.

Третиот дел, насловен **Пазарот на пари во Република Македонија**, е дел посветен на детална анализа на функционалноста на пазарот на пари во Република Македонија. Најпрвин е разработена потребата од креирање и функционирање на пазар на пари во Република Македонија по стекнувањето на нејзината независност, за потоа да се пристапи кон ретроспектива на пазарот на пари од тогаш до денес. Анализата се продлабочува во натамошниот дел од оваа глава, во која главните карактеристики се изведуваат преку анализа на пазарните инструменти и учесници, како и од емпириско истражување. Притоа, емпириското истражување се базира на податоци за прометот на пазарот од 2000 година до денес, во кое се вклучени и компаративни анализи и согледувања кои произлегуваат од претходно наведената анализа за карактеристиките на американскиот и европскиот пазар. На тоа се надоврзува анализа за местото и улогата на Народната банка на РМ на пазарот на пари, а потоа врз основа на најновите теоретски

премиси и компаративните современи практики се детектираат проблемите и се формулираат препораки за развој на пазарот на пари и на другите зависни сегменти од финансискиот пазар во Република Македонија, односно девизниот пазар и пазарот на капитал.

На крајот се презентирани резултатите и заклучоците од теоретските и емпириските истражувања на докторската дисертација. Финално се сумирани главните карактеристики, како и трендовите на светските пазари на пари и на пазарот во Република Македонија.

3. Оцена и предлог

Членовите на Комисијата внимателно ја проучија поднесената докторска дисертација на кандидатот м-р Михајло Николовски под наслов „Современи карактеристики и перспективи на светските пазари на пари, со осврт на пазарот на пари во Република Македонија“ и сметаат дека таа претставува содржаен труд од областа на меѓународните финансии. Трудот содржи теориска основа и методолошка рамка кои обезбедуваат релевантна основа за соодветно третирање на поставените прашања.

Комисијата цени дека преку оваа дисертација, кандидатот м-р Николовски одговорил на поставените цели, со тоа што дава одговор на двете круцијални прашања, како што се:

- детектирање на актуелните карактеристики на светските финансиски пазари како услов за (не) функционалноста на системите во услови на глобализација и/или интеграција на светските финансиски пазари и нивната перспективност;
- како да се унапреди пазарот на пари во Република Македонија за да биде во функција на подинамичен економски раст.

Во истражувањето, кандидатот м-р Николовски користи обемна домашна и странска литература. Дополнително, тој има солидно познавање и добро владее со методологијата на научно истражувачката работа, како во конципирање на појдовната теориско-методолошка рамка, така и во формулирањето на добиените резултати од истражувањето. Резултатите од истражувањето во дисертацијата можат да најдат непосредна примена во македонската практика, а воедно отвораат можност за понатамошни истражувања.

Имајќи ги предвид претходно изнесените ставови, Комисијата констатира дека кандидатот м-р Михајло Николовски, во својот труд, успеал да одговори на предизвиците

што ги поставил при дефинирањето на предметот на истражување. Тезите што ги поставува успешно ги развива со поткрепени и аргументирани ставови и заклучоци. Комисијата цени дека докторската дисертација „Современи карактеристики и перспективи на светските пазари на пари, со осврт на пазарот на пари во Република Македонија“ по својот пристап, начинот на изработка и добиените резултати ги задоволува формалните и суштинските услови кои се потребни за една докторска дисертација од аспект на содржина, обем и постигнато ниво на квалитет.

Имајќи го предвид изнесеното мислење и оценка на докторската дисертација, нејзината актуелност и научен пристап, Комисијата му предлага на Научниот совет на Економскиот институт во Скопје:

3. да го прифати извештајот со позитивна оценка за поднесената докторска дисертација „Современи карактеристики и перспективи на светските пазари на пари, со осврт на пазарот на пари во Република Македонија“
4. да формира Комисија за одбрана на докторската дисертација, а на кандидатот м-р Михајло Николовски да му се допушти јавна одбрана на докторскиот труд.

Комисија за оценка на докторската дисертација

/Д-р Снежана Костадиноска- Милошеска / с.р.

/Д-р Верица Јанеска/ с.р.

/Д-р Климентина Попоска / с.р.

/Д-р Неда Петроска-Ангеловска/ с.р.

/Д-р Владимир Петковски/ с.р.

ПРЕГЛЕД**НА ПРИФАТЕНИ ТЕМИ ЗА ИЗРАБОТКА НА МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ ВО
ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ**

Рег. бр.	Име на кандидатот	Наслов на темата	Ментор	Одлука од Научен совет
1.	Марија Вангелова	„Можностите за развој на концептот Blue economy во Република Македонија“ „The possibilities for the development of the concept of Blue economy in Republic of Macedonia“	Д-р Владимир Петковски	Бр. 02-795/2 од 7.6..2017 година
2.	Маја Ацовска	„Платниот систем во Република Македонија и негова хармонизација со платниот систем на Европска Унија“ „Payment system in the Republic of Macedonia and its harmonization with payment system in European Union“	Д-р Климента Попоска	Бр. 02-809/2 од 7.6..2017 година
3.	Марија Колевска Стефанова	„Маркетинг микс на прехранбено-земјоделски производи (месо и месни преработки) со осврт на компанијата АГРИА-Велес“ „Marketing mix of nutritional-agricultural products (meat processing) with respect to the company AGRIA Veles“	Д-р Татјана Петковска-Мирчевска	Бр. 02-813/2 од 7.6..2017 година
4.	Александра Наковска	„Компаративна анализа за примена на ИПА фондовите со осврт на Република Македонија“	Д-р Васил Поповски	Бр. 02-886/2 од 7.6..2017 година

		„Comparative analysis of the usage of ipa funds with respect to the Republic of Macedonia“		
5.	Стефан Стојановски	„Иновацијата како суштинска карактеристика на сериските претприемачи“ „Innovation as a substantial feature of serial entrepreneurs“	Д-р Зоран Јаневски	Бр. 02-920/2 од 7.6..2017 година
6.	Соња Тарчуговска	„Ревизија на успешност во јавниот сектор-студија на случај“ „Auditing of effectiveness in public sector – case study“	Д-р Биљана Ангелова	Бр. 02-913/2 од 7.6..2017 година
7.	Иван Петров	„Проектен менаџмент и неговата примена во хуманитарните организации - Студии на случај“ „Project management and its application in humanitarian organizations - Case studies“	Д-р Биљана Ангелова	Бр. 02-914/2 од 7.6..2017 година

Преглед

на прифатени теми за изработка на магистески тези

на Земјоделскиот институт во Скопје

Студиска програма **Растителна биотехнологија**, потпрограма **Енологија**

ред. бр.	Студент	Тема	Предложен ментор
1	Глигорчо Ристов	Ефекти од ампелотехнички и технолошки постапки врз полифенолниот состав на вино од сортата Вранец (<i>Vitis vinifera L.</i>)	Проф.д-р Климе Белески

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА
ВО НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ТЕХНОЛОГИЈА НА
ПРЕХРАНБЕНИ ПРОИЗВОДИ-ДРУГО, ТЕХНОЛОГИЈА НА
ФАРМАЦЕВТСКИ ПРОИЗВОДИ-ДРУГО И ОРГАНСКА ХЕМИСКА
ТЕХНОЛОГИЈА-ДРУГО НА
ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Технолошко-металуршки факултет, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 1-2.4.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: технологија на прехранбени производи-друго, технологија на фармацевтски производи-друго и органска хемиска технологија - друго, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-596/1 од 13.4.2017 година, донесена на 17. редовна седница, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Елеонора Винкелхаузен, редовен професор во пензија, Технолошко-металуршки факултет во Скопје, д-р Жељко Кнез, редовен професор на Факултетот за хемија и хемиска технологија при Универзитетот во Марибор, Словенија и д-р Кристина Младеновска, редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области: технологија на прехранбени производи - друго, технологија на фармацевтски производи - друго и органска хемиска технологија - друго, во предвидениот рок се пријави д-р Весна Рафајловска, редовен професор на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје.

11. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Весна Рафајловска е родена на 28.5.1966 во Гостивар, Република Македонија. Средно образование завршила во Гимназијата „Цветан Димов“, Скопје, во 1984 година. Со високо образование се стекнала на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, на насоката прехранбено-биотехнолошко инженерство, на тема „Влијание на некои фактори при екстракција на вкупните бои од црвената зачинска пиперка, раздвојувани со помош на тенкослојна хроматографија“. Дипломирала на 2.3.1989, со просечен успех 8,5.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик и пасивно со германскиот јазик.

Во учебната 1991/1992 година се запишала на втор циклус (магистерски студии) на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје. Студиите ги завршила во 1995 година, со просечен успех 10,00. На 9.5.1995 го одбрала магистерскиот труд на тема: „Согледување на можноста за производство на олеорезин од мелената црвена зачинска пиперка“.

Докторска дисертација пријавила на 10.7.1996 година на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје. Дисертацијата на тема: „Понови приоди за изолирање и карактеризација на компонентите од коприва (*Urtica dioica* L.)“ ја одбрала на 13.6.2001 година, пред Комисија во состав: д-р Љубомир Цветков, редовен професор, Технолошко-металуршки факултет – Скопје, ментор, д-р Василка Најденова, редовен професор, Технолошко-металуршки факултет – Скопје, коментор, д-р Золтан Цармати, редовен професор, Технички факултет – Зрењанин, Србија, член, д-р Ацо Димитровски, редовен професор, Технолошко-металуршки факултет – Скопје, член и д-р Тома Ристов, Фармацевтски факултет – Скопје, член. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област технологија.

На 15.9.2012 е избрана во звањето редовен професор на Технолошко-металуршкиот факултет.

Во моментот е редовен професор на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1033 од 15.6.2012.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 808/2002 година, бр. 924/2007 година и бр. 1033 од 15.6.2012 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, кандидатката д-р Весна Рафајловска изведува настава, вежби и теренска настава, на прв, втор и трет циклус студии на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје.

Кандидатката била ментор на 24 дипломски трудови и учествувала како член во комисија за оцена и одбрана на 38 дипломски, 2 специјалистички, 7 магистерски трудови и на 2 докторски дисертации во периодот од април 2012 до април 2017 година.

Кандидатката д-р Весна Рафајловска е автор на интерни материјали за вежби: Мелничарство и технологија на житарки, Фармацевтска технологија, Технологија на млеко и млечни производи и Технологија на козметички производи.

Кандидатката е рецензент на поглавјето: Transportation and Storage of Cereals во книгата Engineering Aspects of Cereal and Cereal-Based Products, CRC, Taylor & Francis Group, Boca Raton (2014) од група автори и уредниците Raquel de Pinho Ferreira Guiné и Paula Maria dos Reis Correia. Исто така го изготвила и написот „Zaključno o zabranama plastičnih vrećica“ за блог дневник од Хрватска.

Активностите кои припаѓаат во наставно-образовната дејност, релевантни за изборот, се наведени во табелата во Анекс 2 со дајуми и други податоци согласно со Правилникот за избор.

Научноистражувачка дејност

Во периодот од септември 2012 до април 2017 година, д-р Весна Рафајловска објавила вкупно 24 труда со научни резултати од областа на технологијата на прехранбените производи, фармацевтската технологија и технологијата на козметичките производи, од кои 8 труда во меѓународни научни списанија со импакт - фактор (фактор на влијание), 9 во меѓународни научни списанија и 7 труда во зборници од научни собири. Учествовала на научно/стручни собири со апстракти (51), објавени во зборници на меѓународни конгреси и конференции.

Д-р Весна Рафајловска е раководител на еден (1) меѓународен научен проект во периодот од 1.1.2017 до 31.12.2018.

Кандидатката била ментор на 2 магистерски и 2 докторски труда. Исто така, е ментор на 2 магистерски и 1 докторски труд.

Активностите кои припаѓаат во научноистражувачката дејност, релевантни за изборот, назовите на трудовите, проектите и слично се наведени во табелата во Анекс 2.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Весна Рафајловска е активно вклучена во стручно-апликативната работа и презентациите на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје. Била учесник во комисиите за спроведување на државните натпревари „Наноматеријали-материјали на иднината“, организирани од Технолошко-металуршкиот факултет за учениците од средните училишта на Република Македонија, под покровителство на министерот за образование и наука. Исто така, била член во Организациониот одбор за одбележување на 55-годишниот јубилеј на Технолошко-металуршкиот факултет, и учествовала во промотивни активности на Факултетот со учество во телевизиски емисии.

Д-р Весна Рафајловска е вклучена во работата на бројни тела, колегииуми и комисии на Технолошко-металуршкиот факултет, и тоа како член на Наставно-научниот совет, Наставно-научниот колегиум за втор циклус студии на студиските програми: прехранбена технологија и биотехнологија, управување со квалитет и безбедност на храната, и инженерство на животна средина, колегиум за трет циклус студии (модул: технологија), Комисијата за истакнати стручњаци од практиката, Комисијата за еквиваленција за признавање на предмети согласно со новите наставни (ЕКТС) програми, Комисијата за упис на студенти и Комисијата за попис. Раководител е на Институтот за органска технологија.

Кандидатката д-р Весна Рафајловска била член во седум (7) рецензентски комисии за избори во наставно-научни звања, подготвила мислење по авторезимеа на три (3) докторски труда и била рецензент на два (2) предлог научноистражувачки проекта по барање од Министерството за образование и наука на Република Македонија. Изготвила пет (5) елаборати по извршени вештачења и анализи по барања доставени до Технолошко-металуршкиот факултет.

Во периодот од 2014 до 2016 година, д-р Весна Рафајловска била на студиски престои и одржала предавања на Факултетот за хемија и хемиско

инженерство, Универзитет во Марибор, Словенија, Институтот за хемиско инженерство и технологија на животната средина, Технички универзитет во Грац, Австрија и Технолошкиот факултет, Универзитет во Тузла, Босна и Херцеговина.

Д-р Весна Рафајловска учествува во комисии и тела на државни органи, и тоа: Технички комитет за квалитет на храна при Институтот за стандардизација на Република Македонија (ИСПМ ТК 13-Квалитет на храна) и Национален совет за безбедност на храна и храна за животни на Република Македонија.

Конкретниите активности кои припаѓаат во овие дејности, релевантни за изборот, се наведени во табелата во Анекс 2, со дајуми и групи податоци.

Оценка од самоевалуација

Д-р Весна Рафајловска, во изборниот период, доби позитивни оценки од анонимно спроведената анкета на студентите на Технолошко-металуршкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Весна Рафајловска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Весна Рафајловска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде повторно избрана во звањето редовен професор во научните области: технологија на прехранбени производи - друго, технологија на фармацевтски производи - друго и органска хемиска технологија - друго.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, д-р Весна Рафајловска да биде повторно избрана во звањето редовен професор во научните области: технологија на прехранбени производи - друго, технологија на фармацевтски производи - друго и органска хемиска технологија - друго.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Д-р Елеонора Винкелхаузен, редовен професор во пензија,
с.р.
Технолошко-металуршки факултет, УКИМ, Скопје,

претседател

2. Д-р Жељко Кнез, редовен професор, с.р.
Факултет за хемија и хемиска технологија

Универзитет во Марибор, Република Словенија, член

3. Д-р Кристина Младеновска, редовен професор, с.р.
Фармацевтски факултет, УКИМ, Скопје, член

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, И НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Весна Ѓоре Рафајловска

Институција: Технолошко-металуршки факултет, УКИМ, Скопје

Научна област: технологија на прехранбени производи - друго,
технологија на фармацевтските производи - друго
органиска хемиска технологија - друго

НАСТАВНО- ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Одржување на настава - прв циклус студии = ч · нед. · 0,04	
	Фармацевтска технологија, 6. семестар (3+3), 2012-2017	9
	Технологија на козметички производи, 8. семестар, (3+2), 2012-2017	9
	Мелничарство и технологија на житарки, 6. семестар, (2+2), 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2016/2017	4,8
	Технологија на млеко и млечни производи, 8. семестар, (2+2), 2012-2017	6
	Биолошки основи на суровините, 4. семестар, (2+2), 2013/2014, 2014/2015	2,4
	Вовед во суровините за прехранбената технологија и биотехнологијата, 4. семестар, (2+2), 2013/2014, 2014/2015	2,4
	Здрава храна и исхрана, 5. семестар, (2+2), 2013-2015	2,4
	Храна и исхрана, 5. семестар, (2+2), 2015-2017	2,4
2	Одржување на настава - втор циклус студии, постдипломски студии = ч · нед. · 0,05 студиски програми: Прехранбена технологија и биотехнологија, модул: прехранбена технологија (ПТ) и модул: биотехнологија (Б), Управување со квалитет и безбедноста на храната (УКБХ), и Инженерство на животна средина (ИЖС)	
	Амбалажни материјали и системи за пакување - 40%, (ПТ+УКБХ), 1 семестар, (2+2), 5 ЕКТС, 5 год.	6,0
	Адитиви во храната - 40%, (ПТ), 2. семестар, (2+2), 5 ЕКТС, 3 год.	3,6
	Стартер култури - 60%, (БТ), 2. семестар, (2+2), 5 ЕКТС, 2 год.	2,4
	Фитофармацевтски производи -100%, (БТ), 1. семестар, (2+2), 5 ЕКТС, 2 год.	6,0
	Биокосметички препарати - 100%, (БТ), 2. семестар, (2+2), 5 ЕКТС, 2 год.	6,0
	Развој на нови производи, процеси и методи - 30%, (ПТ+БТ+УКБХ), 1. семестар, (3+3), 7 ЕКТС, 5 год.	6,75
	Управување со квалитет – 10%, (ПТ), 1 семестар, (2+2), 5 ЕКТС, 2 год.	0,6
	Развој на идеја за магистерска теза, (100% ментор), 2. семестар (2+2), 5 ЕКТС, 3 год.	4,5
	Влијание на прехранбената индустрија врз животната средина - 50%, (ИЖС), 2. семестар, (3+3), 6 ЕКТС, 1 год.	2,25
3	Одржување на вежби - прв циклус студии = ч · нед. · 0,03	2,7
	Храна и исхрана, 5. семестар, (2+2), 2015-2017	
4	Подготовка на нов предмет	
	Биолошки основи на суровините	1

	Вовед во суровините за прехранбената технологија и биотехнологија	1
	Здрава храна и исхрана	1
	Храна и исхрана	1
	Храна и исхрана (вежби)	0,5
5	Консултации со студенти = број · 0,002	
	од 2012-2017 вкупно 754 студенти	1,51
6	Ментор на дипломска работа = број · 0,2	
	од април 2012 до април 2017 ментор на 24 дипломски работи	4,8
7	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат = број · 0,5	1
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Фросина Бабановска-Миленковска. Влијание на сортите пиперки (<i>Capsicum annuum</i> L. spp. <i>macrocarpum</i>) врз квалитетот и нутритивните својства на готовите производи добиени од различни технологии на конзервирање, Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје, 2015. 2. Елена Величкова. Конзервирање на овошје и зеленчук со нетермички процеси, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, 2013. 	
8	Член на комисија за оценка или одбрана на магистратура = број · 0,3	2,4
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Соња Алчевска. Ефикасност во одржувањето на НАССР системот кај оператори со храна во Република Македонија, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, 2016. 2. Василка Дуброва-Коцева. Влијанието на изборот на активната супстанца врз стабилноста на фарамецевстскиот производ со цел продолжување на рокот на употреба, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, 2015. 3. Билјана Велевска Чапрагоска. Добивање на биодизел со еднофазна реакција во присуство на ко-растворувач, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, 2014. 4. Горан Србиноски. Добивање на биодизел од употребувано масло со користење на ултразвук, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, 2014. 5. Васка Герасимовска. Унапредување на квалитетот преку намалување на варијабилноста на процесот на производство и безбедност на кондиторски производи од аспект на TQM, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, 2014. 6. Марија Недева. Оптимизација на контрола на процес на складирање на пченица од аспект на тотално управување со квалитет, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, 2014. 7. Емилија Гавранска Нечев, Истражување и оценка на квалитетот на услугата во фармацевтска малопродажба, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, 2013. 8. Арјан Ганија. Сушење на јаболка по осмотски пат. Технолошко-металуршки факултет, Скопје, 2012. 	
9	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа = број · 0,2	0,4
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Весна Источка. Чај од брусница-нов производ со подобрени антиоксидативни својства, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, 2014. 2. Сузана Георгиевска. Неправилна исхрана кај децата од основното образование во Република Македонија и потребата од промени во нутритивните навики. Технолошко-металуршки факултет, Скопје, 2014. 	
10	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа = број · 0,1	
	од април 2012 до април 2017 член на 38 дипломски работи	3,8

11	Интерна скрипта од вежби = број · 3	12
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мелничарство и технологија на житарки, интерна скрипта за вежби, д-р Јана Симоновска и д-р Весна Рафајловска (решение број 02-349, 21.3.2017) 2. Фармацевтска технологија, интерна скрипта за вежби, д-р Јана Симоновска и д-р Весна Рафајловска (решение број 02-349, 21.3.2017) 3. Технологија на козметички производи, интерна скрипта за вежби, д-р Јана Симоновска и д-р Весна Рафајловска (решение број 02-349, 21.3.2017) 4. Технологија на млеко и млечни производи, интерна скрипта за вежби, д-р Јана Симоновска и д-р Весна Рафајловска (решение број 02-349, 21.3.2017) 	
12	Рецензент на универзитетски учебник = број · 1	1
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Група автори. Поглавје Transportation and Storage of Cereals во книгата Engineering Aspects of Cereal and Cereal-Based Products, уредниците Raquel de Pinho Ferreira Guiné Paula Maria dos Reis Correia CRC, Taylor & Francis Group, Boca Raton (2014). 	
13	Пакет материјали за одреден предмет = број · 1	3
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Биолошки основи на суровините 2. Вовед во суровините за прехранбената технологија и биотехнологијата 3. Храна и исхрана 	
	Вкупно	113,61

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Ментор на докторска дисертација = број · 3	9
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Александар Чадиковски, запишан во учебната 2016/2017 година, Технолошко-металуршки факултет, Скопје. 2. Олга Поповска. Развој на липозомски формулации на кетоконазолот, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, 2017. 3. Ерхан Сулејмани. Проучување на специфичните хемиски и биохемиски промени во биеното сирење при зреењето, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, 2014. 	
2	Ментор на магистерска работа = број · 1	4
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ирена Карова. Производство на биено сирење со традиционални квалитативни карактеристики во индустриски услови, Технолошко-металуршки факултет, Скопје (решение бр. 02-196/1, 10.2.2017). 2. Елена Трајкоска-Бојациска. Наноемулзии од етерично масло на диво оригано <i>Origanum minutiflorum</i> O. (решение бр. 02-820/1, 9.5.2016). 3. Ана Стефановска. Примена на емулзиона техника во микроинкапсулирање на <i>Lactobacillus casei</i>, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, 2015. 4. Тони Аџоски. Развој на формулации на пекарски адитиви за брашна со различни реолошки својства, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, 2013. 	

3	Раководител на меѓународен научен проект = број · 9	9
	1. Изолација и формулирање на природни масла од диво оригано (<i>Origanum minutiflorum</i>) со суперкритични флуиди и искористување на отпадот за биокомпозити, 2017 и 2018 година (билатерален проект со Република Словенија, раководител и истражувач)	
4	Учесник во меѓународен научен проект = број · 5	5
	1. Improving Academia-Industry Links in Food Safety and Quality. Меѓународен ТЕМПУС проект, coordinator Javier Arantegui, Universidad de Lleida, Spain (158714-TEMPUS-ES-TEMPUS-JPHES, 2010-2013.	
5	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор = 6 + и.ф.	
	1. Filipović V., Filipović J., Simonovka J. and Rafajlovska V. Effect of sesame flour and eggs on technology and nutritive quality of spelt pasta. <i>J. Serb. Chem. Soc.</i> 82(0) : 1-13 (2017), accepted for publication. IF = 0,97 DOI: 10.2298/JSC170405060	4,57
	2. Simonovska J., Škerget M., Knez Ž., Srbinoska M., Kavrakovski Z., Grozdanov A. and Rafajlovska V. Physicochemical characterization and bioactive compounds of stalk from hot fruits of <i>Capsicum annuum</i> L. <i>Maced. J. Chem. Chem. Eng.</i> 35(2) : 199-208 (2016). IF=0,479	4,08
	3. Popovska O., Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. A RP-HPLC method for the determination of ketoconazole in pharmaceutical dosage forms. <i>Curr. Pharm. Anal.</i> , 12 (2016), accepted for publication. IF=0,719 DOI: 10.2174/1573412912666160610104703.	5,52
	4. Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. Development and validation of thin layer chromatography method for simultaneous determination of seven chlorophenoxy and benzoic acid herbicides in water. <i>J. Anal. Chem.</i> , 70(8) : 995-1000 (2015). IF=0,479	5,88
	5. Simonovska J., Rafajlovska V. , Kavrakovski Z. and Srbinoska M. Nutritional and bioactive compounds in hot fruits of <i>Capsicum annuum</i> L. from Macedonia. <i>Maced. J. Chem. Chem. Eng.</i> , 33(1) : 95-102 (2014). IF=0,310	3,91
	6. Sulejmani E., Rafajlovska V., Guneser O., Karagul Yuceer Y. and Hayaloglu A. A. Volatile compounds and proteolysis in traditional Beaten (Bieno sirenje) ewe's milk cheese. <i>Int. J. Dairy Technol.</i> , 67(4): 584-593 (2014). IF=0,943	4,54
	7. Sulejmani E., Rafajlovska V. and Guneser O. Characterization of volatiles in beaten cheeses (Bieno Sirenje) by SPME/GC-MS: Influence of geographical origin. <i>J. Serb. Chem. Soc.</i> , 79 (8) : 927-939 (2014). IF=0,899	5,7
	8. Sulejmani E., Hayaloglu A. A. and Rafajlovska V. Study of the chemical composition, proteolysis, volatile compounds and textural properties of industrial and traditional beaten (Bieno Sirenje) ewe milk cheese. <i>J. Dairy Sci.</i> , 97 : 1210-1224 (2014). IF=2,573	7,37
6	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор = 6	
	1. Popovska O., Simonovska J., Trajkoska-Bojadziska E., Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. An injection method for preparation of liposomes as ketoconazole carriers. <i>Maced. Pharm. Bull.</i> 62(suppl.) : 391-392 (2016). DOAJ, EBSCO	3,6
	2. Simonovska J., Popovska O., Trajkoska-Bojadziska E., Knez Ž., Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. <i>Maced. Pharm. Bull.</i> 62(suppl.) : 395-396 (2016). DOAJ, EBSCO	3,6
	3. Trajkoska-Bojadziska E., Simonovska J., Popovska O., Knez Ž., Kavrakovski Z., Bauer B. and Rafajlovska V. Development of nanoemulsion formulations of	3,6

	wild oregano essential oil using low energy methods. <i>Maced. Pharm. Bull.</i> 62 (suppl.): 397-398 (2016). DOAJ, EBSCO	
	4. Simonovska J., Yancheva D., Mikhova B., Knez Ž., Primožič M., Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. Spectral analysis of extracts from red hot pepper (<i>Capsicum annuum</i> L.). <i>Maced. Pharm. Bull.</i> 62 (suppl.): 491-492 (2016). DOAJ, EBSCO	3,6
	5. Popovska O., Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. Development and validation of UV spectroscopic method for determination of ketokonazole in pharmaceutical formulations. <i>Int. J. Pharm.</i> , 4(4) : 95-101 (2014). SI IF=2.142, SCOPUS, EBSCO	4,8
	6. Popovska O., Simonovska J., Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. An overview: Methods for preparation and characterization of liposomes as drug delivery systems. <i>Int. J. Pharm. Phytopharmacol. Res.</i> , 3(3) : 182-189 (2013). Pub Med MIF=0,7826, EBSCO	3,6
	7. Rafajlovska V. , Kavrakovski Z., Simonovska J. and Srbinoska M. Determination of protein and mineral contents in stinging nettle. <i>Quality of Life</i> , 4(1-2) : 26-30 (2013). EBSCO	3,6
	8. Popovska O., Rafajlovska V. and Kavrakovski Z. A Review: Current analytical methods for determination of ketoconazole in pharmaceutical and biological samples. <i>IJPI's Journal of Analytical Chemistry</i> , 13(3) : 1-14 (2013), EBSCO	4,8
	9. Blazekovic-Dimovska D., Hristovski N. and Rafajlovska V. The content of essential oil of <i>Thymus Tosevii</i> Vel. Subsp. <i>Tosevii</i> Var. <i>Degenii</i> (<i>Lamiaceae</i>) plants originating from Pelister, Bitola, Macedonia. <i>Int. J. Ecosyst Ecol. Sci. (IJEES)</i> , 3(2) : 335-340 (2013). GIF = 0541, EBSCO	4,8
7	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор = 3	
	1. Simonovska J., Cör D., Knez Ž. and Rafajlovska V. Seed oil from red hot pepper formulated in nanoemulsions, <i>FoodTech2016</i> , 25-27 October, 2016 , Novi Sad, Serbia, pp. 218-223.	1,8
	2. Temkov M., Simonovska J., Dimitrovski D., Mojsova S., Rafajlovska V. and Velickova E. Properties of alginate-based edible films incorporated with capsicum oleoresin. <i>FoodTech2016</i> , 25-27 October, 2016 , Novi Sad, Serbia, pp. 128-134.	1,8
	3. Srbinoska M., Filiposki K., Risteski I., Pelivanoska V., Rafajlovska V. and Krteska V. Tobacco stalks as renewable raw material for agro-industrial utilization. International Symposium for Agriculture and Food, <i>XXXVII Faculty-Economy Meeting, IV Macedonian Symposium for Viticulture and Wine production, VII Symposium for Vegetable and Flower Production</i> , Proceeding book, 12-14 December 2013 , Skopje, Republic of Macedonia, pp. 734-741.	1,8
	4. Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. Simultaneous determination of herbicide residues in water with gas chromatography. UDC: 632.95:543.544.3, Original scientific paper: (I-71), III International Congress: Engineering, Environment and Materials in Processing Industry, Jahorina, Bosnia and Hercegovina, 4-6 March, 2013 , I-71-E, 190. Proceeding book, ISBN 978-99955-81-11-4, Publisher: Faculty of Technology Zvornik, Gligorić M. (ed), pp. 475-479.	2,7
	5. Srbinoska M., Filipovski K. and Rafajlovska V. Fatty acid composition of tobacco seed oil and its potential as source of linoleic acid. <i>The Forth Joint UNS – PSU International Conference on BioScience: Biotechnology and Biodiversity</i> , June 18-20 2012, Novi Sad, Serbia, Proceeding book, ISBN 978-86-80417-40-0, 24 December 2012 , pp. 164-167.	2,4
	6. Rafajlovska V. , Sinadinović-Fišer S., Simonovska J., Borota O. and Janković M. Enzyme-assisted water extraction of stinging nettle leaves. <i>11th International Conference of fundamental and Applied Aspects of Physical Chemistry</i> , 25-28 September 2012 , Belgrade, Serbia, Proceeding book Volume II, ISBN 978-86-82475-28-6, pp. 788-790.	1,8
	7. Borota O., Janković M., Sinadinović-Fišer S. and Rafajlovska V. Partitioning of acetic acid between the phases in a soybean oil-acetic acid-hydrogen peroxide-water system. <i>11th International Conference of fundamental and Applied</i>	1,8

	<i>Aspects of Physical Chemistry</i> , 25-28 September 2012 , Belgrade, Serbia, Proceeding book Volume I, ISBN 978-86-82475-28-6, pp. 46-48.	
8	Апстрактни објавени во зборник на конференција = број · 1,0	51
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Temkov M., Simonovska J., Rafajlovska V. and Velickova E. Quality control of yogurt and sour cream during transport and market storage. Food-3 International Conference, 2017 March 23-25; Sofia, Bulgaria, Food 3-51, pp. 52. 2. Simonovska J., Temkov M., Velickova E. and Rafajlovska V. Quality characteristics of ewe's beaten cheese. Food-3 International Conference, 2017 March 23-25; Sofia, Bulgaria, Food 3-50, pp. 51. 3. Srbinoska M., Rafajlovska V., Radojičić V., Simonovska J. and Djulančić N. The possibility of using oriental tobacco stalks as lignocellulosic material. 52nd Croatian and 12th International Symposium on Agriculture, 2017 February 12-17; Dubrovnik, Croatia, pp. 49. 4. Simonovska J., Temkov M., Dimitrovski D., Velickova E. and Rafajlovska V. Influence of salting process on the beaten cheese quality. FoodTech 2016, 2016 October 25-27; Novi Sad, Serbia, pp. 166. 5. Mojsova S., Simonovska J., Bojadziska-Trajkoska E., Knez Ž. and Rafajlovska V. Antimicrobial activity of essential oils from wild oregano. 24th Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2016 September 11-14; Ohrid, Republic of Macedonia, MPCE 023, pp. 227. 6. Simonovska J., Bojadziska-Trajkoska E., Knez Ž., Gamse T., Sinadinović-Fišer S., Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. Extraction of wild oregano with supercritical carbon dioxide. 24th Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2016 September 11-14; Ohrid, Republic of Macedonia, MPCE 024, pp. 228. 7. Bojadziska-Trajkoska E., Simonovska J., Knez Ž., Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. Antioxidant activity of essential oils from wild oregano. 24th Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2016 September 11-14; Republic of Macedonia, MPCE 025, pp. 229. 8. Simonovska J., Rafajlovska V., Knez Ž., Primožić M., Sinadinović-Fišer S. and Kavrakovski Z. Extraction of oil from red hot pepper (<i>Capsicum annum L.</i>) seed. 13th Euro Feed Lipid Congress, 2015 September 27-30; Florence, Italy, PROC-021, pp. 414. 9. Simonovska J., Popovska O., Bojadziska-Trajkoska E., Kavkarkovski Z. and Rafajlovska V. Development and validation of an UV spectrophotometric method for the determination of total phenolic compounds in the red hot chilli pepper. International Eurasia Pharmacy Congress, 2015 September 3-7; Erzincan, Turkey, PR-22, pp. 67-68. 10. Simonovska J., Popovska O., Bojadziska-Trajkoska E., Kavkarkovski Z. and Rafajlovska V. Development and validation of an UV spectrophotometric method for the determination of capsaicin in the red hot chilli pepper. International Eurasia Pharmacy Congress, 2015 September 3-7; Erzincan, Turkey, PR-21, pp. 66-67. 11. Popovska O., Bojadziska-Trajkoska E., Simonovska J., Kavkarkovski Z. and Rafajlovska V. Formulation and evaluation of ketoconazole liposomes using injection method. International Eurasia Pharmacy Congress, 2015 September 3-7; Erzincan, Turkey, PR-20, pp. 65-66. 12. Bojadziska-Trajkoska E., Simonovska J., Popovska O., Kavkarkovski Z. and Rafajlovska V. Development of nanoemulsion formulation of wild oregano essential oil. International Eurasia Pharmacy Congress, 2015 September 3-7; Erzincan, Turkey, PR-15, pp. 59-60. 13. Simonovska J., Knez Ž., Primožić M., Sinadinović-Fišer S. and Rafajlovska V. Supercritical carbon dioxide extraction of stalk from red hot pepper (<i>Capsicum annum L.</i>). International Conference on Chemical and Biochemical Engineering, 2015 July 20-22; Paris, France, pp. 192. 14. Govedarica O., Janković M., Sinadinović-Fišer S., Rafajlovska V. and Nikolovski B. Densities of binary mixtures of linseed oil, epoxidized linseed oil and acetic acid. International Conference of Chemical and Biochemical Engineering, 2015 July 20-22; Paris, France, pp. 191. 15. Simonovska J., Temkov M., Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. Content of caffeine and polyphenols in green and black tea formulations, Third International Congress on Cocoa Coffe and Tea, 2015 June 22-24; Aveiro, Portugal, P.FC.41, CD-ROM. 	

16. Temkov M., Simonovska J., **Rafajlovska V.** and Velickova E. Mechanical and optical properties of sodium based alginate edible films modified with cocoa butter, Third International Congress on Cocoa Coffee and Tea, 2015 June 22-24; Aveiro, Portugal, F.FT.01, CD-ROM.
17. Temkov M., Simonovska J., Velickova E. and **Rafajlovska V.** Identification of counterfeit of whole grain bread, II National Scientific Food Conference, New Bulgarian University in Sofia, 2015 March 20; Sofia, Bulgaria, FQ 11, pp. 48.
18. Simonovska J., Temkov M., Velickova E. and **Rafajlovska V.** Influence on quality of process parameters on stirred yogurt, II National Scientific Food Conference, New Bulgarian University in Sofia, 2015 March 20; Sofia, Bulgaria, FQ 12, pp. 49.
19. Srbinoska M., Krsteska V., Simonovska J., Kavrakovski Z. and **Rafajlovska V.** Evaluation of tobacco stems as lignocellulosic material. Natural Resources Green Technology and Sustainable Development, 2014 November 26-28; Zagreb, Croatia, DP3, pp. 114.
20. Hadzieva J., Stefanovska A., **Rafajlovska V.**, Petrushevska-Tozi L., Petreska-Ivanovska T., Dodov-Glavas M., Crcarevka-Simonovska M., Pavlova-Juhar M. and Mladenovska K. *Lactobacillus casei* loaded alginate-soy protein microparticles: Acidification kinetics and survival of the probiotic in simulated gastrointestinal conditions. VI Serbian Congress of Pharmacy with international participation, 2014 October 15-19; Belgrade, Serbia, pp. 418.
21. Popovska O., Kavrakovski Z. and **Rafajlovska V.** Development of UV spectroscopic method for determination of ketokonazole in pharmaceutical formulations. VI Serbian Congress of Pharmacy with international participation, 2014 October 15-19; Belgrade, Serbia, pp. 212.
22. Simonovska J., Krsteska V., Knez Ž., Srbinoska M., Kavrakovski Z. and **Rafajlovska V.** Application of hot red pepper fruit extracts for control of green peach aphid on tobacco. 23rd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2014 October 8-11; Ohrid, Republic of Macedonia, EN 029, pp. 139.
23. Simonovska J., Knez Ž., Primožič M., Srbinoska M., Kavrakovski Z., Petreska M. and **Rafajlovska V.** Influence of particle size at supercritical CO₂ extraction of hot red pepper pericarp. 23rd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2014 October 8-11; Ohrid, Republic of Macedonia, CE 006, pp. 89.
24. Hadzieva J., Stefanovska A., **Rafajlovska V.**, Bogdanovska L., Petreska-Ivanovska T., Petrushevska-Tozi L., Kavrakovski Z., Dimitrovski D., Poceva-Panovska A. and Mladenovska K. Physicochemical characterization of *Lactobacillus casei* loaded alginate-soy protein microparticles. 23rd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2014 October 8-11; Ohrid, Republic of Macedonia, BF 018, pp. 79.
25. Vovk I., Trifković J., Naumoska K., Ristivojević P., **Rafajlovska V.** and Milojković-Opsenica D. TLC fingerprinting and LC-MS/MS² analysis of triterpenoids and phytosterols in Central and South eastern European propolis extracts. 30th International Symposium on Chromatography, Communication Separation Science for the Future, ISC 2014 (www.isc2014.at), 2014 September 14-18; Salzburg, Austria, CD-ROM, pp. 1.
26. Sinadinović-Fišer S., Janković M., Govedarica O. and **Rafajlovska V.** Density of olive oil and acetic acid binary mixtures. 12th Euro Fed Lipid Congress, Oils, Fats and Lipids: From Lipidomics to Industrial Innovation, 2014 September 14-17; Montpellier, France, LCO-002, pp. 211.
27. Govedarica O., Janković M., Čokić D., Sinadinović-Fišer S. and **Rafajlovska V.** Studies on epoxidation of flaxseed oil. International Congress on Green Chemistry and Sustainable Engineering, 2014 July 29-31; Barcelona, Spain, pp. 55.
28. Popovska O., Simonovska J., Kavrakovski Z. and **Rafajlovska V.** TLC method for simultaneous determination of seven chlorophenoxy and benzoic acid herbicides in ground water. 22nd International Symposium for High-Performance Thin-Layer Chromatography, 2014 July 2-5; Lyon, France, P-110, pp. 178.
29. Simonovska J., Popovska O., Kavrakovski Z. and **Rafajlovska V.** Simultaneous determination of sudan dyes (I-IV) in spices by TLC. 22nd International Symposium for High-Performance Thin-Layer Chromatography, 2014 July 2-5; Lyon, France, P-25, pp. 93.
30. Sulejmani E., **Rafajlovska V.** and Hayaloglu A.A. Study of the proteolysis of industrial beaten ewe's milk cheese. 2nd International Symposium on Traditional

- Foods from Adriatic to Caucasus, 2013 October 24-26; Struga, Republic of Macedonia, oral presentation, TFP_1943, pp.121.
31. Sulejmani E., **Rafajlovska V.** and Hayaloglu A.A. Characteristic properties of traditional beaten cheese. 2nd International Symposium on Traditional Foods from Adriatic to Caucasus, 2013 October 24-26; Struga, Republic of Macedonia, oral presentation, TFO_2265, pp. 30.
 32. Mishikj A., Simonovska J., Kavrakovski Z. and **Rafajlovska V.** Influence of working parameters on the extraction of capsaicinoids and colours from pericarp of hot red pepper. 10th Congress of Pure and Applied Chemistry of Students from Macedonia (with international participation), 2013 October 17-19; Skopje, Republic of Macedonia, oral presentation, pp. 48.
 33. Saveski A., Stamatovska V., Pavlova V., **Rafajlovska V.** and Srbinoska M. Content of total anthocyanins in frozen berries, 10th Congress of Pure and Applied Chemistry of Students from Macedonia (with international participation), 2013 October 17-19; Skopje, Republic of Macedonia, oral presentation pp. 11.
 34. Jovanov A., Simonovska J., **Rafajlovska V.** and Raicki-Slaveska R. Chemical composition of royal jelly. 6th Alumni Meeting of International Summer Schools, 6th AM ISS 2013, 2013 September 6-8; Novi Sad, Serbia, oral presentation, pp. 36.
 35. Mishikj A., Simonovska J., **Rafajlovska V.** and Kavrakovski Z. Ultrasound extraction of pericarp from hot red pepper. 6th Alumni Meeting of International Summer Schools, 6th AM ISS 2013, 2013 September 6-8; Novi Sad, Serbia, oral presentation, pp. 30.
 36. Simonovska J., **Rafajlovska V.**, Kavrakovski Z. and Srbinoska M. Extraction of capsaicin from placenta of hot red pepper. 6th Alumni Meeting of International Summer Schools, 6th AM ISS 2013, 2013 September 6-8; Novi Sad, Serbia, oral presentation, pp. 23
 37. Kavrakovski Z. and **Rafajlovska V.** Simultaneous determination of herbicide residues in ground water with thin layer chromatography. International conference "Quality and Competence", 2013 June 13-15; Ohrid, Republic of Macedonia, pp. 86-87.
 38. Simonovska J., Srbinoska M., Kavrakovski Z. and **Rafajlovska V.** Determination of capsaicin and dihydrocapsaicin in extract of capsicum fruits by gas chromatography. International conference "Quality and Competence", 2013 June 13-15; Ohrid, Republic of Macedonia, pp. 84-85.
 39. Janković M., Govedarica O., Sinadinović-Fišer S. and **Rafajlovska V.** Temperature and composition dependence of density for soybean oil, epoxidized soybean oil and acetic acid binary mixture. 6th Workshop on Fats and Oils as Renewable Feedstock for the Chemical Industry, 2013 March 17-19; Karlsruhe, Germany, P95, pp. 64.
 40. **Rafajlovska V.**, Simonovska J., Kavrakovski Z. and Srbinoska M. Content of proteins and minerals in stinging nettle. III International Congress "Engineering, Environment and Materials in Processing Insutry, 2013 March 4-6; Jahorina, Bosnia and Hercegovina, pp. 113.
 41. Simonovska J., Srbinoska M., Kavrakovski Z. and **Rafajlovska V.** Red hot pepper source of biologically active components. International Symposium for Agriculture and Food, XXXVII Faculty-Economy Meeting, IV Macedonian Symposium for Viticulture and Wine production, VII Symposium for Vegetable and Flower Production, 2012 December 12-14; Skopje, Republic of Macedonia, pp. 197.
 42. Kormushoska T. and **Rafajlovska V.** Application of statistical methods for improvement of the rusk production process. 22nd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2012 September 5-9; Ohrid, Republic of Macedonia, pp. 361.
 43. **Rafajlovska V.**, Slaveska-Raicki R., Simonovska J. and Chortosheva S. The use of design of experiments and response surface analysis in chlorophylls extraction from stinging nettle. 22nd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2012 September 5-9; Ohrid, Republic of Macedonia, pp. 317.
 44. Stanojeska M., Acoski T. and **Rafajlovska V.** Quality characteristics of wheat varieties from Pelagonija region. 22nd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2012 September 5-9; Ohrid, Republic of Macedonia, pp. 138.
 45. Kavrakovski Z. and **Rafajlovska V.** Spectrophotometric method of iodine determination in food grade salt. 22nd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2012 September 5-9; Ohrid, Republic of Macedonia, pp. 63.

	<p>46. Kavrakovski Z., Rafajlovska V. and Trpevski G. Determination of calcium propionate in bakery products. 22nd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2012 September 5-9; Ohrid, Republic of Macedonia, pp. 62.</p> <p>47. Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. Rapid determination of total cyanide in soils by headspace gas chromatography. 22nd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2012 September 5-9; Ohrid, Republic of Macedonia, pp. 61.</p> <p>48. Rafajlovska V., Sinadinović-Fišer S., Simonovska J. and Borota O. Treatment of stinging nettle leaves with alcalase. International Conference on Science and Technique in the Agri-Food Business- ICOSTAF, 2012 June 7; Szeged, Hungary, pp. 26.</p> <p>49. Simonovska J., Rafajlovska V., Slaveska-Raicki R. and Srbinska M. Application of response surface methodology for extraction of pungent red pepper placenta. 6th Central European Congress on Food-CeFood, 2012 May 23-26; Novi Sad, Serbia, pp.175.</p> <p>50. Sulejmani E., Rafajlovska V., Musliu Z., Pollozhani H. and Idriži X. Effect of milk quality and manufacturing method on the yield of the white brined cheese/Siit Kalitesi ve uretim yönteminin salamura beyaz peynir randimanına etkisi. Food Safety Congress/Gıda Güvenliği Kongresi, 2012 May 3-4; Istanbul, Turkey, pp. 52.</p> <p>51. Sulejmani E., Rafajlovska V., Musliu Z. and Ferati I. The effect of starter culture on the lactose and salt content in white brined cheese/Starter kültürün salamura beyaz peynirin laktöz ve tuz içeriğine etkisi. Food Safety Congress/Gıda Güvenliği Kongresi, 2012 May 3-4; Istanbul, Turkey, pp. 51-52.</p>	
	Вкупно	169,67

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	<p>Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија = број · 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Евалуација на предлог – меѓународен научноистражувачки проект по барање на Министерство за образование и наука, решение бр. 15-7763/3 од 30.4.2013 2. Евалуација на предлог – меѓународен научноистражувачки проект по барање на Министерство за образование и наука, решение бр. 15-7764/3 од 30.4.2013 3. Извештај за извршено вештачење и хемиска анализа на маслинки, Золива Лтд. ДОО-Скопје, 2015 4. Извештај за извршена анализа на нитритна сол, Венко Ком Доо-Скопје, 2016 5. Извештај за извршено вештачење и хемиска анализа на маслинки, Золива Лтд. ДОО-Скопје, 2017 6. Извештај за извршена анализа на нитритна сол, Венко Ком Доо-Скопје, 2017 7. Извештај за извршено вештачење и анализа на физички својства и употребливост на прехранбени продукти, Инвест Фудс ДООЕЛ-Куманово, 2017 8. Изготвувач на мислење по доставено авторезиме на докторската дисертација од Тања Петреска-Ивановска, наслов: Функционални прехранбени производи со микроинкапсулирани синбиотици-терапевтски и безбедни аспекти, Фармацевтски факултет, Скопје, 2014 9. Изготвувач на мислење по доставено авторезиме на докторската дисертација од Даниела Беличовска, наслов: Карактеристики на месото и на колбасите произведени од месо од ној (<i>Struthio camelus</i>), Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје, 2013 	11

	<p>10. Изготвувач на мислење по доставено авторезиме на докторската дисертација од Ѓорѓи Гоце Петрушевски, наслов: Изучување на псевдополиморфизмот и стабилноста во цврста состојба на некои опијатни алкалоиди со вибрациона спектроскопија и со термичка анализа, Природно-математички факултет, Институт за хемија, 2013</p> <p>11. Изготвувач на написот <i>Zaključno o zabranama plastičnih vrećica</i>, 7.8.2013 http://blog.dnevnik.hr/plasticno-je-fantasticno/2013/08/index.html</p>	
2	<p>Учество во работата на комисији за државни натпревари = број · 1</p> <p>1. Член на Комисијата на натпреварот на средните училишта „Иновативни производи“ во организација на Технолошко-металуршкиот факултет и здружението на металурзи на Република Македонија, Скопје, 2017</p> <p>2. Член на Комисија за избор на „лидер на струка-прехранбен техничар“ во рамки на Проектот „Македонија земја на знаења“ - Министерство за образование и наука и Центар за стручно образование, 2016</p> <p>3. Член на Комисијата за реализација на натпреварот на средните училишта за наноматеријали-материјали на иднината, под покровителство на министерот за образование и наука, Струга, 2014</p> <p>4. Член на Комисијата за реализација на натпреварот на средните училишта за наноматеријали-материјали на иднината, под покровителство на министерот за образование и наука, Струга, 2013</p>	4
3	<p>Учество во промотивни активности на факултетот = број · 0,5</p> <p>1. Учество во промотивни активности на Факултетот низ средните училишта во Република Македонија, 2014</p> <p>2. Учество во промотивни активности на Факултетот низ средните училишта во Република Македонија, 2013</p> <p>3. Учество во промотивни активности на Факултетот низ средните училишта во Република Македонија, 2012</p> <p>4. Телевизијска презентација на докторска дисертација од Ерхан Сулејмани, Телевизија Коха, Тетово,</p> <p>5. http://www.youtube.com/watch?v=CJlhC3g5SSE</p> <p>6. Учество во телевизиски медиум – ТВ-емисија: Профит-Наша ТВ. Автор и водител на емисијата: Марија Георгиевска, на тема “Бизнис со зачински билки”, 2 дел, д-р Весна Рафајловска, редовен професор, 5.11.2015</p> <p>7. Учество во телевизиски медиум – ТВ-емисија: КОД-Сител. Автор и водител на емисијата: Снежана Лупевска, на тема ”Афлатоксините во млекото”, д-р Весна Рафајловска, редовен професор, 24.2.2013</p>	3
	Вкупно	18,00

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	<p>Студиски престој во странство = број · 0,5</p> <p>1. Технолошки факултет, Универзитет во Тузла, Босна и Херцеговина, проект СЕЕРУС III-0708-03-1415, 5.9-15.9.2016</p> <p>2. Институт за хемиско инженерство и технологија на животната средина, Технички Универзитет во Грац, Австрија, СЕЕРУС III-0708-03-1415, 17.5-25.5.2016</p> <p>3. Факултет за хемија и хемиско инженерство, Универзитет во Марибор, Словенија, билатерален проект со Словенија, 5.5.-18.5.2014</p>	1,5
2	Раководител на внатрешна организациона единица	

	Раководител на Институтот за органска технологија, Технолошко-металуршки факултет, Универзитет Св. Кирил и Методиј, (2011-денес)	3
3	Член на факултетска комисија = број · 0,5	5
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Претседател во пописна комисија - Институт за органска технологија (период 2012-2016) 2. Претседател/член во комисија за упис на студенти (период 2012-2016) 3. Член на Комисија за нанонатпревари (период 2013-2015) 4. Член на Организационен одбор за 55 години јубилеј на Технолошко-металуршки факултет (решение бр. 02-3629/1 од 31.12.2013) 5. Член на Комисија за истакнати стручњаци од практиката (решение бр. 07-3625/1 од 31.12.2013 и бр. 02-144/1 од 28.1.2016) 6. Член на Комисија за еквиваленција на предмети од студиската програма Прехранбена технологија и биотехнологија согласно со обновување на статусот студент во категоријата редовни студенти со кофинансирање/вонредни 7. Член на Наставно-научен колегиум за втор циклус студии за студиските програми: Прехранбена технологија и биотехнологија и Управување со квалитет и безбедност на храната 8. Член на Наставно-научен колегиум за втор циклус студии за студиската програма Инженерство на животна средина 9. Член на Колегиум за трет циклус студии (модул: технологија) 10. Член на Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршки факултет 	
4	Член на комисија за избор во звање = број · 0,2	1,4
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Член на Рецензентска комисија за избор на м-р Дарко Димитровски во звањето доцент (решение бр. 02-986, 5.6.2015) 2. Член на Рецензентска комисија за избор на м-р Дарко Димитровски во звањето асистент (решение бр. 07-1478, 27.5.2013) 3. Член на Рецензентска комисија за избор на соработник во сите наставно-научни звања во научната област преработка на овошје и зеленчук за д-р Љубица Каракарова во редовен професор (решение бр. 02-2309/3, 20.1.2013, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Факултет за земјоделски науки и храна-Скопје). 4. Член на Рецензентска комисија за избор на д-р Елена Величкова во звањето доцент (решение бр. 07-1232, 29.4.2013) 5. Претседател на Рецензентска комисија за избор на соработник во сите наставно-научни звања во подрачјето на биотехничките науки (400), за научното поле растително производство (403), област: хемија и биохемија на производи од растително потекло (40309), за д-р Марија Србиноска (решение бр. 02-524/1, 11.3.2013, Универзитет „Св. Климент Охридски - Битола“, Научен институт за тутун - Прилеп) 6. Член на Рецензентска комисија за избор на м-р Фросина Бабамовска-Миленковска во звањето асистент на Факултетот за земјоделски науки и храна (решение бр. 02-190214, 31.8.2012). 7. Член во Рецензентска комисија за избор на Кармина Митева во звањето помлад асистент (решение бр. 07-1055, 13.6.2012) 	
5	Учество во комисији и тела на државни и други органи = број · 1	3
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Член на Национален совет за безбедност на храна и храна за животни на Република Македонија (Одлука на Влада на Република Македонија, Службен весник на РМ, бр. 190, 3.11.2015) 2. Член на Технички комитет за квалитет на храна при Институтот за стандардизација на Република Македонија (ИСПМ ТК 13-Квалитет на храна, 2011-денес) 3. Член-претседател на Комисијата за контрола на посебните својства на производот „Македонски ајвар“ (2008-денес) 	
	Вкупно	13,90

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	113,61
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	169,67
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	-
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	18,00
ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	13,90
Вкупно	315,18

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Д-р Елеонора Винкелхаузен, редовен професор во пензија,
с.р.
Технолошко-металуршки факултет, УКИМ, Скопје,

претседател

2. Д-р Жељко Кнез, редовен професор, с.р.
Факултет за хемија и хемиска технологија

Универзитет во Марибор, Република Словенија, член

3. Д-р Кристина Младеновска, редовен професор, с.р.
Фармацевтски факултет, УКИМ, Скопје, член

REVIEW

**FOR ELECTION OF UNIVERSITY TEACHER IN ALL ACADEMIC-
SCIENTIFIC TITLES IN SCIENTIFIC-RESEARCH FIELDS:
TECHNOLOGY OF FOOD PRODUCTS-OTHER, TECHNOLOGY OF
PHARMACEUTICAL PRODUCTS-OTHER AND ORGANIC CHEMICAL
TECHNOLOGY-OTHER AT THE FACULTY OF TECHNOLOGY AND
METALLURGY IN SKOPJE**

Based on the public announcement of the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, Faculty of Technology and Metallurgy, published in the daily newspapers "Nova Makedonija" and "Koha" on 1-2.4.2017, for election of a university teacher in all academic- scientific titles in the academic-scientific fields: technology of food products-other, technology of pharmaceutical products-other, and organic chemical technology-other, and based on the decision of the Teaching-Scientific Council No. 02-596/1 from the 17th regular session held on 13.4.2017 , the Reviewing Committee composed of Eleonora Winkelhausen, PhD, retired full professor of the Faculty of Technology and Metallurgy in Skopje, Željko Knez PhD, full professor at the Faculty of Chemistry and Chemical Engineering, University in Maribor, Slovenia, and Kristina Mladenovska, PhD, full professor at the Faculty of Pharmacy in Skopje, was established.

As members of the Reviewing Committee, after reviewing the submitted documentation we present the following

REPORT

At the public announcement for the election of a university teacher in all academic-scientific titles in the scientific fields: technology of food products-other, technology of pharmaceutical products-other, and organic chemical technology-other, only Vesna Rafajlovska, PhD, full professor at the Faculty of Technology and Metallurgy, has submitted her application before the closing date.

1. BIBLIOGRAFICAL DATA AND EDUCATION

The candidate, Dr. Vesna Rafajlovska, was born on 28.5.1966 in Gostivar, Republic of Macedonia. She finished the secondary education in the high school "Cvetan Dimov", Skopje, in 1984. Her higher education she completed at the Faculty of Technology and Metallurgy in Skopje, study programme *engineering of food and biotechnology*, by defending her diploma work entitled "Influence of some factors on the extraction of total colours from red spicy pepper separated by thin layer chromatography". She graduated on 2.3.1989 with grade point average of 8.5.

The candidate has a good proficiency in English and a passive knowledge in German.

In the academic year 1991/1992 she enrolled the post-graduate (master) studies at the Faculty of Technology and Metallurgy in Skopje. She completed the studies in 1995 with grade point average of 10.00. On 9.5.1995 she defended her master thesis entitled "Considering the possibility for oleoresin production of grinded spicy pepper".

On 10.7.1996 she submitted the application for PhD thesis at the Faculty of Technology and Metallurgy in Skopje. On 13.6.2001 she defended the thesis "Newly approaches for isolation and characterization of the compounds from stinging nettle (*Urtica dioica* L.) in front of the Committee consisted of: Professor Ljubomir Cvetkov, PhD, Faculty of Technology and Metallurgy in Skopje, mentor, Professor Vasilka Najdenova, PhD, Faculty of Technology and Metallurgy in Skopje, co-mentor, Professor Zoltan Djarmati, PhD, Technical Faculty in Zrenjanin, Serbia, member and Professor Toma Ristov, PhD, Faculty of Pharmacy in Skopje, member. She earned the Doctoral Degree in the scientific area *technology*.

On 15.09.2012 she was elected a full professor at the Faculty of Technology and Metallurgy in Skopje and she currently hold the same position. The latest review for her election was published in the Bulletin No. 1033 of 15.6.2012.

The Reviewing Committee took into consideration the overall scientific, professional, pedagogical and other achievements of the candidate from the beginning of her career as a university teacher published in the Bulletin No. 808/2002, No. 924/2007, and No. 1033 from 15.06.2012, as well as the overall scientific, professional, pedagogical and other achievements of the candidate since the date of her last election until the date of application, based on the submitted documentation relevant to the election.

2. SCIENTIFIC, PROFESSIONAL, PEDAGOGICAL AND OTHER ACHIEVEMENTS OF THE CANDIDATE FROM THE LAST ELECTION UNTIL THE DATE OF APPLICATION

Teaching and educational activity

The candidate Dr. Vesna Rafajlovska has been involved in lecturing, laboratory lessons and field practice at the first, second and third study level at the Faculty of Technology and Metallurgy in Skopje.

Dr. Rafajlovska was a mentor of 24 undergraduate students, a member of evaluation and defense committees of 38 undergraduates, 2 students pursuing academic specialization, 7 master and 2 doctoral students in the period from April 2012 to April 2017.

The candidate is an author of internal laboratory manuals in: Flour milling and grain technology, Pharmaceutical technology, Technology of milk and dairy products and Technology of cosmetic products.

Dr. Rafajlovska was a reviewer of the chapter Transportation and Storage of Cereals in the book Engineering Aspects of Cereal and Cereal-Based Products, CRC, Taylor & Francis Group, Boca Raton (2014) from a group of authors and editors Raquel de Pinho Ferreira Guiné and Paula Maria dos Reis Correia. She also wrote the article "On the ban of the plastic bags" for daily blog diary from Croatia.

The activities belonging to the teaching and educational activities relevant to the current election are listed in the table of Annex 2 with the dates and other relevant data according to the election criteria.

Scientific and research activity

Between September 2012 and April 2017, Dr. Vesna Rafajlovska, published 24 research papers in the field of technology of food products, pharmaceutical technology and technology of cosmetic products, 8 of which were published in international scientific journals with impact factor, 9 in international scientific journals and 7 papers in proceedings of scientific meetings. She participated at the scientific/professional meetings with abstracts (51) published in the proceedings of international congresses and conferences.

Dr. Vesna Rafajlovska is a principal investigator of one (1) international scientific project from 1.1.2017 to 12.31.2018.

The candidate was a mentor of 2 master and 2 doctoral students. Currently she is a mentor of 2 master and 1 doctoral (1) student.

The activities belonging to the scientific and research activity relevant to the election, titles of papers, projects, etc. are given in the table of Annex 2.

Professional activity and activity of broader interest

Vesna Rafajlovska, PhD is actively involved in professional work and presentations of the Faculty of Technology and Metallurgy in Skopje to the broader audience. She was a member of the committees for the implementation of national competition "Nanomaterials-materials of the future" organized by the Faculty of

Technology and Metallurgy for secondary school students in the Republic of Macedonia under the auspices of the Minister of Education and Science. She was also a member of the Organizing Committee for celebrating the 55th anniversary of the Faculty of Technology and Metallurgy, and participated in promotional activities of the Faculty by taking part in television shows.

Dr. Rafajlovska is involved in the work of numerous bodies, collegiums and committees at the Faculty of Technology and Metallurgy. She is a member of the Educational-Scientific Council, Educational-Scientific Collegiums of the second degree study programs Food Technology and Biotechnology, Quality Management and Food Safety, and Environmental Engineering, then the Collegium of third degree study program (module: Technology), Committee on the renown experts from the industry, the Committee for recognition of course equivalence according to the new teaching programs (ECTS), Committee for admission of the students and committee for inventory of goods. She is a head of the Institute of Organic Technology.

The candidate Vesna Rafajlovska, PhD was a member of seven (7) reviewing committees for election of university teachers. She gave opinion on the scientific abstracts of three (3) doctoral dissertations. She was reviewer of two (2) draft research projects at the request of the Ministry of Science and Education of the Republic of Macedonia. She produced five (5) expert evidences and analysis on requests submitted to the Faculty of Technology and Metallurgy.

In the period from 2014 to 2016, Dr. Rafajlovska was on study visits and held lectures at the Faculty of Chemistry and Chemical Engineering, University in Maribor, Institute of Chemical Engineering and Environmental Technology, Technical University in Graz, Austria and the Faculty of Technology, University in Tuzla, Bosnia and Herzegovina.

Vesna Rafajlovska, PhD is a member of committees and bodies of the state authority such as: Technical Committee for Food Quality at the Standardization Institute of the Republic of Macedonia (ISRM TC 13 Food Quality) and the National Council for Food Security and animal feed at the Republic of Macedonia.

The concrete activities that belong to this group of activities are listed in the table of Annex 2, with dates and other data.

Self-evaluation assessment

Dr. Vesna Rafajlovska has got a positive score from the anonymously conducted survey among the students of the Faculty of Technology and Metallurgy, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje.

CONCLUSION AND PROPOSAL

Based on all submitted documentation and personal knowledge of the candidate, the Reviewing Committee positively valued and evaluated the teaching-educational, scientific-research, and professional activities, as well as the activity of broader interest of Dr. Vesna Rafajlovska.

Taking into consideration the overall activity of the candidate since the last election, the Reviewing Committee concluded that Dr Vesna Rafajlovska possesses scientific and professional qualities and according to the Law of Higher Education and Rulebook of the criteria and procedure for election in teaching-scientific, scientific,

teaching-professional and associate titles, and assistant-PhD students at the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, she meet all the requirements to be re-elected in the title of full professor in the fields of sciences: technology of food products-other, pharmaceutical technology-other, and organic chemical technology-other.

According to the afore mentioned, the Reviewing Committee has an honor and pleasure to propose to the Teaching and Scientific Council of the Faculty of Technology and Metallurgy at Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, Vesna Rafajlovska PhD to be re-elects in the title of a full professor in the fields of sciences: technology of food products-other, pharmaceutical technology-other, and organic chemical technology-other.

REVIEWING COMMITTEE

1. Eleonora Winkelhausen, PhD, retired full professor, autograph
Faculty of Technology and Metallurgy, UKIM, Skopje,

president
2. Željko Knez, PhD, full professor, autograph
Faculty of Chemistry and Chemical Engineering,

University in Maribor, Republic of Slovenia, member
3. Kristina Mladenovska, PhD, full professor, autograph
Faculty of Pharmacy, UKIM, Skopje, member

FORM

**TO THE REPORT FOR ELECTION INTO A TEACHING –SCIENTIFIC,
SCIENTIFIC AND TEACHING-PROFESSIONAL TITLE**

Candidate: Vesna Gjore Rafajlovska

Institution: Faculty of Technology and Metallurgy, UKIM, Skopje

Scientific fields: Technology of Food Products-other
Technology of Pharmaceutical Products - other
Organic Chemical Technology-other

TEACHING AND EDUCATIONAL ACTIVITY

No.	Title of the activity:	Scores
1	Lecturing-first cycle of studies = hours · weeks · 0,04	
	Pharmaceutical technology, 6 semester, (3+3), 2012-2017	9
	Technology of cosmetic products, 8 semester, (3+2), 2012-2017	9
	Milling and cereal technology, 6 semester, (2+2), 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2016/2017	4.8
	Technology of milk and dairy products, 7 semester, (2+2), 2012-2017	6
	Biological basics of raw materials, 4 semester, (2+2), 2013/2014, 2014/2015	2.4
	Introduction of raw materials for food technology and biotechnology, 4 semester, (2+2), 2013/2014, 2014/2015	2.4
	Healthy food and nutrition, 5 semester, (2+2), 2013-2015	2.4
	Food and nutrition, 5 semester, (2+2), 2015-2017	2.4
2	Lecturing-second cycle of studies = hours · weeks · 0,05 study programs: food technology and biotechnology, module food technology (FT) and module biotechnology (BT), quality management and food safety (QMFS), and environmental engineering (EE)	

	Materials and systems for packaging - 40%, (FT+QMFS), 1 semester, (2+2), 5 ECTS, 5 years	6.0
	Food additives - 40%, (FT), 2 semester, (2+2), 5 ECTS, 3 years	3.6
	Starter cultures - 60%, (BT), 2 semester, (2+2), 5 ECTS, 2 years	2.4
	Phytopharmaceutical - 100%, (BT), 1 semester, (2+2), 5 ECTS, 2 years	6.0
	Biocosmetical products - 100%, (BT), 2 semester, (2+2), 5 ECTS, 2 years	6.0
	Development of new products, processes and methods, - 30%, (FT+BT+ECTS), 1 semester, (3+3), 7 ECTS, 5 years	6.75
	Quality management - 10%, (IIT), 1 semester, (2+2), 5 ECTS, 2 years	0.6
	Development of idea for master thesis, 100% mentor, 2 semester (2+2), 5 ECTS, 3 years	4.5
	Influence of the food industry on the environment - 50%, (EE), 2 semester, (3+3), 6 ECTS, 1 year	2.25
3	Laboratory classes - first study cycle = hours · weeks · 0,03	2.7
	Food and nutrition, 5 semester, (2+2), 2015-2017	
4	Preparation of new course	
	Biological basics of raw materials	1
	Introduction of raw materials for food technology and biotechnology	1
	Healthy food and nutrition	1
	Food and nutrition	1
	Food and nutrition (practical classes)	0.5
5	Consultation with students = number · 0,002	
	period 2012-2017, total 754 students	1,51
6	Mentor of diploma work = number · 0,2	
	from 2012 April to 2017 April mentor of 24 diploma works	4.8
7	Member of committee for evaluation and defense of doctoral thesis = number · 0,5	1
	1. Frosina Babanoska-Milenkovska. Influence of pepper sorts (<i>Capsicum annum</i> L. spp. <i>macrocarpum</i>) on the quality and nutritive characteristics of final products obtained with different preservation technologies, Faculty of Agricultural Sciences and Food, Skopje, 2015. 2. Elena Velickova. Non-thermal preservation of fruits and vegetables, Faculty of Technology and Metallurgy, Skopje, 2013.	
8	Member of committee for evaluation and defense of master thesis = number · 0,3	2.4

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sonja Alchevska. The efficiency of the maintenance of the HACCP system at food operators in the Republic of Macedonia, Faculty of Technology and Metallurgy, Skopje, 2016. 2. Vasilka Dubrova-Koceva. Active pharmaceutical ingredients compatibility impact on pharmaceutical dosage form stability in order of extending the shelf life, Faculty of Technology and Metallurgy, Skopje, 2015. 3. Biljana Velevska Chapragoska. Biodisel obtaining with a single-phase reaction in presence of co-solvent, Faculty of Technology and Metallurgy, Skopje, 2014. 4. Goran Srbinoski. Biodisel obtaining of used oils by ultrasound, Faculty of Technology and Metallurgy, Skopje, 2014. 5. Васка Герасимовска. Quality improvement through reduction of variability in the production process and safety of confectionary products from the aspect of TQM, Faculty of Technology and Metallurgy, Skopje, 2014. 6. Марија Недева. Process control optimization of wheat storage in term of TQM, Faculty of Technology and Metallurgy, Skopje, 2014. 7. Emilija Gavranka Nechev. Research and evaluation of service quality in pharmaceutical retail, Faculty of Technology and Metallurgy, Skopje, 2013. 8. Arjan Ganija. Osmotic drying of apples, Faculty of Technology and Metallurgy, Skopje, 2012. 	
9	Member of committee for evaluation and defense of specialization = number · 0,2	0.4
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vesna Istochka. Cranberry tea-new product with improved antioxidative properties, Faculty of Technology and Metallurgy, Skopje, 2014. 2. Suzana Georgievska. Inappropriate nutrition in primary school children in the Republic of Macedonia and need for changing eating habits, Faculty of Technology and Metallurgy, Skopje, 2014. 	
10	Member of committee for evaluation and defense of diploma work = number · 0,1	
	from 2012 April to 2017 April member of 38 diploma thesis	3.8
11	Internal material for laboratory manuals = number · 3	12
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Milling and cereal technology, internal material for exercises, Jana Simonovska, PhD and Vesna Rafajlovska, PhD, decision no. 02-349, 2017 March 21 2. Pharmaceutical technology, internal material for exercises, Jana Simonovska, PhD and Vesna Rafajlovska, PhD, decision no. 02-349, 2017 March 21 3. Technology of cosmetic products, internal material for exercises, Jana Simonovska, PhD and Vesna Rafajlovska, PhD, decision no. 02-349, 2017 March 21 4. Technology of milk and dairy products, internal material for exercises, Jana Simonovska, PhD and Vesna Rafajlovska, PhD, decision no. 02-349, 2017 March 21 	
12	Review of academic book = number · 1	1
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Group of authors. Chapter Transportation and Storage of Cereals in the book Engineering Aspects of Cereal and Cereal-Based Products, editors Raquel de Pinho Ferreira Guiné Paula Maria dos Reis Correia CRC, Taylor & Francis Group, Boca Raton (2014). 	
13	Internal materials on a particular course = number · 1	3
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Biological basics of raw materials 2. Introduction of raw materials for food technology and biotechnology 3. Food and nutrition 	
	Total	113.61

SCIENTIFIC AND RESEARCH ACTIVITY

No.	Title of the activity:	Scores
1	<p>Mentor of PhD thesis = number · 3</p> <ol style="list-style-type: none"> Aleksandar Chadikovski. Enrolled in academic 2016/2017 year, Faculty of Technology and Metallurgy, Skopje. Олга Поповска. Development of ketoconazole liposomal formulation, Faculty of Technology and Metallurgy, Skopje, 2017. Erhan Sulejmani. Studying of the specific chemical and biochemical changes during ripening of beaten cheese. Faculty of Technology and Metallurgy, Skopje, 2014. 	9
2	<p>Mentor of master thesis = number · 1</p> <ol style="list-style-type: none"> Irena Karova. Production of beaten cheese with traditional quality characteristics in industrial conditions, Faculty of Technology and Metallurgy, Skopje, decision no. 02-196/1, 2017 February 2. Elena Trajkoska-Bojadjiska. Nanoemulsions of essential oil from wild oregano (<i>Origanum minutiflorum</i> O.), decision no. 02-820/1, 2016 May 9. Ana Stefanovska. Application of emulsion technique in microencapsulation of <i>Lactobacillus casei</i>, Faculty of Technology and Metallurgy, Skopje, 2015. Toni Acoski. Development of formulations for baking additives for flours with different rheological characteristics, Faculty of Technology and Metallurgy, Skopje, 2013. 	4
3	<p>Principal investigator of international scientific project = number · 9</p> <ol style="list-style-type: none"> Isolation and formulation of natural oils from wild oregano (<i>Origanum minutiflorum</i>) with supercritical fluids and waste utilization for biocomposites, 2017 and 2018. Bilateral project with the Republic of Slovenia, head and researcher. 	9
4	<p>Participant in international scientific project = number · 5</p> <ol style="list-style-type: none"> Improving Academia-Industry Links in Food Safety and Quality. International TEMPUS project, coordinator Javier Arantegui, Universidad de Lleida, Spain (158714-TEMPUS-ES-TEMPUS-JPHES, 2010-2013). 	5
5	<p>Papers with original scientific results published in referent scientific/professional journal with international editorial board = 6 + i.f.</p> <ol style="list-style-type: none"> Filipović V., Filipović J., Simonovska J. and Rafajlovska V. Effect of sesame flour and eggs on technology and nutritive quality of spelt pasta. <i>J. Serb. Chem. Soc.</i> 82(0): 1-13 (2017), accepted for publication. IF = 0.97 DOI: 10.2298/JSC170405060 Simonovska J., Škerget M., Knez Ž., Srbinoska M., Kavrakovski Z., Grozdanov A. and Rafajlovska V. Physicochemical characterization and bioactive compounds of stalk from hot fruits of <i>Capsicum annuum</i> L. <i>Maced. J. Chem. Chem. Eng.</i> 35(2): 199-208 (2016). IF=0.479 Popovska O., Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. A RP-HPLC method for the determination of ketoconazole in pharmaceutical dosage forms. <i>Curr. Pharm. Anal.</i>, 12 (2016), accepted for publication. IF=0.719 DOI: 10.2174/1573412912666160610104703 Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. Development and validation of thin layer chromatography method for simultaneous determination of seven chlorophenoxy and benzoic acid herbicides in water. <i>J. Anal. Chem.</i>, 70(8): 995-1000 (2015). IF=0.479 	<p>4.57</p> <p>4.08</p> <p>5.52</p> <p>5.88</p>

	5. Simonovska J., Rafajlovska V. , Kavrakovski Z. and Srbinska M. Nutritional and bioactive compounds in hot fruits of <i>Capsicum annum</i> L. from Macedonia. <i>Maced. J. Chem. Chem. Eng.</i> , 33(1) : 95-102 (2014). IF=0.310	3.91
	6. Sulejmani E., Rafajlovska V., Guneser O., Karagul Yuceer Y. and Hayaloglu A. A. Volatile compounds and proteolysis in traditional Beaten (Bieno sirenje) ewe's milk cheese. <i>Int. J. Dairy Technol.</i> , 67(4): 584-593 (2014). IF=0.943	4.54
	7. Sulejmani E., Rafajlovska V. and Guneser O. Characterization of volatiles in beaten cheeses (Bieno Sirenje) by SPME/GC-MS: Influence of geographical origin. <i>J. Serb. Chem. Soc.</i> , 79 (8) : 927-939 (2014). IF=0.899	5.7
	8. Sulejmani E., Hayaloglu A. A. and Rafajlovska V. Study of the chemical composition, proteolysis, volatile compounds and textural properties of industrial and traditional beaten (Bieno Sirenje) ewe milk cheese. <i>J. Dairy Sci.</i> , 97 : 1210-1224 (2014). IF=2.573	7.37
6	Papers with original scientific results published in referent scientific/professional journal with international editorial board = 6	
	1. Popovska O., Simonovska J., Trajkoska-Bojadziska E., Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. An injection method for preparation of liposomes as ketoconazole carriers. <i>Maced. Pharm. Bull.</i> 62 (suppl.): 391-392 (2016). DOAJ, EBSCO	3.6
	2. Simonovska J., Popovska O., Trajkoska-Bojadziska E., Knez Ž., Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. <i>Maced. Pharm. Bull.</i> 62 (suppl.): 395-396. DOAJ, EBSCO	3.6
	3. Trajkoska-Bojadziska E., Simonovska J., Popovska O., Knez Ž., Kavrakovski Z., Bauer B. and Rafajlovska V. Development of nanoemulsion formulations of wild oregano essential oil using low energy methods. <i>Maced. Pharm. Bull.</i> 62 (suppl.): 397-398 (2016). DOAJ, EBSCO	3.6
	4. Simonovska J., Yancheva D., Mikhova B., Knez Ž., Primožič M., Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. Spectral analysis of extracts from red hot pepper (<i>Capsicum annum</i> L.). <i>Maced. Pharm. Bull.</i> 62 (suppl.): 491-492 (2016). DOAJ, EBSCO	3.6
	5. Popovska O., Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. Development and validation of UV spectroscopic method for determination of ketokonazole in pharmaceutical formulations. <i>Int. J. Pharm.</i> , 4(4) : 95-101 (2014). SI IF=2.142, SCOPUS, EBSCO	4.8
	6. Popovska O., Simonovska J., Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. An overview: Methods for preparation and characterization of liposomes as drug delivery systems. <i>Int. J. Pharm. Phytopharmacol. Res.</i> , 3(3) : 182-189 (2013). Pub Med MIF=0,7826, EBSCO	3.6
	7. Rafajlovska V. , Kavrakovski Z., Simonovska J. and Srbinska M. Determination of protein and mineral contents in stinging nettle. <i>Quality of Life</i> , 4(1-2) : 26-30 (2013). EBSCO	3.6
	8. Popovska O., Rafajlovska V. and Kavrakovski Z. A Review: Current analytical methods for determination of ketoconazole in pharmaceutical and biological samples. <i>IJPI's Journal of Analytical Chemistry</i> , 13(3) : 1-14 (2013), EBSCO	4.8
	9. Blazekovic-Dimovska D., Hristovski N. and Rafajlovska V. The content of essential oil of <i>Thymus Tosevii</i> Vel. Subsp. <i>Tosevii</i> Var. <i>Degenii</i> (<i>Lamiaceae</i>) plants originating from Pelister, Bitola, Macedonia. <i>Int. J. Ecosyst Ecol. Sci. (IJEES)</i> , 3(2) : 335-340 (2013). GIF = 0541, EBSCO	4,8
7	Papers with original scientific results published in proceeding book from scientific/professional meeting with international editorial board = 3	
	1. Simonovska J., Cör D., Knez Ž. and Rafajlovska V. Seed oil from red hot pepper formulated in nanoemulsions, <i>FoodTech2016</i> , 25-27 October, 2016 , Novi Sad, Serbia, pp. 218-223.	1.8
	2. Temkov M., Simonovska J., Dimitrovski D., Mojsova S., Rafajlovska V. and Velickova E. Properties of alginate-based edible films incorporated with capsicum oleoresin. <i>FoodTech2016</i> , 25-27 October, 2016 , Novi Sad, Serbia, pp. 128-134.	1.8

	<p>3. Srbinoska M., Filiposki K., Risteski I., Pelivanoska V., Rafajlovska V. and Krteska V. Tobacco stalks as renewable raw material for agro-industrial utilization. International Symposium for Agriculture and Food, <i>XXXVII Faculty-Economy Meeting, IV Macedonian Symposium for Viticulture and Wine production, VII Symposium for Vegetable and Flower Production</i>, Proceeding book, 12-14 December 2013, Skopje, Republic of Macedonia, pp. 734-741.</p>	1.8
	<p>4. Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. Simultaneous determination of herbicide residues in water with gas chromatography. UDC: 632.95:543.544.3, Original scientific paper: (I-71), III International Congress: Engineering, Environment and Materials in Processing Industry, Jahorina, Bosnia and Hercegovina, 4-6 March, 2013, I-71-E, 190. Proceeding book, ISBN 978-99955-81-11-4, Publisher: Faculty of Technology Zvornik, Gligorić M. (ed), pp. 475-479.</p>	2,7
	<p>5. Srbinoska M., Filipovski K. and Rafajlovska V. Fatty acid composition of tobacco seed oil and its potential as source of linoleic acid. <i>The Forth Joint UNS – PSU International Conference on BioScience: Biotechnology and Biodiversity</i>, June 18-20 2012, Novi Sad, Serbia, Proceeding book, ISBN 978-86-80417-40-0, 24 December 2012, pp. 164-167.</p>	2.4
	<p>6. Rafajlovska V., Sinadinović-Fišer S., Simonovska J., Borota O. and Janković M. Enzyme-assisted water extraction of stinging nettle leaves. <i>11th International Conference of fundamental and Applied Aspects of Physical Chemistry</i>, 25-28 September 2012, Belgrade, Serbia, Proceeding book Volume II, ISBN 978-86-82475-28-6, pp. 788-790.</p>	1.8
	<p>7. Borota O., Janković M., Sinadinović-Fišer S. and Rafajlovska V. Partitioning of acetic acid between the phases in a soybean oil-acetic acid-hydrogen peroxide-water system. <i>11th International Conference of fundamental and Applied Aspects of Physical Chemistry</i>, 25-28 September 2012, Belgrade, Serbia, Proceeding book Volume I, ISBN 978-86-82475-28-6, pp. 46-48.</p>	1.8
8	<p>Abstracts published in book of abstracts from conference = number · 1,0</p>	51
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Temkov M., Simonovska J., Rafajlovska V. and Velickova E. Quality control of yogurt and sour cream during transport and market storage. Food-3 International Conference, 2017 March 23-25; Sofia, Bulgaria, Food 3-51, pp. 52. 2. Simonovska J., Temkov M., Velickova E. and Rafajlovska V. Quality characteristics of ewe's beaten cheese. Food-3 International Conference, 2017 March 23-25; Sofia, Bulgaria, Food 3-50, pp. 51. 3. Srbinoska M., Rafajlovska V., Radojičić V., Simonovska J. and Djulančić N. The possibility of using oriental tobacco stalks as lignocellulosic material. 52nd Croatian and 12th International Symposium on Agriculture, 2017 February 12-17; Dubrovnik, Croatia, pp. 49. 4. Simonovska J., Temkov M., Dimitrovski D., Velickova E. and Rafajlovska V. Influence of salting process on the beaten cheese quality. FoodTech 2016, 2016 October 25-27; Novi Sad, Serbia, pp. 166. 5. Mojsova S., Simonovska J., Bojadziska-Trajkoska E., Knez Ž. and Rafajlovska V. Antimicrobial activity of essential oils from wild oregano. 24th Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2016 September 11-14; Ohrid, Republic of Macedonia, MPCE 023, pp. 227. 6. Simonovska J., Bojadziska-Trajkoska E., Knez Ž., Gamse T., Sinadinović-Fišer S., Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. Extraction of wild oregano with supercritical carbon dioxide. 24th Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2016 September 11-14; Ohrid, Republic of Macedonia, MPCE 024, pp. 228. 7. Bojadziska-Trajkoska E., Simonovska J., Knez Ž., Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. Antioxidant activity of essential oils from wild oregano. 24th Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2016 September 11-14; Republic of Macedonia, MPCE 025, pp. 229. 8. Simonovska J., Rafajlovska V., Knez Ž., Primožić M., Sinadinović-Fišer S. and Kavrakovski Z. Extraction of oil from red hot pepper (<i>Capsicum annum</i> L.) seed. 13th Euro Feed Lipid Congress, 2015 September 27-30; Florence, Italy, PROC-021, pp. 414. 	

9. Simonovska J., Popovska O., Bojadziska-Trajkoska E., Kavkarkovski Z. and **Rafajlovska V.** Development and validation of an UV spectrophotometric method for the determination of total phenolic compounds in the red hot chilli pepper. International Eurasia Pharmacy Congress, 2015 September 3-7; Erzincan, Turkey, PR-22, pp. 67-68.
10. Simonovska J., Popovska O., Bojadziska-Trajkoska E., Kavkarkovski Z. and **Rafajlovska V.** Development and validation of an UV spectrophotometric method for the determination of capsaicin in the red hot chilli pepper. International Eurasia Pharmacy Congress, 2015 September 3-7; Erzincan, Turkey, PR-21, pp. 66-67.
11. Popovska O., Bojadziska-Trajkoska E., Simonovska J., Kavkarkovski Z. and **Rafajlovska V.** Formulation and evaluation of ketoconazole liposomes using injection method. International Eurasia Pharmacy Congress, 2015 September 3-7; Erzincan, Turkey, PR-20, pp. 65-66.
12. Bojadziska-Trajkoska E., Simonovska J., Popovska O., Kavkarkovski Z. and **Rafajlovska V.** Development of nanoemulsion formulation of wild oregano essential oil. International Eurasia Pharmacy Congress, 2015 September 3-7; Erzincan, Turkey, PR-15, pp. 59-60.
13. Simonovska J., Knez Ž., Primožič M., Sinadinović-Fišer S. and **Rafajlovska V.** Supercritical carbon dioxide extraction of stalk from red hot pepper (*Capsicum annum* L.). International Conference on Chemical and Biochemical Engineering, 2015 July 20-22; Paris, France, pp. 192.
14. Govedarica O., Janković M., Sinadinović-Fišer S., **Rafajlovska V.** and Nikolovski B. Densities of binary mixtures of linseed oil, epoxidized linseed oil and acetic acid. International Conference of Chemical and Biochemical Engineering, 2015 July 20-22; Paris, France, pp. 191.
15. Simonovska J., Temkov M., Kavrakovski Z. and **Rafajlovska V.** Content of caffeine and polyphenols in green and black tea formulations, Third International Congress on Cocoa Coffee and Tea, 2015 June 22-24; Aveiro, Portugal, P.FC.41, CD-ROM.
16. Temkov M., Simonovska J., **Rafajlovska V.** and Velickova E. Mechanical and optical properties of sodium based alginate edible films modified with cocoa butter, Third International Congress on Cocoa Coffee and Tea, 2015 June 22-24; Aveiro, Portugal, F.FT.01, CD-ROM.
17. Temkov M., Simonovska J., Velickova E. and **Rafajlovska V.** Identification of counterfeit of whole grain bread, II National Scientific Food Conference, New Bulgarian University in Sofia, 2015 March 20; Sofia, Bulgaria, FQ 11, pp. 48.
18. Simonovska J., Temkov M., Velickova E. and **Rafajlovska V.** Influence on quality of process parameters on stirred yogurt, II National Scientific Food Conference, New Bulgarian University in Sofia, 2015 March 20; Sofia, Bulgaria, FQ 12, pp. 49.
19. Srbinoska M., Krsteska V., Simonovska J., Kavrakovski Z. and **Rafajlovska V.** Evaluation of tobacco stems as lignocellulosic material. Natural Resources Green Technology and Sustainable Development, 2014 November 26-28; Zagreb, Croatia, DP3, pp. 114.
20. Hadzieva J., Stefanovska A., **Rafajlovska V.**, Petrushevska-Tozi L., Petreska-Ivanovska T., Dodov-Glavas M., Crcarevka-Simonovska M., Pavlova-Juhar M. and Mladenovska K. *Lactobacillus casei* loaded alginate-soy protein microparticles: Acidification kinetics and survival of the probiotic in simulated gastrointestinal conditions. VI Serbian Congress of Pharmacy with international participation, 2014 October 15-19; Belgrade, Serbia, pp. 418.
21. Popovska O., Kavrakovski Z. and **Rafajlovska V.** Development of UV spectroscopic method for determination of ketokonazole in pharmaceutical formulations. VI Serbian Congress of Pharmacy with international participation, 2014 October 15-19; Belgrade, Serbia, pp. 212.
22. Simonovska J., Krsteska V., Knez Ž., Srbinoska M., Kavrakovski Z. and **Rafajlovska V.** Application of hot red pepper fruit extracts for control of green peach aphid on tobacco. 23rd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2014 October 8-11; Ohrid, Republic of Macedonia, EN 029, pp. 139.
23. Simonovska J., Knez Ž., Primožič M., Srbinoska M., Kavrakovski Z., Petreska M. and **Rafajlovska V.** Influence of particle size at supercritical CO₂ extraction of hot red pepper pericarp. 23rd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2014 October 8-11; Ohrid, Republic of Macedonia, CE 006, pp. 89.
24. Hadzieva J., Stefanovska A., **Rafajlovska V.**, Bogdanovska L., Petreska-Ivanovska T., Petrushevska-Tozi L., Kavrakovski Z., Dimitrovski D., Poceva-Panovska A. and

- Mladenovska K. Physicochemical characterization of Lactobacillus casei loaded alginate-soy protein microparticles. 23rd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2014 October 8-11; Ohrid, Republic of Macedonia, BF 018, pp. 79.
25. Vovk I., Trifković J., Naumoska K., Ristivojević P., **Rafajlovska V.** and Milojković-Opsenica D. TLC fingerprinting and LC-MS/MS² analysis of triterpenoids and phytosterols in Central and South eastern European propolis extracts. 30th International Symposium on Chromatography, Communication Separation Science for the Future, ISC 2014 (www.isc2014.at), 2014 September 14-18; Salzburg, Austria, CD-ROM, pp. 1.
 26. Sinadinović-Fišer S., Janković M., Govedarica O. and **Rafajlovska V.** Density of olive oil and acetic acid binary mixtures. 12th Euro Fed Lipid Congress, Oils, Fats and Lipids: From Lipidomics to Industrial Innovation, 2014 September 14-17; Montpellier, France, LCO-002, pp. 211.
 27. Govedarica O., Janković M., Čokić D., Sinadinović-Fišer S. and **Rafajlovska V.** Studies on epoxidation of flaxseed oil. International Congress on Green Chemistry and Sustainable Engineering, 2014 July 29-31; Barcelona, Spain, pp. 55.
 28. Popovska O., Simonovska J., Kavrakovski Z. and **Rafajlovska V.** TLC method for simultaneous determination of seven chlorophenoxy and benzoic acid herbicides in ground water. 22nd International Symposium for High-Performance Thin-Layer Chromatography, 2014 July 2-5; Lyon, France, P-110, pp. 178.
 29. Simonovska J., Popovska O., Kavrakovski Z. and **Rafajlovska V.** Simultaneous determination of sudan dyes (I-IV) in spices by TLC. 22nd International Symposium for High-Performance Thin-Layer Chromatography, 2014 July 2-5; Lyon, France, P-25, pp. 93.
 30. Sulejmani E., **Rafajlovska V.** and Hayaloglu A.A. Study of the proteolysis of industrial beaten ewe's milk cheese. 2nd International Symposium on Traditional Foods from Adriatic to Caucasus, 2013 October 24-26; Struga, Republic of Macedonia, oral presentation, TFP_1943, pp.121.
 31. Sulejmani E., **Rafajlovska V.** and Hayaloglu A.A. Characteristic properties of traditional beaten cheese. 2nd International Symposium on Traditional Foods from Adriatic to Caucasus, 2013 October 24-26; Struga, Republic of Macedonia, oral presentation, TFO_2265, pp. 30.
 32. Mishikj A., Simonovska J., Kavrakovski Z. and **Rafajlovska V.** Influence of working parameters on the extraction of capsaicinoids and colours from pericarp of hot red pepper. 10th Congress of Pure and Applied Chemistry of Students from Macedonia (with international participation), 2013 October 17-19; Skopje, Republic of Macedonia, oral presentation, pp. 48.
 33. Saveski A., Stamatovska V., Pavlova V., **Rafajlovska V.** and Srbinska M. Content of total anthocyanins in frozen berries, 10th Congress of Pure and Applied Chemistry of Students from Macedonia (with international participation), 2013 October 17-19; Skopje, Republic of Macedonia, oral presentation pp. 11.
 34. Jovanov A., Simonovska J., **Rafajlovska V.** and Raicki-Slaveska R. Chemical composition of royal jelly. 6th Alumni Meeting of International Summer Schools, 6th AM ISs 2013, 2013 September 6-8; Novi Sad, Serbia, oral presentation, pp. 36.
 35. Mishikj A., Simonovska J., **Rafajlovska V.** and Kavrakovski Z. Ultrasound extraction of pericarp from hot red pepper. 6th Alumni Meeting of International Summer Schools, 6th AM ISs 2013, 2013 September 6-8; Novi Sad, Serbia, oral presentation, pp. 30.
 36. Simonovska J., **Rafajlovska V.**, Kavrakovski Z. and Srbinska M. Extraction of capsaicin from placenta of hot red pepper. 6th Alumni Meeting of International Summer Schools, 6th AM ISs 2013, 2013 September 6-8; Novi Sad, Serbia, oral presentation, pp. 23
 37. Kavrakovski Z. and **Rafajlovska V.** Simultaneous determination of herbicide residues in ground water with thin layer chromatography. International conference "Quality and Competence", 2013 June 13-15; Ohrid, Republic of Macedonia, pp. 86-87.
 38. Simonovska J., Srbinska M., Kavrakovski Z. and **Rafajlovska V.** Determination of capsaicin and dihydrocapsaicin in extract of capsicum fruits by gas chromatography. International conference "Quality and Competence", 2013 June 13-15; Ohrid, Republic of Macedonia, pp. 84-85.
 39. Janković M., Govedarica O., Sinadinović-Fišer S. and **Rafajlovska V.** Temperature and composition dependence of density for soybean oil, epoxidized soybean oil and

	<p>acetic acid binary mixture. 6th Workshop on Fats and Oils as Renewable Feedstock for the Chemical Industry, 2013 March 17-19; Karlsruhe, Germany, P95, pp. 64.</p> <p>40. Rafajlovska V., Simonovska J., Kavrakovski Z. and Srbinoska M. Content of proteins and minerals in stinging nettle. III International Congress "Engineering, Environment and Materials in Processing Insutry, 2013 March 4-6; Jahorina, Bosnia and Hercegovina, pp. 113.</p> <p>41. Simonovska J., Srbinoska M., Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. Red hot pepper source of biologically active components. International Symposium for Agriculture and Food, XXXVII Faculty-Economy Meeting, IV Macedonian Symposium for Viticulture and Wine production, VII Symposium for Vegetable and Flower Production, 2012 December 12-14; Skopje, Republic of Macedonia, pp. 197.</p> <p>42. Kormushoska T. and Rafajlovska V. Application of statistical methods for improvement of the rusk production process. 22nd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2012 September 5-9; Ohrid, Republic of Macedonia, pp. 361.</p> <p>43. Rafajlovska V., Slaveska-Raicki R., Simonovska J. and Chortosheva S. The use of design of experiments and response surface analysis in chlorophylls extraction from stinging nettle. 22nd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2012 September 5-9; Ohrid, Republic of Macedonia, pp. 317.</p> <p>44. Stanojeska M., Acoski T. and Rafajlovska V. Quality characteristics of wheat varieties from Pelagonija region. 22nd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2012 September 5-9; Ohrid, Republic of Macedonia, pp. 138.</p> <p>45. Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. Spectrophotometric method of iodine determination in food grade salt. 22nd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2012 September 5-9; Ohrid, Republic of Macedonia, pp. 63.</p> <p>46. Kavrakovski Z., Rafajlovska V. and Trpevski G. Determination of calcium propionate in bakery products. 22nd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2012 September 5-9; Ohrid, Republic of Macedonia, pp. 62.</p> <p>47. Kavrakovski Z. and Rafajlovska V. Rapid determination of total cyanide in soils by headspace gas chromatography. 22nd Congress of Chemists and Technologists of Macedonia with international participation, 2012 September 5-9; Ohrid, Republic of Macedonia, pp. 61.</p> <p>48. Rafajlovska V., Sinadinović-Fišer S., Simonovska J. and Borota O. Treatment of stinging nettle leaves with alcalase. International Conference on Science and Technique in the Agri-Food Business- ICOSTAF, 2012 June 7; Szeged, Hungary, pp. 26.</p> <p>49. Simonovska J., Rafajlovska V., Slaveska-Raicki R. and Srbinoska M. Application of response surface methodology for extraction of pungent red pepper placenta. 6th Central European Congress on Food-CeFood, 2012 May 23-26; Novi Sad, Serbia, pp.175.</p> <p>50. Sulejmani E., Rafajlovska V., Musliu Z., Pollozhani H. and Idrizi X. Effect of milk quality and manufacturing method on the yield of the white brined cheese/Süt Kalitesi ve uretim yönteminin salamura beyaz peynir randimanina etkisi. Food Safety Congress/Gıda Güvenliği Kongresi, 2012 May 3-4; Istanbul, Turkey, pp. 52.</p> <p>51. Sulejmani E., Rafajlovska V., Musliu Z. and Ferati I. The effect of starter culture on the lactose and salt content in white brined cheese/Starter kültürün salamura beyaz peynirin laktoz ve tuz içeriğine etkisi. Food Safety Congress/Gıda Güvenliği Kongresi, 2012 May 3-4; Istanbul, Turkey, pp. 51-52.</p>	
	Total	169.67

PROFESSIONAL ACTIVITY

No.	Title of the activity:	Scores
-----	------------------------	--------

1	Expert activities: evaluation, expert review, supervision, capital assessment, systematization, methodology = broj · 1	10
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Evaluation of proposal of international scientific-research project at the request of the Ministry of Education and Science, decision no. 15-7763/3 from 2013 April 30 2. Evaluation of proposal of international scientific-research project at the request of the Ministry of Education and Science, decision no. 15-7764/3 from 2013 April 30 3. Report for expert evidence and chemical analysis of olives, Zoliva Ltd. DOO-Skopje, 2015 4. Report for expert evidence and analysis of nitrate salt, Venko-Kom Doo, Skopje, Kom Skopje, 2016 5. Report for expert evidence and chemical analysis of olives, Zoliva Ltd. DOO-Skopje, 2017 6. Report for expert evidence and analysis of nitrate salt, Venko-Kom Doo, Skopje, Kom Skopje, 2017 7. Report for expert evidence and analysis of physical characteristics and usability of food products, Invest Food Dool-Kimanovo, 2017 8. Giving opinion on the scientific abstracts of the PhD thesis of Tanja Petreska-Ivanovska, entitled: Functional food products with micro-encapsulated sinbiotics-therapeutical and safety aspects, Faculty of Pharmacy, Skopje, 2014 9. Giving opinion on the scientific abstracts of the PhD thesis of Daniela Belichovska, entitled: Characteristics of meat and sausages produced from ostrich's meat, Faculty of Agricultural Sciences and Food, Skopje, 2013 10. Giving opinion on the scientific abstracts of the PhD thesis of Gjorgi Goce Petrushevski, entitled: Study of pseudo polymorphism and stability in solid state of some opiate alkaloids with vibration spectroscopy and thermal analysis, Faculty of Natural Sciences and Mathematics, Institute of Chemistry, 2013 11. Preparing the article "On the ban of the plastic bags", 2013 August 8 http://blog.dnevnik.hr/plasticno-je-fantasticno/2013/08/index.html 	
2	Taking part in the committee for state competitions = number · 1	4
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Member of the committee on the competition of the secondary schools "Inovative products" in organization of the Faculty of Technoogy and Metallurgy, Skopje, 2017 2. Member of the committee for realization of the the competition of the secondary schools for nanomaterials-materials in future, under auspices of the Minister of Education and Science, Struga, 2014 3. Member of the committee for realization of the the competition of the secondary schools for nanomaterials-materials in future, under patronage of the Minister of Education and Science, Struga, 2013 4. Member of the committee for selection "lider of profession-food technician" in the frame of the project "Macedonia land of knowledge" - Ministry of Education and Science and Center of professional education, 2016 	
3	Taking part in the promotional activity of the faculty = number · 0,5	3
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Participation in the promotional activity of the Faculty at the secondary schools in the Republic of Macedonia, 2014 2. Participation in the promotional activity of the Faculty at the secondary schools in the Republic of Macedonia, 2013 3. Participation in the promotional activity of the Faculty at the secondary schools in the Republic of Macedonia, 2012 4. Tv presentation od PhD thesis of Erhan Sulejmani, Koha, Tetovo http://www.youtube.com/watch?v=CJlhC3g5SSE 5. Participation in television medium, TV show: Profit-Nasha TV, author and presenter of the show Marija Georgievska, theme Business with spicy herbs, Part 2, full professor Vesna Rafajlovska, PhD, 2015 April 5 6. Participation in television medium ,TV show: KOD-Sitel, author and presenter of the show Snezana Lupevska, theme Aflatoxins in the milk, 2013 February 24 	

	Total	17.00
--	--------------	--------------

ACTIVITIES OF BROADER INTEREST

No	Title of the activity:	Scores
1	<p>Study visit abroad = number · 0,5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Faculty of Technology, University in Tuzla, Bosnia and Hercegovina, project CEEPUS III-0708-03-1415, 2016 September 5-9 2. Institute of Chemical Engineering and Environmental Technology, Technical University in Graz, Austria, project CEEPUS III-0708-03-1415, 2016 May 17-25 3. Faculty of Chemistry and Chemical Engineering, University in Maribor, bilateral project with Slovenia, 2014 May 5-18 	1.5
2	<p>Head of internal organization unit</p> <p>Head of the Institute of Organic Technology, Faculty of Technology and Metallurgy, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje (2011-present)</p>	3
3	<p>Member of the faculty committee = number · 0,5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Head of the committee for the inventory of goods - Institute of Organic Technology (period 2012-2016) 2. Head/Member of the committee of student enrolment (period 2012-2016) 3. Member of the committee for competitions for nanomaterials (period 2013-2015) 4. Member of the organizational committee for the 55th anniversary of the Faculty of Technology and Metallurgy (decision no. 02-3629/1, 31.12.2013) 5. Member of the committee for experts from the industry (decision no. 07-3625/1 од 31.12.2013 and no. 02-144/1 од 28.1.2016) 6. Member of the committee for recognition of course equivalence from the study program food technology and biotechnology according to renewal of student status in the category of regular students with co financing/associate student 7. Member of the educational-scientific collegium of the second study cycle for the study programs: food technology and biotechnology, and quality management and food safety 8. Member of the educational-scientific collegium of the second study cycle for the study program environmental engineering 9. Member of the collegium of third cycle doctoral studies (module: technology) 10. Member of Educational-Scientific collegium at the Faculty of Technology and Metallurgy 	5
4	<p>Member of the committee for election of university teachers = number · 0,2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Member of the review committee for election of Darko Dimtrovski, PhD in assistant professor title (decision no. 02-986, 5.6.2015) 2. Member of the review committee for election of Darko Dimtrovski, MSc in assistant title (decision no. 07-1478, 27.5.2013) 3. Member of the review committee for election in all academic-scientific titles in scientific field processing of fruits and vegetables for Ljubica Karakashova, PhD in full professor, Faculty of Agricultural Sciences and Food, Skopje (decision no. 02-2309/3, 20.1.2013) 	1.4

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Member of the review committee for election of Elena Velickova, PhD in assistant professor title (decision no. 07-1232, 29.4.2013) 5. Head of the review committee for associate election in academic-scientific titles in the field of biotechnical sciences (400), plant production (403), chemistry and biochemistry of plant origin (40309) for Marija Srbinoska, PhD, University St. Kliment Ohridski, Scientific Tobacco Institute, Prilep (decision no. 02-524/1, 11.3.2013) 6. Member of the review committee for election of Frosina Babanovska-Milenkovska, MSc in assistant title, Faculty of Agricultural Sciences and Food, Skopje (decision no. 02-190214, 31.8.2012) 7. Member of the review committee for election of Karmina Miteva in young assistant (decision бр. 07-1055, 13.6.2012) 	
5	Member of committees and bodies of the state and other authorities = бpoj • 1	3
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Member of the National Council for Food Security and animal Feed at the Republic of Macedonia (decision of Government of the Republic of Macedonia, Official Gazette of RM, no. 190, 3.11.2015) 2. Member of Technical Committee for Food Quality at the Standardization Institute of the Republic of Macedonia (ISRM TC 13-Food Quality, 2011-present) 3. Member-Head of the committee for controlling of the particular characteristics of product "Macedonian ajvar" (2008-present) 	
	Total	13.90

PROFESSIONAL REFERENCES FOR THE CANDIDATE FOR ELECTION INTO A TITLE	Scores
TEACHING AND EDUCATIONAL ACTIVITY:	113.61
SCIENTIFIC AND RESEARCH ACTIVITY:	169.67
PROFESSIONAL-ART ACTIVITY:	-
PROFESSIONAL ACTIVITY:	18.00
ACTIVITIES OF BROADER INTEREST:	13.90
Total	315.18

REVIEWING COMMITTEE

1. Eleonora Winkelhausen, PhD, retired full professor, autograph
Faculty of Technology and Metallurgy, UKIM, Skopje,
president

2. Željko Knez, PhD, full professor, autograph
Faculty of Chemistry and Chemical Engineering

University in Maribor, Republic of Slovenia, member

3. Kristina Mladenovska, PhD, full professor, autograph
Faculty of Pharmacy, UKIM, Skopje, member